

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

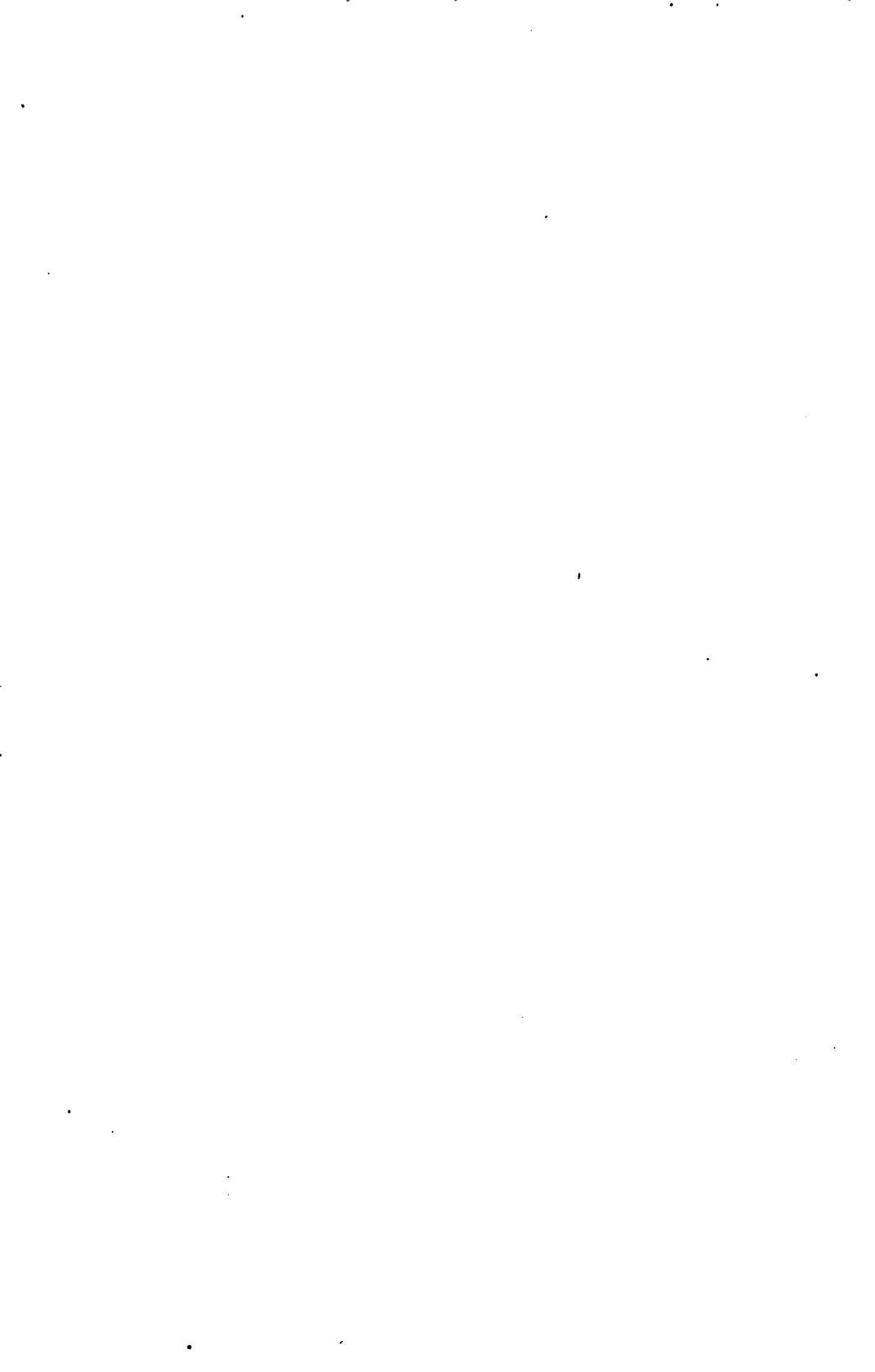
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

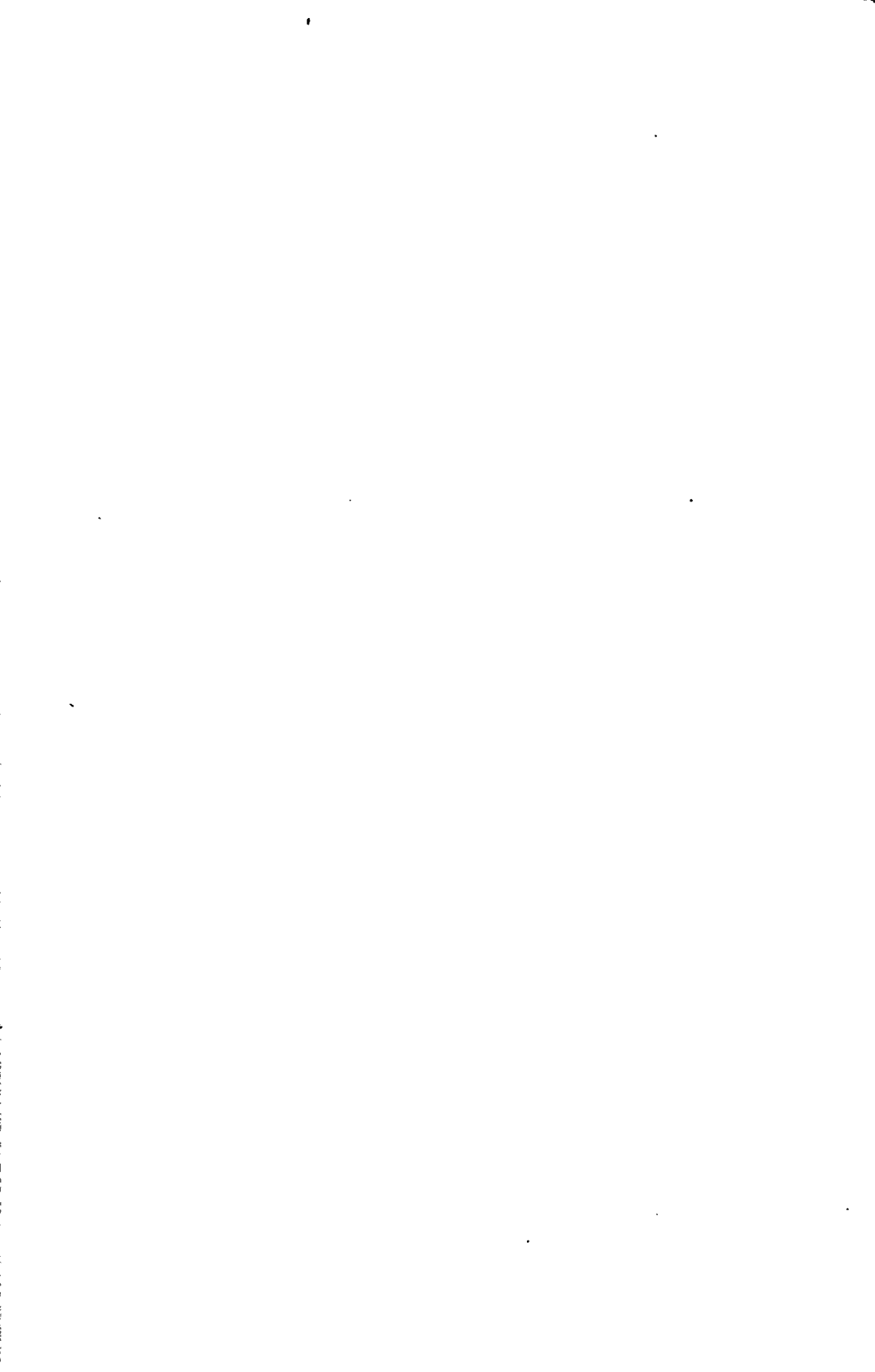
Slav 8750.1

STARI
PISCI HRVATSKI.

NA SVIJET IZDAJE

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

KNJIGA XIV.

U ZAGREBU 1884.

U KNJIŽARNICI JUG. AKADEMIJE L. HARTMANA (KUGLI I DEUTSCH).

DJELA

GJONA GJORA PALMOTIĆA.

NA SVIJET IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DIO III.

U ZAGREBU 1884.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

~~IV. 1025~~

Slav 8750.1

Howard Land.
(XIV.)

Junije, ili, kako se sam zvaše, Đono Palmotić rodi se u Dubrovniku g. 1606. I otac mu Đorđe i mati Ursula Gradićeva bijahu vlasteoskoga roda. Oca izgubi još kao nejakom dijete, i tako prva briga oko naučnoga uzgoja Junijeva pade na ujaka Mihajla Gradića, muža vrlo učena i u državi poštovana. U krugu Gradićeve djece mali je Junije učio i rado i lako. Osobito mu se mililo pjesništvo; o njem je i noću mislio: u snu mu se često priviđalo, da vile oko njega igraju i sviraju. Učitelji mu bijahu ježuvite Kamilo Gori i Ignatije Tudisi, koji mu padaše i rođak. U školi se izvješti latinskomu pjesništvu, tako da je i sam latinski propjevao. Ali videći, da je teško takmiti se s tolikim slavnim i starim i savremenim latinskim pjesnicima, a uznesen slavom, koje se dostao Ivan Franov Gundulić (i taj mu padaše rođak), skladajući hrvatske drame i spjevavši junaštvo Vladislava poljačkoga Krajevića u ratu s Turcima, dao se na hrvatsko pjesništvo.

Mladići dubrovački skupljahu se u družine, organisovane tačno određenim uredbama, u kojima sloški nastojahu oko literarnih zabava. Osobita im bijaše zadaća, da u pokladno doba prirede kazališna prikazaña. Družine se natjecahu, koja će više novih drama sastaviti i prikazati. Naš se Junije međ svima najviše odlikovao; tako je bio hitar u izrađivanju svak čas novih drama. Po što je osnovu zrelo razmislio, često bi i na pamet svakomu predstavljaju u pero kazivao, šta će govoriti. U smišljanju osnova iskaše savjeta u iskusnih i učenih muževa, najviše u pomenuta jur ujaka Gradića i u Ivana Bunića Sarina.

Pjevao je i ijetke satire, ali vrlo rijetko, i tek kada bi ga ko napao, držeći da mu je preći posao sugrađane badriti da budu kreposni, nego li odvrćati ih od pogrješaka istavlañem istih.

Pjesne kakove narod hrvatski pjeva u svatovima i u drugim prilikama u kolu spjevao je vrlo mnoge. Te su mu tako lako išle od ruke, da ga pisar često nije mogao stizati, kada bi ih kazivao u pero, a gdje kada došao bi i sa svijem nepripravan u kolo, pa dok je kolo prvu strofu za nim odpjevalo, već je smislio novu. Po što ih je ovako na brzu ruku sklopio, poslije ih je pomno ispravljao i mijenjao što god bi našao ili bi ga drugi opomenuo da ne važa. A vrlo je znamenito, da kod obila šale, kojima su takove pjesne često zasoljene, pjesnik nigda nije nikoga uvrijedio, da bi mu mogao zamjeriti.

I ako se toliko zabavljao ovakom zabavom, ipak nigda nije zaboravljao na zahvalnost, što je duguje nebu: svega svoga vijeka pjevao je mnoge pjesme u slavu božiju i bogorodičinu. Ali još ni tijekom se nije zadovoljio, nego se podhvatio velikoga djela, da bude potomstvu spomen njegove pobožnosti. Mислеći dugo i svjetujući se s prijateljima, koji prijedmet da odabere, odlučio se, da će pjevati, kako je Isus spasio svijet. Da mu djelo bude što potpunije i bolje, prezreo je slavu vlastite invencije, i uzeo je po latinskoj književnosti prebirati, kojega bi se uglednika pjesnika pridržao. Imao je na umu pjevača Jakova Sanazara o bogorodici, ali još boja mu se vidjela Kristijada Jeronima Vide, biskupa albanskoga. Ovoga se pridržao, i brzo je posao u prvi mah svršio, ali poslije gotovo da nije prestao dotjerujući ga, da bude što savršeniji. I divne je bio pameti, tako da je znao na izust ne samo cijelu pjesan, kako je bješe u prvi mah sklopio, nego i redom sve ispravke što ih je poslije umetao i dodavao. A najveću je pomnu svraćao čistoti jezika, pa znajući da je dubrovački hrvatski govor pun italijanske primjese, mnogom je savjesnošću izučao govor bosanski, koji je između svih dijalekata za književni jezik najprikladniji, kao što ono govor fiorentinski između svih italijanskih.

Trudeći se tako, smrt ga pokosi g. 1657. Svega svoga vijeka živio je miran i zadovoljan; nikada ga bijeda nije tištala, do što mu rano umrije mlađi brat Ivan pa tako i dvije sestre, koje se već bjehu srećno udale. Rastom bijaše onizak, lica nežna i slabušan, kao da je narav svu snagu svoju istrošila, da mu duh bude što jači. Bolest ga nije nigda morila teška, samo što bijaše slaba želuca, od čega je i umro tako rano. Čini se kao da ga je bog pomilovao te ga pozvao k sebi, da mu ne puca srce, gledajući užas i jade, kojih mu otagbina dopade stravom onoga groznoga potresa.

Toliko nam o pjesnikovu životu pripovijeda njegov rođak, vrlo učeni Stjepan Gradić pred rimskim izdanem Kristijade od g. 1670. Biografi poslije Gradića ne znaju ništa dodati; svi su očito svoje vijesti crpali iz naracije Gradićeve, koja je u originalu preštampana u Radu 68 na str. 70—77.

Od *latinskih pjesama* Junijevih, za koje Gradić kaže: „quibus nihil sublimius fuit, nihil elegantius, quodque ad veterum poetarum copiam et maiestatem propius accederet“ Sevastijan Dolci pominje, da je „Panegyris una cum ode in laudem Jo. B. Bargiocchi Soc. L.“ štampana u Jakinu g. 1633, u kojoj patriota Palmotić pjevaše:

sciat itala tellus
 haud ragusinis vicinam serpere terris
 barbariem, ingenuas sed libera stare per artes
 moenia“

Danas već ne znamo, gdje bismo mogli naći eksemplar toga panegirika, a drugoj kakovoj latinskoj kompoziciji pjesnikovoj ne znamo više ni naslova.

Za *Gomnajidu* se misli, da je ostatak Palmotićeva satirskoga pjesništva. Na rukopisu akademijskom br. 402. ima bilješka: „Dono Đora Palmotić, budući knez u Konavlima godišta 1646, i nahodeći se s razlicijem prijateljima u gaju gosposkomu, rekoše mu, da nekakva pjesan bijaše suproc' nemu učinena, na što on jakom ražali se, ter tu tako stojeći i šetajući se po gaju, a njegov pisaoč pišuć što mu on govoraše, u nerazbornom rasržbi sklopi ovu pjesan“. Po što se u *Gomnajidi* pominje *ona trešha* (vidi Rad 68 str. 92), a to je vaļa da onaj golemi potres g. 1667, po tomu *Gomnajida* nije djelo Palmotićevo. I jezik *Gomnajide*, mješavina hrvatskih i italijanskih riječi, govori u prilog ovakomu mišleću, jer pjesnik je inače — tako svjedoči Gradić, a još više sama djela pjesnikova — vrlo mnogo pazio, da mu jezik bude pravilan i čist. Pa doista slava i čast pjesnikova ni malo ne gube, ako *Gomnajida* nije plod njegova pera, jer invective, kojima se tu obasipa doktor Merdaš, ne daju se kvalificirati pristojnom riječju.

Vrlo žalimo što nam se izgubiše mnoge Palmotićeve na *narodnu pjevane pjesme u kolu i u svatovima*. U Dubrovniku je početkom sedamnaestoga vijeka znamenita partaja pristajala uz nastojanje nekih italijanskih vlasti, da bi se u nem stvorilo uporište, kako bi se slavenske zemlje turske oslobodile turskoga ropstva. Za to i jesu dubrovački pjesnici, odgajani u školama ježuvitskima — a ježuvite imahu najveći upliv na dvorovima onih italijanskih vlasti — tako

radosno pozdravljali svakoga, od koga se mogahu nadati izvršenju onoga velikoga podhvata, n. pr. Gundulić u pjesmi Ferdinanda II. i u Osmanu, Vladislav Menčetić u Trublji slovinskoj; za to su i učili priležno hrvatski jezik (Kašić spisa g 1604 institucije ilirskoga jezika, prvu hrvatsku gramatiku); i za to su mnogim interesom pazili na hrvatske narodne običaje i uredbe: Palmotić je igrao kolo i pjevao pjesme od kola, i pjevao je Kristijadu, za što je vidio — tako kaže njegov brat Đorđe — da narod naš svoj jezik toliko ljubi, da ga i u crkvi voli nego li tuđu latinštinu. Dubrovački pjesnici 17. vijeka bijahu žarki panslaviste. Ta vremena lijepih snova i alatkih nada minuše bez uspjeha, a razočarano potomstvo nije već imalo smisla za Palmotičeve „pjesni od kola“. Od Palmotičevih pjesama religioznoga sadržaja sačuvala su nam se u jednom rukopisu: 1. Sveta Katarina od Sijene moli boga, da joj srce ponovi, i što prosi vidjenijem načinom prima. 2. Pjesan vrhu porodjenja gospodinova. 3. Pjesni od maloga oficija st. Benedikta u jedno skupljene. K ovima dodajemo još: 4. Pjesan u hvalu ga. Điva Bunića. Što još ima ovakovih pjesama, štampanih M. Banom u Dubrovniku za g. 1859 (Zagreb 1851), one nijesu osobite Palmotičeve pjesne, nego su izvaci iz njegove Kristijade (vidi Rad 68 str. 90).

S onim što Gradić pripovijeda o velikoj Palmotičevoj produktivnosti dramatskoj, u neku se ruku podudara te iz rukopisâ samih drama pjesnikovih znamo, da se njihovim prikazivanjem zanimahu tri dubrovačke družine: *ispraznijeh, orlova, i smetenijeh*. Držeći na umu, da se u Dubrovniku — tako se bar čini po rukopisnim noticama — samo u pokladno doba drame prikazivahu, biće da po vijestima starih biografa i rukopisa znamo za sav koliki pjesnikov rad te vrste. Tri se drame izgubiše: *Atalanta, Svevija* (prijevod latinske Svevije Aleksandra Donata) i *Edip tiranin* (prijevod Sofoklova Edipa); sačuvala se dva dramatski prikazana tabloa: *Kolombo* i *Glas*, i 12 drama, od kojih po rukopisima znamo da biše prikazane g. 1632 *Paolimir*¹, 1637 *Akile*, 1639 *Natjecanje Ajača* i *Ulisa za oružje Akilovo*, 1640 *Elena ugrabljena*, 1644 *Danica*, 1647 *Alčina*, 1648 *Lavinija*, 1652 *Captislava*, a nema ovakove vijesti u rukopisima za *Dočastje Enee k Ankizu*, *Armidu*, *Ipsipilu*, *Bisernicu*. Od ovoga dramatskoga rada pjesnikova, štampana bi

¹ U dvanaestoj svesci starih pisaca hrvatskih na dnu strane 1 štamparskom je grijehom zabilježena g. 1623.

Elena ugrabljena u Dubrovniku 1839, *Glas* u almanaku „Dubrovnik“ u Zagrebu 1851, i *Natjecanje Ajača i Ulisa* u almanaku „Biser“ u Zagrebu 1863; sve skupa štampano je prvi put u 12 i 13 svesci starih pisaca hrvatskih, što ih izdaje jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. U Radu jugoslavenske akademije svesci 68 i 69 ima moja obširna studija o životu i djelima pjesnikovima. U toj sam se trudio da utvrdim autorstvo svake drame, da iznađem svakoj vrela, iz kojih je pjesnik crpao povjest, i da pokažem, koliko je uz mnoge nedostatke u ovom radu pjesnik ipak dramsku poeziju Dubrovčana znamenito nastavio. Ovdje ću iz te moje studije sasama u kratko izvaditi tek ove rezultate. a) U jednim dramama pjesnik dramatiše episode iz a) latinskih klasika. Tako u *Natjecanju Ajača i Ulisa* episodnu iz Ovidijevih metamorfosa XIII. 1—395, u *Došastju Enee k Ankizu* šestu pjevanje iz Vergilijeve Enejide, u *Laviniji* veliki dio Vergilijeva pripovijedača u pjevanjima 7—12, u *Eleni ugrabljenoj* Ovidijevu 15 i 16 herojidu. β) Iz italijanskih klasika uzeo je episode: u *Armidu* šesnaesto pjevanje iz Tasova oslobođena Jerusalima, u *Alčini* Ariostovo pripovijedače koliko ga po pjevanjima 3, 4, 6, 7, 8 i 10 radi o Ruđeru i Bradamanti. b) Vajda da komentari k Ovidijevim metamorfosama i herojidama služiše pjesniku izvorom u *Akilu* i *Ipsipili*. c) U *Danici* dramatisao je Palmotić episodnu iz svršetka četvrtoga, iz cijeloga petoga i početka šestoga pjevanja Ariostova Orlanda. Po tome ta drama ide u jednu vrstu s Armidom i Alčinom, ja sam je ipak od ovijeh odvojio, jer se tu pjesnik prenesavši scenu iz Skotske u Bosnu mnogo trudi, da bi proslavio svoj mili, slavni Dubrovnik, iz kojega su rodnom protagonistu drame: mladi Matijaš i njegov brat Janko. Takove eminentno patriotske drame još su *Captislava*, koje se radnja nastavlja u *Bisernici* (čini se da je pjesnik radnju ovih drama sasama izmislilo), i osobito *Pavlimir*, (tu su pjesniku služile iz dukljanske kronike glave 22—27 i legenda o svetom Ilaru), u kojem se slavi postanak Dubrovnika.

Kruna svega Palmotićeva rada na svaki je način Kristijada. Pjesnik je doista Vidinu latinsku Kristijadu hrvatski „stumacio“, ne mijenjajući u kompoziciji upravo ništa: svako od šest Vidinih pjevanja Palmotić je perifrastovao u četiri pjevanja. Ama već i ovakav posao, kada uzmemo na um, kako lijepo pjesnik hrvatski pjeva, kako mu glatko teku stihovi, svake je hvale dostojan, samo treba da se pri tome sjetiš, da je Dubrovnik u početku sedamnaestoga vijeka gotovo jedina književna oaza u pustoj otadžbini Hrvata a još

pustijoj Srba. Palmotić je prevodeći latinski original, ja bih rekao, očito išao za tijem, da mu pjesna *narodu* bude što razumljivija, i za to se nije žacao umjetne Vidine periode razvezivati u lake hrvatske rečenice. Pa i ako nema što se tiče kompozicije u Palmotića odstupanja od Vide, ali se iz vrlo mnogo mjesta u hrvatskoj pjesni vidi, da su pjesniku izvori Vidini, a to je sveto pismo i komentatori istoga, bili u najtañe znani U mojoj studiji u Radu 69 pobiježena su mjesta, a tñjih doista da ima vrlo mnogo, u kojima naš pjesnik ili je mjesto riječi Vidinih volio prevoditi riječi svetoga pisma, ili je iz svetoga pisma dodao po gdje šta koje je Vida izostavljao, ili je riječi svetoga pisma drugačije tumačio.

Kristijadu izdao je još g. 1670 pjesnikov brat Đorđe u Rimu. Ovo je izdanje Ignjatije Berlić g. 1835 izdao u Budimu: Kerstovka iliti život i dyla gospodina našega Isukersta itd. Izdavalac je Palmotićeve osmerce raširio u deseterce a i drugojako je Palmotićeve i riječi i oblike „popravljao“. Matica ilirska preštampana je g. 1852 (Kristijada to jest život i djela Isukrstova. Zagreb) rimsko izdanje. Redaktor ovoga izdanja, pekoini A. T. Brlić, neke je riječi u matici krivo čitao; vokalični *r* štampao je bez ikakova dodatka, ali za *č* ima kao i rimsko izdanje samo *ie*, a u genetivu pl. substantiva prišio je svak puta *h*, pa tako se trudio da i za svaki *tj*, koji je u originalu, štampa *č*.

Ja sam se u ovoj svesci trudio, da rimsko izdanje preštampan vjerno, a slovima i po načelima, o kojima govorim u predgovoru k prvom dijelu Palmotićevih pjesama u dvanaestoj svesci starih pisaca hrvatskih. Ako sam gdje odstupio od rimskoga izdanja ili mi se za koju riječ tamo činilo neizvjesno, kako da je preštampan, svak puta sam u dnu zabilježio, kako je ta riječ štampana u matici. Poredeći Palmotića s originalom latinskim ispravio sam neka imena mjesta i ljudi, koja su sa svijem očito pogrješno štampana u izdanju rimskom, a iz ovoga tako preštampana u izdanju matice ilirske.

Štamparskih pogrješaka u ovom izdanju mislim da nema više nego ove: u pjevañu II. stihu 198. drag: i drag; IV. 338. gnivna: gniva; na strani 38 u dnu polatala: palatala; V. 329. planim: planim; u pjevañu VI. poslije stiha 108. ispadoše stihovi:

u dijini da vremena
hvala i dika lijepe strane
ko bez puka, bez imena
u zabitju ne ostane;

VII. 188. gevor: govor; VIII. 264. pemñivi: pomñivi; X. 273. uzdignnh: uzdignuh; XI. 563. ue: ne; 640. zora: cora; XII. 342. joster: jošter; 357. taž: tač; XIV. 228. težka: teška; 282. nživanje: uživanje; 468. vrijedi: vrijedi; 616. trudni: trudne; XV. 202. zlohni: zlobni; 354. rniku: ruku; 551. Siker: Sikar; str. 147 u dnu: držimda: držim da; j: je; XVII. 207. izłazi: izlazi; 639. sve sve: sve; XVIII. 498. dignt: dignut; 601. deba: doba; XX. 19. zadovijedi: zapovijedi; 534. zgled: izgled; XXI. 375. harahu tako u oba izdana, ali biće griješka mjesto: hajahu; 668. slijede: slijede; XXII. 2. strana: stranah; 14. tu: i tu; 242 ješ: još. 642. pukn: puku; XXIII. 176. hip: i hip.

I u rimskom izdanu štampano je n. pr. *svia*, za koje ne može biti sumnje, da treba čitati: *svija*. Tako mislim da i imperfekte glagola prve vrste: grediaše, biahu boj treba čitati: gredijahu, bijahu. Ja sam tako mjesto *ia* štampano *ija* i u imperfektima glagola treće i četvrte vrste: dohodijahu, vidijahu, velijahu, velijah, činijah, treptijahu, častijahu, vodijaše, nadhodijaše, letijahu, čudijahu se, prosijahu, vodijahomo, gospodijahu, žalijahu, nahodijaše, činijahmo, besjedijaše, hranijaše, cvijelijahu, bijelijaje. Ali po što u istom izdanu ima imperfekata: veljaše, sjedaše, nošahu, strašahu, dvoraše, molah se, vožaše, govorahu, plaćahu, oraše, tvorahu, podnošaše — biće priličnije istini, da se ovi imperfekti u pjesnikovo doba govorahu: veljaše i veljaše, sjedaše i sjedjaše, moljaše i moljaše, plaćahu i platjahu, nošahu i nosjahu (jednoć ima i: nosaše 20. 584). Ovo mišljenje podkrepljuje se i tijem, što je jednoć štampano upravo s *ja*: prijetjaše 3. 450. Ovako dvojaki govor izlazi po ortografiji rimskoga izdana i za oblike: ne smijen i ne smiljen, rasrđen i rasrdjen. Samo kod glagola, koji pred osnovnim nastavkom imaju suglas *r, j* je postojano ispao: govorahu, tvorahu itd.

Ja sam i mjesto *tia* svak puta štampano *tija*, jer znam da se ta riječ još i danas tako govori. Oblike glagola sijati ili sjāti, koji su u rimskom izdanu svak put štampani s *ia* štampano sam i sijati i sjati, želeći tijem pokazati, da može biti i jedno i drugo.

Participija: dobieni, pridobieni, ubiena preštampano sam: dobijeni, ubijena; samo u slikovima n. pr. rasrdiena-izbiena uzeo sam: izbjena.

Zagreb mjeseca veljače 1884.

Armin Pavić.

Sadržaj.

	Strana
Kristijada	8
Sveta Katarina od Sijene	281
Vrhu porođenja gospodinova	287
U hvalu Iva Bona	288
Pjesni od maloga Ofitija sv. Benedikta	289

CHRISTIADÉ

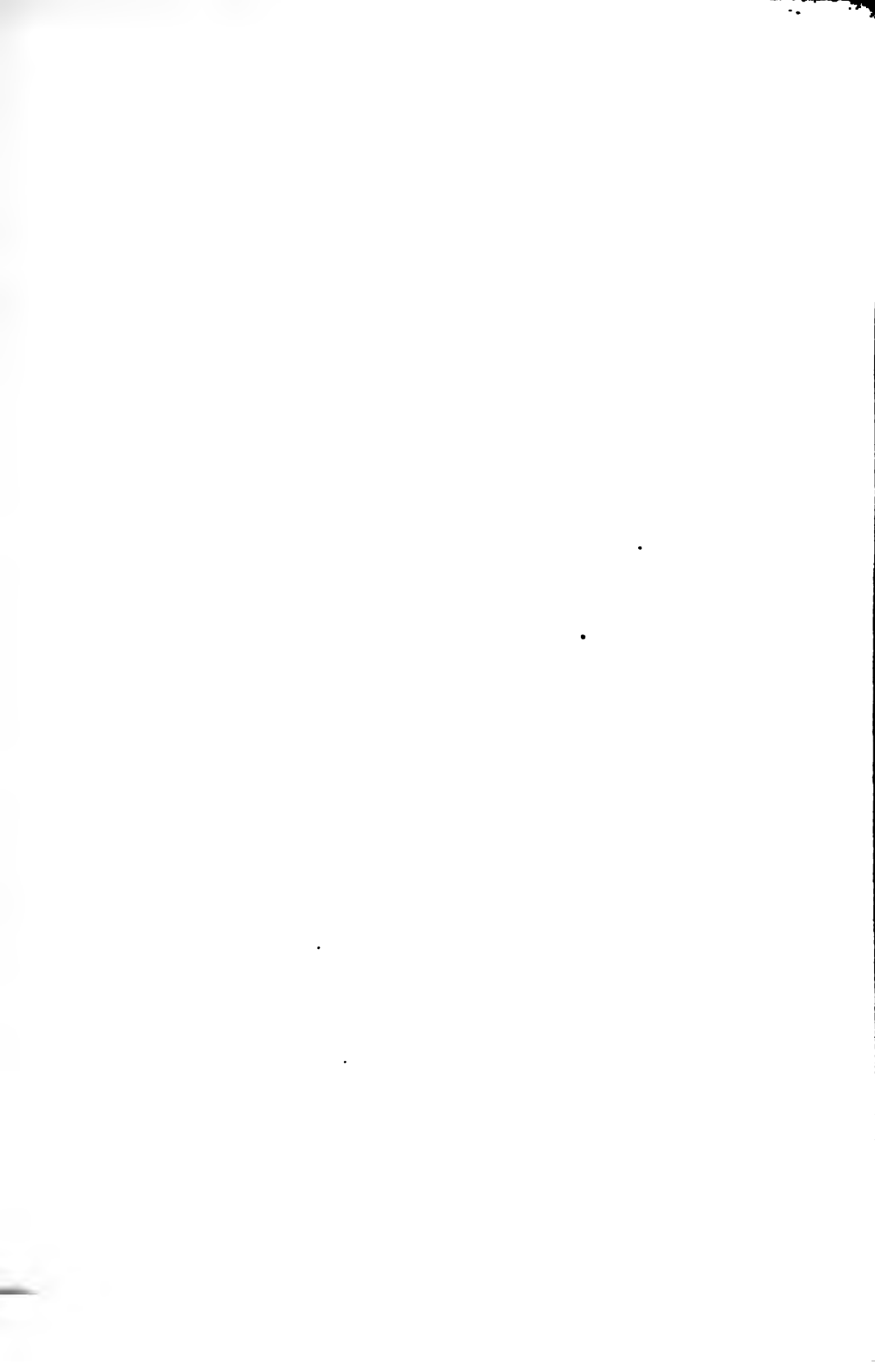
to jest

ŽIVOT I DJELA ISUKRSTOVA

spjevana po

ĐONU PALMOTIĆU

vlastelinu dubrovačkomu.

PJEVANJE PRVO.

Višni duše, kijem sva izhode,
 ki čudesim vječnijem sivaš,
 koji nebo, zemlju i vode
 tvom kriposti napuñivaš;
 tva dobrota ne izrečena 5
 daj dostojno pjevat meni
 slavna kraja dvaš rodjena,
 prid kijem pade zmaj pakljeni.
 Ko s vječnoga čačka strane
 kroz neizmerno tvoje dilo 10
 ne tegnute djeve izbrane
 on u plodno side krilo;
 kako se od ne čovjek rodi,
 da svom smrti trudne umrle
 teška od robstva oslobodi, 15
 i od vječne smrti vrle,
 i da rajske na svjetlosti
 svetijeh otac duše odvede,
 sred mrzeće kijeh tamnosti
 grijeh staroga čačka svede. 20
 Nega mrijeti zemlja plačna
 za krivine naše vidje,
 i sunčana svijeca zračna
 lute od boli strašno ublidje.
 Tim prosvijetli, duše bože, 25
 mene tvoja svjetlos mila,
 da umrli moj glas može
 neumrla pjevat dila;

vječnoga oca daj mi izriti
 vječne svjete i uzroke, 30
 sve kolike svijetu odkriti
 teške smrti i žestoke.
 Svrha umrljih dana i truda,
 kako odluči višne vijeće,
 blizu i smrtna muka huda 35
 Isukrstu bješe veće.
 Tim da voļu čačka svoga
 ispuniti bude prije,
 vraćашe se put sionskoga
 grada iz plodne Fenicije. 40
 Svake od vrste mnoštvo ljudi
 šnim gredijaše sjediñeno,
 božanstvenom ñega čudi
 i dobrotom zaneseno.
 Od družbe se vijek ñegove 45
 ovo društvo ne dijelaše,
 ili skupne u gradove,
 ili u puste gore idjaše,
 i stojahu svi pripravni
 vojevode glasovita 50
 slijedom slijedit stupaj slavni,
 još da ih vodi na kraj svita.
 K ñemu srcem veselime
 dohodijahu stari i mladi,
 vidijahu se vazda šnime 55
 družbe nove od čeladi.

42. gredijaše] grediaše, koje bi se moglo čitati i: gredjaše. 48. idjaše] idiaše, koje bi se moglo čitati i: idijaše. 54. dohodijahu] dohodiahu, koje bi se moglo čitati i: dohodjahu. Ja sam i u prve dvije sveske i u ovoj u imperktima za ia pisao ija kod kojega gođ mi se glagola činilo, da se tako buđi u kojem kraju govori.

Jak prvoga blizu vira
hrli Dunaj, kraj od rijeka,
široko se ne prostira,
i ne čini brza tijeka;

nu kada se dalje pruži
priko poļa i dubrava
i šnime se za jedno združi
glasovita Drava i Sava,

za nima se tad razlike
iz okola šnim sastaju
podnižene vode i rike,
i haraće ņemu daju,

a on u naćin mora siona
po slovinskiĳeh strana teće,
i slobode i romona
pun u crno more utjeće :

tać po malo sin dostojni
velikoga kraļa od nebi
skup ćeladi neizbrojni
sadružio bješe k sebi.

Tim iz mnoštva uze ovega
dvanaes drage sve družine,
ki ľubjeni bjehu od ņega
i gledani nad sve ine.

Ovu on srećnu družbu obra
za najdraže svoje od prije,
da ņegova djela dobra
po svem svijetu pak spovije.

Skrovno u jedan gaj zeleni 85
ukloni se za jedno šnima,
gdi ćinaše mile sjeni
gusto dubje putnicima,

ter nasloņen tu stojeći
kod visoka kitna ćedra, 90
ki rastijaše od svijeh veći
put višņega dvora vedra,
ćeste uzdahe podirati
iz duboka srca sjede,

i žalosne izricati 95
miloj družbi sej besjede :

Evo mi se jur približa,
60 draga družbo, trudno vrime,
vrh teškoga da se križa
smrtne od mene muke prime. 100

Dni umrli dospijevaju,
ke bi drago ćaćku momu
65 da se od mene s trudom traju
na umrlom svijetu ovomu.

Stariĳeh otac sveti dusi 105
s mnogom želom mene žude,
da ih pakļenoj otmem gusi,
70 da ih slobodim noći hude.

S drage voļe za to sada,
smrt i pako da porazim, 110
put sionskoga vrla grada
na žestoku smrt uzlazim.

Tu se na me nabunio
75 zbor crkovniĳeh kletijeh glava,
da me neprav i nemio 115
umoriti bude prava.

Vam sam ovo do na znaņe
80 veće krati, moĳi ľubjeni ;
gorko ustav'te uzdisaņe,
potrebno je umriet meni. 120

Poć ću mojom smrti, poć ću
svijet sahranit teška od vaja,
izvaditi staru zloću,
pakļenoga svezat zmaja.

Ti mi davaš ove muke, 125
roditeļu ľudski prvi :
sladke izjede ti jabuke,
90 ja ih plaćam mojom krvi.

Nu s izhodom treće zore
slavan ću opet uskrsnuti, 130
rajske otvorit ľudem dvore,
a zatvorit pako ľuti.

- I vami su, družbo moja,
 ki za mojijem stijegom grete,
 spravni trudi, kijem nije broja, 135
 i pogube smrtni i štete.
 Smjejte i srca ne gubite,
 i ovi život vremeniti
 za jedno sa mnom pogrdite,
 za steć život vjekoviti. 140
- Nije vami kuće i stana
 sred umrle zemlje ove,
 vas čestita rajaska strana
 na neumrli pokoj zove. 144
- Tu sred zbora od pravednijeh
 u neizmjernom dobru imate
 cijeca vašijeh truda vrijednijeh
 uživati vječne plate.
- Ovo je mjesto vami rodno,
 tijesnijem drumom svaki odi 150
 i veselo i slobodno
 za stupajim mojijem hodi.
- Reče, a družba mila i verna
 zamisli se i zapazi,
 ter žestoka, ter čemerna 155
 žalos srca svijeh porazi.
- Najstariji Petar tada
 grozne iz oči roneć suze,
 ne bez teške smeće i jada
 Isukrsta molit uze: 160
- Ka vlas, ka moć, ke potrebe,
 gospodine, koja sila,
 podlagaju boga tebe
 za ičija umrijet dila?
- Kada možeš, ah, privrni 165
 tej požude, tej odluke,
 ter samohoć, jaoh, ne srni
 na nemile biće i muke.
- S tvoijem zdravjem, ne s tvom
 smrti, 170
 ti, koji si porod pravi
- kraļa, koji nebom vrti,
 od sužanstva svijet izbavi.
 Samomu se tebi smili,
 ni nas pusti da izginemo,
 koji s tobom, kraļu mili, 175
 dobrovoljni svuda gremo.
- Još ne dobro ove riječi
 bolni Petar izgovara,
 a Isukrs na n se priječi,
 s oštrijem licem ter ga kara: 180
- Pod', napasti, tija od mene,
 govori mu, i ne smeta
 stavne odluke božanstvene
 s nepriličnijeh tvoijih svjeta.
- Od nebesa na daleče 185
 tvoja pamet po tle stupa;
 noć svjetovna, ka ju obtječe,
 rajsku svjetlos noj zastupa
- Vrzi žeļe tej isprazne,
 tašte ostavi misli od svita, 190
 ke čovjeka vode i blazne
 na skončana vjekovita.
- Ne s raskošam, nego s trudim
 ja sam sišao s gar s visina
 raj otvorit tužnijem ljudim, 195
 zemļu izliječit od krivina.
- Ovo vrijeme meni ckniti
 i nevoļa ljudska ne da;
 potrebno je ispuniti,
 što mi ćačko zapovijeda. 200
- Vi, ki stupaj moj slijedite,
 podnosite smeće vrle,
 i u nescijeni sva držite
 dobra izvaņa, sreće umrle.
- Ko god žudi bit uza me, 205
 od sebe se sama odreci,
 i svoj vazmi križ na rame,
 ter pospješan za mnom teci.
- Znoj se i stini, ko me ļubi,
 i u trudijeh dni provodi; 210

- za me život tko izgubi,
drugi ljepši pak nahodi.
- Što pomaga umrlomu,
da svijem svijetom gospoduje,
po gospodstvu kada tomu 215
u vijeke mu duh boluje.
- Sve što ikada jes naštena
pod nebesim srebra zлата,
dobra duši nije zamjena,
ni podobna u tom plata. 220
- U zabitje za to stav'te
ludku narav i telesa,
ter dignite, ter uprav'te
vašu pamet put nebеса;
i kad na vas psovke prike 225
padu od ljudi bez razbora,
karajuć vas za grešnike
pune zloće i prikora :
- vi hrabri i pokojni
pogrdjajte svi veselo 230
svaki govor nedostojni
i protivno svako djelo.
- Držite se cijeca toga
veomi srećni i blaženi,
er su od ćaćka spravni moga 235
vami uredi ne izrećeni.
- Kada dospje sej govore,
s lutijem jadom, ki ga ustrijeli,
u visoke strme gore
s družinom se svojom dijeli. 240
- Oni nega slijedom slijede,
spravni šnim sve podnijet smeće,
i u žalosti sahnju i blijede
cijec negove teške sreće.
- U grad svijetli od Jerika 245
on uljeze za jedno šnimi,
gdi Zakeo, grada dika,
na gozbu ih i stan primi
- Ovi negda svom požudom
pomnu stavi i nastoja 250
obogatit s tuđijem trudom
i pjeneza steć bez broja,
ter s nesličnom trgovinom
čim veliko blago stječe,
ne htje gledat s kijem načinom,
samo da se bogat reče ; 256
nu kad primi na sve stane
božijega sina gosta,
trg nepravi vrže strane,
i od grijeha skrušen osta. 260
- Zlo stećeno blago vrati,
s koga na grijeh zli popuze,
a ostalijem pomagati
svu potrebnu čeljad uze
- Jedva se ovdj s družbom svojom
božanstveni porod stani, 266
kad mu s gorkijem nepokojom
glas žalostan uši rani.
- Ne daleće mjesta ovoga
Betaniju grad vladaše 270
Lazar, roda kraljevskoga,
i ki mnoštvo blaga imaše.
- Negov otac u oblasti
sred Sirije jur stolova,
i podloži s bojnomo vlasti 275
vele mjesta i gradova.
- Ovi vazda s mnogom dikom
goste na stan prima i dvori,
negovi se svijem putnikom
otvorahu vazda dvori. 280
- Isti Isukrs većkrat odi
u prijateļa dođe svoga,
i nemu se u slobodi
za pravoga odkri boga.
- Da se on teško pobolio 285
s mnogom mukom tad doleti

- glas nesrećan i nემio,
i da стаše за умријети.
- Zaplaka се од дресеља
Језус, и ове ријечи изусти: 290
ход'мо драга пријатеља
смрти уграбит, дружба, из уста.
 Ход'мо га отет, ако вруће
вишни услиши молбе моје,
и ко мнократ све могуће 295
овди укаже моћи своје.
- Реће, и ступај свој обрати
у бетанске зграде бијеле,
мноштво људи гди га прати
ки тој чудо видјет же. 300
- У толико краљ огњени,
јадна неман и нерамна,
који влада мјеста и сјени
пакљенога свијета тамна,
 знајућ да је дошло врме, 305
кад моћ сione своје власти
под витезом небескима
има стрена саама пасти,
 и да душе срећне и свете
из немиле црне ноћи 310
веће имају бит отете
и на рајску свјетлос поћи:
 смућен, скончан веоми опакo,
свјетоваше сам се у себи,
је да од своје круне икакo 315
сврне теšku силу од неби.
- Худи злобник и неправи
немилосном љutom смрти
бога љуцкој у нарави
хоће шарат и сатрти. 320
- Мисли се ове добра згода
непријатељу божијем види,
и докле јој сврху пода,
вене, чезне, копни, блиди,
- смањен који не познава, 325
ки му с тога јадн алиједо,
и да рајских краљ држава
добровољно умријет греде,
 нека срећном смрти spleše,
нека оплаче чистом крви 330
пакo и злоћу, којом смјеше
свијет растроват очи први.
 Тим пуn мисли, ке га more,
све нечисте братје уредо
у краљевске доћи дворе 335
клетом вијећу заповиједо.
- Силна труба у глас врли
страховито трубит поче,
да пакљени души хрли
на збор неправ теку и скоће. 340
- На звек страшна пуn жамора
вас припаден пакo замни,
и горуштјих од понора
загрмјеше јази тамни.
- Иста земља пjenja плаха 345
зачу урнебес тресковити,
и устrese се сва од страха,
ко да ће се оборити.
- Слаба је трешна, ка свијет хара,
при трубjeњу силну толи, 350
и, најврлије када удара,
тихо грми тријес оholи.
- На заповијед зла силника
брзијем тјекoм врви и срне
злийех немани војска прика, 355
пук проклети ноћи црне.
- Ко су отровне, ко разлике
и немиле сеј наказни!
несличне су њих прилике,
а образи безобразни. 360
- Људски образ, кузне од срде
оne осталу алику имају,

319. љуцкој] људекој. 322. божијем] боцием, *које би могло бити* i: боћем i бо-
ћјем, *али види стих* 268. 331. којом] којем.

a za nim se kude grde
ko zmaj ognjen izvijaju.

Sto Gorgona jedovitijeh 365
strašna stvora i nemila,
sto Kimera ognjenitijeh,
Sfingi, Arpija, Idra, Scila,
crni dusi bogu odmetni
u svom licu kažu i hine, 370
hudi, oholi, gnjivni, štetni,
puni varke i vrline.

Tu Čentaure, tuj Pitone
vidio bi u zlu oblasne,
Polifeme, Gerione, 375
vrlovite, gorostasne,
i tisuću zlijeh obraza
u načine neizrečne,
s kijem se u vijeću zlom prikaza
grdi narod noći vječne. 380

Nu nemili kralj prokleti
pridobiva svijeh uzrastom,
rađa otrovi, štete prijeti,
zlijem pogledom, slikom tmastom.

On sto ruka, sto čelusti, 385
i sto grla jaznijeh ima,
odkle izlazi ogañ gusti,
i grd oblak crna dima.

Mješte prama sviim se izvija
vitoroge oko glave 390
razdraženijeh kolo zmiya,
ke se u ijedu koļu i dave.

Iz očiju, iz nozdara
svi rigaju plame gnusne,
svijem se otrovna vidi para 395
kroz krvave dimit usne.

Svi u rukah sione glavie
i trozubje oštro drže,
kijem sred vječne peći davie
zlobne duše muče i prže. 400

386. jasnijeh] moglo bi se čitati i jasnijeh, vidi Pavlimir stih 112, 738. 392. u ijedu] uyeđu.

Šnim hudobni dusi srte,
množ na svako zlo pospješana,
ki se u slikah kužnijeh vrte
priko svijeta slaba i grešana.

Posred kopna, posred mora 405
sve što je vrazijeh grdobština,
pustolovic, uzma, mora,
vukodlaka, upirina,

ki navode jadne umrle,
u zločinstvu da se smrznu, 410
grijeh i poraz ter zagrle,
a da im dobra djela omrznu,

i oni, kojijeh sila opaka
zlijem godinam zemļu pali,
ki su crnijeh sred oblaka 415
oboreni s neba pali,

snagom, arcem, riječim, stvorom
skupiše se svi spravjeni,
razlikom se rogoBOROM
vas razlijega jaz pakljeni. 420

Kad oholi kralj, gorušta
kom trozubja ruku priječi,
iz čemernijeh usti pušta
jedovite ove rieči;

riječi, koje slične nijesu 425
ludskijem riječim razbornima,
nego vrlom urnebesu,
nego strašnjem gromovima.

Na vikañe treskovito
prista lajat pas troglavi, 430
a Flegetont i Kočito
svoje ognene vale ostavi.

Veļaše: O ma družbo jaka,
dostojniji da sjedite
suncanoga vrhu zraka, 435
odkle rodom izhodite;

odkle silni kralj od nebi,
čim nikoga u svom stañu

on jednaka ne će sebi
i boji se svom vladañu, 440
kroz ognjene sve treskove
potisnu nas i obori
u ponorne jame ove,
gdi vjekovit ogañ gori!

Svak se dobro spomeniva, 445
i trijeba se spomenuti,
koji obilni srčbe i gniva
gori bismo šnim boj ĺuti.
Što mu drago dobitnika
nega učini u tom bjeñu, 450
osta nami vječna dika
po hrabrenom slavnom smjeñu.

On s mogućstvom sad velicim
sam je od višnijeh kraļ država;
nam, ko zlobnijem odmetnicim 455
vječne i gorke muke dava,

ćim za rajске lijepe dvore,
gdi sja svjetlos neumrla,
poda tmaste nam ponore
strahovita mjesta vrlo, 460

neka u vijeke predñe slave
izgubjenu ćas cvijelimo,
i zle duše i neprave
sveđ mućeni mi mućimo.

Na nebesku rados veće 465
uzljesti nam nije ufaña,
ni uhititi prve sreće
od rajskoga užívaña.

S ne izrećenom našom boli
svijeh dobara na daleće 470
tvrda zemļa u okoli
priklapa nas i obtjeće,

a raskošē rajске mile,
na koje smo mi rodjeni,
od nećiste stvoren gnile 475
prija ćovjek potišteni.

I nije mu to zadosti;
boj nam gorke spravlja opeta,
da izagna pun silosti
nas iz tamna jošter svijeta. 480

Radi uzroka on je ovoga
mladca iz višnijeh poslo strana,
ili sina, ili koga
od letuštijeh svojijeh dvorana.

Viđim, gdi ovi s bojnomo rukom
nad pakļene jame slazi, 486
da nas s ĺutom našom mukom
sasma satire i porazi,

i da duše, dopuštene
s mnogom srećom nih i ćesti 490
mojoj kruni, ugrabjene
na nebesa bude odvesti.

Jošter će i nas može biti,
tvrdo ako se ne opremo, 495
u verige postaviti,
da svezani prid ñim gremo,

ćas negova i dobitje
neka u vjećnoj slove slavi,
a da je u vik naše bitje
rug nebeskoj svoj državi. 500

Umrloga za sve tila
ovi nosi ĺudsku odjeću,
ne može mu moja sila
nijedan donijet jad ni smeću. 504

Ja sam mnokrat s smjenstvom
mnozim

na ñ bez straha nastupio,
s himbenima mojijem razlozim
da bih ñega prihinio.

Stvar obićna meni ovo je,
i nije nova, druži izbrani. 510
Koje obraze, slike koje
promenivah, nu zamani!

447. koji] koje, ako je tako dobro, onda bi u sljedećem stihu boi ĺuti trebalo uzeti kao acc. pl. 450. bjeñu] biegnu, koje bi moglo biti i bjeñu.

- er on s krepkijem svojijem
znanjem
zada meni dosta tuga,
i mojijem se vuhovanjem 515
i zasjedam svijem naruga.
Starijih prorok pismom samim,
bez nikakve druge moći,
često učini, da se smamim,
i umje mi vrhu doći. 520
Tim stvar, ku sam u pameti
namislio, neka znate.
ja ću vami povidjeti,
nu me pomno vi slušate.
Put solimskih mira sada 525
on pospješa stupaj brzi,
za sve prvijeh glava od grada
zbor moguću zlo na n mrzi.
Oni u strahu čim se jade,
da ne izgube staru vjeru, 530
smrtni poraz nemu grade,
i česte mu varke steru,
a to er misleć misli smione,
nove nauke stavja i sije,
a razmeće sve zakone, 535
kijem se vlado puk od prije.
Tim ako igda, moji mili,
vi skočili za nas jeste,
suprotivnoj hudoj sili
ako ikada odoljeste: 540
sad je vrijeme, sad potreba
vašu kripas da kažete,
proć oholom kraju od neba
me krajevstvo da bludete.
Silna mladca teškoj zlobi 545
oprte se sa svom vlasti,
ki gre pako da porobi,
i da spleše naše časti.
Poglavice sve crkodne
nabunite, neka budu 550
551. ijede] yede. 586. pčele] piele.
- svoje izrigat ijede skrovne,
daviu ispunit svu požudu.
Huđe učin'te nih omraze,
i rasrčbu jaću i višu,
da ga smrti zlom poraze, 555
pače da ga satarišu.
Svakom himbom i vrlinom
služite se suproč nemu,
ili s lažom, ili istinom
život uzet činite mu. 560
Dvanaes druga on još ima,
mnogu ljubav ki mu drže;
ako ki god među nima
na varke se vaše odvrže,
stvar je veće učinena, 565
i naš ovdí strah se vrši,
ki nas, družbo ma hrabrena,
svijeh jadovno smeta i krši.
Pod'te, pod'te, moji bojnici,
sad kažite vlas podpunu, 570
sad jedini svi kolici
obranite moju krunu.
Jedva riječi ove izreče,
i pako se vas nabuni,
i sta spravan svak najpreče 575
da zla kraja voļu ispuni.
Kroz sto vrata silna stana
crna vojska gusta izlazi,
s buke strašne sa svijeh strana
pakljeni se tresu jazi. 580
Opasana zmijam lutim
grda krila steru i kreću,
ter leteći tmastijem putim
pod sunčanu hrle svijeću.
Ne toliko negda guste 585
rodna iz dvora pčele izhode,
kad studeni vjetri puste
i omekšaju mrazne vode,

ter ljubijenijeh cijec kraljeva,		ter ili se polem sunu,	
kijeh braniti čas nastoje,	590	ili strmijem planinama,	
zatočnoga pune gneva		kažu oholas svud podpnu,	
nemilosne čine boje;		ore i nose lijes i kami.	600
ne toliko plaše zadme		Jaoh državam, gdi napade	
vrljeh vihar plate silne,		vojska otrovna bratje klete;	
kijem se gnivno more nadme	595	ke će rodit smeće i jade,	
harat plavi blaga obilne,		ke bolesti, koje štete!	

PJEVANJE DRUGO.

Jur pričiste sin Marije		pomnu drža tvrdu dosti	
s blagom misli i s odlukom		vrh djevičke časti i srama;	
u grad bijele Betanije		nu po malo bivši mlada	
bješe uljezo s mnozijem pukom.		s godištim se poplašila,	30
Tu, gdi gorko plače i suzi,	5	vrže sramnu čas na zada	
pomnu djevu Martu vidi,		na nesramna hrleć dila.	
u jednakoj koju tuzi		Nepoštene stijeg ljubavi	
Mandaljena sestra slidi;		raspuštena slijedit poče,	
Mandaljena, koj prezime		a tvu ljubav zaboravi,	35
ovo Magdal grad darova,	10	od ne bitja sladki uzroče.	
gdi s gospostvom vlaštitime		I da lašne, koje želi,	
ne djed svijetli gospodova,		tjera pute ne hvalene,	
od koga i ona pak gospoja		od svoga se brata odijeli	
bogata se vidje od više		i od sestre sve poštene.	40
s mnozijem blagom, ke bez broja		Osobita posred stana	
ne joj stari ostaviše.	16	stanovati sama uze,	
Ova od prije zla bludnica,		gdi sva u lasti zakopana	
paček isti grijeh i zloba,		na život se zao popuze.	
od najdražijeh nasljednica		Srde jaza pakljenoga	45
božijeh bješe u toj doba,	20	posjedoše sred ne prsi,	
a to er bivši ubah mala		čim sred bluda netistoga	
s hude srće i namjere		zaplete se i zamrsi.	
bez dragoga ćaćka ostala		Ah, nevojne nesrećnice,	
i bez mile sve matere.		kako pravi put izgubi,	50
U početak sve mladosti	25	kako svijetle od danice	
nađ ostalijem svijem drugama		ime spleša i pogubi!	

593. sadme] sadme, koje bi se moglo čitati i sadme.

- Ni glas, ni čas, ni ljepota,
ni vedroga zrak plemena
ne mogu ju od života 55
ustaviti nepoštena.
- Jak ohmica bijesna i plaha
bježi iz doma, tere grede
i bez srama i bez straha
na igre, gozbe, i posjede; 60
na posjede, gdi hoditi
djevojčici časno nije,
ka se od oči zlijeh braniti
kako od lute ima zmijske.
- Ali ona dobrih svijeta 65
sve spomene pogrdjuje,
vlada nome plahos kleta,
plaha nesvijes gospoduje.
- Kako plavim, bez brođara
koja u gnjivnom moru ostane, 70
silna vojska zlijeh vjetara
vije i vrti po sve strane,
ter združene uporeda
s plasijem vjetrim morske vode
i bez puta i bez reda 75
nom valaju i gospode :
- jur bogastvom ponosita,
hitrijem smijehom i pozorom
lijepijeh mladac ljubav hita,
ki se vrte prid ne dvorom. 80
- Za sve drage izabira,
najmilije ki su slike,
jednijeh prima, družijeh tira,
nevjera i laž ne su dike.
- Ah, ki mladi s plahe svijesti, 85
ah, ki stari za nom gore,
i ljuvenoj u nesvijesti
trate blago, snagu more.
- Nije noći, posred koje
pod prozorim ne polače 90
- ljepota se ne ne poje,
a ljuvenan njih ne plače.
- Jedni unutra šnom razbludno
i veselo vrijeme traju;
druzi s dvora gorko i trudno 95
cvijele, uzdišu i hukaju.
- Ovijeh riječim, onijeh dilom
ona drži zarobljene,
pri lijeposti ne nemilom
svak zaslijepjen smrtno vene. 100
- Sve što hitra dikla čini,
drago i milo sve je nima;
sve što tlapi, sve što hini,
sve se u dobro od njih prima.
- Kud srnete, tužni, i na što 105
nesvijesna vas vodi žela?
Što slijedite, sve je tašto;
u bludnici nije temelja.
- Ženska lijepos smrtno ubija;
svaki se od vas poč poteži, 110
gdi skrovona luta zmijska
u mekahnoj travi leži.
- Sladosti su nekorisne
i lažive, ke svijet plodi;
vele obhita, malo stisne, 115
tko za nima stupa i hodi.
- Tač mjesečne slike okolo,
scieneć mjesec da je istini,
drobne ribe noćno kolo
vode morskoj po tišini; 120
- put lovnoga tako plama
privarene iste hode,
ki je njihova smrtna mama,
gdi pogubu svu nahode;
- tač vesele oko svijeće 125
i ljepir se smamjen vrti,
tere se ostat od ne ne će,
dokoli ga ne usmrći.

- U to doba s mnogijeh čuda,
koja božiji sin djelova, 130
glas letijaše negov svuda
priko evrijenskih svijeh gradova.
- On ko izvrstan u sva djela
izvan mjere bješe i hvale,
tako izvrsne slike i tijela 135
bješe nad sve ljudi ostale.
- Āegovo ime cijeca tega
u dostojnoj scijeni i slavi
hvalaše se puka od svega,
svak glasijaše, da je bog pravi. 140
- Ko toj začu vil razbludna,
užeže se od požude,
da obraza toli čudna
uživati lijepos bude.
- U svijesti je namislila, 145
sve što može najhitrije
nega zanijet, ko zanila
mnoštvo mladac bješe od prije.
- Tu Šimuna čim vrijednoga
na gozbi se on nahodi, 150
od nečiste gube koga
negda ozdravi i slobodi,
smiona dikla, ko toj čuje,
ne mneć prije da ga vidi,
k nemu poći odlučuje, 155
ni se od svoga smjenstva stidi.
- U raskošne tim haljine
oblači se i napravla,
da ne lijepos draža sine,
kim ulovit boga spravla. 160
- Svijetla sukna nu odijeva,
gdi vezeno svud okolo
- s bisernijema cvijetim sijeva
čisto zlato i oholo.
- Zlatnijem pucim uzdržana 165
više odjeće tej zlaćene
niz rame joj srebrom tkana
visi svila bez procjene.
- Hitre uši, vrat snježani,
bijeje ruke, prsi od lijera, 170
rese čudno nanizani
obli redi od bisera.
- Vrh čela joj sja drag kami,
suncu odsivat ki se veli,
oko koga zlatni prami 175
razbludnu su mrežu spleli;
mrežu, kojom ljudi tužne
posred mora od ljubavi
hita i čini svoje sužne, 180
mami, uveda, lovi, travi.
- S tijem luvena zrak pogleda
združen i drag posmijeh drži,
i svakoga, tko ju gleda,
jednijem strijela, družijem prži.
- Nepoštena ljubav stanom 185
u ne bludnom licu stoji,
ter umrle smrtnom ranom
izranjene prima i svoji.
- Zemlja ovako, narećena
u proljetnu svoju slavu, 190
zračna krila i zelena
kaže lijepos i napravu.
- Nesramna se razbludnica
u raskoši toj uputi,
za razgledat božija lica, 195
za medene riječi čuti.

129. toj tao. 130. božiji] božij, *vidi pjev. I. 258 i 822. 133. ko] kao, vidi pjev. I. 357 i 455, gdje je ko. ja sam ovako pisao, jer tako imaju svak puta gotovo svi rukopisi, a rimsko izdanje nekoliko puta ima sa svijem pogrješno ao mjesto o; vidi malo natrag stih 129 i naprijed 175. prema tome neka se popravi, što je rećeno u Laviniji na str. 84 u dnu 141. ko] kao. 147. ko] kao. 153. ko] kao. 175. oko] okao.*

- Nu kad obraz rajski upazi
drag pogled i sunčani,
prava ljubav odkle izlazi,
koja ozdravlja, kada raña : 200
naježi se i promijeni,
plame ugasi zlijeh požuda,
a svet ogañ božanstveni
obujmi ju oda svuda.
- Tada u sliku plama grda 205
s crnijem dimom bi vidjeti
jedovitijeh sedam srda
iz ñe usta izletjeti.
- Tač na glavni, ka dogori,
pobjeñući ogañ plane, 210
i otide vas uzgori,
a crn za ñim dim ostane.
- Reče Isukrs : sej nemile
zle nakazni u zlom grijehu 215
dušu i pamet zamrsile
nesrećnice tužne bjehu.
- Tad Marija (ona imenom
zvaše se ovijem) sva skrušena,
i u tijelu čndnom zmijenom,
i u duši promijenjena, 220
ne ona, koja sva kolika
čistijem srebrom do sad sjaše,
ku plijen sužnijeh ljubovnika,
zlatno runo, odijevaše,
s ruka, s prsi, s vrata, s prama,
zlato i biser bijeli metnu, 226
i poštena puna srama
svlači svilu duši štetnu.
- Od svihjeh zloća jur se kaje,
vruće uzdahe jur podire, 230
jur niz oči počela je
groznijeh suza roniť vire.
- Jur bolesna na tle srne,
i božijem se moli sinu,
da blag pogled na ñu svrne, 235
da joj prošti svu krivinu.
Jur s ufanjem pristupiva,
s goruštome vjerom tere
noge stvorcu svom celiva,
i tekućijem suzam pere. 240
Pere suzam, tre kosami,
kijem joj bijeli vrat se krije,
i svilenijem hañinama
mješte meka platna grije.
- Od radosti tako mnoge 245
blag i vjeran kućić teče,
ter gosparu svomu noge
lubbo veže i obtječe.
Još stupaje božanstvene,
veću ljubav da ukaže, 250
od milosti ne izrećene
mirisima čudnijem maže.
- U mramornu sudu zlatu,
dokle u bludnoj živje lasti,
za dragu ona bješe platu 255
sej kupila drage masti.
- Srećna trga i velika,
uzmnožite prem dobiti,
kad rajskoga ljubovnika
mogla je na ñih zamijeniti. 260
Toj čineći česte uzdahe
ne pristaje opojavlat,
i od suza rijeke plaha
svak čas roniť i ponavlat.
- Riječ ustima ne zameće, 265
er govorit plač joj ne da,
u kom molbe ñe mućeće
kao u zrcalu višni gleda.
- Mukle suze i uzdasi
i velikos ñe skonćanja 270
očiti su sasma glasi
i biljezi od kajanja.

204. obiumiju od asuda. 208. izletjeti] izlietieti. 219. zmijenom] moglo bi se čitati i smijenom.

Nepristavno toj cvijeljenje
 lubežljivo boga sili,
 da blag primi ne moljenje, 275
 verno srce da pomili.

Tim besjedi pokornici :
 shranjena si svojom virom,
 grijesi ti su svi kolici
 odušteni, pođi s mirom. 280

Toga od doba dikla uresna,
 puna božije sva milosti,
 vrže djela huda i bijesna
 i razbludne sve plahosti,
 i što huđa i opačija 285

bi prvina ne života,
 toliko se izvrsnija
 pak objavi ne dobrota ;

pače ognjenoj vjeri i lubi
 ne mogaše nač se slike, 290
 kom božijega sina objubi
 nad sve predne ljubovnike.

Tim blažena rajskijem darom,
 tom se dignu s puta kriva,
 s Martom sestrom i s Lazarom 295
 dođe iz nova da pribiva,

ter mnokrati za jedno šnimi,
 željna božije čut govore,
 Isukrsta ljubko primi
 u čestite svoje dvore ; 300

koga časteć i lubeći
 sa svom dušom i s pameti,
 po teškoj se zgodi sreći,
 da joj bratac bude umrijeti.

Tim kad dođe sin višnega 305
 na poruke lubežljive,
 da od nemile smrti nega
 oslobodi i ožive,

vrijedne sestre i kripodne
 prem na negov grob idjahu, 310

gdi uciviljene i žalosne
 napokoni dar nošahu.

I bog tihe sve stupaje
 put ukopne stijene upravi,
 a Marta ga pogledaje, 315
 i družbu i grob plačni ostavi,

ter snižena s mnogom scijenom,
 za sve da ju boles smeta,
 s lubežljivom Mandaljenom
 velikoga gosta sreta. 320

Obje pune plača i cvijela
 od žalosti od velike
 niz poštena lica bijela
 proljevahu suza rike.

Ko smo tebe, božiji sinu, 325
 segaj jutra dočekale,
 bivši našu čas istinu,
 draga bratca, ukopale,

kako s čestom on besjedom
 srce u vjeri držeć slavno 330
 na očiju s smrti blijedom
 zvaše tvoje ime slavno :

ah, da od prije s česti blagom
 ti si na naš dvor prispio,
 on bi sada s pravom snagom 335
 u veselju zdrav živio.

Nu još krepko nam je ufanje,
 da tvoj čačko, kralj od nebi,
 na svakoje tvoje pitanje
 pogodit će lasno tebi. 340

Molahu se one ovako,
 i plakaše svak okoli ;
 a tko ne bi tad proplako
 na njihove lute boli ?

Božanstveni porod tada, 345
 i on roneć grozne suze,
 tužne sestre pune jada
 razgovarat ljubko uze.

- On se nama obećava,
 čim njihovu tugu krati, 350
 da će opeta živa i zdrava
 draga brata uživati,
 za sve da mu one vele,
 ko zlo veće dahne i smrdi,
 ko čet' dni jesu cijele, 355
 da je zaklopjen u grob tvrdi.
- U čas jedan srećni ovi se
 glas po malu gradu stere,
 svemu puku ki čini se
 lijep i čudan priko mjere. 360
- Za to iz bližnjih mjesta i strana
 ne izbrojena čeljad ide,
 da mladića ukopana
 uskrsnuta na svijet vide.
- Jur ko bješe svačija želja, 365
 ne bez mnoge družbe i skupa,
 na grob draga prijatelja
 luto uciviljen bog pristupa.
- Tu put dvora nebeskoga
 oči uprije, ruke uprosti, 370
 ter sta molit čačka svoga
 muče, a teškoj u žalosti.
- Pak začudjen oda svuda
 gleda i pazi s pomnom svijesti,
 koja učinit tu će čuda, 375
 na što će ova stvar izljesti.
- Dvaš priliku božanstvenu
 on promijeni, čim molaše;
 dvaš poštenom glavom krenu;
 plaćnijem glasom dvaš uzdaše. 380
- Tad nenadnom trešnom plahom
 ustrese se grob studeni,
 a ostaše lednijem strahom
 svi okolo zapaneni,
 iz međenijeh kada usti, 385
 iz kijeh rajska rados grede,
- put nebesa Jezus pusti
 višnem ocu sej besjede:
 Hvala tebi, čačko, budi,
 koji mene s gar s nebesi 390
 prid svijem zborom ovijeh ljudi
 uslišio ljubko jesi!
- Znam vlas tvoja ne izrečena,
 sve stvorenje ku poštuje,
 tvoga sinka obljubjena 395
 svako u doba molbe čuje;
 ali očito sad moļu te,
 da puk pozna, ki me slijedi,
 ko ja kažem tvoje pute,
 ko tve ispuñam zapovijedi; 400
 pače da svak snižno i verno,
 videć djela tvoje ljubavi,
 svemogućstvo tvoje neizmerno
 u činjenju mom proslavi.
- Verni sluge podignite 405
 tešku ploču s groba ureda,
 i sprav'te se da odriješite
 smrtno veze s tijela blijeda.
- Jedva ovo dogovori,
 a od junačkih taj čas ruka 410
 ukopni se kami otvori
 na očiju svega puka.
- Svi kolici pristupaju,
 svijem se od straha srce stresa,
 mrtvo tijelo gdi gledaju 415
 bez prvoga svoga uresa;
 pače izhode van pameti,
 i puni su čuda i smeće,
 misleć, ko će oživjeti
 jur sve grdo i smrdeće: 420
 kad svijem glasom triš zaupi
 sin veliki stvorca od svijeta:
 o Lazare na dvor stupi,
 i na zemļi živi opeta.

- Na prijateljski vapaj mili 425
 u čas jedan on se oziva,
 i ustaje, i dan bili
 veseo i zdrav jošte uživa.
- Tad zapanjen vas puk osta,
 svijeh zamjerno čudo smuti, 430
 i nije im jednom dosta
 oživjena mladca čuti;
 ne mogu se nasititi
 od negovijeh od besjeda,
 svak mu želi blizu biti, 435
 strašne stvari gdi spovijeda:
- Koju tugu, koju muku
 on oćutje u čas oni,
 kad krvavu silnu ruku
 smrt nemila na n' prisloni. 440
- Ka se boles ima i kuša,
 ki čovjeka jad ustrijeli,
 istiskana kad se duša
 s bolnijem tijelom rve i dijeli.
- Koje mreći vidje obraze 445
 ognjenitijeh zlijeh duhova,
 koje štete, ke poraze
 prijeti zlobna množ njihova,
 da od anđela straža tvrda
 s osobitom svom pomoći 450
 smionom skupu kletijeh srda
 jedva može vrha doći.
- Ah, kijem strahom svega puka
 žalostivo srce utrnu,
 kad paklenijeh mnoštvo muka 455
 pripovijedat on se obrnu;
 muka, koje do vik vika
 nepravedne duše trpe,
 kijeh sred plama silna i prika
 strahovite srde drpe. 460
- Kaže i vječna još vesela,
 neka smiren puk ostane,
- kijem će od blaga stvoriteļa
 bit plaćene duše izbrane.
- U to k milom Isukrstu 465
 sve države bližne i gradi
 posilahu svaku vrstu
 nelagodne od ćeladi.
- K nemu na svak čas gredijahu,
 da ih ozdravi i pokrijepi, 470
 ki zlijem ranam tugovahu,
 kljasti, hromi, nijemi, slijepi.
- Mnozi s putim svom zgrćenom
 jedva tijela sva vukući,
 mnozi mraznom, mnozi ognjenom
 teškom zledi bolujuć, 476
 mnozi uzeti sile od djavļe
 bjehu prida n' dovedeni,
 kijem i pamet za jedno i zdravļe
 gospodijaše duh pakļeni. 480
- Nih od rajске kral' države,
 sladki jezer svijeh milosti,
 sve kolike moćne i zdrave
 odpravļaše u radosti.
- Tač kroz mnoga ćudna djela 485
 ćineći se bog poznati,
 put Solime grada bijela
 s družbom počet put obrati.
- Glas je, da ovi grad Sem gradi,
 sin dobroga Noa, koji 490
 kitnu lozu prvi usadi,
 i prvi se nom opoji.
- On sazida lijepe zgrade,
 kijeh Solimom zvat obļubi,
 kad zli potop prista i pade, 495
 grešne umrle ki pogubi.
- Nasta paka narod ini,
 slično imenim ki svojime
 svijetlom gradu imat ćini
 Jerusaleml novo ime. 500

459. prika] priaka.

Za tezijem ga osvojiše
vedri kralji, krv poglavna,
ki se od Jude narodiše,
Israelova sina slavna.

Oni s družbom božije ruke, 505
koja vojeva s nima u boju,
sve okolo bližne puke
podložiše pod moć svoju.

Tu Salamun kralj čestiti
na čas kraja od nebesa 510
čini crkvu sagraditi,
krunu ljudskijeh svijeh čudesa;
crkvu, kojoj ne bi slike,
čim ohola za jedno i sveta 515
bi dostojna sve kolike
nadvisiti crkve od svijeta.

On, ne bivši templa inoga
sred evrijenske sve države,
ktje da boga jedinoga
u noj jednoj puci slave. 520

Svete trpeze i otare
tu prvoga templa doni,
i sve obilne sude i dare,
koje stari puk pokloni.
Tu svijetnake stavi zlate, 525
lijepa čaše i kadila,
slavne odjeće i bogate,
svijetle pehare i mjerila.

Tu sud oni, zazvan more,
s čudesima družijem stoja, 530
kijem se mjera nač ne more,
kijem izrijeti nije broja.

Tu zakona izabranijeh
arka sveta bi hranjena,
božije od ruke udjeljanijeh 535
vrhu ravna dva kamena.

Tu s čistijema redovnicim
svijetli kralj uzvišeni
i s narodom svijem kolicim
klanjahu se podniženi. 540

Krv živina krotcijeh čestu
s vernijem srcem proljevahu;
od krvi se u inom mjestu
svetilišta ne činjahu.

Svako ljeto tu tri krati 545
vas Israel po načinu
dohodijaše ponavlati
običajnu svetkovinu.

Isti božiji sin ljubjeni
često u templo sve gredijaše, 550
gdi svoj zakon božanstveni
lubežljivo svijeh učaše.

On stupio bješe veće
s mnozijem ljudstvom, koje ga dvori,
odkle od grada više i veće 555
vidijahu se tvrđe i dvori.

Tad s radostim neizmjernome
brat uzeše svi kolic
od maslina grane i pome,
ke će držat u deanici. 560

Prid nim grede skup pješnika,
a za nime i oko nega
jezdi mirnijeh zbor konika,
ki svi časte i dvore ga.

On po ariedi svega skupa, 565
pogrđujući tašte slave,
na osliću tihom stupa
bez uresa i naprave.

Zlatnijem ruhom narešena
ne će koña plemenita, 570
starijeh prorok da ispunjena
pisma budu zlamenita,

i nasljednom neka mnoštvu
srećne i lijepa poda izgleda,
po sniženom kako uboštvu 575
put rajskijeh se dvora grede.

Nagu nosi glavu svetu,
priprosta ga sukna odijeva,
ku mu izatka još djeteta
draga majka, slavna djeva. 580

Ona uzraste za jedno štime,
ter se vijeku ne ustara,
ni ju prosu dugo vrime,
ni nošenje mnogo shara.

Čiste noge i snježane 585
obuća mu snižna obuva,
ku sapetu po sve strane
trak tanahan veže i čuva.

Na ovi način vas pun mira
i dobrotiv vas u sebi 590
put sionskijeh lijepijeh mira
približa se kralj od nebi.

Prid gradom ga slavnijem sreta
lijepa nad sve družbe ine
djevojčica mladijeh četa 595
i djetića bez krivine.

Pome u rukah, a na glavi
svijem od cvijetja vijenci stoje,
svak božijega sina slavi,
pjesni u hvalu svak mu poje. 600

Želno vidjet svak uživa
božanstveno svijetlo lice,
rajska lijepos u kom siva,
prid kijem sunce grede nice.

Tako u slavi i u veselju 605
u kraljevski grad stupaju,
gdi se svomu spasitelju
i svom kralju svi klanaju.

Prid noge mu svi prostiru
pome i grane od maslina, 610
veleć: blažen, koji u miru
dođe u ime gospodina.

Zdrav, o kralju nam čekani,
Davidova krvi prava;
mir u rajskoj budi strani, 615
a višnjemu dika i slava.

Gre put neba slavna vika,
ke glas po svem gradu leti;
nu poglavnijih redovnika
goroko smeta zbor prokleti. 620

Uzlaziti gusta praha
u visine oblak vide,
ter od sumnje i od straha
svi žestoko kopne i blide.

Uzrok ištu, odkle izhodi 625
od radosti glas tolike;
tko je, ko slijedi; tko je, ko vodi
toli uzumnožne nasljednike?

Nu ki bitje i kriposti
znaju slavna vojevode, 630
mirni s mnogom čestitosti
veselo ga sresti hode.

Posiplu mu cvijetjem pute,
svione sage poda ņ meću,
i svi rados kažu i čute 635
sve što mogu dražu i veću.

PJEVANJE TREĆE.

Kako u ovoj dici i scijeni
kraljevskoga posred grada
bješe uljezao sin ljubjeni
kralja, koji nebom vlada,
na raskrstju puta upazi 5
množ čeladi prem veliku,

i, ka iz gusta skupa izlazi,
rogobornu začu viku.

On se u srcu čudi svomu,
ter stupaje svoje ustavlja, 10
paka k mnoštvu žamornomu
s mnogom družbom put upravlja.

Bješe prodol u tom mjesti,
kojoj zelen vijenac mili
puni kitja brijezi česti . 15
bjehu okolo učinili.

Sred ne i ljeti staše i zimi
srećna voda i čestita,
virim od svud tekućimi
i daždima vjekovita. 20

Ne vjerene djevojčice
na tuj vodu dohadijahu,
i nemoćne nom ovčice
stari pastijeri ozdravijahu.

S pet širocijeh lijepijeh luka 25
od mramora stavna i bila
bješe nad nom vješta ruka
tvrdu strehu sagrađila.

Vidijaše se tu skupjeno
rad žudjena lijeka ugodna 30
mnoštvo ležat ne izbrojeno
tužna ljudstva nelagodna,
a to er u dni odredjene
bistra bi se lokva smela,
i na vale i na pjene 35
iznenadi uzavrela.

Puk ne znaše, tko ju smeta,
nu dječica mirna i tiha,
ki pravedna traju ljeta, 40
u kijeh nije zloće i griha,

spovijedahu, ko gledaju,
gdi lijep mladac s neba leti,
komu krila zlatom sjaju,
a prilika suncem svijeti, 45
koga rukom tad tegnuta
sva bi mutna voda ostala,
i negova srećna puta
očit biljeg ukazala.

Tako kobna zvijezda, koju 50
za zlamenje višni objavi,

ili pravnoj vojsci u boju,
ili u moru punoj plavi,
s jasnijem plamim i tracima
strelovita s neba srne,
a nevošnjem umrlima 55
srce od straha čezne i trne.

Tim u mnogoj tad požudi
kraj jezera mirna staše
množ velika bolnijeh ljudi,
koja zlamenje toj čekaše. 60

Svaki od njih svoju zgodu
izgledaše s naglom svijesti,
u smućenu je da vodu
prvi bi od svijeh mogo uljesti, 65
er koji bi tad najbrži
u nu skočit srećan bio,
od zla, u tuzi ke ga drži,
oni čas bi ozdravio.

Tač na lijepoj kad ravnini
stoji spravne skup mladosti, 70
da ukaže u brzini
moć sve snage i jakosti,
želnijem srcem svaki čeka,
kad će trubla zapjevati, 75
od hrloga ter se tijekom
ufa prvi čas imati.

Sred čeladi sej nezdrave
u najvećem staše cvijelu
od stupaja do vrh glave
jedan zgrčen po svem tijelu. 80

Ovi nakon smrti očine
mlad uživa s česti blagom
mnoga blaga i baštine
i obilno zdravlje s blagom ;
nu za izvidat zlo skončanje 85
od neznane zledi prijeke,
sve koliko svoje imanje
u zaludnje strati lijeke.

- Na uboštvo jadan dođe,
 čim ozdravit naglo radi, 90
 a nemoć mu zla ne prođe,
 neg se u kosti saama usadi.
 I jur četres ljeta blizu
 prošlo bješe tako da ga
 teške boli more i grizu 95
 plačna, uboga, gladna i naga.
 Kad ga u bitju vidje ovemu
 bog, utjeha slatka naša,
 lice obrati vedro k nemu,
 s blagom riječim ter ga upraša:
 Ka nesreća, koja zгода, 101
 koja lijenos tva zamani
 polak ovijeh tebe voda
 u žestokom jadu hrani?
 Ti boluješ sam pun truda, 105
 svak se ostali zdrav dijeleći;
 reci, je li tva požuda
 izgubjeno zdravje steći?
 Na ovi govor lubežlivi
 on besjedit tužan uze, 110
 i niz obraz žalostivi
 za jedno ronit grozne suze:
 Ne imam bolan ja čovjeka,
 da me od svijeh prije i brže
 ucviljena nemoćnika 115
 u smetenu vodu vrže;
 er kada se ona krene,
 za moj vječni jad i smeću
 drugi budu brži od mene,
 a ja plačem mu nesreću. 120
 Čim svoje tuge on spovijeda
 s vedrijem licem i pozorom,
 milosni ga Jezus gleda
 s ovijem blazijem razgovorom:
 Nije potreba, da u vodi 125
 trudiš iskat zdravla tvoga;
 uzmi odar tvoj, i hodi,
 ter veseo hvali boga.
- Kripos mile ove riječi
 u čas jedan s čudnom moći 130
 nevojnika plačna izliječi
 i čini mu sva zla proći.
 U nenadnom tim veseļu,
 svi kolicu da ga vide,
 usta, i diže svu postelju, 135
 i zdrav na dom svoj otide.
 Tako uz plamen kad gorući
 svu ledenu i smrznutu
 budu prinijet ne znaući
 među granjem zmiju lutu: 140
 jedva kripos ognenitu
 ona oćuti, a sva prika
 diže glavu jedovitu,
 plazi otrovna tri jezika.
 S druge strane oda svudi 145
 bez božijega straha i scijene
 velik žamor staše ljudi
 posred crkve posvećene.
 Prodavahu oni cića
 svetišta mirne ovčice 150
 i mlađahnijeh množ junčića
 i snježane golubice.
 Za uzrok ovi tiskaše se
 za kupovat čeljad mnoga,
 što tko držan čujaše se, 155
 i na odgovor bitja svoga.
 Sred božijega slavna doma
 radi mnoštva tač velika
 činijaše se gruba veoma
 po sve kraje treska i vika. 160
 Kako porod božanstveni
 taj neslična djela vidje,
 u obraz se vas promijeni
 i od mnoge srčbe ublidje.
 Tim konopac uzoviti 165
 u priliku biča savi,
 tere nime izgoniti
 poče iz templa skup nepravi.

Vrže na tle sve trpeze
od pohlepne trgovine,
i prokrenu sve pjeneze
i rastjera sve živine.

Na isti način sjever vrli,
pun rasrčbe kad porazne
luto zadme i zaprli

iz železne strane mrazne,
vojske crnijeh od oblaka
bježe prid nim zatjerane,
a bez tmine i bez mraka
zrak sunčani čis ostane.

Crkva je, reče, ma zgradjena,
da se u noj molbe čine,
a od vas je učinjena
spila od tamne lupeštine.

Zadosti se od starina,
za ispuniti zakon prvi,
proli mirnijeh od živina
prid otarim krotke krvi;

kraļ nebeski zapovijeda,
i ovaku ima voļu,
da se nemu u naprijeda
ovce i ptice već ne koļu.

Običaji za to stare
svak povrzi, svak ostavi,
ter se od sada ine dare
prikazivat višnim spravi.

Bog pravedne od pameti
posvećenje samo ište;
to je nebu na sem svijeti
od svijeh draže svetište.

Blag i snižen na koljena,
ko se ovako nimi osjeknu,
čaćka molit obljubjena
prid otare svete kleknu.

Toj videći glave bijesni
crkvnoga vijeća huda,

gñivni stahu i bolesni
i čemerna puni truda.

Ova zloba nih nemila
i rasrčba nova nije; 210
cić negovijeh slavnijeh dila
na n zlobijahu vele od prije.

Stare omraze i bolesti,
ke ih luto koļu i more,
u dubinah zlobne svijesti 215
rastijahu svak čas gore.

Mišlahu ga svi porazit,
nu rad družbe česta puka
ne mogaše svrhe upazit
jedovita nih odluka. 220

Tim pokoli huda zloba
i prijetne su sve zamani,
dijeliše se u toj doba
svi smeteni i skončani.

Tač grabeci silni vuci, 225
kad krvavi glad očute,
noćno prikoj u odluci
u mirno se stado upute;

ali kada nih zateče
straža pomnijeh od pastijera, 230
ka s dozvanijem psim daleče
odagne ih i otjera :

za sve da ih zli glad mori,
bježe gorom prid protivom, 235
i po pustoj strmoj gori
zavijevaju s taštijem gñivom.

U to, čim sin kraļa od nebi
posvećena kod otara
podnižen se vas u sebi
s dragijem čaćkom razgovara, 240

na ponosne bijele mire
visokoga templa svudi
negova se družba obzira
i oholom se građom čudi.

- Svijetla od bronca i mramora
uzmnožite stupe pazi, 246
od kojih svaki kako gora
put zlatnoga poda uzlazi;
zlatna poda ponosita,
koji uzdrže po sve strane 250
grede od čedra vjekovita
u lijep način udjelane.
Paze otare suha od zlata,
i trpeze jasne i lijepe,
i okovana srebrom vrata, 255
gdi na zlatnijeh vezih škripe.
Drobnijem pločam mramornima
tle gledaju pokriveno,
pače u sliku zvijezda nima
s čudnijem redom narešeno. 260
Čim ljepote drage toli
naglijem okom svaki kupi,
čaćka božiji sin domoli
i ne nadan k nima stupi.
Reče: Vidim, gdi crkva ova, 265
ke slavite građu oholu,
od osvetnijeh vitezova
strena pada na tle dolu.
Jak visoka jela vita,
ku skorijepi i pohara 270
poplavica strahovita
ali plasijeh množ vihara,
ne će lijepos uzvišena
u ništa se sva skončati,
i vrh stijene cijela stijena 275
za spomenu ne će ostati.
O solimski grade hudi,
ki proroke svete ubijaš,
i poslana s neba ljudi
stijenam goniš i pobijaš! 280
i tebi se zgara prijete
zle pogube i porazi
od pravedne božije osvete,
koja vrh zlobnijeh glava slazi.
Kolokrat sam ja požudu 285
veliku imao i hotjenje,
sjediniti, a zaludu,
raspršano tve rodjenje!
Ja ktjeh skupit tvoje sinove,
kako ptica, ka ljubjene 290
pod sva krila ptiče zove,
a ti ne ktje slušat mene.
Cijeca tvoje oholasti,
jer si bogu tvom neharan,
ne do dugo imaš pasti 295
krvav, spržen, satren, sharan.
Ne vidiš li, gdi od sada
slava prve tvoje sreće
prem očito gre na zada?
nisi uslišen s neba veće. 300
Bog u druge svijeta strane
svetilišta sva prinosi,
druge obira on građane,
čas zavjetnu od kojeh prosi.
On će uvjete sklopit šnimi, 305
ki se razvré vijeku ne će,
a vlas tvoja, ku s gar primi,
na zahodu svom je veće.
Kako svrši sej besjede,
izdjelane u kamenu 310
čudne slike kazat sjede,
lijepu ruke sve spomenu.
Bjehu od prvijeh to šes dana
slavna djela i čestita,
kad uzraste sazidana 315
neizmjerna građa od svita.
Gledaše se jošter odi,
ne bez mjere i bez reda,
što se u staro vrijeme zgodi,
i sve bitje prvijeh djeda; 320

nu se obličje i prilika,
ko zabrani zakon stari,
ne vidijaše ni od čovika
ni od živuće druge stvari.

Pisma otajna i visoka 325
sve kazahu, ka nitkore
ni od znanac, ni od proroka
do toj doba znat ne more.

Ali porod božanstveni,
vječno znanje s kijem pribiva, 330
kao u zrcalu bez zasjeni
dragoj družbi sve odkriva.

Gledaše se, gdi kralj vječni
pun neizmijerna svijetla uresa
stvara u način neizrečni 335
zemlju, vode i nebesa.

Voda od neba nerazdiona,
zemlja od vode prazna staše,
a vrh ponora usiona
kruta tamnos krajevaše; 340

kad vlas božije veličine
stvari svjetlos i dan bijeli,
s kijem on čas crne tmine
u mučecu noć razdijeli.

Gledaše se sa svijeh strana 345
stvoritelja svoga okolo
od letuštijeh od dvorana
ne izbrojeno letjet kolo;

kolo, prve stvor svjetlosti,
s ne izrečenom gdi ljubavi 350
u veseļu i u radosti
svoga stvorca hvali i slavi.

Čim anđeli s dvorbom slide,
on stavlaše po načinu
u svoj ures rajske zide 355
i nebesku svu krepčinu.

Vidijaše se po tom toga,
gdi od voda bješe dio

sred prostora nebeskoga
nad krepčinu postavio, 360
a gdi družijem zapovijeda,

kijeh zaziva siue more,
bez krzmaņa da ureda
obkruženu zemlju otvore.

Bješe vidjet vlažne vale, 365
suhu građu gdi su obstrli,
ter na krajne teku žale,
ovdi mirni, ovdi hrlji.

Još ne bjehu valovite
tađ poznali plahe pjene 370
kitni bori, jele vite,
u pučinu prinesene.

Morska poļa i širine
blazi vjetri gospodijahu;
bez poraza, bez vrline 375
milostivo ki pršahu.

Jedva more zemlju povi,
a kamenjem opasane
silne gore i brjegovi
izrastješe po sve strane. 380

Ostajahu pod nim tijeasne
i nizoke svud prodoli,
i ravnine još neuresne,
i široci luzi goli;

kad se zemļa s mnogom slavom
plodna ukaza i zelena, 386
zračna cvijetjem, kitna travom,
gustijem dubjem narešena.

Svaka vočka svomu bitju
sličan i lijep plod otvora, 390
u gizdavom primalitju
veseli se poļa i gora.

Puno dike i lijeposti
videć višni svako veće,
božanstvenom svom kriposti 395
stvari žarke dvije svijeće;

- dvije žarke svijeće, koje
redom skladnijem i jednacim
nebo rese, zemlju goje
goruštijema svojijem zracim. 400
- Sunce, svijeća poglavita,
bijela dana kralj izbrani,
vrteći se oko svita
u zlatnijeh se kolijeh bani;
sad vitorog, obo sada, 405
jaśni mjesec sunce mijeni,
noćno vrijeme koji vlada
i veseli mukle sjeni.
- Neđa okolo pune gizde,
lijepijem redom a bez broja, 410
sjaju oda svud sitne zvizde,
ruse od višnijeh perivoja.
- Vidijahu se ribe nijeme,
gdi po poļu morskom pliju,
i gdi kudam izvitijeme 415
valovite pjene biju;
nebeskome gdi širinom
ptice krila svoja prostiru,
i nad zemļom i pućinom
strelovite svud udiru. 420
- Ne daleće mirna stada
gledau se s ćudnom slasti
sred ravnine i livada
meku travu skupno pasti.
- Vidio bi zviјeri vrle, 425
i one, koje se po tle vijū,
kao da brzijem tijekom hrle,
u planinu da se skriju.
- Iz oblaka svijetla i bijela
rajski gospod, kad ih stvori, 430
ćinaše se vedra ćela
da ove rijeći nūm govori:
- O stvorenje drago moje,
u veseļu svi rastite;
- vrstu i plemen svaki svoje 435
vrhu zemļe uzmožite.
- Najposlije crna od kala
ćovjek stvoren sta na svijeti,
nad stvorenja sva ostala
ćestit blagom od pameti. 440
- Rajskijem suncem vas obkružen
vidijaše se kralj od nebi,
kripostima svijem sadružen
duh mu davat sličan sebi;
i s neumrlijem gdi živjenjem
puštava mu, da gospodi 445
zemļu s inijem svijem stvorenjem,
pod nebom se ki nahodi.
- Zabranjeno samo u voće
prijetjaše mu da ne tiće, 450
ako gorku smrt ne hoće
i žestoke ľute biće.
- Raj zemaļski blizu stoji,
gdi neumrlo primalitje
s vjekovitijem dubjem goji 455
vjekovitu travu i cvitje.
- Širocijeh se vrhu grana
zlatne duńe tuj gledaju,
voćka pomno isprežana
pakļenomu hudom zmaju. 460
- Po srijedi mu bistre vode
nedospjetni vir izvire,
ćetr rijeke odkle izhode,
po svoj zemļi koje se šire.
- Tu se vidi s luda svjeta 465
tužan mladac u nesvijesti
na privaru zmaja kleta
zaprijećenu voćku jesti.
- Jedva stavļa nū na usti,
a kajanje gorko ćuti, 470
ter od listja vijenac gusti
oko nage stere puti.

Vidijaše se višni od zgara
u goruštu sjat oblaku,
gdi ga s gnivom gleda i kara, 475
neharnika zloću opaku;

pak gdi s licem srditijeme
na trude ga smrtne sudi,
ke će on podnijet i za nime
svi nesrećni redom ljudi. 480

U to Eva, koja prva
suproć vjeri i razlogu
branjena se hiti drva,
i sakrivi svomu bogu,
poznaući jur svoje vaje, 485
u žestokom jadu i trudu
u puste se tužna gaje
sakrivaše, a za ludu.

A nemili zmaj prihudi,
bivši svrhu odlučenu 490
podo kletoj svoj požudi,
čim privari slabu ženu,
ponosi se i oholi
rad neprave zle dobiti,
i vas kolik u okoli 495
u lušturah zračnijeh sviti.

A hrek voćke ockvrnjene,
ku dijinom triš dobiva,
pun zahvale tašte i scijene
vitijem kruzim obkruživa. 500

Djevičkijeme tu s obrazom
umrlijem se tužnijem ruga,
i raduje nih porazom,
i veseli rad nih tuga.

S toga od Limba zle dubine
gledahu se ne daleče, 506
gdi kraľuju krute tmine,
gdi vik sunce ne istječe.

Čistijeh duša tu zbor sveti
kroz jednoga zloću priku 510

staše želan za vidjeti
zabranjenu božiju sliku.
Posred noći tej duboke
bješe vidjet duzijem redom
sijede starce i proroke 515
s plačnijem licem i s pogledom.

Čudna uzrasta, lica uresna
nad svijem čačko Abram staše,
ter s prostrtom s lijeva i desna
svijeh haľinom pokrivaše. 520

Rek bi, da svi u glas mili
mole kraľa nebeskoga,
da se smiri veće i smili
vrhu bitja nih plačnoga;
kroz jednoga da krivinu, 525
ka jadovno svijet oprli,
ne dopusti da poginu
tač svršeno svi umrli.

Teško uzdahnu Jezus tada,
veleć družbi: s višne odluke 530
sve na mene ovo pada
i na moje smrtne muke.

Da se ne ckni s moje strane,
da se od grijeha ľudi odkupe,
da na svjetloš duše izbrane 535
iz tamnoga jaza stupe.

Tijem u kratko sad pazite,
neka se ovdí već ne krti,
one slike zlamenite,
koje su biljeg moje od smrti. 540

Od potopa ne smijena
vidijaše se teškom zgodom
tužna zemľa podušena
s umrlijeme svijem narodom:
sred zaklopne tvrde plavi, 545
ne bivši se našli u grijehu,
mali ľudske od naravi
sahranjeni samo bjehu.

Gledaše se plivat ona
po valovijeh svud bez straha, 550
zlu vremenu nepriklona
i vrlini dažda plaha,

a jur bješe voda utopna
vrhe od gora sve pristigla,
i vrh svega zemlje kopna 555
uzmnožnom se mjerom digla.

Više oholijeh svijeh brjegova,
prije neg bjehu potopjeni,
silu ognjenijeh od treskova
bog metaše rasrdjeni. 560

S druge strane s gar s visina
isti od neba gospod ište,
da mu Abram svoga od sina
bude učinit svetilište.

On, da ispuni božije ktjenje, 565
na tugu se svu ne obzire,
na ljubeno neg rodjenje
ruku s mačem hro prostire;

kad nebeski kral, videći
starca u vjeri temelita, 570
i da posluh bio veći
od početka nije od svita:

šje anđela s neba, koji
za mač nemu hita i ne da,
da ga u krvi sina opoji, 575
ni s ubojstvom gre naprijeda.

Krotak ovnić, bjeli snijega,
ne daleče nih planduje,
koga na čas od višnega
mješte Isaka posvećuje. 580

Kaže, gdi rad sna srećnoga
u nemilom hudom vaju
svoga brata rođenoga
zlobna bratja prodavaju,
roditelju svomu paka, 585
da je proždrla nega, lažu,

nemilosna zvijer opaka,
i krvi mu bijeg kažu.

On krvavu drži u ruci
draga sinka suknu, tere 590
u priteškoj lutoj mucu
suzami ju groznijem pere.

Kaže, gdi puk izabrani
iz Egipta silna izhodi,
k obećanoj ter ga strani 595
drag višnému prorok vodi.

I u koliko duzijem putim
gore izvija i planine,
s neba izoštren trudim lutom
da ni malo ne počine, 600

od ognjenijeh zmiya streno
radi grijeha male od vire
po sve strane ne izbrojeno
mnoštvo pada i umire.

Znan vojevoda s toga uzroka 605
svijetla od bronca zmiyu gradi,
posred polja ku široka
na visoko drvo sadi.

Zapovijeda pak svakomu,
koga otrovni zmaj ujeda, 610
da pomnivo u zlu tomu
na zgrađjenu zmiyu gleda.

Tim ki teškom zledim bole,
zdravi, snažni, i veseli
bez bolesti gredu od tole, 615
kao da nijesu vijek boljeli.

Kaže pticu, ka raspira
oštrijem kľunom svoje prsi,
i svom krvim bez obzira
drage ptiće pita i mrsi. 620

U veseļu i u radosti
šne boljezni ovi stoje,
i razdiru bez milosti
unutraña majke svoje.

PJEVANJE ČETVRTO.

Bivši odkrio bog prilike,
koje ponosno templo rese,
misleć misli prem velike
van izaći spravljaše se.

Vrhu praga bješe veće, 5
kud se iz crkve na dvor slazi,
kada puno vike i smeće
Farisea mnoštvo upazi.

Vodijaše ovi skup Suzanu,
teškijem grijehom obadjenu, 10
blijedu, plačnu, raskosanu,
i od straha svu ledenu,

koju u cvijet sve mladosti,
svijetla lica, lijepa stasa,
čaćko s mnogom ne žalosti 15
uda sijeda za Manasa.

Ona u bitju živeć tomu
s nepoštenu bješe dila
obećanu drugu svomu
čas i vjeru ockvrnila. 20

Za to vas puk noj protivan
na tač hudo sagriješenje
popo u ruke bješe gnivan
za pobit ju tvrdo stijenje;
nu redovnik poglaviti, 25
koga ostali časte i slijede,
brani tužnu pogubiti,
i naprijeda od svijeh grede.

On, ko svetom prid crkvoime
Isukrsta vidje stati, 30
s grešnicom se svezanome
i svijem pukom k nemu obrati.

S vuhovitijem tu govorom
sve što u licu može slađe

zli razumnik prid svijem zborom 35
kako iznenad nega snađe :

Nesrećna je ova žena
s lute zgone i namjere
u krivini zloj naštena
ockvrnjene vojnu vjere, 40
a naš zakon narediva,
što naredba sasma oštra je,
tezijem grijehom kad je kriva,
da kamenjem pobijena je.

Tim svi skupno znat želimo, 45
što tva mudros od ne sudi,
er te u pismijeh nahodimo
vješta i znana vrh svijeh ljudi.

Riječi je ove on dospio,
i taštijem se pase ufanjem, 50
da je Jezusa pridobio
i zavezo svojim znanjem.

Nepravedni zlobnik scijeni,
čim se u sebi gizda i diči, 55
da će porod božanstveni
izgubit se svojom riči,
er ako im zapovije,
da griješnica toli smiona

podložena umrijet nije 60
s bludna grijeha bezakona:
sve će mnoštvo radi tega
od zakona za obranu
svoj izrigat gniv na nega,
što bi krivu na Suzanu;
to li svjeta dat im bude, 65
da ju smrti zlom poraze,
upastiće s oštre osude
u žestoke svijeh omraze.

S ovom misli zlotvor kleti
bješe sebe jur velika 70
u himbenoj svoj pameti
učinio dobitnika.

Ubog težak tač kad godi,
ki o svagdañem žive trudu,
speći snijeva, da nahodi 75
na dno rala zlatnu rudu.

U velikoj tim radosti
cić naštena blaga stoje,
misi s mnogom obilnosti
provoditi danke svoje; 80

nu kada ga spanje ostavi,
videć da je sve taština,
sred uboštva san nepravi
i lažižu čes proklina.

Kroz sve tvoje vuhovanje, 85
o isprazna ljudska svijesti,
temelito božije znanje
nijesi jaka vijeku smesti.

Jak sunčanoj pri svjetlosti
slabe se oči gube i bliješte, 90
umrle su tač mudrosti
vječni uz razum sve nevješte.

Dobrostivi Jezus mili
nađe način lijep najbrže,
tužnoj dikli da se smili, 95
a zakona ne razvrže.

Kako glava zlijeh židova
za jedno šnime govoraše,
zlamenita s prstom slova
on po zemlji zametaše. 100

Tim za tada pisat pusti,
i dignuvši sve pozore
farisejskom skupu izusti
mudre i znane sej govore:

Nije sumnje, toj grešnici 105
smrt dostojna da se ne da;
toj svi stari razumnici
i naš zakon zapovijeda.

Tim ko je od vas bez krivine,
i pravedne dni boravi, 110
uzmi u ruku tvrde stine,
i put ne ih prvi upravi.

Iz obilna tako broja
tko da se ovdj sad odkrije,
u kom nije zloća koja, 115
i da prvi nu pobije?

Za pravednom tom besjedom
opeta se k zemlji obrati,
strahovitijem ter pogledom
uze u krivo njih gledati. 120

Svijeh onezijeh taj čas ime
na tle upisat spravan bješe,
ki bi s djelom ubojnime
ukazali da ne griješe.

Staje u srijedi dikla mlada 125
u žestokoj lutoj smeći,
od smrtnoga straha i jada
kao prid vihrom prut trepteći,
i sva tužna, izmučena
i u tijelu i u pameti, 130
zgibaše se na koljena,
za nemilu smrt podnijeti.

Isprežana tač košuta
u zelenu gustu gaju,
čim ju sa svijeh strana i puta 135
lovni u mrežu psi tjeraju,
ne mogući jur nikuda
bjegućega svrnut tijeka,
trepti od straha, čezne od truda,
ter udorac smrtni čeka; 140

nu na riječi gospodina
u jedan se čas utazi
svijeh nemilos i vrlina,
ka ih smete i razdraži.

Svi se paze među sobom, 145
mjere skrovna svi činjenja,
krivuju li kojom zlobom,
kakvo je bitje njih živjenja.

- U veliku skupu toli
ne umije se nač nitkore, 150
da krivinom kom ne boli,
da pravedan rijet se more.
- Svak se grešnik poznajući,
iz ruka mu stijenje ispade,
i potajno i krijući 155
iz templa se svak ukrade.
- Ko bog vidje crkvu praznu,
plačnoj dikli ruke odriješi,
i od bojazni teške mraznu
sladkom riječim blag utješi: 160
- Svak ostali kad se odijeli,
i nitko te sudit ne će,
ne sudim te ni ja, veli,
pođ', i ne moj griješit veće!
- Ko grešnicu oslobodi 165
i ote smrtnijem nu stijenami,
dragu družbu svoju nahodi
s ovezijema besjedami:
- Nerazložne vrste od ljudi,
hude, opake, tvrde glave! 170
i dobijeni zlobne čudi
ne će u zabit da postave.
- Od dobrote taštom maglom
i blagoćom ogrnuti,
štetu i poraz svijestim naglom 175
i nemilu smrt snuju ti.
- Ime i svita razumnička
od hvale im druge nije,
neg usiona i velička
što se pod nom zloba krije. 180
- Zdrži u sebi smrtne otrovi
nih medeni glas i lice,
u srcu su zli vukovi,
a na obrazu mirne ovčice.
- S nakitjenom oholasti, 185
cvijetjem riječi mile i lijepe,
- u svijeh zborijeh prve časti
i pozdrave prve klepe.
Slični uglijenu pokrivenom,
ki pogubne taji plame, 190
od molitve pod koprenom
tužne udove jedu i mame.
- Bremena vam postavljaju,
ka nije narav podnijet jaka,
u koja se ustručaju 195
oni prstom tegnut paka.
- Bitje i život njih laživi
prilika je lijepa groba,
ki je unutra smrad strašivi
i nečista sve gnusoba. 200
- Čuvajte se sej čeladi
treskovite jak od muće,
oni prle iznenadi,
nije se zdravo uzdat u ne.
- Ne čujete, ne pazite, 205
s kijem himbenstvom na me gredu,
u besjedi da me uhite,
u krivinu da me uvedu?
- Od privara sve prigode
drže smiono vuhoviti, 210
sve hitrine iznahode,
da mi budu nauditi.
- Sad se tuže zlobnom riječim,
da razmećem dni svečane,
čim nemoćne tada liječim 215
i ozdravljam smrtne rane;
- sad neprave da grešnike
k meni vodim i dozivam,
i od zlobe hude i prike
pokajane odrješivam; 220
- sad da rukam ne umivenijem
vi moja družba blagujete,
i jestojskam zabranjenijem
razbijate poste svete;

- s nepravdom sada odlukom
 žarovito motre i rade, 226
 je da mene s rimskim pukom
 kako godi smetu i svade,
 čim me izvode na privaru,
 da me putom tijem potlače, 230
 je li prava stvar česaru
 običajne dat harače:
 sad i na vas i na mene
 sve što mogu i ne mogu
 iz pameti sve himbene 235
 izmišljuju proč razlogu.
 Nijesu jaka moja dila
 njih ispraviti pamet prijeku,
 koja se nijesu učinila
 od naravi ljudske vijeku. 240
 Odtvrđnuti, zaslijepjeni,
 ne će nebu da vjeruju,
 ni, ke ćačko moj po meni
 njih podava, svjete čuju.
 Stari zakon ja ne hodim 245
 kroz došastje razbit moje;
 nu ga ispunjam i dovodim
 na izvršenje pravo svoje.
 Pismo i nauk prvijeh djeda
 drugo, neg je vidjet s dvori, 250
 pod oblakom od besjeda
 zlamenitijeh vam govori.
 Nu da otajstva pustim ina;
 ne bojte se, drazi moji,
 blagovati već živina, 255
 kojijeh želudom zemlja goji.
 Ova i ona ne će pića
 smesti svijetle zrak pameti,
 ni se može toga cića
 čisto srce gnusno rijeti. 260
 Nerazložne misli grube,
 koje leže u čoviku,
 vječnu dušu more i gube,
 i ne ckrvne čas i diku;
 nu jer žirna zvijer boravi 265
 posred kala i gnusosti,
 i prignute jes naravi
 na nesvijesne grijeh bludnosti:
 pod slikom se sej živine
 blud nečisti zlamenuje, 270
 nad sve ostale ki krivine
 ljudsko srce smeta i truje.
 Jošter višni kralj jedini
 u početak prvi od svita,
 ljudska narav kad se učini 275
 vrhu zemlje uzmožita,
 da po malo slabe umrle
 pod zapovijed svu podloži,
 ki god zakon da zagrle,
 i da znadu što je strah boži: 280
 zapovidje s gara nima,
 prave ubijati jagačičie,
 i prid svetijem otarima
 određene klat junčičie.
 Sve koliko toj činjenje 285
 uputjenja na svijet moga
 bješe biljeg i zlamenje
 od zakona dohodnoga.
 Reče, i bivši u zapadu
 jur dospjelo sunce sjati, 290
 u nevjernom hudom gradu
 ne ktje noćno pribivati.
 Tim se s družbom na dvor dili,
 ter znajući dobro, da je
 ne daleko dan nemili, 295
 da ima podnijet smrtne vaje:
 poče željet s mnogom željom,
 prije nego bude umriti,
 s dragijem svojijem roditelom
 riječi otajne besjediti. 300

Za to s bratom starijime
 ljubjenoga uze Ivana,
 i ktje, da je Petar šnime,
 nad sve ostale četa izbrana,
 s kijem, krijući družbe ine, 305
 u dolini kijeh ostavi,
 svoje stupaje put visine
 od Tabora gore upravi.

Kad se šnima na vrh stani,
 gdi raskošna puni uresa 310
 kitni čedri i prostrani
 tiču čelom u nebesa ;

za jedno s rukam svi sklop-
 jenijem
 oči u višne dvore upriješe,
 i molbami podnižnijem 315
 boga molit skrovno uzeše.

U moljenju snižnom tomu
 on s ljubavim mnogom sjede
 sve mogućem čaćku svomu
 govoriti sej besjede : 320

Evo, čaćko, tvoj sin sada
 idem silnoj smrti u ruke,
 ni se srca moje pripada
 toli uzmožne podnijet muke.

Kad je tako tve hotjenje, 325
 i s dragosti tolíkome
 shranit ljudsko hoć' stvorenje:
 dobrovoljno grem, evo me !

Nu ove druge moje ljubjene,
 kijem moja družba toli omili, 330
 da su rodni stan za mene
 sa svijem rodom ostavili,

kao tvoj porod oni lube,
 i ti lubi njih, moļu te,
 i smrtne ih od pogube 335
 i od namjere brani lute.

Ne straši me ljudska sila,
 ni ljudskoga nesvijes gniivna,
 koja se je pripravila
 ním naripit suprotiva. 340

Da svi pomru, žo mi nije,
 ili, ako ćeš, ti njihove
 skрати umrle dni najprije
 kroz ognene tve treskove.

Ti minuće njih živote 345
 satariši s tvojom vlasti,
 ako je take od tegote
 ljudski narod, čaćko, spasti ;
 samo ih čuvaj i ukloni
 od zasjeda i privara, 350
 kijem se spravlja pako smioni,
 da njihove duše shara.

Ne daj, da ih smesti budu
 iz nenadi srde klete,
 moje ljubavi da zabudu, 355
 a da otrovne slijede svjete.

Jur zlijeh duha vojska ognena
 iz pakljenijeh srne jama,
 skrovnijem ijedom napunjena,
 oružana zlijem varkama. 360

Svetit boles još nastoje,
 s kojom rad svoje oholasti
 u gorušte nepokoje
 činismo im s neba pasti.

Koje promijenit ne će obraze,
 koje držat zle načine, 366
 da rastruju, da poraze
 srca prave moje družine !

Ti, moj čaćko, drag, ljubjeni,
 njih himbene smeti sprave, 370
 neka sasma pridobjeni
 s mirom drage moje ostave,
 da se u svijetu bude nakon
 moje smrti nač ko godi,

- od koga će rajski zakon 375
učit ljudski svi narodi.
- Ovo, čačko, pogodi mi
rad ljubavi tvoga roda.
Bog moljenje sinka primi,
i odgovor mu ovi poda: 380
- Sinko, prava moja priliko,
slična čačku tvom svjetlosti,
moja riječi vječna i diko,
i jednaka svijem kriposti!
- ljubjenijema družim tvojjijem, 385
ne imaj kroz taj straha i smeće,
sa svijem zlobnijem varkam
svojijem
krađ pakljeni naudit ne će.
- Neka reži i muči se
iskat uzrok njih poraza; 390
da u sto slika pritvori se,
da promijeni sto obraza:
nenavidne zmije stare
ja ću snižiti silne moći,
smesti skrovne ne privare, 395
a srčano njih pomoći.
- Jedan će se samo naći,
ki s opakom prem nevjerom
iz družbe će tvoje izaći
tegnut smrtnijem zlijem čemerom.
- On u srcu svom nemilu 401
i sad misli smionom zlobom
o izdavnom kletom dilu,
i kaje se, da je s tobom.
- Žali izdavnika, da je pustio 405
svijeta ljubav i pokoje,
i da se je podložio
pod zakone trudne tvoje.
- Sve ovo, dragi moj porode,
ti znaš sa mnom od vik vika, 410
prije neg nebo, zemlju i vode
stvori naša vlas velika.
- Među družbu dobrih nega
nedostojna sadružismo,
da se ispuni s djela ovoga 415
starijih prorok sveto pismo;
nu zlom smrti, koju sam ima
sebi zadat krvnik vrli,
izdavnikom svijem našima
izgled će ostat neumrli. 420
- Družba ostala nega vani
svak će ukazat srce jako
proć zasjedam, koje zamani
na njih spravja hudi pako.
- Teške će oni trude grlit 425
rad velike tve ljubavi,
i na smrtnu muke hrlit
u veseļu i u slavi.
- Svi okolo ponositi
u pogrdi smrti silne 430
zakonu će tvom roditi
nasljednika družbe obilne;
po tom toga, naplatjene
vjekovitom rajskom česti,
u moje dvore ispraznjene 435
veseo ću njih privesti.
- Koje sinove, srca koja,
koje nebeske krune i časti
ima uživat crkva tvoja
pod neumrlom svojom vlasti! 440
- Ti počete samo trude
dobrovoljno, sinko, izvrši,
i pakljene smrti hude
s tvojom smrti silu skrši.
- Gledaj ovu tvu družinu, 445
ka te sada jedva slijedi,
ni zna, kako po načinu
razloži se i besjedi;
- našijem duhom nadahnuti,
svi će poznat bez krzmanja, 450
ko su izvršni božiji puti,
zrak rajskoga što je znanja;

- ter s koristim ne izrečenom
spovijedat će po svem svijeti
riječim stavnom i medenom 455
prave vjere zakon sveti.
- Za nima se mijeniti će
vječni unuci lijepijem redom,
ki čas tvoju glasiće
i činjenjem i besjedom. 460
- Igdi oćean prostranime
svojijem vodam zemlju obstira,
biće slavno tvoje ime
i primjena tvoja vira. 465
- Vedri kraji i ćesari
s drage voļe ćastitćete,
i zidati s mnogom hari
na ćas tvoju crkve svete. 470
- Tu sniženi i prikloni
od oblasti sve biljege
po tle će ti sterat oni:
bojna oružja, krune i stijege. 475
- Isti silni Rim oholi,
ki od istoka do zapada
svoga svita u okoli
ne izbrojene zemļe vlada,
dobrovoljno i veselo
pod zakone tvoje uzumnožne
visoko će snižit ćelo
i države sve podložne. 480
- Tu će imati vjera prava,
sveć ćastjena, sveć gledana,
ponositijeh sto crkava,
sto otara, sto dvorana;
tu će tvoji namjesnici 485
sred gospodstva vjekovita
u neizmjernej vladat dicit
svijet i krune svega svijeta;
i ako se kad god zgodit,
ćim svijet s ljetim gre naprijeda,
- ki god narod da se izrodit 491
od dobrote prvijeh djeda:
kroz uzumnožne smećć lute
ja ću izoćtrit puk ļubjeni,
da ne ostavi naće pute, 495
i da život svoj promijeni.
Iza tuga i nevoļa,
pokarana, ne satrena,
izhudit će ćelad boļa,
kako zlato iz plamena. 500
- Kroz ove će, sinko, uzroke
grad rećeni Rima verna
ćtete podnijet prem žestoke,
i zla trpjet neizmerna. 505
- Na n će mnozi bojni puci 505
silom srnut da naripe,
nemilosnoj u odluci,
da ga satru i skoripe;
nu što crnijeh sred oblaka
i u goroj se vidi smećć, 510
toliko će sinut paka
iza tećkijeh truda većć,
ter će svak ćas boļi u sebi
strene mire ponavļati,
ne će dospjet, dokli tebi 515
svijet vas kolik ne obrati.
Ovako je meni od voļe
rad koristi od svijeh ļudi;
naćoj vjeri većć pristole
u rimskomu gradu budi. 520
- Za ovezijeme govorome
vićni gospod neumrli
svu desnicu stere i nćome
ļubjenoga sinka grli.
A u taj ćas iz visine 525
żarke muñe plam zasvijeti,
ter dvor rajski bez vrline
veselo se ću grmjeti;

- a to er otac sve mogući
sit učini s višnijeh strana 530
zračan oblak i gorući
lijepa stvora i sunčana.
- U zlaćenom tomu oblaku
božiji porod vas ostaje,
ter mirise rajске i zraku 535
striješa iz lica po sve kraje.
- Hašina mu snijeg se učini,
iz obraza sunce sinu,
i u čas jedan bog istini
objavi se po svem činu ; 540
svijem čestita, svim blažena
prava slika čačka svoga,
nerazdiona, ne izrečena
svjetlos sunca neumrloga.
- Tač minuće kad svjetlosti 545
zlatni jezer sunce izhodi,
svega stvora ter s radosti
s neba žudjen dan dovodi,
upre obliće tako svoje
bistra mora u zrcalo, 550
kako sunce da drugo je
iz morskoga krila ustalo.
- Na izhod negov svijet rastvora
sve ljepote, ke u njem sjaju,
a svi vrši dubja i gora 555
svijetlijem zrakom zlatni ostaju.
- Lice ovako, i još draže
puno dike božanstvene
priebražen Jezus kaže
na oči družbe začudjene. 560
- Stojahu mu s desna i s lijeva
mudri Mojses, Ilija ognjeni,
strasi vrljih jur krajeva,
po svoj zemlji proslavjeni.
- Oni o mukah smrtnijeh tada 565
među sobom govorahu,
- solimskoga posred grada
Isukrsta ke čekahu ;
mukah, ke su rajске lijeke
i mir vječni nam donile, 570
i od pakjene smrti prijeke
svijet vas kolik odkupile.
- Vrijedni Petar i družina,
taj čudesa koji paze,
rad vidjenijeh veličina 575
kako vani sebe izlaze.
- Petar uze besjediti :
Lijepa ti je ova strana,
dobro je u noj nami biti,
učin'mo ovdí do tri stana : 580
jedan tebi, kraľu mili,
a za izbraniјeh dva proroka,
u kojijeh bi sveđ slavili
veličanstva tva visoka.
- Ove riječi Petar reče, 585
a s uresom rajakijem eto
nega i družbu svud obtječe
suncu sličan oblak svijeto,
od radosti er velike
sve se nebo tad rastvori, 590
i raskošne svoje dike
prikazaše rajски dvori ;
a u oblaku goruštomu
slavni od neba kralј sjedeći,
poda celov sinku svomu 595
i ove riječi ču se reći :
- Ovo je porod moj ljubjeni,
ki mi ugodi vrhu svega,
o umrli podniženi,
svi slušajte skladno nega. 600
- Od anđela kori uresni
za ovom riječim svi jedini
zapjevaše slatke pjesni
i slava se mnogo učini.

Toj vidjenje čudno prođe, 605
 a božiji se porod vrati
 u sve predne lice, i dođe
 zapañenu družbu zvati.

Upaženijeh radi čuda
 u žestokoj smeći i strahu 610
 od velika kako truda
 oboreni oni spahu.

Od bitja ih dignu toga,
 i u ljudskoj slici obraza 615
 sam na gori bez nikoga
 na običajnu ñim se ukaza,
 ter im reče, da ne budu
 čuda ovoga glas prosuti,
 dokli on ne stre smrt prihudu
 i ne bude uskrsnuti. 620

PJEVANJE PETO.

A vladaoci od Siona
 i svetoga templa glave,
 kijeh zavidos usiona
 i strah leden smrtno dave,

one noći prem strašive 5
 provedoše vrijeme bdeći,
 s misli opake i sumñive
 nepokojni svi stojeći.

U tom bitju ñim se čini,
 da Isukrsta jošter vide, 10
 kako u mnogoj veličini
 u solimski grad uzide.

Koje mnoštvo djece prave
 za ñim stupi, čeljad koja, 15
 i ñegove dike i slave
 s veselijema pjesnim poja!

Jednim glasom čuju od svuda,
 paček istom tiču rukom,
 ne izbrojena hvalit čuda,
 koja učini prid svijem pukom; 20

gdi jur svijetlo ñega ime
 i dobrota rajska leti
 pored s glasom neumrlime
 pripijevana po svem svijeti.

Što će učinit? prem očita 25
 za svoj poraz djela paze,
 proročanstva zlamenita
 gdi na svrhu svoju izlaze:

od božijega roda ñima
 kralj da će se poroditi, 30
 po došastju koga ima
 vlas gosposka ñih svršiti;

da sionski grad scijenjeni
 i ponosna crkva slavna 35
 bitće tada u nescijeni
 s tlem poreda strena i ravna;

običaji da će stare
 obratjene bit u ništa, 40
 ni će častit zbijene otare
 veće od krvi svetilišta..

Izgubjeni za to veoma
 u zloj sumñi i u strahu
 posred svoga svaki doma
 bolni, blijedi, skrovni stahu. 45

Na isti način drobne pčele, 45
 sred ranoga ke' proljetja
 teku mirne i vesele
 za kupiti med iz cvijetja;

kad naripi zima mrazna,
 ter se oblacim nebo skrrije, 50
 silna dažda i porazna
 plahe rijeke da prolije:

smetene se i zabjene
 po ulištih kriju i taje, 55
 i za sve su zaklopljene,
 gnivno nebo strah im daje.

- Bješe vrijeme, u snu milom
 trudni umrli kad barave,
 i dohodnom danu bilom
 posle i djela sva ostave;
 a nečistijeh jur nemani
 ognjenita vojska noćna
 bješe izašla pakla vani,
 zlijem varkami jaka i moćna.
 Kud godijer se ona obrati,
 po svijeh putijeh ktje da saspe
 zlobu, nehar, smeće, rati,
 bune, omraze, štete, raspe.
 Kužne obraze, grde slike
 vazeli su dusi vrli,
 i na čete strašne i prike
 Jerusalem vas obstrle.
 Na tvrde se dio građe
 u strahoći mnogoj pruži,
 vrhu templu dio uzađe,
 silnijem kolom koje obkruži.
 Na visine kuća sjede
 množ velika bratje lute,
 dio postupi i obsjede
 sve kolike grada pute.
 Sred prolitnijeh tako dana
 hrljeh ptica jata česta,
 iz poludnijeh kad no strana
 u hladnija bježi mjesta,
 vrhu morske čim širine
 one teku strelovite,
 odlučene da krajine
 brzijem tijekom prije uhite,
 na kraj, ki se nim pomoli
 prvi, padu i navale,
 crnijem krilom ter okoli
 sve prikriju puste žale.
 Skrovnijem ijedom s prva truju
 huda pakla srde zlobne,
- i po malo gospoduju 95
 svijesti himbam nih podobne,
 ter požudne svijeh porazu,
 bez pristanka o kom rade,
 tvrdoglavstvo, sumnju, omrazu,
 slaba u srca siju i sade. 100
 Snom svezanijem mnogi ljudim
 u strašiv se način kažu,
 i vidjenjem tašto hudim
 neprilične zgone lažu.
 Mnogi uzimlju čina hitra 105
 čovječanska lica na se,
 i prosipju brži od vitra
 po svem gradu gorke glase.
 Sad ovega, sad onega
 od mogućijeh lete u dvore, 110
 i na pravi rod višnega
 ne izrečena zla govore.
 Kažu crno mješte bijela,
 i koliko huđe znaju
 sva negova dobra djela 115
 u grijeh težak obraćaju.
 Gnivne, tihe, pomne, lotre,
 bez razluke bunit trče,
 tlape, hine, snuju, motre,
 zlobe, jede, mraze, srče. 120
 Da gre Isukrs prik i srdit,
 glase blijedeć i trepteći,
 novu vjeru za potvrdit,
 stare otare s templom ždeći;
 da ima u ruci gvozdje oholo, 125
 sve zaklope da razori,
 da sva crkva jur okolo
 strahovitijem plamom gori.
 Od crkvnijeh još dvornika
 hine obraze i odjeću, 130
 i na vrata svijeh vijećnika
 srnu noseć jad i smeću.

- Jakijem glasom njih u vijeće
u visoko templo zovu,
ako rodnijeh mira ne će 135
štetu vidjet svi gotovu.
- Isti glava vojske crne
nepravедna radi zhora
crkve u vrata silom srne,
snažnijem mahom kijeh rastvora.
- Od udorca teška i prijeka 141
zlatni vezi škripe i zveče,
i glas jaki silna zveka
razlijega se tija daleče.
- Tim se oda svud nepravедni 145
skup starosta zborit spravļa,
ni noć tmasta, ni mrak ledni
njih stupaje ne ustavlja.
- Kako da su s varkom prikom
neprijateļi ki nemili 150
noćno s huđijem izdavnikom
iznenadke grad primili,
- ter da sve su tvrde obrane
sa svijem vratim osvojene,
i da vojske oružane 155
sijeku, žegu, robe, plijene:
puti od grada svi su puni,
negdje ulaze, negdje izhode,
jedva u strašnoj zna se buni,
odkle, kamo, za što hode. 160
- Dusi želni svačije štete,
priobraženi putom grede,
svijem davaju zlobne svjete,
sipļu otrovne svud besjede.
- Oni s glavňam ognjenijema, 165
srčba i smeća gdi se plodi,
svijete i kažu pute svjema,
da slobodno svaki hodi.
- Jošte iz glave ijeda pune
u ne izmišļen način meću 170
plam čemerni od nabune,
za uzmožit smrtnu svijeću.
- Ne stavļaju pamet na ta
njih činjenja ļudi tužni,
svaki u gñivu slijepom vrata, 175
svijem nerazbor vlada kužni.
- U toj hitrijeh dvanaes sluga
jama ognjenijeh kralj nepravi
na dvanaes božijeh druga
hrlo uputi i odpravi, 180
da kušaju sa svom snagom
kroz razlike svjete štetne,
je da se od njih ki god dragom
vojevodi svomu odmetne.
- Oni, jer im ove boje 185
bog sve skazo bješe od prije,
proć čemeru spravni stoje
od pakljene ļute zmije.
- Ne otvorene varkam svijesti
kažu i srce toli snažno, 190
da nije jako njih zamesti
sve hudobne mnoštvo lažno.
- Zaman strijeļa nim protiva
sva himbestva zlobnik stari,
i sve slike promjeniva, 195
da ih odvrže i privari,
er sve odmeću zle zasjede
vitezovi bogoļubni,
s kijem ih rve, s kojijem grede
na njih rasap zmaj pogubni. 200
- Sam iz vrijedne družbe ružan
Iskariot Juda ispada,
i paklu se čini sužan,
na svojju voļu ki nim vlada;
Juda zhora slavna i sveta 205
kuga i prikor vjekoviti;
Juda izdajstva tamna i kleta
štrašan izgled svemu sviti.

162. priobraženi] priobraženi *ima još nekoliko puta mjesto polatala ovako krivo sibilinat.* 194. himbestva] *zagr. : himbenstva.*

- Ovi negda krepke vire
 Jezusove rad ljubavi 210
 blago i rodne svoje mire
 i rodjake drage ostavi;
 nebeskoga vojevode
 učini se drug ljubjeni,
 spravan alijedit u sve zgone 215
 negov stupaj božanstveni;
 paček željan pri potrebi,
 na negovu čas i slavu
 ustručo se tada ne bi
 istu izgubit svoju glavu. 220
- Nu početka lijepa ovako
 po malo se kajat uze,
 i, za svršit naopako,
 na misli se zle popuze.
- Pun željenja prem nesvijesna 225
 misli u dne, misli u noći,
 svrće zakona trudna i tijesna
 teški jaram ko će moći.
- S toga uzroka krasti uljeze
 u lakomom tamnom grijehu 230
 blago uboško i pjeneze,
 koji pridani nemu bjehu.
- Nu videći, da množ taka
 u ruke mu ne ulazi,
 pohitnoga srca opaka 235
 zlu pohlepu da zajazi,
 predni život živjet žudi,
 srčeći se, da za ludu
 toli dugo vrijeme trudi,
 ni bi plate svomu trudu. 240
- Drago uboštvo nemu nije,
 trudna ljeta vodit ne će,
 tim pobjegnut ne mni prije
 ne bez teška zla ni smeće.
- Na ove misli popuznuta, 245
 i od prije slaba u svijesti,
 crni glava skupa luta
 u svoje varke grede uvesti.
 Ne s veseljem manijem, nego
 kad lav vrli i strašivi, 250
 glad srditi koga je stego,
 da čeljusti prazne krivi,
 plaha u pašu teč jeljena
 pod visokom gorom vidi,
 i s naštena veseo plijena 255
 s hrlinom ga mnogom slidi.
- Galilea Iora sliku
 hitra neman s prva hini,
 ki neharnom izdavniku
 bješe u krvi i rodbini; 260
 i ne moguć zlotvor vrli
 oka zažet s misli klete,
 s ovom riječim k nemu hrli,
 da ga sasama skonča i smete:
- Ti se u gluhe noći doba 265
 po pustošnoj skitaš gori,
 od studeni noćne zloba
 prije vremena da te umori;
 i mož' trpjet zla tolika,
 i tako se dopustuješ, 270
 da tva ljeta sva kolika
 služiš, tužiš i boluješ?
- Ka nepamet, nesvijes koja
 siluje te i navodi,
 da robuješ bez pokoja, 275
 gdi si rodjen u slobodi?
- Ko podložan, kako taman
 da se tučeš sveđ dvoreći,
 od koga je ufat zaman
 sličnu trudim platu steći? 280

217. paček] pačeh. 228. ko] kao. 236. zajazi] zalazi. 329. dugo] drugo. 257
 Iore] *oba izdanja*: Sotre. u originalu: ac prius in faciem Galilaei versus Iörae.
 277. ko] koö.

Ti jednoga slijedom slidiš,
 ki na templo ruku stere,
 i stavla se, ko sam vidiš,
 na smaknutje stare vjere ;
 koga izmet sve čeljadi, 285
 od nikakve ruke i scijene
 mnoštvo ljudi, dvorit radi,
 i nekrepkje slijede žene,
 a najprvi glave od grada,
 svi zakoni kako prose, 290
 nerazdružna puni sklada
 na ň omrazu smrtnu nose.

Jur se kupi zbor pravedni,
 za neprava da se dila
 i za život taj neredni 295
 ňemu poda smrt nemila ;
 jur će obilnu platu dati
 za motrenja sva himbena,
 videć, ko se slabo uzdati
 u vlas mnoštva potištena. 300

Malo mu će dat pomoći
 neprilična hvasta i slava
 od velike sile i moći,
 ku razumjet ljudem dava.
 Skrit ga ne će gusti oblaci, 305
 da ne primi smrtnu muku,
 ni načini družu opaci,
 kijem dobiva glas u puku.

Ne ckni, ne stoj, ne izgubi se,
 silne od smrti bjež' na vrime ; 310
 ako ureda ne ukloni se,
 izginutćeš za jedno šnime.

S ovijem zlobnijem besjedami
 svijeh privara tvorac čini,
 da se krvnik zli pomami 315
 u omrazi, u vrlini ;
 i videć ga pridobita,
 s glavnom lupa ňega ognenom

ter mu taj čas s oči odlita,
 i s noćnom se miješa sjenom ; 320
 s oči odlita, nu daleče
 ne gre napas ne smijena,
 vele veću nego stječe
 snagu i kripas ne vidjena.

I tako se stere i vije 325
 oko ňega i nastoji,
 da u ň ulazi najposlije,
 dušu i život ter mu svoji.

Tim, razdežen kužnijem planim,
 i nakazni rob čemerne. 330
 poče mislit sobom samim
 misli opake i nevjerne.

Na pamet mu duh nečisti
 stavla život neugodni, 335
 i pogube bez koristi,
 koje pod trudnijem stijegom podni.

Zapovijedi, koje obilne
 od božijega primi sina,
 čine mu se oštre i silne
 priko mjere i načina. 340

Toga od bitja on se odriče,
 i čim misli zle probira,
 kletva hoće, sud protiče,
 da izdavnik ne ima mira.

Tač dobroga naučiteļa 345
 svu pod noge ljubav stavļa,
 ter ga oholijeh neprijateļa
 krvne u ruke izdat spravļa.

Ah, nesrećni, ah, smamjeni
 nad smamjene sve na svijetu, 350
 u zloj misli zaslijepjeni,
 da ne poznaš tvoju štetu !

Ah, razgledaj dobro, koga
 toli opako hoć' izdati ;
 ne odricaj se stvorca tvoga, 355
 vrat' se k tvomu bogu, vrati.

Razaberi, promisli se,
ku čas dosle steko jesi,
drug ljubjeni brojeći se
slavna kraja od nebesi. 360

Koli krat si tvojijem ušima
božanstvene slušao riči,
i razgledo lice očima,
ljudska narav kijem se diči

Ku množ, čijem se bog odkrio,
slavnijeh čuda vidio si, 366
od kijeh i ti ki god dio
nega voļom djelovo si.

Ne vidjenijem grijehom vijeku
sada crniš sve tve dike, 370
najhuđega da te reku
nad sve ostale izdavnike.

Koja nesvijes vlada tobom,
ka pohlepa prem nemila
s jedovitom toli zlobom 375
svijes je tvoju obujmila?

Na što te su bijesne žeļe
i lakome tve potakle,
nad sve božije neprijateļe
zli krvniče, kleti pakle? 380

Što je život tvoj omrzo?
u ke teško zlo se uprti?
što tva duša plaho i brzo
na poraze vječne srti?

Što se u bijesu krvnom opi?
Ko ne treptiš s tve nevjere 386
da te nebo ne priklopi,
da te zemļa ne proždere,
da potopna voda prika,
da plam ognjen ne shara te, 390
da zvjerenja sva kolika
ne naripe gnivna na te?

Pazi, u koje srneš smeće,
koje stječeš sad nečasti,

kako gubiš hvale i sreće, 395
s koga vrha radiš pasti.

Čes, u ludoj koja odluci
iz ruka ti sad izlijeta,
žudjetiće mnozi unuci,
dokli bude svrha od svijeta; 400

i rad toga svu tvoju žeļu
i tva ufaņa tašta, koja
u ispraznom sad veselu
zače ohola pamet tvoja,
raspršatće vihar plahi, 405

i kad uzmiš bit najveći,
najgoroj češ na zamahi
i u najhuđoj bit nesreći.

Ah, dokoli mož', otira
nepravednu misao iz prsi. 410
i zlu napas, ka te obstira,
da te vječnijem zlom zamrsi.

U to zlobni redovnici
s hudijem glavam od gradjana
bjehu došli svi kolici 415
sred skrovita crkve stana.

Vrhu zbora nabunjena
Kajfa prvi vlas držaše,
komu mitra posvećena
sijede prame pokrivaše. 420

On vrh zlatna stola sjedi
od svijeh inijeh najvišega,
a ostalo se vijeće izredi
s obje strane oko nega.

Među nim se ne vidjene 425
vrte od pakla bijesne srde,
i drže ih razgojene,
i u omrazi plahoj tvrde.

Svaka svoga obrala je,
i u negovo srce ulazi, 430
ter ga nukat ne pristaje,
pravdu i razlog da ne pazi.

- Vrhu stvari mnogizijeh oni
među sobom razložahu,
na rogorbor usioni 435
miri od crkve svi bučahu.
- Jedni sude i govore,
s gúivnom riječim i nemilom,
Isukrsta da umore
ili s varkom, ili silom; 440
jedni opaka daju svjeta
proć načinu i proć putu,
da se život skрати opeta
i Lazaru uskrsnutu,
a to jere néga radi, 445
toj zamjerno pazeć dilo,
dohodijaše množ ćeladi
pod božijega sina krilo.
- S druge strane veći dio
strah i tešku sumnú kaže, 450
da nabunjen puk nemio
suproć sebi ne razdraže,
za što bješe vitez slavni
zanio ľudstvo, kom nije broja,
kroz božanstven govor stavni 455
i kroz djela rajška svoja.
- Tu Nikodem bješe umjetni,
od najprvijenjeh grada glava,
komu samom pako štetni
krepko srce ne skonćava. 460
- Pribivaše s vjerom mnogom
blaga u svijesti misao nému,
nu se oprijeti sam s razlogom
ne sudijaše vijeću svemu.
- On se ukaza u neznani 465
neprijatelj bogu s prva,
koga mnokrat, a zamani,
zasjedami taštijem rva;
nu kad dobro pozna, da je
kralja od nebi porod pravi, 470
- poslan smirit naše vaje
ćovječanskoj u naravi:
kako jedan slijepac, komu
ista tmina bio dan sine,
pokloni se stvorcu svomu, 475
hodeć putom od istine.
- Potajno ga uze slijedit,
za ne steći s néga omraze,
i zle ľudi ne razjedit
na gotove svoje poraze; 480
nu kad vidje zlo pristupno,
ke se očito nému prijeti,
bez obzira da svi skupno
pravu život hoće oteti:
već ne hotje tajati se, 485
nego smiono prid svijem zborom
sta na noge i odkri se
s ovijem mudrijem prem govorom:
- Stvar je, o kojoj besjedimo,
o sionski glave izbrani, 490
kako dobro svi vidimo,
svjetļa nego zrak sunćani,
ni ću istine veće kriti,
gdi je koris rodna grada,
da znam glavu izgubiti 495
vaše od ruke ovdi sada.
- U ovomu svi ćoviku,
ako pamet pravu imate,
božiju narav, rajsku diku
i pazite i poznate. 500
- On bog, on je sin višnéga
kralja, komu svijet se klaña,
starijeh prorok kažu néga
zlamenita pripijevaña;
starijeh prorok, kijem učini 505
skladno pjevat s gar duh sveti,
da će božiji sin jedini
na se ľudsku put useti,

- neka čacku svom vječnomu
 priporuči ljudi tužne, 510
 kijeh u grijehu obćenomu
 zmaj pakljeni drži sužne.
 Ispunja se sve na nemu,
 sveto pismo što proroči;
 nije razložiti od onemu, 515
 što svačije paze oči.
 Nemoćni su ozdravjeni,
 glusi čuju, slijepi vide,
 gubavci su očištjeni,
 nijemi govori, zgrčen ide, 520
 iz telesa ljudskih bježe
 izagnane zle napasti,
 svud su obilne obilježe
 od negove rajske vlasti.
 Nije nemoći na svijet, koju,
 gdi je krepko srce i vjera, 526
 kroz desnicu i riječ svoju
 sve moguću ne istjera.
 Nije zledi, ku ne utaži,
 nije bolesti, ku ne ustavlja, 530
 i, da je ljepši dar i draži,
 dušu od grijeha jošte ozdravlja.
 Trema, ko je stvar svijem
 poznana,
 mili život mrtvijem vrati,
 od kijeh Lazar četir dana 535
 ukopan se vidje stati.
 S djela ovega tač zamjerna
 puk začudjen nega slidi;
 sama je vaša svijes nevjerna.
 samijema se vam ne vidi. 540
 Prid svijem, ki su prava suda,
 stvari su ovo izvan mire,
 do visocijeh ovijeh čuda
 ljudska kripas ne dopire.
- Moć velika božanstvena, 545
 smrt i narav ka siluje,
 za jedno šnime sjedinjena,
 sve ovo čini, sve djeluje.
 Koli krat se nemu oprijesmo,
 sad s besjedom, sad s varkami,
 koli krat ga sharat ktjesmo, 551
 sad s oružjem, sad stijenami;
 nu se brzo na tle upazi
 svaka isprazna naša odluka,
 er nije mjesta ljudskoj snazi, 555
 gdi vojuje božija ruka.
 Od srdite naše obijesti
 on se gustijem pokri oblakom,
 i svoj život čini oplesti
 rajskih dvoran vojskom jakom;
 i još kripas toli mnogu 561
 zaslijepjeni ne poznamo,
 joštera se našem bogu
 s vernijem srcem ne klanjamo?
 Što činimo u ovemu vijeću? 565
 Što nam naprijed veće ostaje?
 Zagrlimo rajsku sreću,
 ka nam s neba sletjela je!
 Spasitelj nam s gar sišo je,
 da negova milos tiha 570
 smiri ljudske nepokoje,
 da slobodi svijet od griha.
 Tim sniženi i veseli
 hod'mo u nega veličine,
 da nam rajski mir udijeli, 575
 da nam prosti sve krivine.
 Čim ovako on govori,
 podbunjenijeh poglavica,
 srce u ijedu gnivnom gori,
 kažuć biljeg posred lica. 580
 Pogledom ga krivijem paze,
 a od velike srčbe i gniva

iskre iz oči svijem izlaze,
obraz slike promjeniva.

Svak čas gori, svak čas veći 585
zli bijes njihov razgara se,
u nepravoj ter ih smeći
nesvijesnijema mislim pase.

Sila jaza pakljenoga,
nabunjliva i otrovna, 590
koja u prsijeh njih svakoga
s bijesnijem ijedom stoji skrovna,
svijem zastupa pravu istinu,
i pamet je svijem otela,
s tvrdoglavstvom da poginu, 595
da na opaka srnu djela.

Ne ktje u dugo stat skrovena
srčba, ku im srce vari,
neg ohola neg ognjena
van izide i udari. 600

Opak, srdit, nerazborit
zbor vas kolik skače i vika,
kako taj čas da se oborit
crkva imaše sva kolika.

Jak sred gvozdzja treskovita, 605
čim se pase prahom lutim
skrovna sila ognjenita,
za izit jaka tijesnijem putim,
sve što većoj u tjeskoći
namjera se i nahodi, 610
toliko se s većom moći
na prostrano tiska i hodi;

nu ne čini silna maha,
s kijem ohola na dvor srne,
podložnoga dokle praha 615
svu množ u plam ne obrne;
s usionime dimom tada
obo i strašan trijes udara,
da razori tvrde zgrade,
cijele vojske razdre i shara; 620

zapanjena na daleko
sve se okolo zemlja stresa
s buke strašne, s ke bi reko
da se ore sva nebesa;
raspršane i smetene 625

tad sve vidiš protivnike,
njih obrane razvaljene,
štetna oružja i bojnike:
ne inako silno vijeće,
prem pospješuo na sve štete, 630
sve pod noge stavlja i meće
mudra znanca dobre svjete.

Zloj čeljadi toj nije dosti;
puni srčbe nepriklone
jedovitoj u plahosti 635
iz crkve ga jače izgone.

Kad nesvijesna rogobora,
nerazložne prista buke,
uze Kajfa, glava od zbora,
izgovarat svoje odluke: 640

O gospodo plemenita,
nijedan se od vas ne pripada
što se odvrže i odakita
od nas ovi ludjak sada.

Ko se izgubi, ko se smami, 645
kako zlotvor naš himbeni
s običajnijem privarami
srce i pamet nemu objeni!

Naše vjere scijenu i slavu
on toliko dosle lubi, 650
da ktje mnokrat svoju glavu
za ne ljubav da izgubi;

protivnika pače istoga,
pod stijeg koga sad pobjegnu,
s temeljitijeh sto razloga 655
veće krati snađe, stegnu.

Sad ga slijedi nam protivu,
i to mu je čas i dika;

taka u riječi moć pribiva
vuhvenoga vilenika.

Pun pakljene hitre zloće,
u nemu se ka nahodi,
on zatrovja koga hoće
i u družbu svu privodi.

Vjerovati neslično je, 665
da je sišao s neba s gara
smirit ljudske nepokoje,
koji ovako ljudi vara;

ki svijeh satrt nas ne gleda,
da mogućstvo svoje uzmuži, 670
i pripijeva i spovijeda,
da je izbrani porod boži;

svrč zakone Mojsesove
na oči naše ki se sudi,
i običaji stavja nove, 675
da ih priprosti slijede ljudi;

prid svijem pukom ki govori
i hvali se prem očito,
da je došao, da razori
ovo templo glasovito; 680

templo, koje jur zgradjeno
bi po božijoj zapovijedi,
u koje blago ne izbrojeno
potratitše naši djedi.

Još da toga grijeha nije, 685
na koji se ne postavi:
zlobe opake praštat smije
i s grešnici dni boravi.

U najhuđijeh ljudi stane
nasrtati ne ima srama, 690
i razmetat dni svečane,
i grad bunit suproč nama.

Koja ovdj jes dobrota?
koja je ovo nova vira?
koji način od života? 695
na što se ova stvar prostira?

Još će s varkam, s kijem se uputi
za uzmužiti svoje moti,
grad vas kolik podignuti,
da nam bude vrha doći. 700

Česa vas grad? S vlasti prikom,
i s pomoći pakla huda,
od svetiñe pod prilikom
on tolika tvori čuda,

da, držeti način ovi, 705
ima učinit, da se sklone
israelski svi gradovi
pod neprave svoje zakone,

tako da će vjera izbrana,
koja od nas nad sve ostale 710
mnogo vijeka bi držana,
ne bez vječne naše hvale,

bit u naprijed ne scijenjena
i pogrđjen zakon stari,
sveta crkva porušena, 715
poharani slavni otari.

Tim svi danas jedne odluke
bez straha mu odredimo,
koje dostoji teške muke,
svi ga na smrt osudimo, 720

Dokle imamo moć i vrijeme,
pogasimo plamen, koji
s velicijem se zlom našijeme
svak čas veći stvara i goji,

er kad bude snagu steći, 725
za dat nami vječne smeće,
dvorove će sve požeci
i polače sve najveće.

Dobri ako smo mi trpjati
ova djela nedostojna, 730
ne će toga vik podnijeti
car veliki Rima bojna;

on će poslat svoje bojnike,
da nam s mnogom našom mukom

- vlas iz zemlje sve kolike 735
oružanom otmu rukom,
po svem svijetu da prognani
vjekoviti vaj kušamo,
i u nijednom mjestu i strani
mirna stana ne imamo. 740
- Sud je svijestan i pravedan
i koristan nad sve ine,
da za ostalih umre jedan,
da vas narod ne pogine.
- Ovi govor moj dobar je; 745
tko zabavit da može mu?
Ove hvale, ovo uzdarje
za božanstvo vrat' mo nemu.
- Ove riječi Kajfa dava,
čim nepravi zbor svjetuje, 750
i na svrsi kao svijeh glava
u neznani prorokuje;
er za ino s neba s gori
nije došao sin višnega,
neg da smrtnim svom umori 755
smrtne zlobe svijeta svega.
- Tim svi puni bijesti hude
i čemera paklenoga
nemilosnu na smrt sude
u ljudskomu tijelu boga; 760
svi jednaku misao imaju,
i u zlu su svi jedini,
nu načina nač ne znaju,
da se taj stvar skrovnna učini.
- Kako jedan zlotvor, koji 765
za sva djela prika i huda
životu se svomu boji
od oštroga prava suda,
čim napunjen straha i tuge
bježi od pravde, ka ga tira, 770
i probija poļa i luge,
svak čas za se ter se obzira,
- naglijem okom iz daleče
gustu dubjem goru vidi,
i, da u nu prije uteče, 775
hrlijem tijekom svoj put slidi,
ali kad k noj stupi bliže,
nenadna ga srete rijeka,
ka mu žudjen put pristize
s plasijem valim silna i prijeka, 781
tim zapanjen mislit stane,
od svud teško zlo pazeći,
u prav druge ko će strane
bez korabje moć uteći:
tako, scijenec bit slobodni 785
sionski glave prem nemili,
bivši na zlu smrt ugodni
božiji porod osudili,
da ta osuda huda i zlobna 790
izvrši se ne mne prije,
svrha i puta nu podobna
nih srditom sudu nije.
- Od razlicijeh misli vali
sumnu čine svijem veliku,
da u zlo koje ne bi upali, 795
iz koga izit ne će viku;
kad izdavni kleti Juda,
ki se od družbe noćno ukrade,
ne bez svega vijeca čuda
k nim pristupa izuenade. 800
- Trepteći ga svi primaju,
blijeda i tamna s misli prike,
i mjesto mu za čas daju
među prve redovnike, 805
puni sumne ter žestoke
od došastja od negova
klepe znati prave uzroke,
ka zgodila stvar se nova?
Tim, za čut ga, muće stoje;
a on oholo svrće i prijeci 810

- svud ognjene oči svoje,
pak govori ove riječi:
Znam, čestita o gospodo,
da opaki Galileo
vele vam je straha podo, 815
i žestoko svijeh je smeo.
On zakone stare ugodne
smeta i diže svom oblasti,
s mnogom štetom zemlje rodne,
a s vašome malom časti; 820
tim vas vidim sjedinjene
tvrdo mislit i zboriti,
za grijeh vlasti uvrijedjene
ko ćete se osvetiti.
Bez nikakve vaše muke, 825
dar ako mi sličan date,
ja vam ga ću dat u ruke,
da već straha ne imate.
- Reče, a vijeće sve veselo ·
obeća se i zaveza, 830
za izdavno nemu djelo
dat srebrnijeh trijes pjeneza;
trijes pjeneza, nepravednu
platu krvi, koje ne bi
zaplatio kaplju jednu, 835
sve što vas sviet zdrži u sebi.
Ko se šnime zgovoriše,
jak slobodni od svijeh zala,
do vrata ga dopratiše,
dajući mu mnoštvo hvala. 840
On se opeta k svoj družini
u visoke vrati gore,
na uzdanu da učini
od svijeh zala zlo najgore.

PJEVANJE ŠESTO.

- Vazam, slavna svetkovina,
po sreći se približaše,
ku sva evrijenska krajevina
s mnogom častim svetkovaše;
sedam dana kada cijelijeh, 5
ko zakoni stari prave,
o svakdañih kućnijeh djelijeh
ne misleći boga slave.
Tad mladahnijem jaganćima
pospješno se goste i štuju, 10
i s loćikam divjačnima
nekisio kruh blaguju.
Vesele ovo uzmnožito
sionski puci svi kolici
ponavljati svako lito 15
u velikoj obće daci,
- er dan ovi s lijepijem plijenom,
a po višnoj zapovijedi,
kraju egipskom ne smiljenom
jur se oteše ñih pradjedi. 20
U obećana mjesta obilna
slobodjeni hodeć oni,
a za ñima vojska silna,
ka ih tjera i progoni,
neprijatejske isprid sablje 25
s božijom rukom, s dobrom česti,
smioni bješe bez korablje
u crljeno more uljesti;
more, koje do tad plaho,
razdvojeno s čudnom moći 30
kroz skut miran i prisaho
slobodno im čini proći.

- Put sionskoga za to grada,
israelskijeh ki država
i u staro doba i tada
glasovita bješe glava,
ne izbrojena ljudstva i puci
sa svijeh strana vrvijahu,
i veseloj u odluci
mirni na blag dan hodijahu.
- I za sve ova ljudi sila
sveto u templo stupaj stere,
ne bješe se uputila
bez načina, ni bez mjere.
- Svaka kuća i koljeno
vidijaše se it po na se,
lijepijem redom izredjeno
s vojevodom svojijem uza se.
- Er za sve su jedne krvi,
ka se uzmožna svud rasplodi,
i početak njihov prvi
od Abrama čačka izhodi;
od zakona za sve občena
jednu običaj obslužuju:
u dvanaes u plemena
naredno se razdjeluju.
- Tako po svoj Palestini
svaki u svomu mjestu i stanu
uživaše jur jedini
zemlju od zgar ukazanu.
- Puk slobodan stara u lita,
i ponosni tvrdijem gradi,
puni blaga uzmožita,
i kreposne stan čeladi;
ali u drugoj onda strani
van rodjene zemlje mile
robovahu, istiskani
od oružne prijেকে sile.
- Kon Kavkasa stahu gore
sve malo mañi deset dila,
- gdi hvalinsko leži more
sred zaklopna svoga krila.
- Samo cijela i moguća
držaše se sred starine
slavni Juda, tvoja kuća,
i tva, snažni Benjamine;
obje tada kuće ove
u ne malu dobru i sreći
mnoga sela i gradove
uživajuć i držeći.
- Samo kako postavio
po junaškom bješe boju
segaj svijeta veći dio
Rim čestiti pod moć svoju,
jur podloži i ove puke,
i da smjeñe njih oslabi,
oružje im diže iz ruke
i gosposku vlas ugrabi.
- Nu er blage bi naravi,
pod sve krilo kad ih primi,
svetilišta prva ostavi
i zakone stare nimi.
- Sad pod teškijem jarmom trudi
sva satrena zemlja ova,
gdi prije vrijednijeh izbor ljudi
bješe i slavnijeh cvijet gradova,
od kojeh neki razvañeni
od vremena duga leže,
nekijeh shara boj ognjeni
i žestoki plam požeže.
- Taka srčba i vrlina
kraja od nebi na njih sleti,
ki ne hotje svoga sina
ne osvećenu smrt podnijeti.
- Ali ne će bez spomene,
ku s razlogom svakijem pita,
propuštena bit od mene
stara zemlja, čas od svita;

- dokle višnji milostivi
 živa uzdrži ma pjevanja, 110
 i ne ime svijetlo živi
 za razgovor svijeh skončanja.
 Pomozi joj što rodio
 sin božiji se u ne krilu,
 i nam vječni mir donio 115
 u ljudskomu slabom tilu;
 najprije ondi što zaplaka,
 i mlađahno lazi dijete,
 i svom smrti spleša paka
 silu vječne smrti klete! 120
 O dvorani od nebesa,
 ki svjetlostim rajskom sjate,
 i nebeska sva čudesa
 i zemaljska djela znate,
 vi poslani s gara često 125
 strelovitijem zlatnijem krili
 jur sletjeste u ono mjesto
 prijateljski gosti mili;
 tim vas molim, sad put pravi
 ukažite moj pameti, 130
 po solimskoj čim državi
 smionom mislim hrla leti.
 Kon dohodnijeh vele vika
 ugodno vam sa mnom budi,
 slovinskoga sred jezika 135
 da ne slava slovi svudi.
 Razorenijeh starijeh grada
 zemlje negda glasovite
 u pjevanju momu sada
 stara imena ponovite. 140
 S vašome ću pak pomoći,
 ka je i do sad sa mnom bila,
 snižne zemlje s pjenjem oći,
 i visoka pjevat dila.
 Tad mi ćete rajске pute 145
 na otajstva na velika
- kazat, dosle ne tegnute
 umrloga od pjesnika,
 da slobodno i veselo
 gori, gdi su vječne dike, 150
 budem obrat na moje čelo
 vik ne ubrane lovorike;
 sva bo je moja misao i žela
 (ne bud' sveti duh me ostavit),
 život moga spasiteļa 155
 slovinskijema pjesnim slavit.
 Ovu mju sad besjedu
 u toliko upravite,
 i, ki u sveto templo gredu,
 puke sa mnom pribrojite. 160
 Ne vidje se nigda prije
 ni u broju ni u požudi
 veće uljesti ni punije
 u grad slavni mnoštvo ļudi.
 Ne toliko na dan sveti 165
 u veseļu oni hode,
 koli teku za vidjeti
 tebe u obraz, božiji rode.
 Tim vrijednoga Jude pleme
 nad sve ine prvo ulazi, 170
 svijetlo krunam kraljevskijeme,
 u svom rodu koje pazi.
 Ko lav bojni svom jakosti
 sve nahodi zvijeri ostale,
 kijem kraljuje smiono dosti 175
 ponosite pun zahvale:
 tako segaj od koljena
 u kriposti, broju i sreći,
 vrh ostalijeh svijeh plemena
 vidijahu se puci veći. 180
 Isred Gaze, krajna grada,
 ne izbrojeni puk izhodi,
 i kijeh Sabe, i Engada,
 i kraljevski Ebron rodi.

141. ću] će. 142. ka] kao. 143. oći] *oba izdanja*: doći; *u originalu*: carmine
 mortales oras visusque relinquam. 173. koj] kao. 183. Sabe] *oba izdanja*: Sale.

- Sve kolike svoje mještane 185
podnižena šle Rafea,
s kojom druži sve građane
plodna lozjem Adulea.
- S mnogijem selim pitna Seli
dan čestiti častit ide, 190
i šnome se za jedno dijeli
Hipu, Sokon, Jamne i Lide.
- Gredu ljudstva, koja stoje
u Azotu, u Akaronu,
koja za grad rodni broje 195
jaku mirim Askalonu.
- Ove s mnogijem gradovima,
lijepa Iope, tvoj puk slidi,
gdi su morskijem valovima
često rvane strme hridi. 200
- U ovijeh mjestijeh jur prihudi
sta Golijat strašna stasa,
viši pasom od svijeh ljudi
i nemile slike i glasa. 205
- Oblačāše ovi oklopje
od neizmjerne veličine,
a nošāše slično kopje
vitoj jeli od planine.
- Filisteu vojska bijesna
uzdajuć se u n sa više, 210
bješe došla, da uresna
mjesta evrijenska satariše.
- Bojne čete bogu verne
israelskijeh vitezova
kroz besjede on čemerne 215
četres dana cijelijeh psava.
- Obje vojske da ga vide,
u glas vrli svijeh poziva,
da na bojno pođe izide
ko god nĕmu suprotiva, 220
- tako da se vas pun smeće
puk izbrani, nebu mio,
s ne izrečenijem strahom veće
bješe prid nĕm zapańio;
kad sta David mlado dijete, 225
jak primjeno gori bješe,
za nesvijesne psavke klete
glavu oholu da popleše.
- On, čas svijetla svijeh kraleva,
u desnici svoj nošāše 230
glasovitu praću, a lijeva
pastirski mu štap držaše.
- Od Jordana bistre rijeke
pet kamena izabro je,
za prosvijelit po sve vijeke 235
mlada u ljeta ime svoje.
- Istom prvi kamen vrže
s krepkijem srcem, s vjerom
pravom,
a strašivi trup najbrže
na tle obori s mnogom slavom, 240
pak se k nĕmu hro zateče,
i na očiju protivnika
strahovitu glavu osiječe
istijem mačem zla krvnika,
ter ukaza djelom tezijem, 245
da velika moć i snaga
nejaka je prid onezijem,
koga jaći bog pomaga.
- S druge strane neizbrojnoga
mnoštvo puka grede u slavi, 250
od Damaška ki staroga
plemenite mire ostavi.
- Tu, kako se pripovijeda,
neka je veća mjestu hvala,
na svijetu se prvi ugleda 255
stvoren čovjek srećna od kala.
- Betlem, mjesto mnoge od slave,
nad sve grade grad čestiti,

- er se od rajske kraj države
hotje u nemu poroditi, 260
na blag dan se uputio,
i šnim Nipse ponosita,
s kom se Antedon sadružio,
bližni susjed plodna Egipta.
Emaus, Besur i Galgala, 265
mjesta obilna nad sve ine,
bez puka su svoga ostala
rad vesele svetkovine.
Ravna polja i široka
izgledaju svoje zemljake, 270
gdi Mareton, gdi visoka
Erme tiče u oblake;
gdi grad Sigor jur upazi
ľubi tvoju, Lote izbrani,
kad se tužna priobrazi 275
teškom zgodom u stup slani;
a ona pogled svoj ne bješe
na branjene plame strijeti,
ki s nebesa doletješe,
za pedepsat grijeh prokleti. 280
Gdi Aspalata blato leži
u Sodome strene krilu
s ľutijem valim, koje bileži
prilutoga ognja silu;
Aspalata blato, koje 285
put nebeskijeh meće dvora
smrad prikorne vode svoje
i usiona voľ sumpora.
Zemľa, u neko vrijeme ugodna
i s gradovim i s rusagom, 290
vodam, cvijetjem, žitom plodna,
i obilna svakijem blagom;
sad neplodna i nezdrava
vrijeđa i pogled i stupaje,
ćim nemila draća i trava 295
svuda po noj prorasla je.
- Sve je uzrok tva krivina,
neprilićna o ľubavi,
i grijeh teški bez načina,
ne podnesen u naravi; 300
er tu opaki narod stoja,
ki pun zloće gnusne i hude
s rajskijem gostim zle nastoja
izigrati svoje blude.
Na zrak slike njih blažene 305
bješe pogan bijes potako
ľudi u grijecijeh usmrdjene,
ki mišľahu sve na opako.
Jur se vršit počela bi
od zľijeh ľudi bijesna djela, 310
da im se od oći vid ne ugrabi
rasrdjenijeh od anđela.
Ne ktje podnijet zloće take,
ki trjeskovim vas svijet stresa,
neg ognene spusti oblake 315
i gorušti daž s nebesa.
Zlobne puke i neprave
on pravednijem plamom strati,
a njih grade i države
u sumporan jaz obrati. 320
Još pepelom porušena
sva se okolo polja blide,
i svjedoci plama ognena,
stijene ugasle, svud se vide.
S toga zemľa taj bez ploda 325
plaće i cvijeli svoj vaj ľuti,
i smetena od zahoda
sliku imaju svi ne puti.
Putnici uzu koji grede 330
iz daleka tud prohode,
pratom kažu, i poglede
zapañeni na nu svode.
Tu dub raste, na kom vele
da cti cvijetje toli mило,

- da svi uresit mladci žele 335 prije vremena ter poginu
i mladice nim svoje krilo. s uzdisane ne ljepote ;
 Za kijem, vihar kad ga otrese, a to er plahe sve požude
nesmotrne duše izrastu, ispunio bivši silom,
ke nemile toli rese 340 da i naprijeda trajat bude 375
kažu i okom oštru i utmastu, dni vesele s lubi milom,
 da neslična radi lica tažeci joj čačka i bratju,
i grdoće njih mrzeće kijem dao bješe gorku tugu,
svaki mladac i mladica za sved užet i vjenčat ju
od njih pogled svoj odmeće. ktje za pravu svoju drugu. 380
 Vočku bi ovu svak scijenio, 345 Za drugu je uze pravu,
s dvora pazeć, da je cijela ; i čim poraz svoj uzumnoži,
nu je unutra sve prah gnio sebe i svoju svu državu
i smrdeća množ pepela. pod ne zakon još podloži.
 Netom rukom jes tegnuta, Za jedno s čačkom slijepo dijete,
u čas jedan iz nenade 350 i s gradjanim svijem slijepi, 385
sva smrvjena i prosuta uvrijednijeh slijedeć svjete,
rasčini se i raspade. obrezanje oštro primi.
 Tu joštera klasje žitno Trećega se istom dana
ne dobro se počne bijelit, iz istoka sunce uputi, 390
kažuć lice zračno i kitno 355 cijeća lutiјeh kad no rana
za poglede svijeh veselit ; najveća se muka čuti ;
 kad pravednom božijom kletvom a Simiun s bojnijem Levi,
nezdravi ga vihri sprže, kijeh moraše srčba kleta,
prid samome tere žetvom 360 od onega časa i dnevi 395
sve se crna snijet provrže. kad im sestra bi oteta,
 Skup mladića neizbrojni videć teškom da bolesti
za Judinijem rodnom vrvi, luto bole svi gradjani,
i Simiun nima bojni u grad njihov smješe uljesti
roditelj se broji prvi ; s bridkijem maćim oružani, 400
 Simiun, koga srčbu osvetnu, 365 najmañega ter od roba
kom sitkemeski puk opali, do vladaoca od države
kako sasma hudu i štetnu posjekoše kratko u doba
ni čačko mu ne pohvali sve kolike muške glave ;
 To bi, kad mu sestru Dinu na obilnu paka plijenu 405
mlad kraļević Sikem ote, 370 naripiše s bratjom inom,

Stihovi 337—344 u originalu: At simulatque graui perfante euanuit austro, succedunt poma hirsutis asperrima barbīs, quae nulli iuuenes, nullae cupiere puellae.

i svoju sestru ockvrnjenu
osvetiše zlijem načinom.

Tač plah mladac, čim u gođu
scijeni živjet s dragom lubi, 410
sa svijem pukom glavu svoju
cijec bludnoga djela izgubi,
dajuć izgled svemu svijetu,
da tko družijeh čast uvrijedi,
i sam sebi gradi štetu, 415
i onemu, tko ga slijedi.

Tim svi puci segaj roda
gredu na svet dan ugodni,
kijem su Sare i Moloda
i Siceleg gradi rodni; 420
mjesta, koja zemlje žitne
i obilna poļa rese,
gdi veselijem plodom kitne
sveđ masline zelene se.

S nim grad Asem sve gradjane
i Sipabot šle hrabreni, 426
i grad tvrdi od Asane,
vrh dva brijega sagradjeni
Nih jur svijetli dikam mnozijem
Remon, Ain i Atar druže, 430
kijeh bregovi čestijem lozjem
urešeni milo kruže.

Idumea, plodna mati
mirisnoga od tamjana,
sto gradova svojijeh ne krati 435
isprazniti s blaga dana.

Sastaju se s nom rusazi,
kijeh lijeposti slike nije,
ravne zemlje, koja pazi
put čestite Arabije. 440

Simiunovo pleme vrlo
u grad sveti uputjeno

u veseļu slijedi hrlo,
i, Isakare, tve koljeno.

Vrsta ljudi porodjena 445
u kamenoj tijesnoj strani,
trudit vas vijek naučena,
i o maloj živjet hrani.

Ovijeh dio velik stoji
kon Ermona gore plodne, 450
rojne pčele koja goji
i vitezom koće ugodne.

I gdi Tabor i Karmelo,
lijepi vrsi na svu mjeru,
nakitjeno dubjem čelo 455
put nebesa vise i steru.

Ove zemlje još čude se,
er u kolijeh svijetla plama
iz nih u raj zaletje se
Ilija slavni, drag zvijezdama; 460
sletje na oči puka mnoga
vedra iz neba ogañ sioni,
i proroka prisvetoga
u prostore višne poni.

Enad, Afra i Sensene 465
šļu mladosti snažne silu,
s mnozijem trudom odhranjene
u svojem žednom krilu.

Ove grade glasovite
ne toliko tvrd mir brani, 470
koli hridi kamenite,
vrhu kijeh su sazidani.

Lijepa Sene, sve tvoje zemlje
teku, da blag dan počaste,
rujno vino gdi se jamlje, 475
gdi od sto vrata voće raste.

Dični slavom ne mañome
korisnoga plodna ljeta

419. Moloda] *rimsko izdanje*: Molada; *zagrebačko*: Maloda. 420. Siceleg] *oba izdanja*: Siveleg; qui Saroën, Molodamque Sicelechidaque colunt. 423. plodom] plodnom. 430. Remon, Ain] *oba izdanja*: Remnon, Ait. 465. Enad] *oba izdanja*: Ernad, original: Hennada.

- lijepi Rebot gre s tobome
i srećnoga grad Remeta. 480
- Ovi s vikom svi veselom
prid otare svete gredu,
svi se paze s vedrijem čelom,
svijem je rados u pogledu.
- A unuci, Dane, tvoji, 485
s nijemijem mukom svi stupaju,
svijem u licu žalos stoji,
u tle od srama svi gledaju.
- Jak na izhodu od jeseni.
kad naripi zima prva, 490
i prolitne čas zeleni
dubju počne mrijet toprva,
u mrtvilo luto zmija
ispriđ mraza čim se vuče,
svižd ustavlja, krug ne svija, 495
neg šalosna lazi muče,
dreseli su s teška uzroka,
za što s mnogijeh strana čuju,
da im pisma od proroka
vječni prikor prorokuju : 500
od njihove trage prave
krvni Antikrs da će iziti,
ki će od svijeta sve države
silnom rukom osvojiti.
- Isukrsta pod prilikom 505
hudi silnik hoće hinit,
da je došo s mnogom dikom
napokoni sud učinit.
- To će biti u ono doba,
ne trpjeni kada grijesi 510
i najveći bijes i zloba
uskrajuju pod nebesi;
kad se s neba ogañ vrli
po naredbi božijoj spravi,
da pohara, da poprli, 515
da rasčini svijet nepravi.
- Ali osvjetnik božanstveni,
privišñega sin jedini,
od vijek vijeka odredjeni,
da je sudac svijetu istini, 520
s neizbrojnom vojskom doć će
od nebeskijeh svojijeh bojnika,
da neprava puna zloće
sataríše zla krvnika.
- Ogñenijem će ñega trijeskom
dno paklene vrc propasti, 526
da zna, moći prid nebeskom
ko padaju ludske vlasti.
- Za ñim grede u radosti,
i pospješno svoj drum tjera 530
izabrane skup mladosti,
ka se rodi od Asera.
- Ñih nad inijem svijem zemljama
odhraniše mjesta lipa :
Betag, Orman, Afeg i Ama, 535
i grad tvrđi od Artipa.
- Šñim Aziba i ponosna
Robea se na put stavi,
i Lebane, ku kriposna
nad sve grade mlados slavi. 540
- Žitna od klasja i vesela,
kim su zemle ñih čestite,
svi kolici povrh čela
vijence nose čudno svite.
- Zgrade ostavlja svoje stare 545
rod vrijednoga Zabulona,
i prid svete grede otare
ne bez dara i poklona.
- Podloženo grabšam more
rodne kraje ñih umiva, 550
gdi primorsku trišlu gore,
dogle prođe noć sumñiva.
- Iz Jedabe grada obilna
od ovijeh se mnozi dile,

480. Remeta] *oba izdanja*: Remeta. 528. ko] kao. 535. Betag] *oba izdanja*: Bet
tug. 549. grabšam] *oba izdanja*: grabsam.

- jednijeh šalje Sembro silna, 555 Galilea sva kolika,
jednijeh tvrda Jeftafle. Samarija sva se uputi;
Srećna Kana jednijeh rodi, požuda je nih velika 595
Galilee grad scijenjene, vidjet božiji rod i čuti.
prvo čudo gdi se zgodi Mnokrat Jezus u mjesta ova
vode u vino obratjene. 560 dođe, s mnogom ter ljubavi
I Nazaret svemu svijetu u nih obći i stanova
vječne od slave i od ureša, i božanstvo svoje objavi. 600
gdi pozdravi djevu svetu Mnoga djela neizmijerna
slavni glasnik od nebesa. i čudesa, koja ugleda,
Jedni gredu iz Naina, 565 apomeniva još Kaperna
u kom majka lubežljiva i Sebaste i Aseda.
jedinoga vidje sina Betsaida, podignuta 605
u čas isti mrtva i živa. jakom tvrđom do uprav zvizda,
Dote, pićom mjesta ohola, ne ustruča se sveta od puta,
broja uzumnoznom puku nije, 570 pače oholi tijem se i gizda.
i ki ravna šle Nalola, Gre s mladostim svojom
i grad lijepe Katetije. vrijednom
- Tko bi mog'o tve, Naftali, Betulija glasovita, 610
pribrojiti pleme i kade, ka se dobit gradu nijednom
i, kijeme se tvoj rod hvali, 575 ne da u djela plemenita.
plemenite tvrde zgrade? Tu se rodi slavna dikla,
Koje Čedar, koje, vječnima kroz hrabrenos ka zamjernu
čedrim, Liban, gora slavna, strahovito grlo prikla 615
dižu k višnijem dvorovima oholomu Olofernu.
vrh ramena svoga stavna! 580 Za uzrok isti mjesto rodno
Koje Neftal grad uresni ostavljaju svi mještani,
ludstvo na blag dan odpravla; kijeh Genesar blato plodno
koju mlados, ki puk svijesni ribnom vodom pere i brani. 620
svijetli Nason šnim sastavla! A tve, Levi, pleme izbrano,
Čeljad, prava kijeh besjeda 585 ke bog na svu službu odredi,
ima svudi mjesto i viru, po svijeh inijeh izmiješano,
a iz usti rijeke od meda, svijeh jednakijem dijelom slijedi.
kad govore, nima izviru. Plemeniti vojevoda, 625
Oni vodam od Jordana, svetu zemlju ki naseli,
iz dva vira koje ustaju, 590 stan osobit nim ne poda,
u osvanutje bjelodana ni vlašćita mjesta odijeli.
sveč veseli pozdrav daju.

- Razdijeljeni biše od neĝa
 po svijeh mjestijeh mnoge u grade,
 da na službi od višneĝa 631
 o crkovnoj časti rade,
 mješte obilne da ljetine
 i zabave svoje i dila,
 od živina krotcijeh čine 635
 svetišta bogu mila.
 Kud ohodim slavne unuke
 Efraima i Manasa,
 puk ponosit nad sve puke
 veličinom lijepa stasa? 640
 Ovijeh rodi Jozef čisti,
 čas svoje bratje vjekovita,
 kad s velikom svom koristi
 srećni Egipat jur napita.
 Krv njihova svud pjevana 645
 palestinskoj po državi
 s obje strane od Jordana
 u mnogoj se prostrije slavi.
 Gdi grad Bersa i Nefeka
 paze od svuda pod svom vlasti 650
 gustom travom poļa meka
 ne izbrojena stada pasti;
 gdi visoka lijepa Dora,
 tom slavici dan zapoju,
 lovit plahe zvijeri od gora 655
 šle hrabrenu mlados svoju;
 Ibla i Tenak gdi se slave,
 čim gledaju s desna i s lijeva
 guste gaje i dubrave,
 kijem se rusag njih odijeva; 660
 gdi Maćeda, grad pun dike
 i svakoje obilnosti,
 bližne grade sve kolike
 pridobiva svom svjetlosti;
 gdi Tafua vir studeni 665
 gojeć dubje, travu i cvijetje,
 čini obilne svud zeleni,
 stvara vječno primaljetje:
 ove grade svud poznane
 prid sobome Jordan gleda, 670
 a koje s druge pazi strane,
 jedva im se broj spovijeda.
 S dijelom krvi Manasove
 tu kraļuju dva plemena,
 trage izlazi vir njihove 675
 bojna od Gada i Rubena;
 od Rubena hrabrenoga,
 koga Jakob, drag višnemu,
 od sve bratje najprvoga
 rodi umrlom svijetu ovemu. 680
 Ovi gredu svi smiješani,
 ko se i neĝda izmiješaše,
 kad stan obćen u istoj strani
 za Jordanom izabraše.
 Galad, Argob i Basana 685
 države su rodne nima,
 zemļa od prije kraļevana
 gorostasnijem gigantima;
 i šezdeset tvrdijeh grada,
 ke kraļ Ogij vrla uzrasta 690
 s mnogom silom s prva vlada,
 puk izbrani pak mu nast.
 Galaski ovijeh gradi prate:
 Jabi, Balme i Sebama,
 polustrena Kariate, 695
 Edre, Nabe i Selkama.
 Gola i Ramos nim su druzi,
 mjesta onada zvana ovako;
 narodi su dali druzi
 ime sada svijem inako. 700
 Iznosite mnozi Arimne
 oštru stranu ostavļaju.
 i u dnevi ljetne i zimne
 plodni čedri gdi rađaju;

649. Nefeka] *oba izdanja*: Kefeka. 661. Maćeda] *original*: Magedos. 682. ko] kao. 697. Gola, Ramos] *oba izdanja*: Bola, Ramas.

tim svi od čedra vijencim lipim
nose glavu narešenu ; 706
a s gvozdenijem oštrijem šipim
lovne hrbe na ramenu.

Mnozijeh Rabat i Gaulide
i Bosori stolna dava, 710
mnozijeh žitna Batalide
svoga iz krila ispuštava.

Mnozijeh zemlja, ku topeći
Arno potok brži od strile
kud godijer se prostre teći 715
nive ostavlja sve pratile.

Ni vas ne ću proći mukom,
srećnu Abilu ki sijete,
i od ne paka s malom mukom
samostati plod požnete. 720

Kijem Elea žitorodna,
kijem zelena Asirote
rađa iz krila svoga plodna
sve koristi, sve ljepote.

Kojijeh pomam plemenitijem 725
odjevena služi Kade,
i ti stijenam klisuritijem
od Eseba tvrdi grade.

Ermo i Fasga gdi se oholo
paze visit nad oblacim, 730
s desna i s lijeva svud okolo
obastrti tvrđam jacim ;

gdi visoka sjedi Abari,
s koje vrha ponosnoga
upaziše negda stari 735
ne pastiri čuda mnoga,

kad, Jordane, tvoja rijeka,
na zad s vodam svijem uspregnu,
i brzinu plaha tujeka
snižno uzdrža i ustegnu, 740

a to neka bez zabave
s božijom samom s gar pomoći
obećane u države
puk izbrani bude proći.

Najposlije iz bližnega 745
mjestu česte družbe ulaze,
koje od svijeh najmlađega
Benjaminu rodod slaze.

Najmilija nad sve ine
zemlja u sreću njih dopade, 750
koja pitne svijem ravnine
i od svijeh ima ljepše grade.

Tu kraljevske svoje mire
grad prisveti, nebu slični,
viši, šira i prostire, 755
Jerusalem gospodični.

Tvrđijem građam urešena
Jerafile tu se bani,
i grad Betel, ki dva imena
za svoj ures veći brani ; 760

i, ki s čudom malo prije
vidje nakon dan četvrti,
grad čestiti Betanije,
mladca oteta bljedodj smrti.

Tu Tarela, tu Samare 765
s punijem dubja Gabaoatom
kažu mire svoje stare
i diče se svom ljepotom ;

čeljad, zama ka ne stoje,
i junačke slike i čina, 770
obiknuta sve dni svoje
zvijeri tjerat od planina.

Odjeća su tim njihova,
za napravu koju oblače,
oštre kože od vukova 775
kijeh u lovu često tlače.

708. lovne] *oba izdanja*: lavne; *original*: omnes terga veruti. 710. Bosori] *oba izdanja*: Bosiri. 758. Jerafile] *oba izdanja*: Jetafile. 765. Samare] *oba izdanja*: Tamare.

- Netom bijeli dan osvane,
 s lovnijem mrežam i s brtima
 probijaju luge i strane
 i zvjerenje straše šnima; 780
 s toga u jutro svi jedini
 po dubravah svud goste se,
 a pak večer kad se učini,
 lijepijem plijenom razdijele se.
 Ovdi gredu svi mještani, 785
 Masfa i Emen kijem se resi.
 brijezi stijenam oružani,
 uzrastjeli do nebesi;
 tvrde Amose i Bevita
 ki čuvaju mire bijele, 790
 kijeh Elefon plodni pita,
 kijeh obična hrani Sele;
 kojijeh Rečem, blagom svijeto,
 Avin lijepi kijeh uživa,
 i od Sila mjesto sveto, 795
 gdi arka božija jur pribiva.
 Ne izbrojenu množ posila
 Rame obilne žitna strana;
 cijec Rakele lijepa cvila
 glasovita i spjevana. 800
 Iz Gabee, iz Jerika
 ne izrečeno mnoštvo izlazi,
 gdi se čuda jur velika
 israelski puk napazi;
 od Jerika mir oholi 805
 iskorijepjen gdi se vaļa
 na pjevanje silno toli
 zlamenitijeh od trubala;
 gdi proč putu od naravi
 samo s jedne rijeći umrle 810
- strelovito sunce ustavi
 nasred neba koće hrle,
 a to da dan diļi bude,
 dokle verni vojevoda
 spleše i satire kraje hude 815
 pridobjenijeh zlijeh naroda.
 S ovijem četam junačkijeme
 gizdav mladić prihodijaše,
 ki hrabreno ime i pleme
 od Saula kraļa imaše. 820
 Svi proroci glasom jednijem
 čujahu se skladno pjeti,
 rijećma i djelim da će on vrijednijem
 svijeto i visok bit na svijeti.
 Ah, kakovoj će u omrazi 825
 ovi srnut slijep s prvice,
 našu vjeru da porazi
 i pogubi božije ovčice;
 nu razgorjen duhom svetim,
 ki će smesti tuj vrlinu, 830
 sa svom dušom i s pametim
 zagrlitće pravu istinu;
 ter kada se bogu obrati,
 izvrsnijem će tad načinim
 rajski zakon spovijedati 835
 i poznancim i tuđinim,
 da će kušat slados milu
 od negovijeh pisma i svjeta
 i u rijeći i u dila
 svi narodi segaj svijeta, 840
 i od izbranja sud čestiti
 bez straha će najposlije
 svojom krvi potvrditi
 vjeru, koju pripovije.

PJEVANJE SEDMO.

Israelski puci slavni
lijepijem redom i bez smeće
svi uljezli u poglavni
Jerusalem bjehu veće.

Isti Isukrs danu blagom,
ki sva zemlja toli časti,
spravjaše se s družbom dragom
običajne podat časti.

Tim za vazam blagovati
prem ko zakon stari odredi,
vedro lice k nima obrati,
ove riječi ter besjedi :

Evo, družbo, slavan dosti
svečani se dan objavlja,
vas puk mnogoj u radosti
zlamenite gozbe spravlja;

tim dvojica od vas sada
pospješno se uputite
sionskoga uprav grada,
i nam gozbu da spravite;
prije smrti neka moje,
ko je običaj, blagujemo,
i, u radosti gdi svi stoje,
da se i mi radujemo.

Srestićete putom hode,
netom u grad uljezete,
gdi studene pun sud vode
s vira nosi mlado dijete.

Hod'te za nim, ter u koji
stan vidite nega uljesti,
vi, mili druzi moji,
uljezite s dobrom česti.

Gospodara dvora toga
mol'te sladcijem besjedami,

za čitanja da blagoga
stan podoban poda nami.

Odkrijte mu moje ime,
mjesto vam će dat žudjeno,
svijetlo i svilam uresnime
svud okoli odjeveno.

Sve što je trijeba po načinu
tuj pripraviti pomnu imajte,
tere mene i družbu inu
u veselu pričekajte.

Reče, a Ivan se s Petrom dijeli
obslužiti tuj besjedu,
i žalosni u veseli
Jerusalem oba gredu.

Tu sterahu nagle vide
s goruštome svud požudom;
proc' nim mladac kad izide
hladne vode s punijem sudom.

Tim svrnuše za nim svoje
i stupaje i pozore,
za vidjeti pomno, u koje
hoće uljesti srećne dvore;
ter u vrata stana istoga,
u ki ulaziti neka paze,

bez krzmanja bez nijednoga
i oni za nim oba ulaze.

Čestitoga toj Šimuna,
nebeskomu kralju draga,
bješe kuća hvale puna
i svakoje sreće i blaga.

On pravedan, blag i stavan,
i gospodskijem svijeto rodom
imenovan bješe i slavan
i prid pukom i gospodom;

- nu najveća čas negova
brojaše se vrh svijeh ljudi, 70
sedam vrijednijeh rad sinova,
mile krvi, blage čudi.
- Štima u dvore ove ugodne
dohodijaše on mnokrati
isred sela, gdi slobodne 75
dni ljubijaše sve trajati.
- Na daleče zlobna grada
i sumnivijeh gradskijeh časti
obro živjet bješe iz mlada
bez nikakve oholasti. 80
- Kitnijeh dubrav sjeni mile
i studene vode žive
bjehu nemu omilile,
ravna poља, plodne nīve;
plodne nīve i prostrane, 85
sto plugova kijeh orahu,
koje uredno posijane
samostati plod vraćahu.
- S godištima već naprijeda
uz jezere tihe i hladne 90
često obćaše slađe od meda
s lirom pjevat pjesni skladne.
- Vrhu toga pun bistrine
sve kolike znaše rede,
i sve pute i načine, 95
kijem okoli nebo grede.
- Božijem duhom razgorjena
većkrat bi ga čuo pjeti,
što sunčana svijeca ognena,
što razliki mjesec prijeti; 100
što pogledi zlameniti
drobnijeh zvijezda pripravljaju;
kad vremena gladna biti,
kad obilna doć imaju;
kakve od plahe, kakve od tihe
godine su obilježe, 106
- kad se suše prem zalihe,
štetni daždi kad poteže.
Nu tad bješe s perivoja
u grad došo knižnik znani, 110
s dražijem rodom sred pokoja
da svetkuje dan svečani;
i dvornici čim negovi
s druge strane s pomnom rađe,
da se srećni pir zgotovi: 115
dokli žarko sunce pade,
uz drag romon lire uredne,
koju sladko udaraše,
on vesele pjesni medne
skladnijem glasom pripijevaše. 120
- Klikovaše djede stare,
kijem se Israel negda klanja,
i čestite pametare
nih vrijednoga djelovanja;
i za što su postavjene 125
bogoljubne od starine
ove nebu tač primjene
izabrane svetkovine.
- Čim medeno toli pjeva,
Petar s družbom mladca sveta 130
iz nenadi tu prispijeva,
i sladke mu pjesni smeta.
- Velijahu mu rijeći ove:
Kraļa imāmo dobra i prava,
Isukrstom koga zove 135
israelska sva država.
- Svjetliji djelim, čudi blaže
drugi od nega, da znaš, nije,
igdi mjesec svoj zrak kaže,
igdi sunce zemļu grije. 140
- On pošije molit tebe,
da tva milos poda nama
stan, ki nam je od potrebe
za blagoga za vazama.

- Na čestito spomenutje 145
slavna imena Jezusova
Šimun slados rajsku očutje,
i veomi se obradova.
- Tim, da služen bog ostane,
dvorne sluge zove ureda, 150
kijem rastvorit po sve strane
dvor vas kolik zapovijeda;
i svud čini za čas višu,
da se ognja množ razgori,
svijem mirisim da mirušu, 155
koje arabska zemlja gori;
pak velike goste uvodi
ponosita posred stana,
ki od svud čista svila obhodi
u lijep način izatkana. 160
- Pod visoki zlatom drazim
vas nakitjen čudno siva,
a oholijema lijepijem sazim
sve prostrto tle počiva.
- Srebrn svijetnák bez procjene
visi s poda zlatna i lijepa, 166
ki razgoni guste sjene,
ke noć siple tmasta i slijepa;
a od laštiva crna ebana
s tle trpeze gladke ustaju, 170
tanka platna i snježana
kijeh raskošno pokrivaју.
- Čaše od zlata i oholi
sudi od srebra tuj vide se,
i pobijeni zlatom stoli, 175
ki sve od stana kraje rese.
- I u što dvore svoje uresne
kaže nima s vedrijem čelom,
ove riječi medne i svijesne
s lubežljivijem družu djelom: 180
- Nije novo ime slavno
od vašega kraja meni;
- negovijeh sam djela davno
ja začuo glas hvaljeni.
- Nijesam bio srećan jošte 185
negov rajski hip vidjeti,
ni čut, ki svi dobri počte,
sladi od meda gevor sveti;
nu kada se on dostoji
doći u mene ne vidjena, 190
spravni mu su dvori moji
i sva vrata rastvorena.
- Sa mnom ovdí vi čekate,
ja ću poslat me dvorane,
da sadruže i doprate 195
u srećne ga ove stane.
- Koji uresi, ka čes mnoga,
ko blaženstvo me bilo bi,
posred doma kad on moga
vas svoj život stanovo bi! 200
- Naši unuci svijem putnicim
da u dohodna kažu lita,
ko se s drazijem učenicim
gos nebeski ovdí čita.
- U toliko, dokle u more 205
sunčana se skríje svijeća,
i priklopi poļa i gore
crnijem platnom noć mučeća,
slavnijeh pjesni, ke s vašega
došastja sam propustio, 210
za čas veću dana ovega
ponovimo ki god dio.
- Reče, ter pun duha i vire,
i veselo kažuć lice,
glasovite svoje lire 215
poče udarat zlatne žice.
- Iz medenijeh paka usti,
a po putu i načinu,
tako izvrstan romon pusti,
da bi omekšao tvrdu stinu. 220

- Negovo bi pjenje znano
u prilike ponosite
rekao gledat izatkano
vrh raskošne lijepe svite,
ali da sve hitrijem perom 225
vrhu platna čista i bila
s priličnome čudnom mjerom
vješta ruka pomastila.
- On u pjesnijeh kaže, kako
na nebesku riječ udije 230
puk evrijenski bježi opako
kleta Egipta samosiđe;
ko svud prid nim višni stupa,
i brani ga svojom moći
u prilici svijetla stupa. 235
oblak u dne, plam u noći;
ko su od slavná vojevode
jednijem mahom silna pruta
presječene plahe vode
crjenoga mora ľuta; 240
vode, u dva dijela koje
jak dva mira podignute,
kroz ponore strašne svoje
otvoriše mirne pute;
ter pučina valovita 245
s oćutjenjem od posluha
ukaza se stanovita
i učini tiha i suha.
- Vas Israel ko bez plavi
među prijeke side vale, 250
i slobodan put upravi
na žudjene kraje i žale;
kako s vojskom bojnijeh kola
zli Faraun, silnik vrli,
i sva egipska vojska ohola 255
po istom drumu za nim hrlí.
Zaboravlja zlotvor kleti
predne biće neizmerne,
- i kako mu bog oteti
može iz ruka svoje verne. 260
Pjeva, ko jur hitaju se
izabrani kraja tvrda,
krajne u gaje da skrivju se
bijesna od kraļa i zlosrda;
kad hrabreni vojevoda 265
svu desnicu k moru obrati,
razdvojena da se voda
u naravno bitje vrati,
koja do čim tiha i plaha
s obje strane naprijed srne, 270
protivnikom svijem od straha
izčeznuto srce trne.
- Obziru se, da bi utekli
od osvetne božije ruke,
smrtni vali nu prisjekli 275
jur su njih put i sve odluke;
vali mora nemilosna,
ke arditó izvan mjere
bojna kola i ponosna
smeta, izvraća, duši, ždere. 280
Ćuješ, kako stižu i tope
bez ozira vode prike,
mače, kopja, stijege, oklope,
pješće, koše i konike,
ter gdi pliju bez ureda 285
po prostoru morskom svudi
tužni ostateci i telesa
ne izbrojenijeh mrtvijeh ľudi.
- Još klikuje, kako vojska
verna u gole gre pustiše, 290
gdi glad ćuti, gdi jestojska
ne dostavat noj poćine.
- Ali mili kraļ od nebi
blag na drage svoje pogleda,
i pri teškoj toj potrebi 295
šle im pomoć slađu od meda:

svako jutro nim za hranu,
zadovoljnu svoj občini,
kruh nebeski, sladku manu,
blagodarno daždjet čini. 300

Slušaš pojat medna usta,
pače gledat mniš, gdi vrve
u prilici snijega gusta
s gar leteći drobne mrve;

ter gdi su se u veseļu 305
svi dar božiji kupit tiali,
hvalu dajuć stvoriteļu,
nih potrebam ki se misli.

Za tijem pjeva, kako među
susijem brdim tej pustoši 310
vas puk čuti smrtnu žeđu
i rasrdjen zlo mrmoši;

kad na očiju svijeh se zgađa,
od šibike gdi moguće
tvrđi kamen udren rađa 315
bistre vode i tekuće:

tim se kupi svak u goju
oko vira hladna i živa,
ter na voļu pije svoju,
i hladi se i umiva. 320

Nada sve se on prostire
vjeru hvalit kraja stavna,
ki sazida bijele mire
solimskoga grada slavna.

Prvi on zgradi i uresi 325
lijepa od kitja nove otare,
i vladaocu od nebesi
tuj prikaza čiste dare:

tad naštena čašu vina
pokloni mu i kruh bili, 330
koje djelo nad sva ina
svetilišta nebu omili.

Čin slušaju s pomnijem uhom
mnoga čelad s desna i s lijeva,

što napunjen svetijem duhom 335
plemeniti znanac pjeva:

vječnoga oca rod veliki,
ki tej znaše razgovore,
opeta se u grad priki
iz visoke vrati gore; 340

i jur hrleć u dno mora
da zapade zrak sunčani,
prijatelškoga posred dvora
s izbranom se družbom stani,

gdi s gospodskom veličinom 345
svijeh domaćin veseo primi,
i s ljubavim i s načinom
sve dohrani spravno nimi.

Svi blagovat mirni uzeše;
sam se Juda smeten čuti, 350
odkle boga prodao bješe
zlijem židovom krvnik ļuti.

Kaže izdavnik lice dvorno,
a u sebi se jadro krši,
da pakljeno i prikorno 355
svoje izdajstvo prije izvrši.

U to bio kruh nekiseli
Jesus u svoje ruke uzima,
ki posvećen alama i dijeli
svojijem družim pridrazima: 360

Ovo je tijelo moje, pravi,
blagujte ga s pravom svijesti
za drag biljeg me ljubavi
i velike vaše česti.

Zlatnu čašu pak za vrijeme, 365
ka ljepotom suncu odsiva,
s malo vode smiješanime
sladkijem vinom napuniva,

ke također posvećeno
dava popit svijem jednako, 370
ter podnižno i medeno
blag besjedi nimi ovako:

- Ovo je, družbo moja mila,
 ma krv, ku sam prolit obro
 iz mojega skoro tila, 375
 a za obćeno vaše dobro;
 prikazana ćaćku ostija,
 nom ću oplakat grijehe klete,
 ke pakljeni zmaj usija
 kroz otrovne svoje svjete. 380
 Svetilište, ke vidite
 prisvećeno sad po meni,
 u naprijeda vi ćinite
 na isti naćin, moji ljubjeni.
 Vrh umrljih dokle uzvrti 385
 sunćana se svjetlos hrla,
 to vam budi moje od smrti
 uspomena neumrla.
 Tako reće s rijećim blagijem
 roditelja sin rajskoga, 390
 tako poda svojijem drazijem
 za jestojsku sebe istoga.
 Svetilišta ova od tada
 slavnom stvorcu svega svijeta
 mješte krvi krotcijeh stada 395
 prikazuje crkva sveta,
 koje izbrani redovnici
 na otaru posvećenu
 u svakdańoj obće dicit
 slavit gozbu bożanstvenu. 400
 Na moguće njih besjede
 ne vidjena pun uresa
 u malahnu piću grede
 kraļ veliki od nebesa;
 i tu tako bożije u tijelo, 405
 nebo i zemļa ćim ćudi se,
 obraća se brašno bijelo,
 vino u ćistu krv stvori se.
 Posvećenju velikomu
 svi se verni poklańaju, 410
- i zakonu ćas novomu
 svi zakoni stari daju.
 Ko večero bog s veselijem
 ućenicim bješe veće,
 ubrusom se zastre bijelijem, 415
 nu prije svuće gornje odjeće;
 i da staro pismo ispuni,
 bistrom vodom i mlakome
 jedan zlatan sud napuni
 za umit drużbi noge nome. 420
 Najprije k Petru najstarijemu
 doće, i ljubko i veselo
 na tle kleknu, da na nemu
 podniżeno poćne djelo.
 Od ljubavi bożije mnoge 425
 on zaćudjen pravi: Ti li
 služi tvomu pereš noge,
 gospodine moj primili?
 Da se sniţi, ki svoj slavi
 ne ima vrha, slićno nije, 430
 i ki od ništa sve sastavi,
 da stvorenju stupaj mije?
 Reće Isukrs Petru tada:
 Noge mi umit tvoje ne krati;
 što ja ćinim ne znaš sada, 435
 do mala ćeš paka znati.
 Petar se opet suprotivi,
 veleć: Ne ćeš do vik vika
 oprat, boţe milostivi, 440
 noge tvoga podlożnika!
 Bog se Petru ćini ćuti:
 Ne razloţi bez potrebe,
 er ako se ne ć' prignuti,
 da ja umiti budem tebe:
 sred krkraļevstva nebeskoga,
 u kom ćastim moje ljubjene, 446
 ne ć' imati dijela tvoga,
 ni steć slave vik blażene.

On, čujući tuj besjedu,
ne samo umit noge pusti, 450
nego, s rukam glavu sijedu
da mu opere, još izusti.

Tač dobitnik u snižnomu
zatjecanju bog ostaje,
i čestitom drugu svomu 455
poče nage prat stupaje;

koje s pomnom umivene
mekijem platnom otiraše,
s lutom mukom ter združene
ove riječi govoraše: 460

Tko je od vas, moji izbrani,
čista srca, krepke vjere,
nije potreba noga vani,
ino tijelo da opere.

I vi u srcu svi ste čisti, 465
razmi samo jedan, koji
rad priproste prem koristi
na neizmerno zlo nastoji.

On završe govor ovi,
znajući djela kleta i huda, 470
i zlo izdanje, ke gotovi
suproč nemu krvni Juda.

Sa žalosnom tom besjedom,
ne bez mnoga podniženja,
na svoj družbi svrši redom 475
djelo sveta umivenja;

koje bivši veće pušto,
stavi odjeću svoju na se,
uzdišući ter gorušto
velaše opet ove u glase: 480

Evo, ko sam vam zareko
veće krati, moji drazi,
moje od muke vrijeme prijeko
odredjeno s neba ulazi!

Evo gredem, da dospijem 485
čaćka ispunit moga ktjenje,
smrtnu čašu da popijem
svega svijeta za grijenje.

Tko bi mogo vjerovati,
da iz među vas jedan radi 490
ove noći mene dati
krvne u ruke zle čeladi;

da tko sa mnom kruh blaguje,
mom životu suprotiva
nemilosne sprave snuje, 495
pod prijateljstvom da ijed skriva?

Kako misli bijesno i rotno
sred lakome svoje pameti,
da me opako i sramotno
izda veće drug prokleti. 500

Moje trudjenje, ljubav moja
milostiva, blagodarna,
ovu platu steć dostoja
huda od srca i neharna?

Nu ko godi misli zlobne 505
u sebi je tej začeo,
s prijeko izdaje i hudobne
ne će u dugo bit veseo.

Teško i lele zlom krvniku
i za duše i za tila; 510
boje bi mu, da ga viku
ljudska majka nije rodila.

Vi se ostali, družbo draga,
ne oskrvnjeni uzdržite,
i poslušna srca i blaga 515
među vami sveđ budite.

Umiljenstva sveta štitom
rvite se sa svom vlasti
suproč svijetu ponositom,
suproč ljudskoj oholasti. 520

Lijepi od mene vam izgledi
od sniženja ohode se,
svaki verni da ih slijedi,
ki steć želi rajске uresе.

Grede vojska silna pakla, 525
u ovoj smeći s bunom plahom
da bi na grijeh vas potakla,
i ledenijem smela strahom.

- Vi vrh sebe pomnu imajte ;
ako ištete čas i slavu, 530
pridobit se ne puštajte
pakljenomu strašnom lavu.
Kaž'te, ako igda, srca jaka,
kako u mnogoj često hvali
u potrebna djela ovaka 535
meni ste se obećali,
i ove samo jedne noći
vas nijednoga svijest ne zaspj ;
pače se opri djavloj moći,
od ke se ištu vaši raspi. 540
Na žalosne sej besjede,
u boljezni, u nemiru
svi smućeni tamne i blijede,
plačne uzdahe svi podiru,
ter žestoko svi sumnivi 545
žude opaka znat čovika,
koga božiji porod krivi
za krvnoga izdavnika.
Vrh ine je sve družine
Petar nemu s molbom kliko: 550
O moj dragi gospodine,
o nebeska svijetla diko!
tko je svijesti tako tvrde,
vrh zlijeh ljudi svijeh najgori,
od otrovne vrle srde 555
u pustošnoj dojen gori,
da promislit može u glavi
bez priľute svoje pogube,
a neg djelom da se stavi
na izdaje toli grube? 560
Odkrij nami sad očito
nevjernika tač nemila,
da mu srce vuhovito
raskinemo u sto dila.
S godištima unozijem nije 565
jošte u meni krv umrla,
- ni, koju sam imao prije,
sva se snaga ma satrla ;
još što godi smije i može
desnica ova moja, spravna 570
u ogañ skoćit za te, o bože,
a da satre druga izdavnica.
Reče, i s bedre go mač trže,
ter se bješe pripravio,
zla krvnika da privrže, 575
kad bi otkriven nemu bio.
Za besjedam smionijem tezim
učenika boleživu
bog očitijem prem biljezim
izdavnika huda odkriva: 580
„Okvašeno komu brašno“,
reče, „odam, taj se usudi
djelo smotrit zlobno i strašno“;
i kruh poda kletom Judi.
Što imaš činit, brzo čini, 585
neharniku još prikriči ;
nu se nijedan u družini
ne domišla tej od riči.
Da mu pravi, scijene u sebi:
pođi ubozijem blago dijeli, 590
ili spravi, što je trijebi
za svećani dan veseli ;
tač da bi svijem zabranjeno
od istine doć na znanje,
dokli djelom izvršeno 595
ne vidje se krvno izdanje.
Za tijem kliče : Vas će svaki
nevjeran se meni objavit,
sa mnome će strah opaki
nočas s bijegom svijeh rastavit.
Kako pomna kad pastira 601
ne nadana zla zategnu,
pune smeće i nemira
puste ovčice sve pobjegnu :

- i ti, Petre, koji se odi 605
jaki činiš nad sve ostale,
gdi se uzroka ne nahodi,
da izvršiš tvoje zahvale;
zlijeh silnika prid pristole
dovedena kad me ugledaš, 610
vidim doba u najbolje
gdi ledenijem strahom predaš,
laživijeme ter jezikom,
kijem u nebo sad dotičeš,
s neharnostim prem velikom 615
imena se moga odričeš;
er prije neg se noći ove
pomni kokot pjevat čuje,
bijelu zoru ter zazove,
da šne istokom svijet posluje, 620
triš zatajiti imaš mene,
i sve izgubit predne smjenstvo,
najprije na riječ slabe žene,
ka će smesti tye hrabrenstvo.
Reče, a Petar vele veći 625
tad se junak obećava,
da se vijeku ne će odreći,
još da mu ima pasti glava.
Neka družiti bijegom shrane
mili život, on govori; 630
kad strah vidiš s moje strane,
za strašiva tad me tvori.
Ja ću slijedit tve stupaje,
ne razdružen s tobom vijeku
na sve trude, muke i vaje, 635
na poraze, na smrt prijeku.
Ove i druge razgovore
vršeć svete vrh trpeze,
log s družinom srećne dvore
če, i grada van izljeze, 640
uzmnožila ter bivši se
jo svoj zemlji noćna tmina,
jo ođe šnima, i stani se
i a brijeg slavni od maslina;
- na brijeg slavni, s koga paka,
svi ljubjeni da ga vide, 646
on u kolijeh svijetla oblaka
na visine rajske uzide.
U vrt poznat tu se ukloni,
i s blagome zapvijedi, 650
čim se ćaćku svom pokloni,
učenikom bdjet naredi.
Ali od veće oni trudni,
za sve da se spat čuvaju,
s oči otjerat san uľudni 655
snage i srca ne imaju.
Duh se spravan bdjet oteže,
nu mu to je sve za ludu,
er ih slaba put priteže,
snu pridati da se budu. 660
Na studenu za to zemľu
izmoreni i prostrti
svi legošē, tere drijemľu
i spe u bitju sličnu smrti.
Kraľa od raja porod u to 665
na molitvi snižnoj stoje
nahodi se smeten ľuto,
smrtne ćuti nepokoje.
Kako da je postavio
božiju narav u zabitje, 670
i, s kojijem se porodio
prije svijeh vijeka, vječno bitje,
u svom srcu žalostivu
pun bolesti, pun nemira,
spravnu sebi smrt strašivu 675
s mnozijem strahom razabira.
Ko ćovjek se straši, er taku
ľudske od majke narav primi,
da je podložan na stvar svaku,
ka strah dava umrlimi. 680
Ali kripas stavna i jaka,
s kojom s neba uputi se,
među valim straha opaka
nepomićna uzdrži se.

- Tri krat svomu roditelju 685
 umiljer se sta moliti,
 tri krat gorkom u dreseļu
 ove riječi besjediti:
- S ovakom li, čačko, boli
 hoć' bez nijedne svoje krivine 690
 za grijeh ljudski žestok toli
 da tvoj mili sin pogine?
- Ako je drago tvojoj moći,
 tvoje promijeni oštre odluke, 695
 da ova čaša bude proći,
 da ove minu lute muke;
 ako li se proć ne more,
 da bez mojijeh smrtnijeh truda
 nebesa se svijetu otvore
 zatvorena s grijeha huda: 700
 što je tva voļa, sve se izvrši,
 ne ko ja tvoj porod hoću;
 ma smrt grijehu glavu skrši,
 ma krv umi staru zloću.
- Sej besjede on govori, 705
 i rad teške misli, koja
 svaki čas ga huđa mori,
 tuge trpi, kijem nije broja.
- Od mnoge mu muke vrvi
 niz pričisto sveto tilo 710
 znoj, ki sličan rusoj krvi
 travnoj zemļi pada u krilo.
- Ah jaoh, ku će krv ranama
 prolit naše rad ljubavi,
 ako isteže misao sama 715
 bez rane mu pot krvavi?
 Ali ako još uvrijedjeno
 lutijem ranam tijelo nije;
 srce mu je sve ranjeno,
 množ ga našijeh grijeha bije. 720
 A ti, srce moje opako,
 suzit, plakat još lijeno si,
 bolovanje toli jako
 gdi spasiteļ tvoj ponosi;
 gdi sniživa svoje božanstvo 725
 sin višnega kraļa za te,
 da se staro tvoje sužanstvo,
 da se tuge tvoje skrate!
- Ljevaj, ljevaj suza rijeke,
 pače se u plač sve rastopi, 730
 gdi za tvoje zlobe prijeko
 boga ovaki jad priklopi.
- U to čačko vječni u scijeni
 šle mu anđela svijetla s gara,
 ki kroz govor svoj medeni 735
 srčano ga razgovara.
- Vaj čemerni, ki ga jadi,
 on iz srca nemu tira,
 i dreseļe gorko sladi,
 i s lica mu znoj utira. 740

PJEVANJE OSMO.

- Razgovoren vas u sebi
 prista Jezus s molbom blagom,
 a pogćdit čačku od nebi
 spravlašē se sa svom snagom.
- S odlučnjem tijem viteškijem 5
 k izabranoj družbi hodi,
 ter ih na tle snom priteškijem
 oborene svijeh nahodi.
- Vi bez nijedne tuge spite,
 (tihom riječim nīm govori) 10
 a o meni ne mislite,
 koga rad vas misao umori.
- Dignite se, čas pristupa,
 da bog čovjek s višne odluke
 nepravedna grešna skupa 15
 u srdite pade ruke.

- Neprijatelj je blizu veće,
protiva mu svi hodimo,
i bez straha i bez smeće
junački ga susretimo. 20
- Ove riječi jedva izusti,
a u način silna kola
na n se oda svud tište i pusti
vrljih ljudi vojska ohola.
- Zlijeh krvnika provodič je 25
Iskariot krvni Juda,
koji ljudsko nosi obličje,
a u srcu je napas huda.
- Poznan biljeg on im bješe
podo s brijega iznosita, 30
da se ureda doč pospješe
na činjenja jedovita.
- Na po puta još ih srete
zli prokletac, tamni gusa,
i nauke im poda i svjete. 35
ko će uhitit moć Jezusa.
- Puni gneva tim nesvijesna
bez krzmanja oni slijede
izdavnika zlobna i bijesna,
ki ne oružan prid nim grede. 40
- Od oružja vele gori
nosi celov, ter se gizda,
svoga kraja, ki ga stvori,
na uzdanu da nim izda.
- Nu nemilijeh množ bojnika, 45
kojih vodi zlotvor vrli,
oružana sva kolika
kako na boj teče i hrli.
- Slobodjene iz nožnice
jedni nose bridke mače, 50
jedni teške drenovice,
jedni teže njih kopjače.
- Među oružjem obnesene
tankijem platnom svijeeće ajaju,
ke strašive noćne sjene 55
u dan bijeli obračaju.
- Od gvozdene skripne i vike,
ka se čuje na daleče,
bližne gore sve kolike
odgovorom silnijem zveče. 60
- Rajski vitez na tuj silu
ne straši se i ne smeta,
neg zlu čeljad i nemilu
s beajedome krepkom sreta:
- Ustav'te se, kud srnete 65
napunjeni gnevna ijeda?
Ja sam oni, koga ištete,
ne stupajte već naprijeda.
- Jak lupeža tamne od krvi
u najgluše noći vrijeme 70
s kopjačami, s mačim, s drvi,
uhititi došli ste me;
- a u templo, gdi sto krati
hodili me slušat jeste
riječ nebesku spovijedati, 75
na me ruku ne prostrijeste.
- Nu pokli me sada prava
jeste silom spravni odvesti,
i velika moja slava
vas toliko može smesti: 80
- puscite ove druge moje,
ki vas ničijem nisu smeli,
van što moju riječ nastoje
obsluživat s dobrijem djeli.
- Ja sam spravan za svijeh jedan 86
zlobni smirit vaš gniv, koji
sasma naglo vidim žedan,
mojom krvim da se opoji.
- Opacijema tač zlotvorom,
svu vrlinu kijeh providje, 90
dvaš ovakijem on govorom
ime svoje opovidje;
- nu stvar čudna! oni tada
svijesti ubijene, blijeda lica,
ustupiše svi nazada, 95
svi padoše zemlji nica:

zabliješti se vid svakomu,
gvozdje izljetje svijem iz ruka,
ter u strahu obćenomu
vrli urnebes posta i buka. 100

Tako kada trijes žestoki,
kijem bog ljudske grijehe kara,
strme gore vrh visoki
ali uzvišen dub udara,
svi pastiri, ki su okoli, 105
u čemernom strahu i jadu
od udorca silna toli
zapanjeni na tle padu.

Najposlije se skup nemili,
krvno djelo za početi, 110
podignuti sa tle usili
s ne osvijestjenom još pameti.

Stahu luto svi zabjeni,
kako trudnijem snom stegnuti,
dokle ih Juda ne smiljeni 115
ne razabra i ne uputi.

Kleti odmetnik, ki noći one
ni čas jedan ne počinu
s hude izdaje usione,
ku proć božijem smotri sinu, 120

zagrlajom i celovom,
smrti punijem i poraza,
bijesnim lavim i vukovom
tad jagañca prava ukaza.

Usti otrovne i nečiste! 125
od ke srde i nakazni
smrtno izdavat naučiste
pod biljegom od prijazni?

Ah, gđi naći smrt gotovu
ne možemo trudni umrli, 130
kad smrt sjedi u celovu,
za izdati kad se grli?

Celovom li mene izdavaš,
(neharniku Jezus pravi)

ah, i ovu platu davaš 135
neizrečnoj moj ljubavi;

ter tve srce s takom zlobom
ijednomu se dobru nada?
Pogodaži ove s tobom
ne učinih ja nekada! 140

Istom ovo reče, kade
mlados, koja Judu druži,
jak plah vihar na n napade,
po sve strane ter ga obkruži.

Kako brza kad jeljena 145
sjedinenijeh množ pastijera,
ali strašna vepra ognena
u zapete mreže utjera,

ko god plahu tuj zvijer iska,
svaki se rve, svaki jači, 150
svaki s oštrom hrbom tiska,
da je satire i potlači;

silna oda svud rogohora
tad uzumnožnijeh glasa ustaje, 155
kojom bližne poje i gora
razlijega se po sve kraje:

s takom vikom, tač pospješno,
tač srdito i nemilo
na božijega sina grešno
bješe mnoštvo naripilo. 160

Jedni u način vrle srde
za čistu ga drže odjeću,
konope mu jedni tvrde
na snježani vrat nameću.

Svi s omrazom, svi s nescijenom
sve što mogu huđe i gore, 165
svi s vrloćom ne izrečenom
pravednoga muče i more.

Hud se kaže nad sve ime,
i s tijem hvalu dobit scijeni 170
Malko, egipse sred krajine
na mao pinez rob kupjeni.

- Ovi srca prem strašiva,
s vele riječi, s malo moći,
ni djetetu sam protiva 175
ne bi oružan smio poci;
nu da Kajfi svom se ukaže
gospodaru vjeran sluga:
oko sebe smione straže
oružanijeh videć druga, 180
i da smjenju nerazložnu
suprotive nijedne nije,
proć Jezusu nim podložnu
ijed najveći kazat smije.
- Odahnut mu krvnik ne da, 185
oko nega čim se obstire,
i mač bridki zlijeh besjeda,
a sve u vjetar, na ņ podire;
i čim na zlo svijeh potiče
oholasti pun i bijesa, 190
čini mu se jur da tiče
taštijem čelom u nebesa.
- Riječi otrovne čujuć Petar,
u arcu ogñen, blijed u slici,
zateče se hro kao vjetar 195
s golijem mačem u desnici;
i da uvuče ludjak u se
jezik, kojijem luto pali,
s mnozijem gnivom na ņ sunu se,
i oni čas ga na tle obali. 200
- Grubom ranom uho desno
robu oholu on osiječe,
govorenje čim nesvijesno
prista, i krv ga svega obteče.
- Toj videći bog se prignu, 205
i krvavo i odrezano
uho s crne zemlje dignu
s vlažnijem prahom izmrlano,
bez zabave ter nikoje,
ne mareći na zle riječi, 210
- na mjesto ga stavi svoje,
i ranjena mlaca izliječit.
- Drago zdravlje blag poda mu,
i pokrijepi tako nega,
od boleznne rane da mu 215
ne ostane ni biljega;
paka drugu ljubjenomu,
ki se s krepkom ktijaše odlukom
suproć skupu nemilomu
oružanom branit rukom: 220
- U nožnicu mač posadi,
reče, i vrijeme već ne gubi;
gine od mača, tko mač vadi,
i mre u boju, tko boj lubi.
- I da tako srčbu vrlu 225
plaha starca ne ustavljaše,
nečasniku na zlo hrlu
života se on hitaše.
- Još mu reče: nije potreba,
da me ljudska moć pomože, 230
gdi moj čačko, kraļ od neba,
drugako me pomoć može.
- On, da me otet mukam hoće,
i bez smrti svoga sina
da se operu stare zloće 235
i pakljena stre vrlina,
rajskijeh dvoran s gar sada bi
ne izbrojene poslo čete,
kijeh vlas časom poslala bi
pod mač bridki ljudi klete. 240
- Ali anđelske ne znaš kore
i boj njihov svud pjevani,
s koga odmetni dusi gore
u jaz pakljen istiskani?
- Moje obrane tim sad ne išti, 245
ni se za me bij, ni koļi,
neg mi podaj, što me utišti:
čačkovoj se pridat volji.

Ja na muke veseo hodim,
zlu smrt podnijet ni se štedim, 250
samo u svemu da se ugodim
s privišnega zapovijedim.

Čujuć Petar, što je bog reko,
uzdu stavi plahom smjenju,
jedva uzdržec srce prijeko 255
i protiva svom hotjenju.

Na pitomu tač košutu,
cijeneć divja toj zvijer da je,
obćenomu kad na putu
jedan lovni pas zalaje, 260

čim plah na nu otresa se,
i na vrat joj skače i srne,
kroz poznane jedva glase
pemnivi ga lovac svrne.

Bez obrane za to nijedne, 265
svojom hoćom pridobita,
skup čeladi nepravedne
stvoriteļa svoga hita,

s nedostojnijem ter načinom
konopim ga jacijem veže, 270
i s plahostim i s vrlinom
trudna vuče i poteže.

I čim prem slab i nejadi
on se putom ukiduje,
bez ozira nih ga svaki 275
lupa, udara, tiska, psuje;

ter je taka hitna i sila,
s kojome ga zli puk smuca,
da je vas modar, da put bila
na sto strana nemu puca. 280

I mož' podnijet zloće ovake,
slavni kraļu višne strane,
ter ne satreš ļudi opake,
da od nih traga ne ostane?

Što vlas tvoja ne isprazni 285
zemļu, pako, morske jaze

od svijeh srda i nakazni,
da ih raskinu, da ih poraze?

Kad u naprijed s gara s nebi
da desnica tvoja trjeska, 290
pri ovakoj kad potrebi
s mirom stoji moć nebeska?

Sunce i mjesec što ne mrče;
što se bijeli dan ne smrkne;
što se zvijezde ne rasrče; 295
što sve živo ne pocrkne?

Ľudi obujmi vječna tuga,
pokli ubitjen nih pastir je,
sharaj vas svijet glad i kuga,
bojna smeća i razmirje! 300

pače nebo sad se obori,
s gar daž ognen sada sleti,
sad neprava zemļa izgori,
red naravi sad se smeti!

Ľudi umrli ne dostoje 305
od tolike biti scijene,
ni širine rajske, koje
nim će ostati napunjene;

ne krstjanski narod, ki će
tvoj glasiti zakon vječni, 310
svijet obhodit gdi godi će
sunčja svjetlos, zrak mjesečni.

Ľubav i tve blagodarstvo
veliko je vrh nas, bože;
nijedno u vijeke naše harstvo 315
bit jednako nim ne može.

Da jedina sinka tvoga
ti za naše šleš uzroke,
ostavljena od svakoga
na bolesti tač žestoke; 320

ostavljena, er ļubjeni
utekli su družu od straha,
zatjerani, poplašeni
od silnoga skupa plaha.

- Isprid vrle kako zvijeri 325 s mnogom vikom ter u hudi
s gorkom mukom svi bježahu, Jeru-salem noćno uljezo.
a za nima u potjeri Zlobne u dvore i neprave 365
neprijatelji zli tecijahu. šnim najprvo doći ktješe
Ovi uhitjen za hačinu Ane, koji Kajfi, glave
ostavlja ju nima u ruci, 330 crkovnoga, svekar bješe.
i u pustošnu nag planinu On prid sobom videći ga,
u žestokoj bježi mucu; gdi svak ondi pomno sluša, 370
u dubravu oni gustu hitrijem rijećim izvodi ga,
trči tijekom da se skrije; i vuhveno pita i kuša:
oni u spilu tamnu i pustu 335 od njegove što je družine,
sve što može hrli prije. i količak njih broj ima,
Sred potjere plahe i bijega koju mjeru, ke načine 375
vikanje se čuje oholo, od života drži šnima?
kijem se rusag vas razlijega Vrhu svega želan mnogo
i sve gore buče okolo. 340 starosta se zlobni muči,
Kud bježite, mili družu, da bi od nega znati mogo
plaho toli kud stupate, sve nauke, kijem puk uči, 380
i u najvećem trudu i tuzi ištuć sasma tašto i hudo,
draga meštra ostavljate? je da od znanja vir istini
Sred bolesti i sred smeće 345 reče što god bijesno i ludo,
prijatelj se pozna pravi; da ga uhitu u krivini.
a u družbi dobre sreće Jezus pravi: Nije potrebe, 385
lažive su sve ljubavi! da na mjesti sad ovemu
Dokli očito vidijahote, od onega glavim tebe,
da sve mnoštvo za nim hodi, 350 što sam kazo svijetu svemu.
i vi nega dvorahote U crkvi sam, božijoj kući,
u veselju i u slobodi; gdi me vas puk slušo i gleda, 390
sad, kada se puk nemio, bjelodano, ne krijući,
nega slavi zavideći, ja moj zakon pripovijedo;
protiva mu obratio, 355 tim što mene pitat sjede,
obratiste i vi pleći. pitaj ove, ki su čuti
Tako tašta sjen po zraku sto krat išli me besjede, 395
ljudsko tijelo slijedom slidi, oni skazat sve mogu ti.
a u tamnosti i u mraku Tada jedan od bojnika,
ni biljeg se nie ne vidi. 360 koji okolo stahu ondijera,
Bješe boga skup zlijeh ljudi vrle svijesti, srca prika,
jur gdi ktijaše dopotezo, pakljenoga pun čemera, 400

oružanu svu desnicu
put božijega prostrije roda,
ter mu tešku zamlatnicu
sve što može vrle poda.

I nespovijesnik čim nezdravi 405
s tom vrlinom nega udara:
Na ovi li se način, pravi,
poglavicam odgovara?

Na obrazu luto udrenu
na sto mjesta krv proteče, 410
a krvniku ne smiljenu
tihom riječi Jezus reče:

Ako je kriva ma besjeda,
daj svjedožbu od krivine,
ter gnivnoga tvoga ijeda 415
plahe ispunjaj tad vrline;

to li dobro ja govorim,
ruku na me što prostireš,
i s udorcem mača gorim
nepravo me prava udireš? 420

Ah, nespovijesna, ah, prikorna,
nemilosna zla desnice,
koja toli nerazborna
božanstveno rani lice!

Što ne odpade, što ne usahnu,
ah, i ko li osta živa, 426
kad se prostrije, kad zamahnu
tvomu stvorcu suprotiva?

Skoro u vječnijeh mukah doli
nerazložni grijeh plaćala, 430
i s neizmernom tvojom boli
bez pristanka sveđ mahala!

Ne htje u dugo držat Ana
Isukrsa u svom dvoru,
tim ga Kajfi šle svezana, 435
ki je crkovnom glava zboru.

Tu dotekli svi kolici
s ostalijeme mnozijem pukom

bjehu oholi redovnici
s jedovitom prem odlukom. 440

Na jagańca svi pravedna
oči svrću prijeke i krive,
žela i misao svijeh je jedna,
da se umori, da ne žive.

Sad s nespovijesnijem besjedami
okolo se nega obstiru, 446
sad s vikanjem, sad s prijetńami,
da se izreče, na n napiru;
još nepravijeh sto svjedoka
protiva mu zlobno vode, 450
nu ni grijeha, ni uzroka
od grijeha u nem ne nahode.

Hudi Kajfa najposlije,
kako u vlasti od svijeh veći,
tako i svijesti nemilije, 455
ove riječi hotje izreći:

Lijepo i dobro stvar se uputi
naše od moći segaj dana,
ne učuva se zlotvor luti,
ni mu ostaje druga obrana; 460
sad nastojmo pod svu silu,
sve što nam se bolje vidi,
svrhu ovemu podat dilu;
što ima slidit neka slidi.

Dan je ovo, u ki diku 465
vjekovitu mi stječemo,
nu je trijeba, da veliku
pomńu i hitros ukažemo.

Hitńa se ovdí mnoga prosi,
ako ćemo činit zbiļa; 470
cknit s vremenom štetu nosi,
nije koristan, tko prodiļa.

Sa svijem srcem i razborom
svi se sa mnom sadružite,
i s činjenjem i s govorom 475
svi mu misao pomozite.

- Nijesmo moćni mi nikoga
na smrt sudit, drazi moji;
sudca u ruci latinskoga
smrt i život krivijeh st ji. 480
- Rasložite za to smrti,
kom hoćemo i mislimo
ovu oholu glavu strti,
prvo uzroke iznađimo;
pak pripravn i jedini 485
u vladaoca hođ'mo, neka
po zakonijeh on učini
pogubiti krivca prijeka.
- Dospje, i čini uhitjena
prid pristole svoje dovesti, 490
ter mu se ova riječ himbena
još iz usta sluša izljesti:
- Ti li porod božiji jesi,
pjevan svetijeh od proroka,
po kom će umrijet luskri grijesi 495
i pakljena moć žestoka?
- Božanstvom te ja zaklinam
ćaćka, od koga stvoren svit je,
bez tamnosti nijedne odkrij nam
veće istino tvoje bitje, 500
da velikoj tvojoj vlasti,
kad ju pravo razaznamo,
božanstvene dike i časti
podniženo svi podamo.
- Bog podignu svoje poglede, 505
za sve izmoren i pun truda,
i odgovori na besjede
poglavice zlobna i huda:
- Što me sto krat vuhovito
za stvar istu vi pitate. 510
i, što vam se kaže očito,
pravu istinu ne poznate?
- Sin boži sam, ki do skora
ima vam se dat vidjeti
- nebeskoga posred dvora 515
ćaćku ob desnu svom sidjeti,
ter gdi jasnom u oblaku
s neba opeta svijeto shodi,
i neizbrojnu vojsku jaku
od anđela sobom vodi, 520
tač da slavnijem prid pogledom
něga vlasti sve moguće
protrnutće vas svijet ledom,
i ustreptjeti sve živuće.
- Od besjede sej na svrsi 525
zloga vijeća zli vladika
svoju odjeću razdrije s prai,
vrlijem glasom ter zavika:
- Grube psovke! Drugu istinu
nijedan iskat ne trudi se; 530
on povijeda svu krivinu,
i po sebi sam sudi se.
- Pravda i zakon zapovijeda:
tko se smije rijet sin boži,
za grijeh teški da se ureda 535
pod žestoku smrt podloži.
- U rimskoga namjesnika
najbrže ga povedite,
i, da opaka stre grešnika,
u glas jedan svi vapite. 540
- Plaćni Petar u toliko,
pun skončanja ne izrečena,
i žalostan veomi priko
rad Jezusa uhitjena,
iz daleka za nīm hode 545
bješe prid dvor došao uresni,
gdi crkovne zle gospode
pribivaše glava objiesni.
- Pod strehome tu visokom
prid vratima sam sjeđaše 550
s lutom mukom i žestokom,
ka mu srce iskidaše.

Čim boljezan taj mori ga,
i čemerna misao prži,
službenica upazi ga, 555
koja od vrata pomnu drži.

Tim pristupa bliže k nému,
riječim ga ovom ter bezoči:
I ti li si drug ovemu,
ki grad smeta, bune uzroči, 560

ter po noćnoj gluhoj tmini,
scijeneć pokrit tve prikore,
dođe prežat, što se čini,
i uhoditi naše dvore?

Grubo Petar i ledeno 565
na riječ se ovu trese i ježi,
pri životom ter zabjeno
sve junaštvo predne bježi.

U zlijeh tugh tim zapleten
obzira se na sve strane, 570
kud će svrnut stupaj smeten,
ke zlu tešku naći obrane.

Jak mlađahna djevojčica,
u neznani koju ostavi
s mrakom draga porodica, 575
gdi u pustošnoj spi dubravi;

oči oda sna slobodjene,
oko sebe kad obrati,
i ne bude sve ljubjene
družbe i majke ugledati, 580

tmaste od noći zategnuta
sva studenijem strahom trne,
ni pravoga pozna puta,
ni zna kudi da se obrne:

tako u gorkom on dreselu, 585
skončan izvan običaji,
drug bit svomu spasiteļu
najposlije za strah taji.

Zaboravļa, ko se obeća
na smrt istu šnime poći, 590

i da nijedna sila i smeća
razdružiti ih ne će moći.

Da se bole još pokrije,
u protivne dvore grede, 595
i da od néga sumie nije,
među dvorne sluge sjede.

Ali ni tu ne ima mira,
er na n s hudom nékom zgodom
krivijem okom svak se obzira
i hitrijem ga drži uhodom. 600

Triš imenom meštra svoga
bi prikoren, i tri krati,
da čovjeka ne zna toga,
tvrdo se uze proklinati.

Kada kućna ptica, koja 605
bijelu zoru pjesnim budi,
u vas kolik glas zapoja,
da su blizu dañi trudi,

tad pogledom srea blaga
kraļa od nebi sin pogleda 610
na prijateļa mila i draga,
i u dugo mu ginut ne da.

Tegnut okom milostivijem,
u čas jedan on promijeni,
kako užežen ognem živijem, 615
u sram rumen strah ledeni.

Zasrami se, spomenu se,
ke ču od svoga kraļa riči,
na trpezi kada mu se
svom desnicom tač podiči. 620

Tim čemerno toga radi
u srcu se svomu smuti,
i žalosno prem razjadi
i boljezan smrtnu očuti;

ter neslični strah koreći, 625
nerazložno ki ga obide,
vas u plaču, vas u smeći
iz mrzeća dvora izide.

- I vrteć se po svem gradu
uzdisati gorko uze, 630
iskidati sijedu bradu,
proljevati grozne suze;
tač da bolan svu noć onu
ne počinu i ne zaspā,
zlobu plaćuć usionu, 635
i prikora punu i raspa;
pače na glas zorne ptice,
s životom se dokle dijeli,
vik ne sušeć plaćno lice
rijeke od suza ljeva i cvijeli, 640
i pustošnjih posred spila
često vapit tužne u glase
od izhoda dana bila
do zahoda ne ustruča se.
- Spomena ga prijeka i sramna
gorko mori, luto sijeće, 646
ko mu čini raba tamna,
svoga stvorca da se odreče;
ko za život bremeniti,
u čas jedan ki prohodi, 650
slaga, s bogom ne obćiti,
smrt i život ki gospodi.
- Još ne bješe bijela zora
u potjeri noćnijeh sjeni
istočnoga posred mora 655
oglasila dan žudjeni,
a židovska traga izdavna
boga u silni dvor vodijaše,
gdi namjesnik Rima slavna
s mnogom scijenom stolovaše, 660
da s česarskom svojom vlasti
po zakonu i po sudu
on mu čini glavom pasti
kroz nemilu smrt prihodu.
- Pontijo Pilat u ono vrime 665
od latinske bojne krvi
- u državah od Solime
u gospostvu bješe prvi.
Tiberio car izbrani
tađ rimskoga svijeta svega 670
bješe sudca onoj strani
na svoje mjesto poslo nega.
Prid negove tim polače
nabunjeno mnoštvo stupi,
tere sve što može jače 675
nesmotrnijem glasom zaupi:
Propni ovega i pogubi,
uzmi život zlom grešniku,
ki nepravijem djelim grubi
ovu zemļu svu koliku; 680
koji ludi zaslijepjene
ući na zla svaka i vara,
da ne časte, da ne scijene
nas, ni tebe, ni česara.
- S ovijem rijećim bez načina 685
nesvijesnici prem nemili
mogućega Rimjanina
bjehu na prag naripili.
- On u mlaca mila i lipa
s mnogom pomñom zapazi se, 690
i od rajskoga stasa i hipa
s naglijem okom ne dili se.
- Još ne bješe potamnijela
s udaranja nemilosna
draga lijepos i vesela 695
svijetla obraza i ponosna,
od zamjerne za to dike,
kom je urešen vrh svijeh ludi,
i od gizardave lijepe slike
izvan mjere on se čudi, 700
ter začudjen veli u sebi:
Ili rodi mladca ovoga
ki god velik bog od nebi,
ili je roda kraļevskoga.

- Tim se luto žalostivi, 705 od ljubavi mnoge usijen
 da tač srdit i nemio grem za umrijeti k tvom pristoju.
 od Siona puk sumnivi Nisam došao, segaj svita
 na nega je naripio; vlasti umrle da gospodim, 735
 i jur misli blag, je da bi glasovitijeh kraja izhodim.
 našo ke god pute i svjete, 710 Da je gospodstvo me svjetovno,
 iz njih ruke da ga ugrabi, bili bi se moji za me,
 a bez svoje smeće i štete. puk židovski toli otrovno
 Tim mu pravi: Za šta ovako 740 da u tve ruke ne prida me.
 svezana te k meni vode? Reče, a Pilat ne nasića
 Za ke djelo toli opako 715 pazeći ga sve pozore,
 teška te ova zla nahode? i zameće toga cića
 Ali je uzrok tva krivina, šnim razlike razgovore.
 sad slobodno spovjeđ meni, Sad ovacijem, sad onacijem 745
 ali je udesna njih vrlina, riječima ga kušat slijedi,
 da su ovako nabunjeni? 720 ištuc' znati putom svacijem
 Od koga si mjesta i stana; sve što u srcu nemu sjedi.
 od plemena koga izhodiš; Ali do čim tač požudan
 ka ti je s neba vlas podana; misao ispunit svu nastoji, 750
 na kraljevstva koja hodiš? boži mu se porod trudan
 Jezus veli Rimjaninu: 725 odgovarat ne dostoji.
 Ja doveden nijesam odi Toj videći šje ga strane
 za zlo djelo ni krivinu, u stan skroven, je da utoli,
 ni se u meni grijeh nahodi; 755 utaži se, i pristane
 nu višnoga čaćka umižen bijesna puka gniv oholi.
 da ispunim stavnu voļu, 730

PJEVANJE DEVETO.

- Priko bližnijeh jur gradova
 prolijetaše glas nemili,
 ko su glave zlijeh židova
 boga izdajom uhitili.
 Nu toprrva razglašena 5
 s noćnijem mrakom ova djela
 plačna majka božanstvena
 još ne bješe očutjela,
 za sve se ona prikroj zgodi
 u svom srcu sveđ bojaše, 10
 i veliko zlo ke godi
 tad ne pamet gonetaše.
 Proročanstva sva poglavna
 šteći bješe tegla rukom,
 da je ne dragom sinu spravna 15
 smrt žestoka s lutom mukom,

- i da krvim svom izbavit
ima iz tmina duše izbrane,
i svijem vernijem drum upravit
u čestite rajske strane. 20
- Nu kad toj ču Jozef sijedi,
koga straži djeva znana
po nebeskoj zapovijedi
bi nekada vjerovana,
krijući od ne starac bolni 25
grad Nazaret taj čas ođe,
hrljem hodom ter u stolni
Jerusalem noćno pođe.
- Tu, ko uljeze, vidje od prve,
što ga gorko skonča i smete, 30
ko žamore, ko svud vrve
česta puka noćne čete,
i po svemu gradu gdi se
teška užegla buna i smeća,
da ne začu ni zgodi se 35
davno vijeka huđa i veća.
- Na prvomu čelu grada
sreta ga Ivan mladac sveti,
od velike muke i jada
blijed, žalostan, van pameti. 40
- Silna od skupa i krvava
sa zlom dušom on je uteko,
ki mu bješe meštra prava
uhitio toli prijeko ;
i čim luto skončava ga 45
huda boles, trešna grozna,
on prijateļa mila i draga
tač bolestan jedva pozna.
- Starac gorka pun nemira,
ko ga vidje, nemu pravi : 50
Kud se stupaj tvoj prostira,
mladče? Plahi tijek ustavi!
- Gdi je sin božiji, naša kruna?
Što si od nega tač daleče?
- Ka je u gradu ovo buna? 55
Ke mom dobru zlo se steče?
Vajmeh meni, nije za ludu
djeva majka gonetala
zgodu tešku i prihudu,
na ne sinka ka je napala. 60
- Na zaglavu tijeh besjeda
vrijedni mladac, bogu mio,
žalosna je starca blijeda
gorko ucviljen zagrljo ;
i tač plahe suze roni 65
s toli čestijem uzdasima,
da mu ne da plač usioni
zavré cijelu riječ ustima.
- U kratko se najposlije
ove riječi rijet usili : 70
Naše ufanje sve umrije,
sve smo dobro izgubili.
- Tuge su nas teške stisle,
gotovi smo sasma pasti,
glave od grada zlu smrt misle 75
Isukrstu, našoj časti.
- Uhitjena, vajmeh, silom
k Pilatu su povelj ga,
ištuc bunom prem nemilom
da nepravo pogubi ga. 80
- Verna družba pobjegla je
poplašena ne znam kudi.
Gdi mu majka ljubjena je?
Gorci ti će bit ne trudi!
- Čula je, scijenim, čula veće 85
zlo, koje se sinku zgodi ;
što nije lute sve nesreće
došla vidjet s tobom odi?
- Kad bi Pilat ne nezgode
i čemerni plač vidio, 90
pravu bi joj tad porodu
može biti blag prostio.

Hod' mo ter ga mi molimo,
da na milos srce skloni,
zlobne omraze sve mu odkrijmo, 95
kijem ga opaki puk progoni.

Blijeda lica, bolna sarca,
kako dospje riječi ove,
ucviljena družu starca
silne u stane Pilatove. 100

Nu hodeći svoju lutu
žalos kažu i svjedoče
čestijem suzom, ke po putu
oba iz oči virom toče.

Kako ubogu kad težaku 105
skrovnica gusa prem nemila
po noćnomu bude mraku
crne vole zaplijenila,

s najstarijem za jedno sinom,
u potrebah ki ga družu, 110
svud pustošnom gre planinom,
ter ih istuče gorko tuži;

i ako vide, da živine
slične svojijem gdje god pasu,
vle huđu tužbu čine, 115
grozno lica njih plaćna su:

ne inako se bole i plaću
vrijedni družu i kripošni,
i kraljevsku prid polaću
pristupaju prem žalosni. 120

Slavni kraji tuj nekada
stanovahu s mnogom časti,
kad solimska zemlja vlada
po svojoj se sasma vlasti;

nu namjesnik Rima silna 125
bješe ih obro za sve stanje,
evrijenskoga mjesta obilna
ki držaše tad vladanje.

Tu nescivjesna treska i vika
kroz razlike vrle glase 130

užeženijeh redovnika
nim najprije prikaza se.

Iz dvora ovi gospodskoga
po malo se uklanjahu,
i na sudca latinskoga 135
riječi otrovne žamorahu,

kako da se gnivni prite
sa svijem pukom na ņ nabunit,
er njihove jedovite
ne hotijaše vole ispunit. 140

Verna družba toj videći,
sve velike tuge skрати,
i čemernoj svojoj smeći
dobru svrhu poče ufati.

Tim razvedren Ivan veli: 145
Joštera smo, čačko, živi,
utaži se, već ne cvijeli,
ter odreni strah sumnivi.

Velikoga Rimjanina
s groznijem suzom i s molbami 150
kao za tvoga molit sina
ne štedi se i ne srami.

Da je on boži sin, za sade
ne kaži mu i ne odkriva;
nu ako na tve gorke jade 155
bude srca milostiva.

Reče, i oba sadruženi
uljezoše svijetle u dvore,
gdi vladalac i skupjeni
glave od grada šnime zbore. 160

Pri nenadnom ovom zgodom
on u teškoj misli staše,
s dozvanom se ter gospodom
lubežljivo svjetovaše.

Tu mu Jozef pred svijem
zborom 165
kleknu glit svijetle noge,

s ovijem tužnijem pak govorom
odkriva mu sve razloge:

Gospodine, znani i vrijedni
nad ostale sve Rimjane, 170
koga izabra bog pravedni,
da ove vladaš lijepe strane!
nesrećnijem se smiluj ljudim,
i na blagos ktjej prignuti,
ki s načinom veoma hudim 175
nepravo su potisnuti.

Redovnici zlobni, ki su
segaj grada poglavice,
moga sina doveli su
ničijem kriva prid tve lice, 180
ter prokleta huda traga,
ka zlo činit vik nije stidna,
sve što je zala na n ti sлага,
nabunljiva, nenavidna.

Jak da je rođjen krvne od guse,
jak da u nemu svi su grijesi, 186
izmisliti ki mogu se
i sakrivit pod nebesi,

svaki u gnivnom nepokoju,
da pogubiš, vika i pita, 190
mu čas, velju nadu moju,
sve me dobro segaj svita.

Dobra djela i zamjerne
zrak kriposti, ku svud kaže,
na omraze tač čemerne 195
nih pakljena srca draže.

Sasma zlobno, prem bezbožno
vrli, opaci, tvrde glave,
ne podnose sunce istočno
božanstvene nega slave. 200

Ne čuješ li, ne vidiš li,
gospodaru, ko na n reže,
iz pameti ko su izišli
prijeke srčbe, ka ih žeže?

Ne dopusti, da se ugleda 205
strena pravda lažne od tlape;
slobodi ga zlijeh zasjeda,
puk nehari ke mu zape.

Ove molbe mogućemu
knezu Jozef izgovara, 210
a niz obje oči nemu
plaćnijeh suza rijeka udara.

Pontijo s licem lubežljivijem
blag i nega prima i druga,
i s besjedam milostivijem 215
boli se od njih teškijeh tuga;
pače starca počastjena,

čim jad negov gorki ustavlja,
vrhu meka i zlaćena
stola uza se sjesti stavlja, 220

pak im veli: Vas iznese,
prem ko žudijah, udes mili;
pokajati ne ćete se,
što ste se ovdj zaputili.

Ti mi samo sve s načinom, 225
što te pitam, čačko, kaži;
ne izvedam te ja s hitrinom,
otri suze, strah utazi.

U ruke se spuštaj meni;
kunem ti se višnjem s nebi, 230
sin da mi je tvoj ljubjeni
na pameti, ko istom tebi.

Za zdrava ti nega vratit
ja nastojim sve što mogu,
zlobna puka gniv prikratit, 235
odoljeti nerazlogu.

Čin', da očito meni sve je,
nitko te ovdj ne će smesti,
koga stana i koje je
ovi mladac sreće i česti. 240

Još negove majke pleme
i pleme mi odkrij tvoje,

169. znani] znamni; zagrebačko izdanje: znamni.

er se on rodom visokijeme
slavi, moj sud prav ako je;
pače, pogled što kaže mi, 245
izvršnije poznam vele,
neg što s hvalam svagdanijemi
druzi od nega glase i vele.

Hip gospodski, stas, hod, slika,
i maknutje vedrijeh oči, 250
umrloga za čovika
ne odkriva ga, ni svjedoči;
a negovoj u besjedi,
puna slasti, puna uresa
tak moguća kripos sjedi, 255
jak da je sišo s gar s nebesa.

Ova izvrsnos u naravi
ne vidje se viku od prije:
ili on višni bog je pravi,
ili od ljudske krvi nije. 260

Uglavite vi me od svega,
da sve poprav budem znati,
er ja odgovor jedva od nega,
kad ga uspitam, mogu imati.

Srca u svemu krajevskoga, 265
on ne čini mnoge scijene
ni od života svoga istoga,
ni od poglavic, ni od mene.

Vrijedni starac, čujuć ovo,
s razdijeljenom mislim preda, 270
hoće li mu Jezusovo
bitje tajat u naprijeda,

ali, ko je prava istina,
negove izrijet sve kriposti,
i božijega već za sina 275
odkriti ga bez tamnosti;

polak nega kad dohode
pošavta mu Ivan znani:
O krajevski svijetli rode,
slavne djeve družu izbrani! 280

dobro gredu posli naši,
tim bez sumne i hinenja
uprav se odkrit već ne straši
bitje tvoga odhranjenja.

Dospje, a kraja od anđela 285
odhranitelj plemeniti,
mirna srca, vedra čela
kliče ovako govoriti:

Pokli uzaznat imaš ktjenje,
svijetli bane, našu sreću, 290
ja ću ispunit tve željenje,
i ništa ti tajat ne ću.

Bog te višni nadahnuo,
što nas primi srca uludna,
er, ka do sad nijesi čuo, 295
otajstva ćeš znat pričudna.

I da služim tebe ispravno,
prije neg budeš drugo čuti,
gospodskijema djelim slavno
pleme moje kazatću ti. 300

Za sve da ja život vodim
drva djeljuć radi uboštva,
od visocijeh kraja izhodim,
ne od krvi tamna mnoštva.

Moja kuća ponosita, 305
ka s nebesim jednači se,
svijetla, uzumnožna, glasovita,
svuda časti, svud slavi se.

Scijenim da znaš, tko je bio
Abram, ćačko naš najprvi, 310
i ki puk se narodio
od negove slavne krvi.

Ovi, svijesti sveđ priklone,
bogu, ki ga naprijed stavi,
svetilišta i zakone, 315
ke častimo, prve ostavi.

Poslušnoga on Isaka
s ljubī starom star porodi,

- od koga se na svijet paka
bogoľubni Jakob rodi. 320
- Dvanaes sina svijetla imena
od nega se porodiše,
dvanaes našijeh ki plemena
roditelji stari biše.
- Među vrijednom braćom ovom
Juda vječnu slavu steče, 326
kriposnima ki sinovom
i dobrotom svijeh priteče.
- Imena se od negova
Judea zove ova strana, 330
majka izvrsnijeh vitezova,
po svem svijetu pripijevana.
- Od Judine rođjen kuće
nakon vele dođe unuka
David, ki kraje moguće 335
od našega rodi puka.
- Tim četrnaes vedrijeh kraja
me se pleme brojem hvali,
vrh evrijenskih ki zemaja
gospodaku su vlas držali. 340
- Ali mladcu pravedomu
drugi je čačko, porod ini,
za sve mnoštvu ne znanomu
od mene se rođjen čini.
- Otac rajski kralj nemu je, 345
ki svijet s mnozijem stvori uresom,
i vjekovit gospoduje
zemlji, moru i nebesom.
- Čudnom zgodom vrh svijeh
zгода 350
i začeta i rođjena
djevica ga na svijet poda,
vik s čovjekom ne združena.
- Plodna rodnom nebeskime
ona uzdrža djevstvo svoje,
- ko pisano staro u vrime 355
proročanstvo sveto poje.
- Višni duhom božanstvenijem
ne napuni čisto krilo,
da spasenje izgubjenijem
djeva začne, čedo milo. 360
- A u neznanju što svojemu
slijepi ľudi sude i prave,
da roditelj ja sam nemu,
nih osude nijesu prave;
er negova majka izbrana 365
od nebeske zgar desnice
meni u stražu jes podana
pod imenom vjerenice,
da ne samo rajska dika
na svijetu me imat bude 370
od svijeh misli udionika,
verna druga u sve trude.
- Nu ne mala radi uzroka
lijepo djeve zvan bih vojan,
za sve dara tač visoka 375
i zamjerna nedostojan.
- S božijem svjetom ona ista
ovako me zvat obľubi,
da poštenja svoga čišta
glas prid ľudem ne izgubi. 380
- Ova dikla slavna svudi,
da sve redom kažem vami,
svijetla obraza, blage čudi
nad svijem svijeta djevicami,
u srećnom se Nazaretu 385
rodi, Marija zvana imenom,
čestit porod na sem svijetu
majci i čačku svom ľubjenom.
- S djeve toli lijepe i čudne,
koj sva dobra bog zapisa, 390
o noj misleć u noći, u dne,
sto mladaca jur uzdisa,

- svaki od njih rveći se,
po činjenju vrijednu i dičnu
steć podoban da učini se 395
vjerenicu suncu sličnu.
- Nu držeći ona u scijeni
nad sva blaga i krajevstva
dragi kami, cvijet pošteni
anđeoskoga svoga djevstva, 400
svoja djela sva kolika
na čas božiju jur posveti,
umrloga vjerenika
ne misleći vik uzeti.
- Ali uzmožna ljetim Ana, 405
ne kriporna porodica,
šteći od prorok pisma znana,
i ona božija proročica,
providjela bješe odavna,
da će kćerca ne čestita 410
poroditi kraja slavna,
svijetlijem djelim uzmožita;
kraja, komu podniženo
sve klanati zemlje imaju,
ko je na nebu odredjeno, 415
svi proroci ko pjevaju.
- Često noćnom u pokoju
noj se nebo znati učini,
obljubenu kćercu svoju
s vjerenikom da sjedini. 420
- Na godišta jur od vjere
rajska djeva pristupaše,
a od ne ćaćka i matere
pogodit se nebu ktijaše;
u poludne kad najveće 425
ču se tih glas gdi besjedi:
sadržite kćercu veće,
božije su ovo zapovijedi.
- Od vašega roda istoga
po zakonu zeta uzmite, 430
- voju kraja nebeskoga
bez krzmanja ispuniti.
- U jedan se čas prosipa
po svem gradu glas čestiti,
ko djevica vrijedna i lipa 435
zaručena ima biti.
- Tim svak, tko ju pozna rodom,
u ne dvore željan ide,
dobrosrećnom je da zgodom
ne zaručni drug izide. 440
- I ja, za sve zrelijeh lita,
dođoh u broj tej družine,
bivši dikla plemenita
meni u rodu strane očine;
ne toliko želeć steći 445
glasovitu vjericu,
biljezi se svi videći
od starosti na mom licu,
koliko s mojijem da vrsnikom,
ne se ćaćkom, obradujem, 450
kad s kriposnijem vjerenikom
združenu mu kćercu ćujem.
- S naglom svijestim i požudom
stahu mladci neizbrojni,
misleć, ki će božijem sudom 455
zaručnik joj bit dostojni.
- Svijetli kućom svi poglavnom,
svi gizdavi, svi mogući,
i svaki se vjerom slavnom
većma uzvisit ufajući; 460
razdijeljeno čim ufanje
među nami svi nosimo,
u potajno dvora stanje
i najviše uzhodimo.
- U stanu se svak dan temu 465
Joakim, ćaćko djeve vrijedne,
poklanjaše privišnjemu
kroz molitve svoje pravedne.

U niemu bješe otar sveti,
trista ljeta ki naprijeda 470
kraju od neba jur posveti
od prvijeh se kuće djeda.

Sveđ s dostojnom scijenom oni
i svi unuci njih u strahu
prid otarom tijem prikloni 475
boga častit dohodijahu.

Prida n se i mi poklanjamo,
i svaki od nas tiho i po se,
sve što s vručijem molbam znamo,
kraju od neba molimo se, 480

da se smiri, da se umoli,
da nam biljeg da s nebesi,
ki će biti blažen toli,
srećnom vjerom da se uresi.

Lijepa djeva, nebu mila, 485
svega skupa stoji u srijedi,
a na snijegu vrata bila
pram joj zlatni prosut sjedi.

Niz sunčane oči svoje
ona roni suza vire, 490
a sram rumen obteko je
svijetla obraza čiste lire.

Na isti način izmiješane
u zlaćenu lijepu sudu 495
drobne ruže i snježane
s rumenijema rusam budu.

Ko kad zvijezda od svijeh veća,
ka veseli dan objavi,
posred kola manijeh svijeća
uresom se svojijem slavi: 500

tako djeva svijem kriposna,
nebo i zemlja koju slave,
bješe dična i ponosna
sred mladosti tej gizdave.

Bogom se ona i božima 505
svjedočaše svijem dvornikom,
la ne želi ni misao ima
bit združena s vjerenikom.

Čačko, tažeć ne nemire,
zapovijed joj božiju odkriva, 510
iz lica joj suze otire,
i u čelo nu celiva.

Kad na očiju sve čeladi
posvećena blizu otara
iz skupa se svega izvadi, 515
ka tuj bješe, Ana stara.

Ona svoje prame sijede
strašno niz vrat raskosana,
ko izvan sebe gleda i grede
u okolo svega stana; 520

i stvar čudna priko mjere!
puna duha prisvetoga
jaki vapaj diže i stere
uprav dvora nebeskoga;

ter, što u srcu nigda momu 525
ne nadah se, mene pita,
i proč meni gre samomu,
za desnicu ter me hita,

veleći mi: Zapovijeda
višni čačko, kraļ od nebi, 530
da se kćerca moja ne da
nitkom inom razmi tebi.

Eto u ruci tvoj biljega
s očitijema sasma djelim, 535
ki ti je poslan od višnega,
da je istina, što ja velim.

Dospje, a suha tad šibika,
ku držaše moja desna,
zenu cvijetjem sva kolika,
i čudno se vidje uresna. 540

Jedva izniknu lijepo cvijetje,
i tu tako isred nega
na vrh glave me doletje
golubica bjela od snijega,

koja tihe sve pozore 545
bivši okoli obratila,
u čestite rajske dvore
strelovita prostrije krila.

- Drugi zlamen već ne kuša,
 Ana opeta reče tada, 550
 božije ktjenje neg posluša,
 duh, duh sveti tobom vlada.
- U prilici on snježane
 golubice tebi glasi,
 moje kćerice vrijedne i anane 555
 drug dostojan u svem da si.
- Vas kolik se zbor začudi,
 čim nenadnu zgodu vidje;
 ne bi zlobnoj u požudi,
 tko mi na čes tuj zavidje. 560
- Ja videći, da su od veće
 prošla naprijed ljeta moja,
 ne čekane radi sreće
 pun se čutijah nepokoja;
 kajući se ter sa više, 565
 što iskat dođoh tuj namjeru,
 vrsnici mi pristupiše
 čestitati čudnu vjeru.
- Kroz besjede medne i stavne
 oni nemir moj tažahu, 570
 i nad sve ine srećne i slavne
 čestita me nazivahu.
- Tač s razlozim temeljitim
 čim odgone moju muku,
 skloniš me, da uhitim 575
 s vjerenicom lijepom ruku;
 ku najposlije ucviljenu,
 i ja jošte mučan veoma,
 s roditeljim razdijeljenu,
 ko je običaj, vodim doma. 580
- Po zemlji se bjehu svuda
 noćni mraci jur prosuli,
 od svakdašnjih da bi truda
 ljudi umrli odahnuli;
 tim pokojno bivši doba, 585
 i ja i rajska djeva gremo,
- da u priprostem stanu oba
 kuće uboge počinemo.
 S vedrijeh oči, svom kriposti
 sunca svijetlos ke pritječu, 590
 u nemiru, u žalosti
 sramne suze noj utječu
- U prolitno tako vrime,
 kad sok narav dubju dijeli,
 vinorodna loza oštrome 595
 otrunjena gvozdjem cvijeli;
 oštrijem gvozdjem, kijem ne
 nepoman ju težak rani, kteći
 kad ju reže, da plod veći
 u protivah jača odhrani. 600
- Govornjem ja veselim
 tažim djeve vaj sumnive,
 kažuć drugo da ne želim,
 neg da u djevstvu svomu živa.
 Ona uzdahe tvoreć vruće 605
 veli mi u ovi način blagi:
 Svijetla časti naše kuće,
 vjereniče moj pridragi!
 bez velika ne zlamenja
 čuvati se ja nastojim 610
 čovječkoga od združenja,
 i u djevičkom bitju stojim.
- Sila i kripos akrovna neka
 priteže me i primaga,
 zemaljskoga da čovjeka 615
 nije mi obćina mila i draga.
- Za sve majka moja stara,
 nepokojna s toga uzroka,
 na ini način izgovara
 pisma svetijeh od proroka; 620
 s moje strane i ja imam
 proročanstvo, ke mi poje,
 k sebi druga da ne primam,
 ki će otrunit djevstvo moje.

Prije će Jordan rijeka ohola
 sa svijem vodam teć nazada, 626
 a sunčana svijetla kola
 istok činit od zapada!

Ove riječi čista djeva
 ne bez jada reče meni, 630
 a poštene suze ljeva
 niz svoj obraz zasramjeni.

S ne nadanom trešnom tade
 strah ledeni na me skoči,
 a tmasta me noć popade 635
 i zablješti moje oči.

Tri krat male odgovore
 usilih se noj podati,
 tri krat jezik moj ne more
 srca želju poslušati; 640

kad glas začuh, ki mi veli:
 Djevstvo druge tvoje bludi,
 ali se od ne ne odijeli,
 nego vjeran drug joj budi.

Ja se osvijestih, i pazeći 645
 djeve tad hip strahoviti,
 u žestokoj počeh smeći
 ovako joj govoriti:

Ka me, djevo, vlas i sila
 suprotiva momu ktjenju 650
 za jedno s tobom sadružila,
 ki ne mišlah o združenju?

U ovake tko prikazni
 uvede me bez potrebe,
 da svedč živem u bojazni 655
 i u strahu radi tebe?

Drugako mi jur djetetu
 znani čačko prorokova,
 kad vladati crkvu svetu
 red i pomna bi negova. 660

On pjevaše, ili viku
 da ja združen biti ne ću;

642. bludj bludi.

ili da ću prem veliku
 s toga uživat hvalu i sreću.

Nu pokli je bog hotio, 665
 da ova naša vjera alijedi,
 a pak me isti pristrašio
 kroz ovake zapovijedi:

moja imenom vjerenica
 u pokoju i u slobodi 670
 živi čista svedč djevica,
 i vesele dni provodi;

zlamenita ni ću veza
 naše vjere ja rastavit,
 kijem se srce me podveza, 675
 tebe vijeku ne ostavit.

Sred istoga živjet stana
 srcem ćemo sjedinjeni:
 ti ko kćerca moja izbrana,
 ja ko čačko tvoj ljubjeni. 680

Toliko u sva dobra i sreće,
 kako u svaki trud i tugu,
 s temelitom svijestim veće
 za moju te primam drugu.

Za dobrote rajске tvoje, 685
 za godišta zreła moja
 ovo bitje podobno je,
 ovako se prem pristoja.

Utaži se djeva čist:
 uz razložne me bejede, 690
 i ne gorka žalos prista,
 i razvedri sve poglede.

Tim na drugu kuće stranu
 ja grem trajat noćne čase,
 a ona osta u istom stanu 695
 počivati na po na se.

Ah, ka čuda, ke prilike
 za nepokoj moje svijesti
 noći me one sve kolike
 naripiše u snu smesti! 700

PJEVANJE DESETO.

Jur na pogled bijela jutra bješe zemlja sva sinula, a studena noć unutra u jaz paklen pobjegnula, a ja ustajem, i ložnicu 5 za jedno s trudnijem snom ohodim, ter mu dragu vjerenicu s mnogom želom vidjet hodim. Jošter ne bjeh vrata od stana rastvorio po načinu, 10 kada svjetlos ne nadana suprotiva meni sinu; ne nadana svjetlos, s koje pod prosvijetljen vas goraše, odkle zlatne zrake svoje 15 po svem stanu prosipaše, posred koga djeva lipa, zapanjenu slična tilu, uproštena staše hipa ne izrečenom u svjetlilu. 20 Ona u bitju stojeć tomu, ni me vidi, ni poznavaja, i pozdravu sladkom momu odgovora ne podava; samo ruke i pozore 25 drži uprav put nebasa, od rumene ljepša zore, i punija svijetla uresa. Ah, koliko promijenjena od naravne sve prilike, 30 kom ljepotom prosvijetljena, kakve obilna slave i dike! Jak desnica vješta i znana, aliku djelet kad se stavi	koga rajskih od dvorana, 35 koji u vječnoj živu slavi, da joj bude najposlije svrhu podat koju žudi, sve što može umjetnije 40 pozlatja ju i uludi, taku sveta vrh otara vjerne duše čim gledaju, ne bez vruće molbe i dara snižene se noj klanjaju: zlatnom stupu tač prilična, 45 sladko dobro svega svijeta, prikaza se nepomična mom pogledu djeva sveta. Zračan oblak svud okolo suncu sličan nu odiva, 50 na glavi joj zvijezda kolo, a pod nogom sunce siva. Ja videći ova čuda, ka prihode ljudske rede, s mnogo smeće, s mnogo truda 55 stah govorit sej besjede: Što ovo vidim, višni bože! Koja otajstva, ka zlamenja? Ovo djelo bit ne može 60 bez tvojega dopuštenja. Ti prosvijetli, ja te moju, moju pamet duhom svetim, da zna pravu tvoju voju, da se ugodi s tvojijem svjetim. Ja rijeh ovo, a rajska se 65 djeva u svoje bitje vrati, ter, jak da od sna razbira se, poče sladko uzdisati.
---	---

- Iz očiju od radosti
biserne joj suze izhode, 70
biljeg rajske čestitosti
i zamjerne ke god zgrade.
- Ja pristupam blizu, tere
molim s blagijem nu molbami
za vez čisti nove vjere, 75
ka je sklopjena među nami,
i za ljubav vjekovitu
svoga djevstva, bogu mila,
komu se je sva na svitu 80
iz djetinstva posvetila,
da od svijeh misli druga vjerna
slobodno me bude uzeti,
i na uzdanu tač zmjerna
otajstva mi spovidjeti.
- Božanstvena tad djevica 85
jak rumena rusa, koju
zorna rosa zemlji nica
prigne u lijepom perivoju,
držec u tle podnižene
oči i lica sramežljiva, 90
ckni s govorom, pak medene
sej besjede izustiva:
- Ja se od tebe pokrit ne ću,
straža uzdana ki meni si;
pravo je, ćaćko, da znaš sreću, 95
kojom višni blag me uzvisi.
- Nu s koga ću počet čela?
Ko da jezik moj se uputi?
Er od veće čudna djela
od mene ćeš sada čuti. 100
- Znam čudesa da ovaka
i ova otajstva zlamenita
sasma slaba i nejaka
ljudska pamet ne dohita.
- Tim za ove suze, koje 105
veselje mi mnogo tvori,
- za sad ove riječi moje
ti nikomu ne govori,
da laživo ne bi nima
tomačenje dao puk slijepi, 110
prije neg družijem biljezima
bog s nebesa sve pokrijepi.
- Ko počela jasna zora
bješe izgonit noćnu sjenu,
pomilajuć izā gora 115
glavu rusam nakitjenu,
ja se s tihijem snom razlučih,
ter sniženo i potajno
višnému se priporučih
kroz moljenje običajno; 120
- pak, za tašte misli otirat,
svu postavih pamet moju,
štit i pomno razabirat,
što proroci sveti pojū.
- I, da budem tijem mirnija, 125
ne bez božije, mnim, odluke,
zlameniti Isaija
po sreći mi dođe u ruke.
- U nem nađoh, gdi se pjeva,
što je sva dobrieh misao i žela, 130
ko porodit čista djeva
ludskoga će spasiteļa,
- koga mirno uz došastje
umrijeti će zloba kleta,
i svijet, u noj koji uzrastje, 135
na zlatna se vratit ljeta.
- Ne mogu ti, ćaćko, izreći,
koje očutjeh uživanje,
svijem umrlijem srećno šteći
i čestito toj pjevanje. 140
- U radosti ne izrećenoj
poklanjah se snižna u sebi
slavnoj majci odredjenoj
velikoga kraļa od nebi.

- Velijah: djevo, draga bogu 145
 vrhu inijeh svijeh djevica,
 ah, da zvana biti mogu
 tvoja verna službenica;
 ah, da se ova sreća zgodi,
 dokle ja sam u životu; 150
 hodi veće, bože, hodi
 rajsku objavi tvu dobrotu.
 Kad bih čudo toj vidjela,
 ko bih u svem srećna bila,
 ko bih snižna i vesela 155
 tebe i majku tvu dvorila!
 Čim izricam riječi ove,
 misleć, slavnom ke djetetu
 spravila bih ja darove,
 da se rodi sad na svijetu, 160
 ne čekana svjetlos eto
 prid oči se moje stere,
 kom se čini vas stan svijeto
 i raskošan priko mjere.
 Začudjena ja zagledam 165
 nebeske se u prozore,
 i zamjerno čudo gledam,
 rastvorene rajске dvore;
 gdi od anđela družbe uresne
 prid višnegra kram kupe se, 170
 ter i s lijeve strane i s desne
 šnim priklono vesele se.
 Vidim zvijezde sjat goruće,
 toj vidjenje ni mi brani
 zaklopiti krov od kuće, 175
 tvrdijem mirim uzdržani.
 Sve što je lijepo i čestito
 u državi višnoj goru,
 sve u jedan čas očito
 prikaza se mom pozoru; 180
 ispid lica kad božijega
 svijetlijem suncem urešeni
 sred vesela slavna tega
 lijep anđeo slazi k meni.
 Gizdav mladac on u slici, 185
 zlatnijeh krila, zlatnijeh kosi,
 drži bio lir u desnici,
 i ove mi glase nosi:
 Zdrava puna svijeh milosti,
 ku vas dvorit raj uživa, 190
 s tobom gospod svijeh kriposti
 nahodi se i pribiva.
 Ti si srećna i blažena
 sad, i vazda, i u vik vika,
 vrh svijeh djevic, vrh svijeh žena
 ljudska i božija ti si dika. 196
 Čujuć ovo govorenje,
 ja se smetoh u pameti,
 misleć, što toj pozdravjenje
 ne nadano hoće rijeti: 200
 Ne straši se, tad mi reče
 srećni glasnik od nebesi,
 milos, ka se vik ne steče,
 ti prid bogom stekla jesi.
 Tvoje utrobe stan blaženi 205
 od vijek vijeka on je obro,
 da u nem porod božanstveni
 a sve ljudsko začneš dobro.
 Ti ćeš, djevo svijem čestita,
 čudnijem djelom poroditi 210
 spasiteļa segaj svita,
 zvan koji će Jezus biti.
 Pakljena će moć verižna,
 tom ga čuje spomenuti,
 na negovo ime snižna 215
 luto treptjiej i trnuti.
 Porod će ovi tvój zamjerni
 svud bit slavan svom visinom,
 i s razlogom vas puk vjerni
 bozijem ga će zvati sinom. 220

Pristolje i vlas Davidovu
višni mu će čačko dati,
i u plemenu Jakobovu
sve će vijeke kraljevati.

Ānemu krune sve najveće 225
klanjatće se s mnogom časti,
mjere i svrhe biti ne će
veličanstvu nega vlasti.

Na ove riječi moju priku
smeću i sumnu tad ja skratih, 230
ter nebeskom navjesniku
odgovore ove odvratih:

S kijem načinom, s kojijem
svjetom
da se izvrše taka dila?
bivši tvrdijem ja zavjetom 235
djevstvo bogu poklonila.

Ānega dvorim ja samoga,
Ānemu je pamet ma na službu,
ni čovjeka umrloga
znam, ni želim mušku družbu. 240

Ānđeo meni odgovori
lubežljivo i medeno:
Ne moj da te misao mori,
ko će toj bit ispunjeno.

Jezer rajskih svijeh darova,
božija kripas, duh prisveti, 246
iz nebeskih zgar dvorova
u krilo će tve sletjeti.

Začeti ćeš ti po Ānemu
bez otrovna djevstva tvoga 250
porod žudjen svijetu svemu,
u naravi ljudskoj boga.

On ko božiji sin veliki
s vjekovitom svojom dikom
zatvoritće pako priki, 255
raj kajanjem dat grešnikom.

I da poznaš po zlamenju,
koje ti se sada odkrije,
da u momu govorenju,
rajska djevo, varke nije; 260

Elisabet vrijedna, koja
rodica je draga tebi,
i u godišta predna svoja
vijeku rodit srećna ne bi,

plod žudjeni s mnogom česti 265
sad pod staros jes začela,
i ovo je mjesec šesti
teška odkle se očutjela;

er nije stvari, gdi ne more
vlas doprijeti božije ruke, 270
ka nebesa, zemlju, i more
bez nikakve stvori muke.

Tad ja uzdignuh k nebu lice,
i besjedam rijeh snižnimi:
Evo božije službenice, 275
kako je tvoja riječ, budi mi.

Čujuć, što mu govori se,
rajski glasnik u veseju
pođe od mene, i vrati se
k nebeskomu roditelju. 280

Tad razlike pun lijeposti
zlatan oblak s neba side,
i sunčanom svom svjetlosti
svu me okruži, svu me obide;

zlatan oblak, koga ognjeni 285
svud okolo rese zraci,
čestijem iskram nakitjeni,
drobnijem zvijezdam svi jednaci.

Sred nebeske tač polane,
u daždive kad oblake 290
ognenito sunce stane
svoje upirat jasne zrake,
ponosita i velika
u čas jedan sine duga,

- i razlicijeh sto prilika 295 i put neba ruke upravih, 335
oko svega kaže kruga.
Rijeh u sebi, toj vidjenje
i toj čudno pazeć djelo:
raj na zemlju prinesen je,
s neba je sunce doletjelo. 300
U to, ke se s neba objavi,
neka slijedi me začetje,
svijuh čudesa tvorac pravi,
duh prisveti k meni sletje.
Iskre zračne, koje u često 305
oko mene svuda sijahu,
s obje strane nemu mjesto
uklonjene pđdavahu.
On me obujmi svu koliku,
ter oni čas u toj doba 310
čuteć rados prem veliku
sva uzigra moja utroba.
Tač s načinom ne izmišljenijem
u mom djevstvu sahranjena,
rodom s neba navještenijem 315
ja se očutjeh nadarena.
Ko sve ovo bi dospjeno,
priko rajskih svijeh država
sta vesele ne izrečeno,
i učini se mnoga slava. 320
Ču se, gdi no sa svijeh strana
u raskošnom miru i goju
družbe božijeh od dvorana
tance izvode, pjesni poju.
Mirno među tijem igrami 325
višni dvori zagrmješe,
i veseli česti plami
po svem nebu proletješe.
Ove zgode prem zamjerne
slavna djeva spovijedaše, 330
a od radosti neizmerne
lice suzam poljevaše.
Ja se u tešku smeću stavih
rad skazana čuda tega,
- er bi tako svijes ma slijepa,
da vjerovat bi mi trudno,
da stvar može toli lijepa
stat i djelo toj pričudno. 340
Znajuć, ko se mnokrat zgodi,
da s privarom i s ukradom
sastane se i pogodi
mlad zanesen s diklom mladom,
još tako sam smamjen bio 345
(ah me srce tvrdo i prijeko),
da bjeh poći namislio
čiste od druge tija daleko.
Nu da opaka sumna moja
i ledene se misli utaje, 350
noćnoga se sred pokoja
rajski glasnik meni kaže.
Isti slikom, isti činom,
ko mi od djeve spovidje se,
ki s tolikom veličinom 355
božiji pozdrav noj donese.
Sunčan obraz, žuci od zlata
rudi prami negovi su,
snježanoga vrhu vrata
ponosito sišli ki su. 360
Odijeva ga čudno tkana
zlatna svila, dična kroja,
sva biserom obnizana,
komu nije mjere i broja.
Na lijevomu nu ramenu 365
puce istoga od bisera
vještijem gibom sjedinjenu
pod ruku mu desnu tjera.
Tu, kijeh rajska ruka uresi,
gledaju se zračne petle, 370
slične zvijezdama od nebesi,
pače od zvijezda ljepše i svjetle.
Nimi odjeća taj združena
po načinu lijepu i milu

- s obje strane od koljena 375
 prikriva mu put pribilu
 Pas ga od suha zlata zglobjen
 paše oholaj po haljini,
 vas kamenjem dragijem pobjen,
 ke ne izrečenu svjetlos čini. 380
 Ponosite i zamjerne
 na nogah mu okolice
 kažu cvijete svud biserne,
 a pod cvijetim zlatno lice.
 S ramena mu lijeva i desna 385
 po malo se širu i dižu
 svijetlijem perjem krila uresna,
 ka brzinom vjetre stižu.
 Nagu glavu, ruke nage,
 i od noga liste nosi, 390
 ter vedrinom slike drage
 i gizda se i ponosi.
 Kažu čini svi negovi
 i gledanje sladko ugodno,
 rajski mu su da dvorovi, 395
 ne ova zemlja, mjesto rodno.
 Što ću od čudnijeh rijet prilika,
 kojijem u snu vidjeh temu,
 lijepa odjeća sva kolika
 navezena da sijaše mu? 400
 U strašnu se peć metnuta
 tri djeteta na noj paze,
 na riječ kraja vrla i luta,
 silni plami da ih poraze;
 skladnom pjesnim ali oni 405
 ne uvrijedjani boga slave,
 ni im smije plam usioni
 tegnut jedan vlas od glave;
 pače časti mladce čiste,
 nima se strane uklanja, 410
 a daleče ter nih iste
 protivnike žeže i ranja.
 Mene grozna trešna obađe,
 im čudesa taj razgledam,
- a rajski me mladac snađe 415
 s ovijem glasim i besjedam:
 O gospodski vrijedni rode!
 koje sumne prijeke i hude
 priko svijesti tve prohode,
 koje činiš krive osude? 420
 Ne vidiš li sto biljega,
 ki ti poju i tomače,
 da po volji od višnega
 čista i lijepa djeva začē?
 Srećno zovi šnom tve bitje, 425
 a ne sumni proč razlogu;
 svako čudo učinit je
 sve mogućem lasno bogu.
 Istina je sve gotova,
 rajska dikla što govori; 430
 ovako je vječna u slova
 udjelano davno gori.
 Tegotna se ona čuje,
 s umrlijeme ne čovjekom,
 kako tebe zlo svjetuje 435
 ledna sumna s misli prijekom:
 ne začetje božanstveno
 čista djevatva s nijednom štetom
 čudnijem stvorom uzročeno
 po božijem je duhu svetom. 440
 Plodna ovako zemlja, kada
 na zaglavu mrazne zime
 pitna rosa vrh ne pada
 u prolitno tiho vrime,
 samijem djelom od naravi, 445
 ka se skrovno šnom pogađa,
 plod različan i gizdavi
 ne tegnuta začne i rađa.
 Tim se utaži strah i smeća,
 kojom srce tvoje ostinu; 450
 nam je anđelom laž mrzeća,
 govorim ti pravu istinu.
 Čuda su ova po prorocijeh
 objavjena davno prije,

za sve riječi prem visocijeh 455
koprana ih tamna krije.

Ovo su ona zaklopita
prikazana vrata u raju,
kud umrli ljudi od svita
ne prohode ni stupaju; 460
samo uljesti, samo iziti
nepomične kroz zatvore
na svu voļu vjekoviti
od nebesa gospod more.

On čestitom vjerom stavnom, 465
ko tva vrijednos dostojna je,
združi tebe s djevom slavnom,
vjerenica tvoja da je;

ali od mile tvoje druge
ne stražanin izabrani, 470
ti ne išti stvari druge,
neg ju vjerno čuva i brani,

za sve da je od svijeh draža
ne čistoći, ne slobodi
kralj nebeski družba i straža. 475
ki se šnome sad nahodi.

Kako dospje besjede ove,
i objavi mi božije ktenje,
taj čas rajske u dvorove
hrlo upravi sve letjenje. 480

Nu ko počde, stanovitu
ljubav u me srce udjeļa,
da sveđ dvorim plemenitu
majku moga spasiteļa;

i ko gvozdje tvrdo i jako 485
posred plama meko izlazi,
me nepravde sumne tako
omekšan se led upazi.

Tim se budim, ter ustajem,
i višnega veličinu 490
snižno molit ne pristajem,
da mi prosti mu krivinu.

Zlo nevjernos moju karam,
ka mi pamet bješe otela,
i u prsi se teško udaram, 495
ne bez grozna plača i cvijela.

Bog gorućom svom milosti
smiri tugu, ka me koļe,
čineć svoje očajnosti
razumjet mi svak čas boļe. 500

Pisma mi se sva duboka
odkrivati vješto uzeše,
ka po ustijeh od proroka
jur duh božiji pjevo bješe :

Ovo je djeva čista i sveta 505
šibika ona nebu ugodna,
koja od suhe jur procvjeta,
i učini se taj čas plodna;

ovo je ona drača, koju
vidje Mojses prorok znani, 510
ne tegnutu zelen svoju
posred ognā da sahrani;

ovo je vune run snježane,
koju rosni daž ne poli,
ki sve oblio bješe strane 515
i sva poļa u okoli;

ovo je zvijezda izabrana
valovite od pućine,
ludskom rodu zgar podana,
da u tamnosti ne pogine. 520

Razgovore ove u sebi
vrh vidjenijeh činijah zgoda,
hvaleć slavna kraļa od nebi,
toj spoznanje ki mi poda.

Ne izvrši se vrijeme dugo, 525
kad ja stojeć u ovom miru,
razglašeno čudo drugo
utemeļi moju viru.

Galilea sva kolika
sta žamorit česte u glase, 530

ko stvar u noj prem velika
i zamjerna zgodila se:

to da u gorskoj ne površi
žena u staros davno zašla,
kad malo mañ život vrši, 535

ne bivši se u dni mlade
proljetnoga svoga doba
drazijem rodom prije nikade
radovala ne utroba. 540

Lijepa djeva tad reče mi:
Ova djela i čudesa,
ko ti kazah, spovidje mi
svijetli glasnik od nebesa.

Starica je vrijedna ova 545
Elisabet meni svoja,
krunu ljudskih svijeh sinova
ka pod nebom steć dostoja.

Dospje, i taj čas odhodimo
i ja i ona ma družica, 550
tuj gospođu da vidimo,
ka je mila nam rodica.

Oba što se može prije
put visoke gremo gore,
ka dobroga Zakarije 555
zdrži u sebi srećne dvore.

Tuj, kako se upazismo
puni mira i tišine,
s blagom riječim pozdravismo
bogoľubne domaćine. 560

Ko ću djevu i upazi
Elisabet ľubeľjiva,
taj čas hrla k noj izlazi,
i grli ju i celiva;

paće oni čas, netom sreće 565
i ajku svoga stvoriteľa,
sred utrobe rajsko dijete
i igra joj od veselja.

Za to duhom boľanstvenijem,
na ne pozdrav sva goreći, 570
jakijem glasom nu medenijem
djevi ovako ću se reći:

O blažena djevo u broju
djeva i žena svijeh na svijetu,
blažen i plod, koji tvoju 575
ćasti utrobu ćistu i svetu.

Koja sreća, dari koji,
koja je ovo velićina,
da se u mene doć dostoji
majka moga gospodina; 580

da ti, od boga ka si obrana
bit kraljica od nebesi,
tvom vedrinom moga stana
prosvjetlila tmine jesi?

Tko bi reko negda meni, 585
da pod većer mojjih lita
u ovakoj ću ja bit scijeni
poćastjena i ćestita.

Tom se sa mnom ti pozdravi,
od istoćne opran zlobe 590
u veselju i u slavi
plod mi uzigra sred utrobe,

jak da glasit svijetu svemu
hoće, prije neg rodi se,
rajsko sunce, u tvojemu 595
ke sad u krilu nabodi se.

Blagoslovljen po sve vike
tve dobrote glas i hvala,
bivši stvari tać velike
ti bez sumne vjerovala. 600

Po srećnomu sve što anđelu
nebeski ti kralj navijesti,
sve ćeš vidjet skoro u djelu
ispunjeno s mnogom ćesti.

Tim, gospođe rajaska, veće 605
pomagati tužne poćni,

- i na ljudske jade i smeće
svrni pogled blag istočni.
- Na medene sej besjede,
ke starica veli dična, 610
snižna djeva pjevat sjede,
sramnoj rusi licem slična :
- Duša moja u veselju
veličanstva božija poje,
u mom dragom spasitelju 615
raduje se srce moje!
- On s nebesa blag pogleda
na me, slugu svu sniženu,
čim narodi svi naprijeda 620
u vijek me će zvat blaženu.
- Čestitu me toli učini,
da nije druge čestitije,
koga moći i visini,
koga imenu slike nije.
- Od plemena do plemena 625
božiju milos uživaju
čeljad srca umiljena,
i ki od boga strah imaju.
- Sve moguće nega desne
vlas neizmijerna, ka svijet stvori,
glave ohole i objiesne 631
poplesane na tle obori.
- Moći teške i usione
iz gospostva smače i dignu,
a snižene i priklone 635
na mogućstvo njih uzdignu.
- Ubozijeme jošte udijeli
ne izrečenijeh dobar mnoštvo,
a bogatijeh družbe ucvijeli
i dovede na uboštvo. 640
- Najposlije sina svoga,
draže od koga stvari ne ima,
za odkup sužna svijeta ovoga
hotje poslat umrlima.
- Milosrdje ne izrečeno 645
nega i ljubav vruća usili,
Israelovo da koljeno
rajskijem darom blag pomili.
- On Abramuu služi svomu
sreće obeća podat ove, 650
i svem rodu čestitomu,
ki je od krvi Abramove.
- S ovom riječi slavna djeva,
ku nebesko družu znanje,
zaglavjuje i dospijeva 655
zlamenito sve pjevanje ;
a gospodar srećna dvora,
Zakarija plemeniti,
s čudne zgode koji od skora
riječ bi usiljen izgubiti, 660
od radosti ponosite,
gdi god ona grede i staje,
svud se klanja, ter čestite
sad celiva ne stupaje ; 665
sad se obraća u visine ;
sad veselijem činom kaže,
da od kriposti ne jedine
svijet ne vidje stvari draže ;
božijeh prorok pisma stavna
prid oči nam sad postavja, 670
obećano gdi se odavna
ludem dobro doći spravja :
a to da bog svoga sina
na ljudske će poslat trude,
od nepravijeh da krivina 675
oslobodit vas svijet bude.
- Još razgledat nami čini
čudnovatijeh sto zlamenja,
ki biljezi svi su istini
od božijega rođenja. 680
- Rajska djeva, koja časti
sama u sebi tej poznavaj,

sve mogućoj božijoj vlasti
muče uzumnožne hvale dava.

I tako se veseleći 685
bi nam ljubko šnima stati,

dokoli nas mjesec treći
u rodjene dvore vrati.

PJEVANJE JEDANADESTO.

U sve ovo vrijeme i doba,
kad djevice slavne i svete
zaklapaše čista utroba
sve moguće rajsko dijete,

ki biljezi, ka čudesa
zgodiš se po svem sviti,
kijem ktje gospod od nebesa
sve došastje objavit!

Nilo, i Gange, i od istoka
gradi obilni svi treptijahu, 10
čim njihovijeh od proroka
odgovore čudne imahu.

I u latinskoj vašoj strani,
ako istinu ja sam čuo,
svud se bješe ne nadani 15
s božijom voljom glas prosuo:

s neba poslan kako će se
kralj porodit svijetu ovemu,
vječna dobra da donese
vjernijem, ki se poklone mu; 20

izabrane sve zakone
po svem svijetu da raširi,
da stre grijeha usione,
da s nebesim zemlju smiri.

Ja, potvrđen krepko u sebi 25
ovijem čudim, u pokoju,
ko božanstvo da je od nebi,
vjerenicu štovah moju;

i sveđ vruću kazah želju,
bit u svakom služben dila 30

i noj i mom spasiteļu,
ki stojaše u ne krilu.

Rajski mladac zgar za scijenu
k noj tagotnoj dohodijaše, 35
ki joj s neba božanstvenu
piću i pitje donošaše;

mladac, koga toli krati,
slična suncu od istoči,
šnom besjedit, šnome stati 40
vidjeli su moje oči.

Za to ne iskah drugo prije,
i ne mišlah o inoj zgodi,
neg da srećni dan prispije,
da se čovjek bog porodi.

I čim čekam toj veselo 45
svemu svijetu porodjenje,
činijaše se ljeto cijelo
svakoga mi dana sknjenje.

Tim za vrijeme lašne proći,
koje dugo tač grede mi, 50
zabavlah se u dne i noći
često s pjesnim ovacijemi:

Poživjeti ti mi poda,
sluzi tvomu, višni bože,
da došastje tvoga roda 55
od mene se vidjet može.

Sad tvu poznam veličinu,
i kako mi rajska djeva
nezabavnu pravu istinu
od začetja tvoga pjeva. 60

13. Iu oba izd.: Tu. 40. vidjelij *vidi još i stih 781 ovoga pjevanja.*

Ber'te, umrli, cvijetje, ber'te
sve, kojijem se zemlja resi,
lijepijem kitam ter proster'te
pute kraju od nebesi.

Pojuć novu još popijevku 65
kroz medene skladne glase,
nakitite nom koljevku
boga, ki vam približa se.

Porodi se, već porodi. 70
spasiteļu svijeta sužna,
bez pomoći tve nahodi
sva se zemlja gorko tužna.

Ah, da jošte staros moja 75
prodiji se i uzmnōži,
koliko ću dična tvoja
djela uživat, sinu boži

kad mogućstvo hudo i kletu
bivši splesao pakla izdavna,
dobitnik se vratiš svijeto 80
na nebeska mjesta slavna,
s ne izrečenom časti neka,
jednak vječnom ćaćku tvomu,
tu kraluješ do vik vijeka
u gospodstvu neumrlomu.

Porodi se, već porodi, 85
bože, istjeraj zloće hude,
tebe ljudski svi narodi,
tebe izbrani dusi žude.

Tad u družbi sladka mira 90
svijet će vladat u radosti
bogoļubnos, milos, vira,
i nebeske sve kriposti.

S neumrlome svom koristi 95
umrli će teć prikloni,
da tvoj prime zakon čisti,
ki nečista djela odgoni.

Sitće s neba pravda sveta,
ka s krivine stare uteće,

da prav žive svak opeta,
i od zločinstva da se odreće. 100

Ini način od života,
inake će nastat ćudi,
sve strah boži, sve dobrota
bitće u srcu vernijeh ļudi.

Poginutće zmija silna, 105
ka rastvora vas svijet ovi,
i zlijem plodom trava obilna,
koja smrtno rađa otrovi.

Porodi se, već porodi,
rajska časti, ljudska nado, 110
zemļu od pakla oslobodi,
kojoj muke dosta je zado.

Bjež'te, bjež'te, zle napasti, 75
u ponore vaše tmaste,
sa svom zlobom i oholasti, 115
ku po ļudijeh rasijaste;

bjež'te k vječnijem plamim
ni davajte svijetu vaja; vrlijem,
vidim, gdi su veće umrlijem,
rastvorena vrata od raja. 120

Vidim, gdi su mirne u srpi
obratjeni maći bojni,
gdi nas pakljen lav ne drpi,
gdi živemo svi pokojni;

gdi gospode vrhu zemļe 125
draži od starijeh zlatni vijeci,
gdi se u zlobah već ne drijemļe,
gdi moć gube grijesi prijeci.

Porodi se, već porodi,
vječni viru dobrijuh sreća, 130
hodi s rajskijem mirom, hodi,
koji davno nami obeća.

Nenavidno lijeno vrijeme 95
ja s besjedam ovijem varah,
i s ufanjem sve većijeme 135
sam se sobom razgovarah.

- Narediva u toliko
rimski česar, svijeta glava,
zbrojit ljudstvo sve koliko
podložnijeh od država. 140
- Prima i sluša srca skladna
zapovijedi ove ugodne
zemlja istočna i zapadna,
zimni sjever, ljetno podne;
ter, za biti pribrojani, 145
neizbrojni puci ustaju,
i s imenom odredjeni
glavi od mjesta harač daju.
- I ja gredijah s toga uzroka
u Betlema grada mire, 150
gdi se rodih, gdi visoka
mojijeh djeda krv izvire,
da s pjenezom prošernime
među ostale sve građiane
budem podat moje ime 155
i od me kuće bogu izbrane.
- U tom putu ktje mi biti,
kako u trudijeh svijeh, družica,
jur gotova poroditi,
moja lijepa vjerenica. 160
- Malo sunčja kola zlata
bjehu dalek od zapada,
a stupimo mi na vrata
betlemskoga srećna grada.
- Tu neizbrojne množ čeladi 165
od svud vrvjet upazismo
za isti uzrok, koga radi
doć se i mi zatrudismo.
- Gusta puka rogoborna
po svijeh putijeh staše sila, 170
kako da se činit zborna
trgovina pripravila,
ali da sva čelad s dvora
poplašena jes pobjegla
- od zle guse, ka je s mora 175
krajna sela sva zategla.
- Bješe vidjet po sve strane
s malo reda i načina
družbe i čete izmiješane
ljudi, žena, i živina. 180
- Jedni svitnijem pod čergami,
jedni u kolijeh gdi stanuju,
otvorenijem pod strehami
jedni skupni gdi blaguju;
gdi na mnogo kraja i mjesta 185
užeženi ogni gore,
gdi od velika mnoštva česta
svud su obilne rogo bore.
- To ja i sa mnom djeva znana
pazeć, vas grad obhodimo, 190
ni možemo naći stana,
da u nemu prinoćimo.
- Hod'mo, tad ja rijeh bez smeće,
kuću ćemo nać gotovu,
gdi bog, ki sve dijeli sreće, 195
sveta pisma gdi nas zovu.
- U toj misli oba hode
izidosmo grada vani,
a u morske se sakri vode
s bijelim danom zrak sunčani, 200
- Pod obradom gradskih mira
pustošna se spila vidi,
na sve strane koju obstira
oštri okoliš strmijeh hridi,
ne znam ali ljudske od ruke 205
s teškijem trudom izdubena,
bez težačke ali muke
od naravi učinjena,
neka u svoje krilo tijesno
primi kraja, koga uredu 210
svijem ljepotam nebo uredno,
more i zemlja kratci jesu.

- Stan težakom trudnijem mio,
ako bi se njih ki godi
putujući zadosknio, 215
dočim s tega na dom hodi.
- Za taj uzrok nad vratijema
spleli s pomnóm oni bjehu
suhe od slame malo trijema,
na stan pripros sličnu strehu. 220
- Ne divjačna posred skuta
trudni se i mi uklanjamo,
da dañega duga puta
trud s pokojom oblakšamo,
i neka se nebeskoga 225
kraļa ispunit voļa bude,
ki šalući sina svoga
na sve umrle muke i trude
ktje, kon dođe na dan bili,
ļudsku oholas da pohara, 230
u kamenoj rodjen spili,
nag, potreban svijeh dobara.
- Pune uz jasli oštre pljeve,
što živinam bješe pića,
ki tegotne bi koñ djeve. 235
tu ja svezah, krotka oslića,
blizu koga napravjena
za ne veomi ustrudjene
vrhu suhe slame i sijena
ložnica on čas bi od mene, 240
er drugoga mjesta ne bi
sred kamene mrazne ļuti,
gdi bi majka kraļa od nebi
mogla boļe počinuti.
- Siromaške hrana kuće, 245
s lijeve strane, volak, staše,
ki dihajuć tople i vruće
vape iz usta puštavaše;
inokostan orač ošo
tu ga je noćnom pri pokoju, 250
bivši u trudu vazdan prošo,
za prihranit djecu svoju.
- Među ovezijem mi živinam
poćinusmo oba umorni,
dokle učini mrklijem tminam 255
dijeliti se pogled zorni.
- Jur od noći vrijeme gluho
na po tijeka svoga bješe,
nigda od prije more i suho
mirnije se ne vidješe; 260
u pokoju najslađemu
ptice i zvijeri tiho spahu,
a o trudu svakdañemu
ļudske svijesti ne mišļahu:
kad stvar nova iz nenade 265
probudit se čini meni,
a i ne spah tvrdo tade,
na studenoj prostrt stijeni.
- Oči otvorih, i svu spilu
sjat na svaku vidim stranu 270
vele većem u svjetlilu,
nego da u noj bio dan svanu.
- Slama i sijeno neobično,
bez nijednoga dotle uresa,
vidijaše se svijetlo i slično 275
jasnijem zvijezdam od nebesa.
- Moj se pogled tad zablještī
pri nenadnoj toj svjetlosti,
nu vid djevin, zracim vještī,
bi mi pomoć proć slabosti. 280
- Tim ustajem, i sred jasli
božanstveno vidim dijete,
oko koga svud uzrasli
draži od sunca zraci svijete.
- Malo prije doba tega 285
nad ošrome suhom travom
čista djeva bješe ñega
porodila s mnogom slavom,
djevičkoga cvijet poštenja
tijem ne oskvrñjen uzdržeci, 290
ni cijec srećna porodjenja
muku i boles ku ćuteći.

Tač kad zlatne zrake svoje
ponosito sunce umijesi
kroz skla zatvor svijetla, koje 295
lijepa dvora prozor resi,

za sve da je zatvoreno,
jaka je svjetlos tuda proći,
ni sklo bude uvrijedjeno,
ni ona gubi svoje moći; 300

nu ni mrazna zima opaka,
ni daždivi vihar luti,
sunčanoga izvan zraka
može kroza n prominuti. 305

Tihi volak, oslić lijeni
bjehu piću svu zabili,
i veomi se začudjeni
rajsko u čedo zapazili,

kako da svom stvoritelju
oba sladki pozdrav daju, 310
i u radosti i u veselju
snižni mu se poklanjaju;

pače vrućom parom svojom,
sve što boje oni umiju,
ne povito još povojom 315
božanstveno dijete griju.

O živine pričestite,
ke ste bile srećne toli,
čudnu zgodu da vidite,
ljudska narav kom se oholi! 320

dokli božije porodjenje
hvale uzbude svoje imati,
nad ostalo sve zvjerenje
vaša će se čas pjevati.

Neka zvijeri sve kolike 325
ponositi lav gospodi,
i vrlinom čudi prike
svijeh dobiva, svijeh nadhodi;

vaša blagos i tišina,
ku bog čovjek od vas primi, 330
dostojna je svijeh visina
među čudim najvećimi.

Podnižena na koljenijeh
srećna majka toj gledaše
sred svjetlosti božanstvenijeh, 335
kijem uresna čudno sjaše.

Sklopila obje bješe ruke
čista djeva, nebu draga,
ne bez suza i bez muke
pazeć svoga sinka naga; 340

mješte krama gdi raskošna
kralju, koji vas svijet stvori,
mrazna spila i pustošna
plemeniti bjehu dvori;

gdi svakoga uzrok dobra, 345
rad ljubavi naše mnoge
rodeći se čovjek, obra
za koljevku jasli uboge.

Kakva je jasnijeh zvijezda slika
kad plah vjetar od sjevera 350
iza dažda silna i prika
vlažne oblake s neba istjera:

tako božije porodice
sa svijem činom i pogledom
bješe vidjet vedro lice 355
pri mladajnijem svojijem čedom.

Kud ja tada da se obratim?
Ke da držim tu načine?
Pod oba se njih ne kratim
dio prostrijeti me haline. 360

Ovčjom kožom još dobroga
toplím kralja vječne od slave
mješte ruha zlatjenoga
i dostojne za n naprave,

er po druge stvari poći, 365
podobnije za toj djelo,
uboštvo mi s tamnom noći
moć i način bješe otelo.

Ali ako ljudske službe
u toj doba s nam ne bješe; 370
koje k nami dvorne družbe
rajskijeh mladac doletješe!

- Ovi ljudskom spasiteљу
i njegovoj porodici
snižni rajskom u veseļu 375
klanjahu se svi kolici,
paka u slavi ne izrečenoj
stupi dio, da pomaga
božijoj majci, djevi vječnoj,
povijati sinka draga. 380
- Nad ostale sve raskoše
pod medene mnozi pjesni
na čas božiju izvedoše
lijep tanačac i uresni,
svi se skupno veseleći, 385
svi kažući rados mnogo,
stotijem dijelom koju izreći
slabe usti me ne mogu.
- Od živina ne stan veće
činijaše se tamna spila, 390
neg zamjerna puna sreće
bješe se u raj sva stvorila.
- Još prije neg se dan zabijele,
s bubnim, s diplom, s svirokami
slijedit rajsko toj vesele 395
množ pastijera dođe k nami.
- Oni vrata snižne staje
s mnogom slavom i velikom
uresiše po sve kraje
ponositom lovorikom. 400
- Još doniješe grane kitne,
da nim spilu svu načine,
slavne od pome nedobitne,
trišle, čedra i masline,
među koje razlikoga 405
izmiješaše cvijetja kitje,
od vremena ke zimnoga
može podnijet mrazno bitje.
- Još da višni pozna i gleda
nih svijes pravu bez privare, 410
něki od mlijeka, něki od meda
doniješe nam harne dare;
- něki mlada jagančića,
něki vune meke i bile 415
mladjahnoga čeda cića
i njegove majke mile;
zimna i suha něki voća,
ke držeći za svu hranu
namjeri se na ponoća
u pastijerskom nima stanu. 420
- Jedva u spilu s tijem stupaju,
a u mnogoj taj čas scijeni
na koljena svi padaju
bogu svomu podniženi.
- Tad ja u sebi čudeći se, 425
tko je tač brzo nima odkrio,
da stvoritel' nebeski se
među ljudem narodio,
stah ih molit, glasa tega
da mi uzroke sve spovijedu, 430
i ovu od njih najstarijega
s majkom djevom čuh besjedu:
- Pastijeri smo, i zabava
naša je, s mirom i s ljubavi
ovce bližnijeh sred dubrava 435
po mekahnoj pasti travi.
- Tu, kako no sveđ obćimo,
čim bez spanja dio veći
ove noći provodimo,
stada od zvijeri zlijeh braneci, 440
iz nebeske zgar države
sred ponoća nami sinu
rajska svjetlos vrhu glave,
ka rastjera noćnu tminu.
- Svaki se od nas tomu smeo 445
i ustrašio veomi jako,
kad priličan suncu anđeo
govorit nam poče ovako:
- Bogoļubni o pastiri, 450
ne bojte se, ni strašite,
svaki se od vas pače smiri;
nosim glase vam čestite.

Bog je čovjek segaj dana
posred zemlje rođen vaše,
koga davno sveta i znana 455
proročanstva pripijevaše.

Došo vam je obećani
sahranitelj s gar s nebesi,
da po nemu poharani 460
na tle padu ljudski grijesi.

U priprostu ruhu sada
nega u jaslilih nač imate
betlemskoga polak grada
kamenite sred pojate.

Kako srećne ljudem svjema 465
ove glase mi primismo,
čestitoga put Betlema
pospješno se doć spravismo;

i čim čudna božija djela
putom grede razmišljamo, 470
družbe letjet od anđela
po nebesijeh svijeh gledamo.

Oni u lijepijeh devet kora,
a u tri reda izredjeni,
nebeskoga slavna dvora 475
ošli bjehu stan blaženi,

ter u tancijeh, ke činijahu,
na naš pogled za čas veću
ime božije pripijevahu, 480
i veliku ljudsku sreću.

Bjehu glasi njih čestiti:
U privišnijeh bogu slava,
a mir ljudem svijem na sviti,
dobre voļe, srca prava.

Tač po poļu nebeskomu 485
izvedoše triš okolo
u veselju neizmernomu
s mednom pjesni čudno kolo.

Razbludjeno povjetarce
njih pjevanjem romonijaše, 490

a od radosti nami sarce
razvedreno svijem igraše.
Rajska družba strelovita
opet u dvor višnji uzleti,
a dođosmo ovdje od svita 495
spasitelja mi vidjeti.

Čim pastijeri, kažuć ovo
srećno čudo, s nam govore,
svijetlo u lice djetetovo
želne upiru sve pozore. 500

Nasititi ne mogu se
u pogledu vedre slike,
gdi jedino sastaju se
izvrsnosti sve kolike.

Čudna svjetlos i vedrina 505
izhodijaše nemu iz oči,
prid kom mraše noćna tmina,
jak prid suncem od istoći,

a kao lijepa rusa rana
vas hip negov činijaše se, 510
koja iz dračnijeh toprv grana
počne otvorat svoje urese,

ali kako dan pribijeli
u prvomu svom začetju,
kad se zemļa sva veseli 515
rumenomou primaljetju.

Ko kriposni tihi ovcari
čuda se ovijeh napaziše,
i vidješe, da njih dari
veoma ugodni nami biše; 520

hvaleć boži porod slavni
dijeliše se s mirnom svijesti,
što vidješe, verno spravn
svjedočiti svemu mjesti.

U toliko mi pomnivi, 525
za sve znamo, da je od neba
on vladalac i bog živi,
komu od hrane nije potreba,

- umrlomu kao čoviku,
 ki se prosi, red davamo, 530
 i, za odhranit našu diku,
 oba tvrdu pomnu imamo.
- S ljubavim ga prem velikom
 slavna djeva, majka mila,
 čuva, i čistim doji mlikom, 535
 i neguje posred krila ;
 er umrlo tijelo, koje
 od ne umrle hotje uzeti,
 ljudskom trudu podložno je,
 i kao čovjek ima umrijeti. 540
- Činismo mu tim jedini,
 ko je običaj stara občena,
 obrezanje dat, ke čini
 nož žestoki od kamena.
- Nadjesmo mu još blaženo 545
 od Jezusa ime, pače
 nemu od izgar narečeno,
 prije nego se čovjek začu ;
 i po ljudskoj er naravi
 on je od krvi Davidove, 550
 jošte Isukrs kao kralj prvi
 u grčki se jezik zove.
- A i ljubjena majka čista
 nega, kralja svijeh kraljeva,
 za sve bješe ona ista, 555
 prije poroda ka bi djeva,
 za sve ona ne zna viku,
 što je čovječko sadruženje,
 neg po čudu po veliku
 slijedi srećno ne rodjenje, 560
 ko sve ostale čedorodne,
 obljubjena posred stana
 ue bez moje družbe ugodne
 uzdrža se četres dana.
- Ke dospjene kad vidjesmo, 565
 bez nijednoga sknjenja tade
- slavno dijete mi donijesmo
 u sionske bijele zgrade,
 prid ponosne svijetle otare
 da ga snižni prikazemo, 570
 i zakone naše stare
 ispuniti tijem budemo.
- Jošter i osobom bijele dvoje
 golubice majka doni,
 očistjenje da za svoje 575
 rajskom kralju njih pokloni ;
 ne jer na to bi držana
 božanstvena porodica,
 bivši od djevatva kruna izbrana
 i od pričistijeh svijeh kralica, 580
 neg da radi zlamenita
 i snižnoga posvetjenja
 izgled ljudem bude od svita,
 od pravoga podniženja.
- I kako se ona očisti, 585
 nepodložna djelu temu,
 mi grešnici tako čisti
 nastojimo doć k višnemu.
- Staše s danom s neba vlasti
 prid otarim crkve glava, 590
 na kom sjaše s mnogom časti
 redovnička sva naprava.
- Templa u strani sakrivenoj
 on čuvaše ogañ sveti,
 po naredbi božanstvenoj 595
 zapovidjen sveđ gorjeti.
- Mlade sinke ne ostrizene
 bješe vidjet oko nega,
 spravne u trudijeh da ga izmijene,
 da ga dvore, da služe ga. 600
- Zlatne u čaše tad primahu
 krv junčića oni ubijena,
 kojom polit kraje imahu
 bogu otara posvetjena.

- Nih roditelj za zgriješene, 605
 ke je vas puk sakrivio,
 ovo izbrano posvetjenje
 bješe bogu poklonio.
- Koga moleć snižno dosti,
 610 blag pogledat da ih bude,
 i neizmernom svom milosti
 odpusti im grijeha hude,
 na otaru na zlaćenom,
 kako stari zakon ište,
 ispunjaše s mnogom scijenom 615
 odredjeno svetilište.
- Toj pokorno pazeć djelo
 svega grada poglavice,
 na živine mrtve čelo
 prostirahu sve desnice,
 620 i oni višnijem moleći se,
 da se na njih ne razgñivi,
 vrh skrušenijeh da smili se,
 da im prosti što su krivi.
- A redovnik crkve uresne 625
 po načinu zlamenitu,
 tiho prstom ruke desne
 miješajući krv prolitu,
 okropio bješe veće
 630 sedam krati nom veseo
 otar sveti, plame, svijeće,
 i, ki otajna skriva, veo,
 ter jestojskam obilnima,
 ke mu haran puk donese,
 635 jur s ljubjenijem sinovima
 trudan čitat spravlaše se;
 kada majka božanstvena,
 noseć sobom pravdu istinu,
 posred crkve jak rumena
 s novijem danom zora sinu. 640
- Ona u snižnoj stupi odluci
 prid otare bogu mile,
 sinka u lijevoj drži ruci,
 a u desnici ptice bile.
- Spomenivat što ću, koje 645
 zgar biljege višni objavi,
 da sin negov pravi ovo je,
 rodjen, da od zla svijet izbavi;
 kako istomu redovniku
 650 iz nenadi srce uspreda,
 božanstvenu pazeć sliku
 i rajskoga zrak pogleda;
 uz negovo ka došastje
 čudna zraka sletje s gara,
 655 ter se prosu, ter uzrastje
 po sve kraje slavna otara.
- On mirisnijem triš tamjanom
 plame omrsi, i tri krati
 svjetlostim se ne čekanom
 660 prosut ogañ vidje sjati.
- Nu, ko je zakon od države,
 prikazane ptice ubija,
 čim njihove pod vrat glave
 prem po ktjenju božijem svijja.
- Još da ispravno boga časti, 665
 stara običaj kako pjeva,
 rusom krvi otar masti,
 ku po nemu svu proljeva.
- Voļa i perja na tle meće,
 630 ka čim s inijem trupom dijeli, 670
 od zapada oči odmeće,
 ter se obzira na istok bijeli.
- Brza krila još prilama,
 s kijem postavlja sva telesa
 635 posvećena vrhu plama, 675
 ki gre primjen put nebasa.
- Po crkvi se svoj poznano
 rajski miris stere i kaže,
 da vik ne bi prikazano
 680 svetilište nebu draže.
- Crkovnoga posred stana,
 sijeda prama, blijeda lica,
 stanovaše Anom zvana
 mudra i znana proročica.

- Ova u mlados bivši svoju 685
 izgubila svoga vojna,
 sedam godiš s kijem u goju
 živje mirna i pokojna,
 nekrepkoga svijeta dobra
 i raskošne tašte ostavi, 690
 ter višnega služiti obra,
 ki je svijem tužnijem pokoj pravi.
 Osamdeset do četiri
 jur dospjela bješe lita,
 s molbam, svak dan koje tiri, 695
 i s postima glasovita.
 Kad u rajске djeve ona
 vidje boži rod istini,
 sva čestita, sva priklona
 vesele mu mnogo učini, 700
 ter, govoreć sej besjede,
 po svemu se templu vrti:
 Evo, umrli, koji grede
 slobodit vas vječno od smrti;
 evo, puče, koga obeća 705
 tebi višni čačko mili,
 po kom gine grijeh i smeća,
 ka sve umrle jadno ucvili.
 Ove riječi govoreći
 proročica srcem blaga, 710
 ču se drugi žamor veći
 ponosite crkve s praga.
 U ovem gradu uzvišenom
 prav, svet, poznan po svoj strani,
 djeda svoga zvan imenom, 715
 pribivaše Simiun znani.
 Ovi krotak vrh svijeh ljudi,
 Jerusalem kijeh porodi,
 jur izvrsnom svojom čudi
 nebesima toli ugodni, 720
 da po svetom duhu pozna,
 da svoj život dospjet ne će,
 što se u ljeta svoja pozna
 ne nauživa rajске sreće:
 a to da star vidjeti će 725
 prid samome svojom smrti
 boga u ljudskom tijelu, ki će
 svijet sahranit, grijeh satrti;
 koga u ruke netom primi,
 taj čas s dobra tač čestita 730
 poč će k dušam blaženimi
 na uživanja vjekovita.
 Tim čekaše s naglom svijesti,
 da mu srećni prije dan sine,
 da uzrok vidi svoje česti, 735
 a da taj čas pak primine.
 I ko u duhu vidje, da je
 došo na svijet sin višnega,
 i da majka donijela je
 u prisveto templo nega, 740
 pospješan se i u radosti
 na vidjenje srećno uputi,
 ne mareći cić starosti
 nigdje u putu počinuti.
 Jak pas vjeran, koga vodi 745
 bogat gospar lovne u trude,
 tom oćutjet zvijer ku godi
 mirisnijema nozdram bude,
 poznanim ju tragom slidi,
 uši upravlja, vrat podiže, 750
 i, prije neg ju okom vidi,
 požudom ju hrlom stiže:
 tač proročna starca sveta
 bješe gledat, čim se tište,
 spasiteļa da od svijeta, 755
 svu žudjenu sladost, ište.
 Koga netom vidje očima,
 od radosti suzeć hrli,
 i u ruke ga svoje vazima,
 ljubko i mило ter ga grli. 760

Grleći ga u veseļu
besjedi mu ove pravi:
Zdrav, moj dragi spasiteļu,
bože, slatka ma ljubavi.

Blažen, na se ki sam primaš 765
grešna svijeta sve krivine,
ljudsko tijelo ki vazimaš,
ljudski narod da ne izgine.

Blažen, koji rajske strane
svijem otvorit vjernijem hodiš, 770
i da svetijeh duše izbrane
silna od robstva oslobodiš.

Hvala tebi, čačko vječni,
koji uživat poda meni
sreću i pokoj ne izrečeni, 775
davno s neba namijenjeni.

Svijeta ovega, u svom krugu
ki sve uzdrži trude i smeće,
oslobodi tvoga slugu
s obećanijem mirom veće. 780

Vidjeli su oči moje
zdravļe, ke nam poslo jesi,
svijem umrlijem ki došo je
drum ukazat od nebesi.

Narodu će on svakomu 785
bit u tminah svjetlos prava,
a svem puku israelskomu
vjekovita čas i slava.

Za ovezijem se besjedami
blagi prorok k majci obrati, 790
i nada svijem materami
blaženu ju kliče zvati.

O djevice plemenita,
o gospođe svijetla, reče.
ka vrh gospođ svijeh od svijeta 795
rajske od čudi krunu steče!

Komu mogu pod nebesim
prilikovat tve ljepote,

kijem li hvalam da uresim
čudnu izvrsnos tve dobrote? 800

Iz čestita tvoga krila
od spasenja sunce izhodi,
ti si sinka porodila,
ki na zemļu raj dovodi,
za sve od puka israelskoga 805
mnozi svu krv za ņ prolitće,
od života kijem vječnoga
on izbrani biljeg bitće;
sveti biljeg, proč komu će
ljudi tvrde prem pameti 810
ijede izrigat sve goruće,
i u krivo se ņemu oprijeti.

Vidim, pače tičem rukom,
jaoh, gdi srce tve smeteno
s priļutom je gorkom mukom 815
oštra od mača probodeno;
gdi od Jordana bistra rika
smućenijema vodam trči;
gdi sunčana zlatna slika
proč naravnom redu mrči; 820
gdi se zemļa trese od jada
i od bolesti ne izrečene;
gdi se vas saj svijet pripada;
gdi pucaju tvrde stijene.

Ko svu pjesan dobesjedi, 825
sred usti mu riječ poginu,
vid potamnje, lice ublijedi,
tihom smrti ter priminu.

Jak da sladak san zaspo je
starac, hvala svijeh dostojni, 830
pođe vječne na pokoje,
a mi ostasmo nepokojni.

Na isti način kuf pribijeli,
kad mu smrtni čas prispijeva,
s životom se svojijem dijeli, 835
a medene pjesni pjeva.

Zapañi se svak okoli,
 a ja s božijom majkom za jedno
 bih od teške ranjen boli,
 i ustresoh se luto i ledno; 840
 i jer bitja Jezusova
 mnoga otajna dobro znamo,

što nam starac prorokova
 među sobom razbiramo:
 koje rane mača oštrega 845
 tužnoj majci on zapriti,
 za djeteta tko rajskoga
 ima svoju krv proliti?

PJEVANJE DVANADESTO.

Ne veličak broj se dana
 od ovega doba obrati,
 a smeće i zla nam pjevana
 uzeše se događati,

ako ka god boles veća 5
 iza toga ne izostaje,
 ter nas toprv huda sreća
 nazbiļ vrijeđat počela je.

Er prije toga troja kraļa
 dojezdila bjehu odi 10
 iz dalecijeh tija zemaļa,
 odkle žarko sunce izhodi.

Bogu na svijet porodjenu
 nošahu oni svijetle časti: 15
 zlato, i tamjan, i u zlaćenu
 sudu drage množ pomasti.

Iz mladosti jere svoje
 razmišļajuć svijesno u sebi 20
 otajnosti čudne, koje
 zlamenuju zvijezde od nebi,

bješe im po njih otkriveno,
 u solimskoj da državi
 rajsko čedo jes rodjeno,
 neba i zemļe gospod pravi.

Tim se bjehu streloviti 25
 iz države digli rodne,
 za nemu se pokloniti,
 i prikazat dare ugodne.

Svijetla zvijezda zlamenita, 30
 sred istoka ku vidješe,

srećna puta i čestita
 nim provodič dragi bješe.

Na isti način predña u ljeta,
 iz Egipta kad se odili 35
 u obećane kraje svijeta

puk evrijenski bogu mili,
 neobične mu sred pustiñe
 vjerna straža stup ognjeni
 gluho u doba noći sine 40
 izvodijaše put žudjeni;

stup, na svrsi ki bi od mraka,
 kad se ļudi zorom bude,
 uzeo sliku bijela oblaka,
 da ih družiti i ob dan bude.

Jur u sionski grad ponosni 45
 s družbom lijepom i velikom
 mudri kraļi i kriposni
 bjehu došli s mnogom dikom.

U Jeruda kraļa silna 50
 uljezoše dvor veliki,
 ki od ovoga mjesta obilna
 bješe tada glava priki;

i mneć. da je rodjen nemu
 porod česti tač visoke, 55
 u radosti odkriše mu
 svoga puta sve uzroke.

Sa svijem gradom kraļ se smuti,
 bivši goste sej vidio,
 i gorko mu bi za čuti,
 da se drugi kraļ rodio. 60

Ustraši se i pripade
zli vladalac svijesti slabe,
vlas kraljevsku iz nenade
da mu druži ne ugrabe.

I čim lednom sumnjom preda, 65
i more ga misli prike,
u dvor svijetli zove ureda
sve od mjesta razumnike;

koji kada nega voļu
ispuniše svi skupjeni,
kraljevskom ih na pristolu
u dostojnoj prima scijeni,
ter ih pita hitro vele,
kad i u komu gradu i kući,
koga istočni kralji žele,
rodit se će kralj mogućii? 70

Prave mu oni, da se rodit
u Betlemu srećnom ima
kralj uzumnožan, ki gospodit
israelskijem će narodima;

kralj, kojega vlas visoka
svrhe vidjet vik ne more,
i da svetijeh od proroka
mnoga pisma toj govore. 75

Na riječ ovu suprotivnu
gore sumneć silnik kleti,
znane opeta kralje zivnu,
ter im ovo hotje rijeti: 80

Davno vijeka mi žudimo,
što i vi sada naglo ištete,
među nami da vidimo
obećano s neba dijete. 85

Ne daleče mjesta ovega
grad glasovit Betlem sjedi,
ki po voļi od višnega
sluša mje zapovijedi. 90

Tu rođjena kralja ištite,
komu Israel vas nada se,

i kad na ű se namjerite,
dajte mi on čas srećne glase, 100
s vernijem srcem i priklonijem
neka i ja budem doći,
da podnižim, da priklonim
negovoj se slavnoj moći.

Zlobni krvnik veli ovako, 105
i veselu kaže sliku;
a himbeno srce opako
motri misao prem razliku.

Lud i mahnit, ki vjeruje,
i u pamet mu može upasti, 110
da, tko nebom gospoduje,
ište umrle svojit vlasti!

Kraljevi se vrijedni dile;
i, što űima bi najdraže,
srećne i svete uprav spile 115
zvijezda iztoćna put im kaže.

Za što kako u grad bili
uljezoše od Solime,
bjehu űe trag izgubili
i űe pogled u toj vrime; 120

nu prosipluć zrake zlate
ljepša se opet űim objavi,
i čestite vrh pojate
svoj gorušti zrak ustavi. 85

Taki kad god zrak prostira 125
kobna zvijezda i nepravna,
ili biljeg od nemira,
ili od smrti svijetlijeh glava;

samo što prem zažarena
ona prijeti ľute smeće, 130
a ova suncem urešena
bi zlamenje rajske sreće.

Ko dođoše svijetli gosti,
i ja i djeva sveta i znana
primamo ih u radosti 135
sred uboga mirna stana.

- U bogatom njih grimizu
i u zlato odjevne
ja sam gledo mene blizu
sinku i majci podnižene: 140
na koljena gdi su pali,
i neizmernom u veselju
lijepe dare sve pridali
svomu sladkom spasiteљу:
dragu pomas ko čoviku, 145
kako bogu tamjan časni,
kako svijetlu i veliku
kraļu od zlata poklon jasni;
gdi pogledom rajskih oči
nebesko ih dijete pazi, 150
blagom slikom ter svjedoči,
njih da mu su dari draži.
- U to sluge i dvornici,
sviona ruha na kijeh sjaju,
začudjeni svi kolicu . 155
prid vratijema njih čekaju.
- Zlatnijem sedlim osedlane
za uzde zlatne oni uzdrže
svojijeh gospara kohe izbrane,
ki od radosti skaču i rže. 160
- Ispunivši svoju želju,
s vernom družbom lijepe zvijezde
srećni kraļi u veselju,
iz betlemske zemje jezde.
- I u pokoju er noćnomu 165
glas nebeski od njih ču se,
da k Jerudu nemilomu
povratiti ne budu se,
mirnom svijestim i prignutom,
hvaleć božije veličine, 170
dijeliše se družijem putom
u rodjene krajevine.
- Kad opaki kraļ sumnivi
vidje svu riječ naruganu,
razjedi se i razgnivi, 175
ter ko živi ogañ planu.
- I ne moguć kako žudi
pedepsati verne kraļe,
deset stotin bojnijeh ļudi
put Betlema skrovno šale, 180
da svu djecu od države,
koja jošter živu o mlijeku,
pod žestoki mač postave,
do jednoga da posijeku,
da u veliku temu broju 185
mlado dijete bude pasti,
komu jošter u povelju
krajevake se daju časti.
- Rajski glasnik s gar poslani
meni se u snu tad prikaza: 190
ustan', veleć, hrlo ustani,
od smrtnoga bježi poraza.
- S dražijem sinkom majku slavnu,
ku ti višni drugu odredi,
u egipsku zemļu ravnu 195
hrlo i skrovno sad odvedi.
- Tu, za jedno šnim stojeći,
nastoj, tvrdo da ih bljudeš,
dokle ja ti dođem reci,
da se na dom vratit budeš; 200
er zli Jerud, glava prika,
smrtnu jamu vami dube,
i šle krvnijeh množ bojnika,
rajsko čedo da pogube.
- Na riječ ovu ja se budim, 205
i ustrašen gorko predam,
ter grem k majci s glasom hudim,
i u kratko joj sve spovijedam.
- Ah, kako se čista djeva
tad pripade, kako smuti, 210
ni put desna, ni put lijeva
ne umijuć se obrnuti!

Trepti kao prut, ko led stine,
na obrazih joj krv umira,
jedva se uzda noćne u tmine, 215
na nogah se jedva opira.

Tač, ko reče prorok sveti,
teška boles nu zamrsi,
i ovo bi mač, ki proleti
ne najprije tužne prsi. 220

Tim bez cknjenja s noćnijem
mrakom
rodne iz zemlje mi bježimo,
i bolesni s tugom jakom
luge i strane obhodimo.

Slavnijem pomam jur ugodnu
Idumeu ostavljamo, 226
i od Eluse zemlju plodnu
mimo sebe puštavamo.

Bjehmo prošli vrh staroga
Antedona mirne kraje, 230
i gdi polak nekrepkoga
poļa tvrda Gaza ustaje;

ter bivši se jur stanili
što se može pospješnije,
gdi granična Mapa dili 235
lijepu Aziju od Libije,

uļezosmo, gdi nizoka
egipska se poļa šire,
kud ľudskoga bistra oka
pogledanje ne dopire. 240

'Tu ne može daždjet vijeku;
nu ova svijeta strana svoji
prostranoga Nila rijeku,
mješte dažda ki ju goji.

Luge i poļa on priklopi 245
svojijem vodam obilnima,
i na vrijeme svoje natopi
posijanu zemlju nima.

Tu najprije rodiše se
ona pisma zlamenita, 250
pod kijem nauk lijep krije se
jur od svega primien svita

Tu se iznađe, po kom redu
zvijezde iztječu, sunce siva,
kijem nebesa krugom gredu, 255
ko se mjesec promjeniva.

Ne poznane gore i vode
putom grede svud pozdravljam,
i, ke izvrsni tamjan plode,
ponosite zemlje ostavljam. 260

Nu po drumu hodeć tomu
priko gora i livada,
pri djetetu nebeskomu
najmani nas ćuh pripada.

Ali ako zlobni ļudi 265
strašahu nas toli priko,
dvoraše nas putom svudi
stvorenje ino sve koliko.

Kazahu nam sve dubrave,
poļa, luzi, gore, stijene, 270
čestit biļeg i pun slave
od radosti ne izrečene.

Plodno dubje podniženo
voćne grane prigibaše,
i djetetce božanstveno 275
u prohodu svud častijaše;

pače u način lijep i sladak,
kad god bismo poda n sjeli,
činijaše nam mili hladak,
da nas trudne razveseli. 280

Vidio bi vode hladne,
gdi razbludno sve romone,
i gdi teku mirne i skladne,
da se stvorcu svom poklone;

s ļubežļivijem gdi posluhom, 285
jak da taži naše smeće,

- blagi vjetric tihijem duhom
kitnijeh jela vrhe kreće ;
gdi pjevućijeh jata ptica
u medeni glas žubere, 290
kud god božija porodica
s dragijem sinkom stupaj stere ;
gdi gizdava, gdi mirisna,
kažuć slavno svud proljetje,
zemlja rađa iz korisna 295
svoga kuta travu i cvijetje.
Što ću od rijeke rijeti Nila,
ki gre tako iz daleče,
da je trud odkrit, koga iz krila,
iz kega li vira iztječe? 300
On kad pozna, da sin boži
na krajine gre negove,
taj čas romon svoj uzmnoži
i razbistri sve valove.
Rajski mladač lijep u slici 305
kraj puta nas svijeh čekaše,
ki mač bridak u desnici,
svijeto u lijevoj štit držaše.
Vodijaše nas on stran puta,
da po mjestu, kijem svak grede, 310
zli boļari kraļa ļuta
ne opaze nas i ne slijede.
Vedra i mila ovi hipa
nadhodijaše sunce očima,
a krila mu brza i lipa 315
sjahu zlatnijem biljezima ;
vele onemu svijetlo u lice
sličan, ki moj strah istjera,
kad me od prave vjerenice
odmetaše ma nevjera. 320
Izvan nega mnozi druzi
vrhu glave nam letijahu,
i bjehu nam vjerni druzi,
i putom nas svi dvorahu.
- Oni noći prem studene 325
uklanjahu rosu krutu
od djeteta, ke ljubjene
svoje majke spaše u skutu ;
pače snižni i prikloni
s raširenijem svojijem krili, 330
dokle prođe mrak usioni,
činijahu mu zaklop mili.
Tač kroz pute kroz ne znane
bivši mnoge zemlje izvio
unutrašnje jur bjeħ strane 335
ravna Egipta uhitio.
Jur daleče dijete slavno
bjeħe od rodne sve države,
i od desnice, koja izdavno
hitaše se ņemu glave. 340
Ali zemlje skrovenije
za našega ištēm stana,
joster predam, još mi nije
tvrd nijedan grad ni strana,
joštēr mi se čini, da je 345
nami blizu Jerud hudi :
svud me ledni strah skončaje,
svud se bojim, treptim svudi.
Ponosita Ermopoli
za stanovat nije mi draga, 350
ni od sto vrata grad oholi
Tebe, puna piće i blaga,
ni grad oni svijem obilni,
vuhovite stan čeljadi,
ki Leksandro jur kraļ silni 355
za uspomenu svoju zgradi
Taž bjeguća i strašiva
moguća me Menfi primi,
svijetla, gdi god bio dan siva
grobovima kraļevskimi. 360
U poznana davno gosta
tu se sklonih na uzdanu,

- ki nas sakri veseo dosta
u priprostom svomu stanu.
Gdi slobodni mi stojeći, 365
da od nas nitko ne stavlja se,
po svem mjestu čusmo teći
rasijane gorke glase,
ko solimske kralj države
u pakljenom ijedu i zlobi 370
množ neizbrojnu djece prave
u Betlemu pokla i pobi;
djece, koju sila ļuta
od dva ljeta do dan prvi
tužnijem majkam ote iz skuta 375
i omasti se u njih krvi.
Toj čujući krvno dilo,
porodica božija ublijedi,
i djeteta stište u krilo,
i žestoki ju strah uvrijedi. 380
Slika ubojstva nemiloga
ledenom ju sumňom ubi,
da mladjahna sinka svoga
na isti način ne izgubi.
Misi u komu plaču i jadu 385
nađoše se svi mještani
u nesrećnom tomu gradu
i u podložnoj němu strani!
Kako ļuto, ko žalosno
majke ostaše raskončane, 390
videć toli nemilosno
drage sinke sve poklane.
S kojom mukom od njih svaka,
u komu li vaju i trudu
vapi, cvili, huka i plaka 395
sve poraze, svu čes hudu.
Po svem mjestu vidijahu se
sve kolike kuće i puti
gustijem morem krvi ruse
pokriveni i ogreznuti. 400
Ko kad ravnu na livadu,
gdi neizbrojna pasu stada,
iz nenadi s neba padu
plahe rijeke silna grada,
mlade i tihe jaganćice 405
sve pomlate, sve pobiju,
isprid smrtne ki nesriće
tužni uteći ne umiju :
tač ležahu po tle svuda
neizbrojna mrtva djeca, 410
kijeh pogubi sumňa huda,
kijeh mač bridak isposijeca.
Tač rajskoga čeda radi,
sveti prorok ko zareče,
svu krv proli množ čeļadi, 415
a neumrli život steće.
Od pobijenja nu njihova,
s koga i sada naš grad cvili,
u dugo se ne obradova
silni krvnik i nemili, 420
er po božijoj zapovijedi
kroz krvave svoje čeļusti
kratko u doba s gnusne zledi
jedovitu dušu pusti.
S neba uputjen tad anđeo 425
u snu sletje k meni opeta,
ki mi noseć glas veseo
od zle svrhe kraļa sveta,
naredi mi, da slobodno
pitni Egipat veće ostavim, 430
i u žudjeno mjesto rodno
me stupaje hrlo upravim.
Tim po istomu puta tragu,
po kom došo bjeħ, odhodim,
i s porodom djevu blagu 435
u solimske zemļe vodim.
Tuj misleći o djetetu,
ki sve naše bješe ufanje,
u čestitom Nazaretu
izabrasmo naše stanje, 440
a to neka on daleko
Jerudova bude sina,

- koji bješe krunu steko
vrh židovskih pokrajina,
i pjevanje da ispuni se, 445
koje s mnogom grada scijenom
u svetomu pismu ští se,
da će zvan bit Nazarenom.
- Može biti milos tvoja
želi uzaznat po načinu, 450
kakav razum, kripos koja
u mlađahnu nemu sinu;
ke zabave, koja djela,
ki je tad život negov bio;
je li ljeta sva nezrela 455
zrelom svijestim pridobio?
- Da ti počnem pripovijedat,
koja čuda, ko visoku
zgodi nam se pamet gledat
u negovijeh dana istoku, 460
prije bi cio vas dan prošo,
a riječ mene ostavila,
neg na svrhu ja bih došo
me besjede kratka od dila.
- Koli krati ubah dijete 465
on pristraši majku i mene
kroz besjede svoje svete,
pune oblasti božanstvene!
- Koli krat se oćutjesmo
oba u gorkom bit nemiru, 470
strašne plame čim vidjesmo
vedro čelo gdi mu obstiru,
i gdi svjetlos suncu slična
sletjela bi s gar s nebesi,
da negova lica dična 475
naravni ukras većma uredi.
- Sto krati ga govoriti
ćusmo s čaćkom nebeskime,
i na uzdanu besjediti
riječi otajne za jedno šñime. 480
- Sto krat vidje majka izbraua,
čim sad šije, sada prede,
gdi k nam rajskih množ dvorana
s ljudakijem hipom na stan grede,
i gdi se oni s ne ljubjenijem 485
sinkom ljubko sad igraju,
sad iz raja donesenijem
gdi ga cvijetjem pokrivaju,
od zlaćenijeh krila sjence
gdi mu čine sad okolo, 490
sad uredne viju vijence,
sad djetinsko vode kolo.
- U to stječuč s ljetim snagu,
sve što može bole i draže
on poštuje majku dragu 495
i poslušan noj se kaže.
- Ljubežljivo vrhu toga
sluša i mene šñom poreda,
i kao čaćka rodjenoga
sveđ me časti, sveđ me gleda. 500
- Dvanaes ljeta jur svršio
bješe tako s nami stoje,
a još puku ne odkrio
nijednijem ćudom znanje svoje;
kad negova stavna kripos 505
s godišćima uzmožita
poče kazat svoju lipos,
i učini se glasovita.
- Bjehu blazi dni svećani
svemu puku evrijenskomu, 510
nad sve ine poštovani,
a najliše gradu ovomu.
- Tijem bjeh ovdi ja doveo
mu čestitu vjerenicu,
s kom mlađahan sin veseo 515
uhiti se za desnicu.
- Bivši slavnu jur s načinom
svetkovinu počastili,

- s družinom se mnogom inom
vračahomo na dom mili. 520
- U putu nam tač hodeći
zađe u zapad sunce zlatno,
za kijem noćni mrak mučeći
svoje ukaza siñe platno,
kad djeteta, me ljubavi, 525
ne bi s nami, vaj, na broju;
ne znam kako mene ostavi
i ljubenu majku svoju.
- Mi ne videć naše dike,
žestoko se skončavamo, 530
i rodjake sve kolike
i prijatele za ñ pitamo,
pak s bolestim ne izrečenom
gremo na trag vapijuci,
i poznanim često imenom 535
po putu ga svud zovući.
- Plaće majka ucviljena
i prosipše zlatne vlase,
i od poroda izgubjena
svu krivinu stavja na se. 540
- Suze i prami raspršani
ne otimlju ñoj lijeposti,
a od oči joj zrak sunčani
draži siva u žalosti.
- Cvijet ovako zračna lica, 545
ki za veću svu razbludu
plemenita djevičica
u narednu goji sudu,
za sve plahi daž ga tegne,
ne izgubi svoga ureda, 550
neg se s toga ljepši otegne
i podigne put nebesa.
- Oba tako mučni vele
u solimski grad idemo,
gdi za ludu tri dni cijele 555
izgubjeno dijete ištemo.
- Dan četvrti jedva paka,
naše tuge da se utaje,
- iza crnijeh nami oblaka
sinu sunce vele draže; 560
za što, bivši izgubili
i ja i majka naše ufanje,
i svu snagu istrudili
kroz ñegovo dugo iskanje,
opet na um dođe objema, 565
u veliko templo poći,
i s molbami se tu vrućijema
priporučit božijoj moći.
- Jedva po tem dogovoru
na prag crkve ulazimo, 570
a razumnijeh ljudi u zboru
ñega sidjet tu pazimo.
- Od kriposti sve dohodne,
ka se vidi sada u ñemu,
on početke sasma ugodne 575
tad kazaše svijetu svemu;
od rajskoga ter razuma
biljege im dajuć mnoge,
sad iskaše od ñih uma
svetijeh pisma sve razloge, 580
sad otajna ñima slova
tomačaje po načinu,
od kijeh slaba svijes ñihova
ne hitaše pravu istinu.
- Oni videć ñega znanje 585
znanja umrla gdi nadhodi,
i do riječi da najmanje
svetijem knjigam svijem gospodi,
čudijahu se izvan mire,
iz mlađahnijeh kako ljeta 590
umjetonstvo stavno izvire
vrh umjetnijeh svijeh od svijeta;
kako dijete ne naučeno,
ke vidjelo slova nije,
trudno pismo božanstveno 595
toli lasno razumije.
- Još ne mañe drag i mio,
izvan znanja i besjede,

bješe slikom svom zanio
i njih srca i poglede.

600

Ne mogu se nagledati
vedra obraza, svijetlijeh oči,
u kojih paze krajevati
dragos sunca od istoči.

Hvale čisti pram zlaćeni,
hvale slavne cvijet mladosti,
ka počela bješe u scijeni
kazat prve sve lijeposti.

605

Gdi godi bi on pošteno
obratio svoje čelo,
svud vesele ne vidjeno
taj čas bi se očutjelo;

610

a iz negova svega tila,
ke vedrinom čudnom sijaše,
pravu srcu draga i mila
rajska ljubav ishodijaše.

615

Sred ravnine tač zelene
među travam priprosnima
rumen trator ljepši zene
i bani se nad svijem nima;
tač ponosni dragi kami
tanka zlata u prstenu
svom ljepotom pogled mami
i odsiya plamu ognenu.

620

Od vremena prem ovega
probudi se i podignu
iskra prva zla našega,
ke nas tireć sada stignu;
er nebesko dijete tada,
kažuć kripas ljeti veću,
hude i zlobne glave od grada
stavi u tešku sumnju i smeću.

625

S toga u teškoj njih pameti
svak dan huđi, svak dan gori
poče skrovni plam gorjeti,
ki se žestok sada otvori.

635

Ja, tu zlobu njih videći
vrh izbrane moje nade,

i gorko se prem bojeći,
da u zlo teško ne upade,
mojah mu se mnokrat, da se
čuva od trage zle neharme,
da od njih družbe uklanja se,
da na očitu smrt ne sarme.

640

Ali će u dne prije skrovena
vrhu gore tvrđa biti,
a u noći svijeća ognena,
vrhu tvrđe koja sviti,
neg dobroti pravoj viku
čas će dignut huda zloba,
i dostojnu hvalu i diku
kripas ne imat svoje u doba.

645

650

Poče rigat čelad kleta
ijed, ki u srcu davno skupi,
na tridesti kad no ljeta
draga odhrana moja stupi,
ter naravi svoje sladke
kažuć milos blagodarnu
bistre vode iz nenadke
u rumena vina obarnu.

655

660

A to er bivši stane rodne
s djevom majkom ostavili,
i u čestitu Kanu, plodne
Galilee grad stupili,
bjehmo draga od prijateļa
tu primjeni ljubko veomi,
ki spravlaše pun vesela
svoju kćercu da udomi.

665

On radosno srce i lice
kažuć što se većma more,
bješe mnoge poglavice
s nami dozvo svoje u dvore.

670

Sjede u miru blagovati
zbor dozvanijeh svijeh pirnika,
i u zdravje napijati
plemenitijeh vjerenika.

675

Polovicom još ne bješe
dovršila slava pirna,

- dvorni sluge kad useše
srca luto bit nemirna; 680
jere doba u najbolje,
kad najveće bješe trijebi,
što je uzrok dobre voje :
veće u dvoru vina ne bi.
- Božija majka ražajena 685
ubogom se kućom boli,
tere sinka obljubjena,
da ju pomože, akrovno moli.
- Za sve amuti da se u licu,
on u srcu blag zadosta 690
ču svu dragu porodicu,
i obeseli svoga gosta.
- Tim da se i mi svi jedini
veselimo srećnom zgodom,
šes kamenijeh suda učini 695
napuniti bistrom vodom ;
koju očima tom pogleda
slavni porod božanstveni,
u vino se sladko ureda
promijenjena zacrčeni. 700
- Toj videći svijesti vjernom
hvale bogu svi podasmo,
i na daru prem zamjernom
veseli se radovasmo.
- Čuo si, svijetli gospodine, 705
s razgovora duga moga
ljudski porod i prvine
i našega bitje boga.
- Ne išti veće tva visina ;
za dovršit ja ti velim : 710
Svijetla je ova sva krajina
s negovijema slavnijem djelim.
- To li žudiš i njih znati,
pita ovega mladca znana ;
- i s ovom se riječi obrati 715
razumnoga na Ivana.
- On je, reče, sve vidio
po solimskoj tom državi,
nega je slijedom svud slijedio
s vernijem srcem i s ljubavi, 720
priko doba stojeć tega,
da nije sama djeva čista,
ja sred stana šnom našega.
I ovdı s riječim trudan prista.
- Tad Ivanu Pilat veli : 725
Slijedi, vrijedni mladče, slijedi,
pokle izmoren starac želi,
da ga izmijeniš u besjedi.
- Poroda mi čudna uzroke
iz početka sve razberi, 730
i otajnosti prem duboke,
ke se u vašoj zdrže vjeri ;
er, ko čujem, zemlja ova
ne poštuje, ni poznava
uzmnožitijeh broj bogova, 735
kijeh Rim časti, svijeta glava.
- Glas povijeda, da vi boga,
van jednoga, ne častite,
koga od roda umrloga
porodjena ne velite. 740
- Odkrit mi ćeš pak za vrijeme
ina djela i čudesa
mladca, koga čudno pleme
spovijedate da je s nebesa.
- Pontijo vrši riječi svoje, 745
a gospoda sva kolika
s mnogom pomnom spravna stoje
čuti otajstva tač velika :

PJEVANJE TRINADESTO.

Bješe onada mladać znani
u najdražem bitju od ljeta,
kad lir s rusom izmiješani
na čovječkom licu cvjeta;

i ponosit svom ljepotom
i narešen svake dike,
vedrijem licem i dobrotom
nadhodijaše sve vrsnike.

Tim pun srama poštenoga
vladaocu se snižno moli,
da od slaba znanja svoga
ne ište stvari trudnijeh toli;

nu videći da je trijeba,
pravijem molbam da pogodi,
zamišlja se, i put neba
s podignutom mislim hodi.

U toj misli tašta svita
sve po malo misli ostavlja,
višna otajstva ter dohita,
i da je čovjek zaboravlja.

I jur s krilim vjerne svijesti,
dalek zemlje podnižene,
uzvišen se sudi ulešti
u visine božanstvene,

i jur s dusim blaženima
u pameti svoj govori,
jur nebesku svjetlos prima,
jur vas plamom božijem gori;

vas o bogu misli, tere
stanovitom u pokoju
tu pun duha i pun vjere
misao ustavlja krepku svoju.

Na isti način kralj od ptica
sivi oro streloviti,
suncanoga kad se lica
spravlja iz bliže zrak paziti,

prostirući krila jaka
vitijem krugom s prva leti,
pak se uzdigne vrh oblaka,
da ga nije moć vidjeti, 40

5 i čijem k nebu blizu grede,
na zemlju se ne obzire,
nego stavne sve poglede
u gorušto sunce upire.

U što s mislim tač visokom 45
10 u prostore rajske ulazi,
slavna mladca s naglijem okom
svak začudjen gleda i pazi.

Mnozi, kako da je izdaho,
ali trudan san zaspo je, 50
15 potežu ga često i plaho,
da se u bitje vrati svoje.

Uzdišući s tijem duboko
najposlije se oporavi,
ter se za tijem na visoko 55
govorenje ovo stavi:

U početak, da svijes slipa
ljudska bože razumije,
er pravoga dana i hipa
i početka bogu nije, 60

25 višni čačko vjekoviti
kraljevaše s vječnom vlasti,
u svom bitju ponositi,
sveđ i svuda kijem se časti.

Još ne bješe on stvorio 65
30 mora, zemlje, ni nebesa,
ni vremena odredio,
ni do svijetu svoga ureda.

Sve što bješe, to bog pravi
bješe, izvrsne pun kriposti, 70
35 sam u svojoj slavan slavi,
svijeto u svojoj sam svjetlosti.

Sin jedini bješe šnime,
 ki početka ne nahodi,
 ni ga putom obćenime 75
 majka umrla tad porodi.

Vječnoga otac vječni nega
 začu u vječnoj svojoj svijesti,
 od poznanja gdi našega
 kripos nije jaka njesti. 80

U svjetlosti neumrlj
 on neumrli tako sijaše,
 i podložne smrti vrloj
 ljudske puti ne imaše,

nu bez tijela umrloga 85
 on riječ bješe ne izrečena,
 u pameti nebeskoga
 čaćka začeta i skrovena.

Ne riječ, našoj riječi slična,
 ku slab jezik izgovara, 90
 ka, nekrepka i različna,
 malo krat je kad ne vara;

neg riječ, ke izrijet moć veliku
 tašta je ljudi svijeh zahvala,
 ka imat ne će svrhe viku, 95
 kao početka nije imala;

riječ zamjerne ka pun dike
 vas kolik je svijet stvorila,
 i ljeposti sve kolike,
 ke su svijetu posred krila. 100

I kao čaćko bog je istini
 kraj od zemlje, neba, i mora,
 tako i negov sin jedini
 bog je i gospod svega stvora.

Još, ki od oba njih izhodi, 105
 božija ljubav, duh prisveti,
 svoj naravi ki gospodi,
 ima pravi bog se rijeti;

duh, živuće sve po komu
 diha i svoga stvorca dvori, 110

i u bitju se zdrže svomu
 vode, zemlje, rajski dvori.
 Nu tri boga njih ne scijeni!
 Tko toj drži, nije pravedan:
 tri su oni u istoj scijeni; 115
 ne tri boga, neg bog jedan.

Tako u trojstvu božanstveno
 sve mogućstvo jedno samo,
 a u jedinstvu ne izrečeno
 sveto trojstvo spovijedamo. 120

I da čutiš čudo veće:
 bog, ki sišo s gar je s nebi,
 i podložnu na zla i smeće
 nosi umrlu put na sebi,
 ne mahe je kako i prije 125
 na nebesijeh s čaćkom sada,
 s kijem se jednak razumije,
 s kijem upored vas svijet vlada.

Božanstvo je sveđ jednako,
 ni mjesta ima osobita; 130
 bogu je mjesto mjesto svako,
 bog sve vidi, sve dohita.

Dalek našijeh oćutjenja,
 a sveđ s nami svud pribiva,
 i svud bivši, sva stvorenja 135
 svom milosti napuniva.

Tač po zemlji raspršana,
 za sve gori sunce da je,
 zlatna svjetlos sija sunčana,
 i sve resi svijeta kraje; 140

nu do čim se vrteć ona
 sunca dalek svijet obtiče,
 svud je šnime nerazdiona,
 šnim se vijeku ne rastiče:
 sred jedinstva tač skladnoga 145
 i jedinoj u skladnosti
 nije bez sunca svjetlos svoga,
 sunce bez sve ni svjetlosti.

- Ali što je uzrok bilo,
da podložno na smrt bude 150
bog vazeti ljudsko tilo,
i na ove dođe trude,
otajstva su prem duboka,
ka čim budem ja skazati,
tva me pomno vlas visoka, 155
svijetli bane, ktje] slušati:
Kada višni nebo učini
i s vodami nekrepcima
zemlju, ka u nekrepčini
nepomična svoj stan ima, 160
pun ljubavi, kom sveđ gori,
kom je izvrstan u sva djela,
netelesne duhe stvori,
svijetlu družbu od anđela.
On u lijepijih devet kora 165
razdijene njih izredi,
puk rajskoga da su dvora
a pod svojom zapovijedi,
i od radosti neka svoje,
kom sam čestit bješe u vike, 170
mnozijeh, ki ju steć dostoje,
bude učinit dionike.
Ali od njih velik dio
mješte dužnijeh bogu hvala,
što ijeh ljepšijeh satvorio 175
nad stvorenja sva ostala,
nepravednu začē želju,
da se odmetne i nabuni
suproć svomu stvoritelju
i negovoj vječnoj kruni. 180
Zlobna oholas njih potače,
(tko bi mogo toj podnijeti?)
da se bogu izjednače
u neharnoj svoj pameti.
Nu nebeskijeh kraļ dvorova, 185
prid kojijem se vas svijet trese,
- od oholijeh zlijeh duhova
smjenje oholo ne podnese,
neg do čim se hitit pruža
množ nevjerna božije vlasti, 190
vjerne vojske svoje oruža
proć njihovoj oholasti,
harna od zbora ter tu tako
neharnici ne spoznani
svi strmovrat u ognēn pako 195
biše iz raja istjerani.
Sred propasti tu ponorne
među tminam i jaukom
nevjernosti sve prikorne
grijev plaćaju s vječnom mukom.
Višni stvori tad čovika, 201
da narodom ljudskijem more
mješte odmetnijeh nevjernika
svoje napunit prazne dvore.
I krunu mu taj čas poda, 205
plodnom zemļom da kraļuje,
i da morskijeh vrhu voda
na svu voļu gospoduje.
Sve letušto, sve hodeće,
sve plovuće poda ņ stavi, 210
i pod nebom sve što veće
diha i žive u naravi.
Samo u oni čas, kada ga
u zemaļski raj priseli,
dubja i cvijetja u kom draga 215
stvori razlik plod veseli,
ter mu reče, sve ljepote
tu naresene da uživa,
i božije se od dobrote
haran sve dni spomeniva, 220
ukaza mu lijepe duē,
i zaprijekom zlom zaprijeti,
da ne bude tegnut u ņe,
ako željan nije umrijeti.

175. što ijeh] sctojih mjesto: što ih je. 201. čovika] čovjeka.

- Ali opaka huda smija, 225
 prava mati od neistine,
 koja bješe najhitrija
 nad zemaljske sve živine,
 prvoj majci zle nauke
 poda i sasna za nas hude, 230
 branjene se da jabuke
 za jedno s vojnom hitit bude.
 Jedva on sladku vočku izjede,
 ali od veće gorku paka,
 kad ga višni karat sjede 235
 iz gorušta s gar oblaka,
 srditome ter besjedom
 osudi ga na jad vrli,
 ki on podnijet ima, i redom
 za ním narod vas umrli; 240
 er na gorke tad bi vaje
 iz lijepoga raja istjeran,
 da o svakdašem trudu traje
 mučan život i čemeran;
 rad negova grijeha pače 245
 jošte i zemlja bi prokleta,
 da bodezne plodi drače,
 da neplodnom travom cvjeta.
 Neposlušna za tijem žena
 cijeca obijesne sve najjesti 250
 teškom platom bi plaćena,
 da sveđ rađa u bolesti,
 i osudjena s pravijem gñevom,
 ko stvor čudi promjenlive,
 pod oblasti da muževom 255
 od vremena toga žive.
 A i napasnu zmiju, pokle
 bi tač želna našijeh jada,
 oštrom kletvom višni prokle,
 ka ju alijedi teška i sada: 260
 Sve dni po tle da se vuče,
 pogrdjena, poplesana,
 da ju čovjek tjera i tuče,
 crna zemlja da je ne hrana.
- Tad, ko skrivi na svjet smajski
 prvi čačko slab od više, 266
 nebeski se dvori rajski
 svemu ljudstvu zatvoriše.
 Najprvo se tad na svijetu
 rodi porod opak toli, 270
 da u nemiru zlobnu i kletu
 krv pravedna brata proli.
 Tad se omrsi u mrzeće
 bogu zlobe zemlja huda,
 u privare, grabče i smeće, 275
 u grijeh bijesni sramna bluda;
 tad nikoše tuge i trudi,
 ki nemirne misli usroče;
 tad živote tužnijeh ljudi
 smrt nemila kosit poče. 280
 Naripiše za jedno šnome
 glad, plač, žalos, male moći,
 i s potrebom sramotnome
 sve bolesti, sve nemoći.
 Bivši narod ljudski mogo, 285
 da višnega ne uvrijedi,
 miran živjet vijeka mnogo
 bez nijednoga truda i zledi;
 ali on sa zla sveđ na gore
 svak čas huđi stupajući, 290
 trpjeti ga već ne more,
 ki ga stvori, sve mogući.
 Plasijem vodam toga radi
 vas saaj ovi svijet priklopi,
 i naraštaj zle čeladi 205
 sa svijem grijesim nih potopi.
 U zaklopnoj samo plavi,
 da sve ljudstvo ne pogine,
 male ljudi bog ostavi,
 a bez grijeha i krivine. 300
 Po negovoj jošte volji
 prid osvetnom gñivnom vodom
 svijeh živina skot najbolji
 shrañen s ljudskijem bi narodom.

- Sve se živo tad opeta, 305
 tom se utopna voda skрати,
 umrloga vrhu svijeta
 poče s vrhom uzmnožati;
 nu života tad našega
 učini se konac tañi, 310
 i broj ljeta, ka prije toga
 čovjek živje, bi pomani,
 neka narav slaba umrla
 s uspomenom češće smrti,
 boga vrijeđat mañe hrla, 315
 u svcm zlu se bude utrti.
- Ali stvar je trudna i mućna,
 da ne stupi priko puta,
 opakovat ćud naućna,
 i na gore sveđ prigñuta. 320
- A to er ļudi uzmnoženi,
 srca od veće na zlo plaha,
 počeñe opet u nescijeni
 od božijega živjet straha.
- Taj nescijena ñih naputi, 325
 s nerazbornijem da se bijesom
 dogovore podignuti
 građu oholu proć nebesom,
 scijeneć, da će nadvisiti
 više dvore ñe visina, 330
 a oni steć glas vjekoviti
 djelovanjem bez načina.
- Nu moć božija privelika
 sve tej sprave ñih najbrže
 s razdjelenjem od jezika
 smete, ustavi, i razvrže. 335
- Oni tada u razlike
 rasprñani strane od svita
 zemlje obstriše sve kolike
 igdi sunćan zrak dohita: 340
 mnosi kuće i gradove
 s prva male zidajući;
 mnosi tijereć trudne love;
 mnosi sadeć i sijući;
- mnozijeh prva bi zabava, 345
 na daleko svake časti
 prihivati sred dubrava,
 i po luzijeh ovce pasti,
 kojijeh često krv višñemu
 poklañahu kraļu od nebi, 350
 s podniženijem srcem ñemu
 utjećuć se pri potrebi,
 da vrhu ñih i vrh stada
 on s nebesa blag pogleda,
 i sijanjeh plod livada 355
 zlijem godinam harat ne da.
- Bez nauka tać nijednoga
 dni neuredne svak vodeći,
 nu zakona naravnoga
 sam obćeni put sliedeći, 360
 u ovem bitju svijet dvadesti
 malo mañe vijeka stoja,
 od nebeske dalek česti
 i rajskoga od pokoja;
 kad se kazat poče blaži 365
 bog, ki često s grijeha kleta
 na ļudi se jur razdraži,
 i bi zvan bog od osveta.
- Samo ñima rastvorio
 još ne bjeće rajске dvore, 370
 ke je sada pripravio
 svijem pravednijem da sa otvore.
- Nu za ukazat umrlima
 biljeg blage svoje odluke,
 izabranijem zakonima 375
 poče oštriti ļudske puke;
 zakonima, kojijem sada,
 za sve veće dospijevaju,
 sama se ova zemļa vlada,
 i u ñoj samoj mjesto imaju, 380
 a to er gospod neumrli
 vrh ostalijeh svijeh naroda
 naše djede jur zagrli
 i nauke im lijepe poda.

- Njm za veće raspoznanje 385
 bi zapovijed postavljena,
 oštro činit obrezanje
 oštrijem nožem od kamena,
 i običaji sve ostale,
 priko svega kijem godišta 390
 ponavljamo božije hvale
 kroz razlika svetišta.
 Još proroke znane uputi,
 da veliku milos svoju
 svetijem duhom nadahnuti 395
 narodima ljudskijem poju :
 ko vijek doći čestiti će,
 vijek od sreće, vijek od zlata,
 kad dobrijema svijem biti će
 rastvorena rajaka vrata. 400
 Toj čekahu naglo toli
 bogoljubni dusi sveti
 pod zemljome stojeć doli
 gdi dan bio vik ne svijeti,
 da sto ljeta dan se svaki 405
 njm činijaše, dokle isađe,
 ki će otvorit zaklop jaki,
 koji ih drži tamne od građe,
 neka uzidu šnime veće
 na raskoše rajске slavne, 410
 na veseļa i na sreće
 vernijem dušam davno spravne.
 S mnogom pomnom tim poznana
 proročanstva razbirahu,
 i došastje srećna dana 415
 želnijem srcem izgledahu ;
 moleći se stvorcu svomu,
 vrhu ljudske da naravi
 užežene na prvomu
 roditelju srčbe ustavi; 420
 za grijeh, koji jedan skrivi,
 da sve ne tre ljudi druge,
 da svoj pogled milostivi
 na njihove svrne tuge.
 Prosti, mili čačko, prosti, 425
 svi velahu glasom jednijem,
 ne izrečene tve milosti
 sladki jezer pošli žednijem.
 Raj nam podaj obećani,
 od kojega na daleče 430
 u pritamnoj ovoj strani
 zastupna nas zemļa obtječe.
 Stvorio nas zaman nijesi
 na priliku slavnu tvoju,
 dobri kraļu od nebesi, 435
 naša nado, naš pokoju.
 Ako li se još ki godi
 stare zloće i krivine
 vrhu zemlje trag nahodi,
 s koga slabo ljudstvo gine, 440
 svetom rosom nebeskome
 sve dobrota tvoja operi,
 i pokrijepi tužne nōme,
 i njih slabos nadomjeri.
 Ah, tko će nas napojiti 445
 tvojom rosom, sladki bože ?
 kad će daždjet daž čestiti,
 suhu zemļu da pomože ?
 Vi nebesa blaga i mila
 rajskom rosom zarosite, 450
 vi oblaci srećna iz krila
 pravednoga zadaždite.
 I ti, koga od vijek vijeka
 obećana s gar iz raja
 s nami umrla zemļa čeka, 455
 da ju izbaviš gorka vaja,
 hodi, hodi, sini, sini,
 slobodi nas noći crne,
 božanstveni rode istini,
 prid kijem snažni pako trne! 460

- Ti si rajska rosa medna,
 ti daž srećni, ki zalihе
 tužna svijeta malo vrijedna
 oprati će zlobe i grihe.
- Hodi, sladko naše ufanje, 465
 pospješi se, već pospješi,
 smiri naše bolovanje,
 a pakljenu vlas popleši.
- Hodi, ne moj da te uzdrže
 zaklopljeni višni dvori; 470
 za doć k nami prije i brže
 rajska vrata na tle obori.
- Molbe i riječi sej priklone
 uzmožahu duše svete, 475
 crne od noći i usione
 naglo želeć bit izete;
 kad nebeski kralj, misleći
 za čas vječnu svoje krune,
 da za odmetni skup mrzeći
 nebesa se veće ispune, 480
 srce svoje utaženo
 na pravednijeh molbe skući,
 ter vesele nim žudjeno
 a mir podat svijetu odlući.
- I u trenutje za sve od oka 485
 on mogaše jednom rijeći
 raj otvorit, ki s uzroka
 pravednoga nam zaprijeći,
 ali pošlat s gar jednoga
 od anđela, ki ga slide, 490
 da ponora pakljenoga
 sve razvali tvrde zide,
 i da verne duše od tole
 na nebesa hrli odvesti,
 da na prazne budu stole
 izagnanijeh duha sjesti; 495
 sve milosti da spomenom
 ljudi umrle većma steže,
- i ljubavim božanstvenom
 njih ledena srca užeće, 500
 svoga sinka, rod jedini,
 s gar s nebesa pošla, da se
 za nas čovjek on učini,
 da uzme ljudske grijehе na se.
 Nu došastje da negovo 505
 ne nadano nam ne bude,
 i ko sasma čudno i novo
 ne probudi krive osude,
 ali čeľad da sumniva
 ne izagnu ga rodne iz strane, 510
 er se porod boži odkriva,
 što zakoni stari brane:
 izvan pjesni i biljega,
 sveto pismo kijem puno je,
 da nam s neba bog svojega 515
 sina uputić obećo je,
 ktje da bude doć prid nime
 izabrani prorok, komu
 Ivan bješe slavno ime,
 ki se u mjesti rodi ovomu. 520
 Naravnoga priko reda,
 ljudsku kripos što nadhodi,
 Zakariju staru sijeda
 Elizabet nega rodi; 525
 ter vesela jak danica,
 u istoku kad se upazi,
 kaže zrakom svoga lica,
 da za nome sunce izlazi,
 prid višnega tako sinom
 dođe on na svijet, i uzrastje, 530
 da i poznancom i tuđinom
 glasi božije svud došastje.
- Ovi, od prvijeh bježeć dana
 ljudsku družbu i poglede,
 dalek rodna svoga stana 535
 u pustihi život svede.

- Dvor mu bješe mrazna spila,
 grad planine i dubrave,
 gorake zvijeri družba mila,
 hrana luški med i trave, 540
 svakdaše mu pitje obćeno
 bistra voda podavaše,
 tijelo postim ukrotjeno
 oštra kostrijet odijevaše.
- Tako deri do trijes ljeta 545
 sred planine puste divje
 u pogrđi tašta svijeta,
 ali ugodan bogu, živje.
- Nu pokorni mladac sveti,
 za sve slike sasma okošte, 550
 bješe u lice blag vidjeti,
 i dostojan da ga pošte.
- Tu veselijem besjedami
 on obćaše veće krati
 dubju, stijenam i vodami 555
 srećne glase povijedati.
- Dugo držat ne može se
 ova kripo pokrivena,
 neg po zemlji svud prostrije se
 klikovana i hvaļena. 560
- I jur mnozi krepko i stavno
 vjerovahu u ovoj strani,
 da je on sišao s neba davno
 kralj umrljem obećani;
- kralj, koji će u verige 565
 kraja od pakla zbit nemila,
 kako kažu skladne knige
 svetijeh prorok i Sibila.
- Za to k nemu ļudstva česta
 s bliza oda svud dohodijahu, 570
 i od koga je roda i mjesta
 i dvaš ga i triš uprašahu:
- Je li on, ļudskom ki narodu
 ima u pomoć s neba doći.
- da nam sladku da slobodu, 575
 da pakljene satire moći?
 On riječima medenimi
 iz kamene oštre spile
 podavaše ove ĳimi
 odgovore srećne i mile: 580
- Vesel'te se svi narodi,
 ki ležaste dosle u mraku,
 rajska svjetlos ere izhodi,
 da istjera noć opaku.
- Nu da ja sam svjetlos ova, 585
 ne mo u pamet vami upasti;
 kruni ļudskijeh svijeh sinova
 ja ne grabim spravne časti.
- Istine sam ja svjetlosti
 samo glasnik vam prihodni, 590
 s koje imate od tamnosti
 luda grijeha bit slobodni.
- Za mnom grede jači od mene,
 vjećni mir dat vjernijem svojim,
 ja mu obuće božanstvene 595
 odvezati ne dostojim.
- Približa se, s nami je veće,
 protivu mu svak se uputi,
 uzrok sladki naše sreće,
 bog u ļudskoj rodjen puti. 600
- Sretite ga u veseļu,
 pute cvijetjem naresite,
 i žudjenom spasiteļu
 sniženi se poklonite.
- Svak zagrlit u toliko 605
 negov nauk rajski obikni,
 na griješeće mrzi priko,
 i u srecu mu pravda nikni.
- Svak se od zloće pokaj hude,
 i kajuć se k meni teci, 610
 da u pokoru grijeha bude
 u čestitoj opran rijeci.

Hrli, hrli, ko god žudi,
da sve duše gnusobu istre,
na hladenac na veseli 615
od pokorne vode bistre.

On krstiti podpuno će
vas u duhu prisvetomu,
verne umiti stare od zloće,
rajsku milos dat svakomu. 620

On nam nosi vijek zlaćeni,
on s nebesa na svijet sinu,
mrak u svjetlos da promijeni,
u dan bijeli noćnu tminu.

Mnozi glase tej čujuć 625
prihodijahu s bližnijeh strana,
dična mladca naglo ištuć
pokraj rijeke od Jordana.

Mir prosijahu žudjen oni
kroz snižene molbe tihe, 630
ter skrušeni, ter prikloni
spovijedahu svoje grihe.

Nage u rijeci po načinu
svijeh peraše prorok svijetli,
moleć božiju veličinu, 635
nih pameti da prosvijetli.

Pune vode obje ruke
podizaše na njih čelo,
i držeći prave odluke
ispuñaše sveto djelo. 640

Dođe krijuć kao skup ini
jošte i mili sin višnega,
da krstitelj slavni učini
čisto opranje i vrh nega,

a to u ljudskoj da naravi, 645
za svoj nauk stvorom združiti,
truda i stvari ne ostavi,
koju čovjek ima obslužiti,
za tijem vode da posveti
djelom svoga umivenja, 650

i ukaže svemu svijeti
dohodnoga moć krštenja.

Bogoljubni verni sluga
gospodina pozna svoga,
utočište našijeh tuga, 655
u čovječkom tijelu boga.

Za to uspregnu, ter klečeći
prid noge se nemu stere,
dostojan se ne držeći,
svijeh čistoća vir da opere, 660

ke su, veleć, ke potrebe,
da stvor stvorca bude umiti?,
ni ti od mene, neg ja od tebe,
bože, kršten imam biti.

Ali kada pozna i vidje, 665
da mu Jezus ljubko i blago
učiniti zapovidje

umivenje bogu drago,
vas pun straha i čudesa
kroz zamjernu lijepu zgodu 670
božanstvenijeh vrh telesa
posvećenu proli vodu.

Na rajskomu tomu dilu
zlatom sinu Jordan rika,
i sta po ne svemu krilu 675
čudna slava i velika.

Veseo za tijem raj se otvori
ne izrečenoj u svjetlosti,
i nebeski jasni dvori
zagrmješe od radosti, 680

a tu tako zemlji nice
iz nebesa s gar doleti
bijele i zlatne golubice
u prilci duh prisveti.

Vrh našega spasitelja 685
on se ustavi svijetle glave,
čijem vječnoga roditelja
ču se u jedno glas pun slave:

Ovo je moj sin obľubjeni,
 moja dragos, moja dika, 690
 u božanstvu jednak meni,
 vječna ma riječ i prilika.
 U toliko s gar poslani
 kod nega se nahodijahu
 rajski sluge i dvorani, 695
 bijele ubruse ki noćahu,
 ter poslušno i veselo
 utirahu nima okoli
 božanstvene prame i tijelo, 700
 ke čestita voda poli.

Po sniženom djelu tomu
 bog se iz bistrjih dijeli voda,
 koga prorok puku svemu,
 ki tu bješe, poznat poda,
 evo, veleć, evo s koga 705
 gine stara zloća kleta,
 jaganca evo nebeskoga,
 koji diže grijehe od svijeta.
 On je, koga vam navijestit
 mojijem glasom bog naredi, 710
 negov nauk lijep i čestit
 svak veseo sluša i slijedi.

PJEVANJE ČETRNADESTO.

Tom čovjeka boga krsti
 slavni prorok, ne mneć prije,
 da čeladi svakoj vrsti
 ovu sreću pripovije,
 divjačne se iz pustiñe 5
 diže, kažuć svud okoli,
 novi zakon da počine,
 svijem dobrijema čekani toli,
 ko je spasitel s neba sišao,
 od silosti smrtne ľute 10
 svijet izbavit, koji prišao
 bješe davno božije pute.

To bi od malijeh vjerovano,
 dokle hrleć, da nas spasi,
 isti bog se bjelodano 15
 svojijem djelim ne oglasi,
 kijem po našoj svoj državi
 steće u kratko take urese,
 vrhu ľudske da naravi
 svijeto i velik činijaše se. 20

Tim najprvo za uzrok ovi
 obra dvanaes ućenika,
 ki će družiti bit negovi
 u činjenja sva kolika,

bivši od prije boravio 25
 bez družine do tries ľjeta,
 i dijeliti ne obćio
 s družijem svojijeh truda i svjeta.
 Nu da milos tva ne sudi,
 da nas vjerne druge svoje 30
 iz velika broja ľudi
 po prijateljstvu izabro je,
 ali da nas gleda i scijeni
 ko bogate i moguće,
 ali ere smo mi vuhveni, 35
 od velike ali kuće;
 od priprosta svi smo traga,
 za bogastvo ne marimo,
 himba i varka nije nam draga,
 na vuhvenstva svi mrzimo. 40

Pet nas, mjesto male od scijene,
 Betsajida mirna rodi,
 hranu iskati naućene
 od djetinskijeh ľjeta u vodi.
 Pokraj bistrjih rijeka i mora 45
 vodijahomo naše vrijeme,
 često loveć bez umora
 na udicu ribe nijeme,

iz uboške lađe često
mećuć oble vrše i mreže
na običajno ribno mjesto,
gdi se dobar lov isteže.

Prem u ono isto doba,
kroz moguće kad besjede
mene i brata on Jakoba
k sebi zazva i privede,
mrežu iz mora izvadjenu
ja napravlah, a brat mili
još čuvaše živu plijenu,
ku bjehomo uhitili.

Petar od nas ne daleko
s dragijem bratom Andrijome
bješe ribe množ zateko
i vožaše na kraj šnome;
nu zazvani netom biše
od poroda od božijega,
lov i mreže ostaviše,
i slijediše hrlu nega.

I moj rodjak Filip tada
zazvan taj čas skoči s plavi, 70
i pogubu nimijeh stada,
sve zabave svoje ostavi.

Dođe k nami jošte Toma,
i negov se drug učini,
ribe stražit vješ veoma 75
i pri kraju i u pućini.

Dođe i Šimun, koga iz Kane
galilejske rod istječe,
i Tadeo, rodne od strane
sve ribare ki priteče. 80

Alfeov Jakob toga prije
na uzdanu se na n namjери,
ko najdraži rodjak, ki je
bratućed mu po materi.

I kako smo malo mañe 85
od priprosta svi plemena,

tako narod i najmañe
priprosta su naša imena.

A da vidiš mnozijeh alike,
zaćudjen bi reko u sebi: 90
kakve vodi naaljednike
ljepši od ļudi svijeh pod nebi!

Vrhu broja rećenoga
malo boje tri joštera 95
na vojevodu nebesakoga
donije srećna njih namjera.

Toj carenik jes Mateo,
60 i Petra, od nas najstarijega,
vrsnik ljetim Bartolomeo,
i Juda, uzrok od zla svega; 100

Juda, koga krvno izdanje
misleć, kijem nas svijeh ucvili,
65 ćutim gork jad i skonćanje,
spomena me mrijeti sili.

Jedva vrši treće ljeto, 105
odkle s družim mene ovimi
ćaćkom bogom porod svijeto
za svojega druga primi,

od ćudesa nu zamjernijeh,
u ovo kratko vrijeme koja 110
stvari u koris duša vjernijeh
izgovorit nije broja,

ni bih vijeku ja spovidjet
75 ovijem slabijem mogo ustima,
što bih srećan ćut i vidjet 115
mojjjem ušim, mojjjem očima.

Tim more ovo ne ću brodit
s kratkom plavim bez jakosti,
nu za služit i pogodit 120
u ćem godi tvoj milosti,

od neizbrojnijeh slavnijeh ćuda
malo ću odkrit što godi ti,
85 i toj malo s vele truda,
er su stvari mućne izriti.

- Zlamena ću pustit nova, 125
 doglašena tebi, scijenim,
 kijem se bližnjih sred gradova
 on uzvisi ne izrečenim,
 er negovijem djelim tako
 dići evrijenska sva se strana, 130
 da će u doba slovjet svako,
 igdi svijeća sija sunčana.
 Pjeva i diže svak do neba
 Lazarovo uskrsnutje,
 ki zadahnut jur sred greba 135
 dan četvrti živ se očutje.
 Da propustim neizbrojne
 i od gospode i od puka,
 kijeh od smrti ote ubojne
 malo mañe mrtve iz ruka. 140
 Zbrojio bih prije nebeske
 zvijezde i listje gusta gaja,
 morske pjene, drobne pijeske
 poljevana valim kraja,
 neg bih imao snage i moći 145
 zbrojit ljudi nelagodne,
 od razlicijeh kijeh nemoći
 mirne učini i slobodne.
 Koji glusi, koji nijemi,
 porodjeni u zlu tomu, 150
 sladkijem riječim negovijemi
 vraćeni su zdravļu svomu!
 Koje hrome, koje klaste,
 ke klijenite blag izvida,
 ke prosvijetli slijepe i tmaste 155
 bistra i čista da su vida!
 Ku nezdravih množ očisti,
 gnusna guba kijeh raskaza,
 i njih dušam u čas isti
 drum vječnoga dobra ukaza! 160
 Broj se onijema ne nahodi,
 kijeh negova milos tužnijeh
 na sto mjesta oslobodi
 od razlicijeh rana kužnijeh;
- rana, s kijeh se usmrdjeli 165
 živi bjehu jur na svijetu,
 boga hvale sad veseli
 u životu mirnu i svetu.
 Ni bit mogu pribrojani,
 kroz utrobu ki nadmenu 170
 bjehu trpjet usiljeni
 bez pristanka žedu ognenu,
 da ne bješe njih kripostan
 pomoć nijedan lijek ni voda,
 negov pogled nu milostan 175
 drago zdravlje sam im poda.
 Pustitću onijeh, kijem ustresla
 s groznom ježnom trešna ľuta
 bješe zglobe sve rastresla
 slaba tijela utrnuta, 180
 da kroz nijednu ne bi pomñu
 jaka izliječit ruka umrla
 nepristavnu kršñu i lomñu,
 ka ih bješe smrtno strla;
 ni ću izricat, kijeh zategnu 185
 unutrni ogañ kleti,
 da do smrtnijeh vrata tegnu,
 da izidu van pameti,
 ali kojijem dusi crni
 za ke teško sagraješnje 190
 gospodijahu nesmotrni
 tijelo, pamet, sve činjenje,
 i ki od zledi ne poznane
 u davñemu ležeć odru
 put kazahu na sve strane 195
 blijedu, usahlu, žutu, modru,
 ter čemerno žalostivi
 u skonćanju tać veliku
 istrudjeni, malo živi,
 jedva imahu ľudsku sliku. 200
 On svijeh ovijeh ľubežljivom
 ozdravljaše sad besjedom,
 sad desnicom milostivom,
 božanstvenijem sad pogledom.

- Po svijeh mjestijeh cijeca tega
i na pragu crkve stolne 206
ne izbrojena čekaše ga
množ čeladi slabe i bolne,
ka netom bi oćutjela
kud gre lekar sve mogući, 210
on čas bi se tu donijela
sve mu pute pritećući,
i moleć ga groznijem cvilom,
da potrebnijem zdravje udijeli,
da pomoćim svojom milom 215
ucviljene obeseli.
- Nu ne bješe još nikoga
oživio mrtva, kada
hodeć s kraja sidonskoga
sred Najima stupi grada. 220
Tu šnim i mi ulazimo,
i gradjana punijeh smeće
izredjenu množ pazimo
bijele u rukah nosit svijeće.
- U žalosnu tomu puku 225
bješe čuti glase jadne,
ki svjedoče gorku muku
s teške zgodi i nenadne.
- Praćahu oni uprav groba
mladca, komu smrt nemila 230
u proljetno bješe doba
priko reda dni skratila.
- Nege lice bez žalosti
ne mogaše bit vidjeno,
od naravne sve lijeposti 235
još ne dobro razdijeljeno.
- Od nepomne tač živine
rumen trator kad se uvrijedi,
dika mu on čas sva ne izgine,
nu po malo sahne i blijedi. 240
- Iz rodnoga tako busa,
kad od djeve lijepe i mlade
ulomjena rana rusa
iz krila joj na tle pade,
- do vrijeme se drži neko 245
zračna, i sasma ne pogrubi,
dokli sunča nu pripeko
svu ne osuši, ni pogubi.
- Udovica majka, koja
drugi porod ne imaše, 250
za nim mrtvijem bez pokoja
grozno plaćuć vapijaše,
ne pristajuć, čim narica
svu čas hudu tužne u glase,
noktmi rañat plaćna lica, 255
razvržene kidat vlase.
- Mnoge druge majke okoli
uporedu šnom cvilijahu,
i suzeći na ne boli
gradjana ju svi žalijahu. 260
- Ko bog blijedo i bez krvi
mrtva mladca vidje obliče,
i obraz, na kom mah najprvi
vidijaše se gdi jur niće,
vrh tužne se majke smili, 265
besjediti ter joj uze:
Ne smeta se i ne cvili,
otri s lica grozne suze.
- Mrtvo ustavi za tijem tijelo,
i, da čuju svi mještani, 270
viknu jako i veselo:
Govorim ti, mladče, ustani!
- Cviljen mladić toj čujuć
usta, oživje, oči otvori,
ter okolo gledajuć 275
od vesela progovori.
- Tako vratjen majci dragoj
sinak dragi k noj pohrli,
u ljubavi tere blagoj
prij svijem pukom nu zagrli. 280
- Ko velika rados, koje
bi ne tada nživanje,
živo pazeć dijete svoje,
srđca svoga sladko uzdanje!

- Ovo čudo glasovito 285
vrhu prednjih svijeh biljega
čini, da svi priklonito
hvale u nemu privišenega;
da u glas jedan svak zaupi:
Evo ki gre pun božanstva, 290
da israelski puk odkupi
od grešnoga zla sužanstva.
Ne do vele još vremena
po zlamenju tač izvrsnu
svijetle slike i plemena 295
mladu diklu on uskrсну.
Ne roditelj, Jair znani,
mrtvu i živu ki je ugleda,
toj svakomu u ovoj strani
slavno djelo pripovijeda; 300
Jair, koji tako blago
ima, i sladku tač besjedu,
da je vazda šnime blago
kumu, drugu i susjedu.
Čuo si, kako lijepo i čudno 305
na srećnomu stvori piru
čiste od vode vino ujudno,
za prijatejsku častit viru.
Sad čudnija slušaj djela!
U doba se bješe neko 310
od obilnijeh skupa i sela
odijelio po daleko,
i hrleći sunce u more
skrit zlaćenu svu priliku,
za sobome vidje s gore 315
žena i ljudi množ veliku.
Uzmnožna se čeljad ova,
božije riječi ku zaniješe,
s mnogo mjesta i gradova
uputila za nim bješe, 320
i slijedom ga svud slijedeći
ošla kućne sve potrebe,
u zabitju svak držeci
svojijeh, svoj stan, sama sebe.
- Jezus, rajske vir sladosti, 325
pobrinu se ljudstvu tomu,
žaleći ga jako dosti
u svom srcu milosnomu,
bivši tri dni jur izašli,
odkle oni, čim šnim gredu, 330
još ne bjehu piće našli,
da svoj život nom provedu.
Nahodijaše on se tada
u pustošnoj prem planini,
ni tu bješe blizu grada, 335
da jestojsku kupit čini,
a po granah dubja kitna
još nezrela i ne uzrasla
vidijahu se voća pitna,
ka bi gladne nih napasla. 340
Čim žestoku za to muku
kaže božija družba izbrana,
odkle uzmožnu toli puku
potrebna će nać se hrana,
tu s pet kruha i dvije ribe 345
čes djeteta iznije mala,
što mu bješe do potribe
lubežljiva majka dala.
Ali tko bi vik dohitit
mogo ljudskom po razlogu, 350
s pet kruha se da nasitit
pet tisuća ljudi mogu?
Sve donijeti toj prida se
božiji porod tad naredi, 355
ter k družini obraća se,
i u glas meden nim besjedi:
Samiri se, družbo moja,
ako se od vas ki god smeo
od uzmožna tegaj broja,
svak će danas bit veseo. 360
Za tijem držec obje uzgori
ruke i oči obratjene,
vječnom čačku svom govori
ove molbe podnižene:

- Višni ćačko, koji ugodnu 365
davaš piću stvarim svima,
čineć zemlju pitnu i plodnu
toplijem suncem i daždima,
ako tva vlas stanovita 370
pustošnome negda stranom
israelski puk napita
doletjelem s neba manom,
ako časom od ničesa,
da svud ime tve se hvali,
sgradi zemlju i nebesa, 375
more, i vas saj stvor ostali:
ti naspori i uzumnoži
jestojsku ovu s neba zgara,
i što mañe jes priloži 380
tva desnica, ka sve stvara,
da akup ovi vernijeh duša,
ki tač velik gre za mnome,
svaku sladost u noj kuša,
i nasitjen bude nome.
Za ovom molbom i besjedom 385
zapovjede svoj čeladi,
da u brojne družbe redom
na travno se tle posadi,
ter s obrazom vedrijem vele 390
svi kolici bivši sjeli,
u neizbrojne slomjen dijele
kruh i ribu nim razdijeli.
Razdijeljena pića tade,
čudno djelo božije vlasti,
svijem u rukah iz nenade 395
uzumnoži se i uzrasti,
ter, ko ljudska svijes ne osudi,
o priprostoju maloj hrani
pet tisuća bjehu ljudi
zadovoljno napitani; 400
i, što velijem osta i malijem
veća rados i raskoša:
- drobnijem mrvam po tle palijem
napuniše dvanaes koša.
Još tva milos čuj i drugo 405
zlamenito djelo, koje,
nije od tole vrijeme dugo,
vele od oči vidjeno je.
Bješe jednoj u prodoli
zelen stabar lijep uzrastom 410
gusto kitje svud okoli
raširio s mnogom hvastom.
Prije vremena toga često
s nega ljudi, putom trudni,
prohodeći kroz toj mjesto, 415
dohitahu plod uljudni.
Tuda i boži sin po sreći
putujući s družbom prođe,
i ko čovjek glad čuteći
od voćke ga žela dođe. 420
Nu ne bivši plod ugodni
našo razmi kitne grane,
s gnivom prokle dub neplodni,
za sveč radat da pristane.
Na prokletje jako i silno 425
sva problidje voćka ohola,
i šne opade listje obilno,
i učini se suha i gola.
S ne mañome jošte oblastim
siņu moru gospoduje, 430
ke negovu s mnogom častim
riječ najmaņu sluša i štuje.
Ja ga očima vidjeh ovijem,
i svi družu sa mnom ini,
davat strašnjem red valovim, 435
uzdu stavlat nih vrlini,
i gdi ohole straši vjetre
svojom oštrom zapovijedi,
da nih sila plavi ne tre,
morsko poje da ne jedi. 440

Još podpuno mjesec treći
mijeneći se nije na dvoru,
kada jednom mi vozeći
mirni vodnom po prostoru,
na po tijeka mrkle noći 445
pučina se plaha užeže,
i u vrloj se ču strahoci
gdi nadmene vode reže.

Za režanjem strahovitijem
uzavrelo taj čas more 450
s gorami se valovitijem
u nebeske pruži dvore.

Jur plav naša blizu strena
vidijaše se zlijem načinom,
oda svudi obkružena 455
vihrim, plavim, daždom, tminom.

Mi na očiju smrt prihodu
svak čas pazeć s lednom svijesti
u žestoku strahu i trudu
počesmo se grozno tresti; 460

kad miloga vojevodu,
ki našega dalek važa
raardjenu morskú vodu
osto bješe gledat s kraja,
po valovijeh kako kopnom 465
upazismo gdi nam grede,
ni mu pjenom oni utopnom
svetijeh noga kvase i vrijede.

Toj zamjerno pazeć djelo
gorka objumi svijeh bojazan, 470
mneć da ljudsko nije tijelo,
nego noćna ka prikazan.

Ali on sladkom svojom rijeći
na običajnu nam se javi,
i naš ledeni strah izlijeći, 475
i neprave sumne ustavi.

Uzdajte se, reče, uzdajte,
što ste tako vi strašivi?
strah i sumnu istjerate,
dokle ćete bit rumhivi? 480

Toj čajući Petar, reče:
Ako ti si, gospodine,
daj, da sluga tvoj doteče
k tebi miran vrh pučine.

I bivši mu reko: hodi, 485
na glas mila odgovora
hro se starac uslobodi
vrh smučena stupat mora.

Nu kad vidje srčbu plahu,
ku srditi vjetri uzroče, 490
pripade se, i u tom strahu
tu tako se topit poče.

Topeći se taj čas draga
gospodina molit usta,
da mu pomoć poda, da ga 495
smrtnom moru otme iz usta.

Bog desnicu k nemu stere,
i veli mu blag i mio:
Nasljedniče male vjere,
što si u srcu tvom sumnio? 500

Reče, i na plav šnime uzide,
a pučina nam protivna
smiri se on čas, i tija otide
plasiyeh vjetar objies gnivna.

Mi slobodni morské od sile, 505
što se viku ne nadasmo,
za jedno šnime brži od strile
pri kraju se ugledasmo.

Bjehmo izašli na kraj veće,
kad vidjesmo čudo novo, 510
s koga svuda svjetle i veće
slavno ime bi negovo.

Er krajevi u tej kraje
bjehu došli haračari,
kupit, krađu ki se daje, 515
svako ljeto pjenez stari.

Nih vesela srca primi
sin ljubjeni kraļa od nebi,
i govoreć za jedno šnimi
strane dozva Petra k sebi. 520

Za sve ovoga ja plaćati
nijesam držan, nemu veli,
uzroka im ne ću dati,
s koga bi se oni smeli.

Pod' na more, i ka riba 525
od tebe se prva uhiti,
nać ćeš u noj čijem je triba
za me i za te njih smiriti.

Veseo Petar pođe i vrže
tuñe u more toga radi, 530
i žudjeni lov najbrže
iz morskoga skuta izvadi.

Ribu otvori uhitjenu,
i u ñe ustijeh nađe od zlata
svijeto pjenez, ki za scijenu 535
bi dostojna kraļu plata.

Trnem kad se spomenuti
od jednoga budem, koga
obujmili bjehu ļuti
dusi jaza pakljenoga. 540

Vidio ja sam u toj vrijeme,
kupeć ribni lov na kraju,
gdi oni silno krše ñime,
i gorke mu muke daju.

Ovi, ko se pripovijeda, 545
bi nećasne plod ļubavi,
ka ñegove priko reda
roditeļe jur sastavi.

Na najveći dan svećani
ispuniše bludnu žeļu, 550
kad se i pravijem stupit brani
ženitbenu na posteļu.

Nu s objiesnijem ñima bludom
ne bi dugo užívanje,
er za zloćom oba hudom 555
stignu gore pedjepsanje:

među prvijem zagrļajim,
ko pravedni bog dopusti,

tamni hotim s vječnijem vajim
u ćas jedan dušu pusti, 560

tako da noć ista jedna
punom mjerom priko vrha
od hotimstva nepravedna
bi početak nemu i svrha;

a ñegovu bludnu ļubi, 565
bivši rodit već gotova,
trijes iznenad ognen ubi
iz nebeskijeh zgar dvorova,

i ćas isti na dvije strane
bio bi dvjema smrtne od štete, 570
da iz matere razaprane
ne izvadiše živo dijete.

Sestre oćine milostive,
ke su svjedok djelu ovomu,
hraniše ga, da požíve 575
ke god vrijeme u njih domu.

Nu ne prođe vele doba,
kad na božíje poče ktjenje
roditela krivijeh zloba
pravo udarat porodjenje, 580

za što dijete ubah malo
osta oćima slijep objemi,
i, da je tuźnijeh svijeh zrcalo,
sasma ogluhnu i zanijemi.

A kad paka veći uzrasti, 585
prem žestoke hude od više
ognenite na ñ napasti
bez milosti naripiše.

Sto nakazni, sto zlijeh srda,
bez žalosti nije moć rijeti, 590
silna pakla vojska grda
obra u nemu stan prokleti.

Kroz ñegova usta one
u rasrćbi, ijedu i strahu,
gñivne, otrovne, usione, 595
u sto glasa zavijevahu.

Od strašnoga zavijevanja,
s kijem činjenja druži gora,
svak se straši, svak uklanja,
doma bijegom svak zatvora. 600

Jur hitaju nega i vežu
verigami gvozdenima,
ruke i noge sve mu stežu
veomi jacijem okovima.

Ali on s mnogom silom, kako 605
da je od konca tanka i slaba,
raskiduje gvozdje svako,
i verige sve razglaba.

I nevčan najposlije
rod i rodnu kuću ostavlja, 610
po grobovijeh ter se krije,
gdi se o svomu zlu zabavlja.

Pače često tač neavijestan
u goleti gre divjačne,
u kijeh jadan i bolestan 615
dni provodi trudni i plačne,
ter najgrđoj zvijeri sličan
od ljudskoga traga odstupa,
i nag, i crn, i neobičan,
kamenjem se bije i lupa. 620

Tužna ovako trajuć lita,
i čineći djela ovaka,
s velikom ga silom hita
lubežljivijeh množ rodjaka,
prid miloga ter Jezusa 625
svezana ga vode snižni,
da pakljenijeh dalek gusa
tisne iz nega skup verižni.

On, do čim se nîmi opire,
i rveći se sobom stresa, 630
strašno vika i prostire
glas nezgroman do nebesa.

Kao kad vode, da podadu
na smrt, junca bojna i plaha,
ki bi dotle svemu stadu 635
od bojazni teške i straha,

609. najposlije] naj poslije.

za sve stegnut uzam mnozim
svakako se rve i vije,
pjeni, muka, vitijem rozim
u rasrčbi vjetar bije; 640

sluge umorni, ki ga prate,
da pristane plahos bijesna,
drvima ga gnivni mlate
i lupaju s lijeva i s desna;
put im čini svak okolo, 645

i pripaden s strane utječe,
ter smucanje pazi oholo
pomnijem okom iz daleče:

taki bješe hip i slika
od zlijeh srda osvojena 650
nevojnoga nevrećnika,
potezana, izmučena.

Ki doveden kad stani se
prid božijega slavna sina,
sta za nega moliti se 655
i rod i sva čeljad ina,

da ga da daj oslobodi
od pakljene vojske hude,
i negove u čem godi
teške oblahša muke i trude. 660

U nebeske tad dvorove
ob'e Isukrs ruke upravlja,
ter na pomoć čačka zove,
da ova smete djela djavla.

U to smamjen mladac, pače 665
skup ognjeni, ki ga svoji,
tiska se, rve srne, skače,
i luto se ne pokoji.

I do čim ga božije slike
vedri pogled zlo razdraža, 670
strašne glase i razlike
ne bez gorke muke uzamnaža.

On zavija, rika, ječi,
rži, skviči, hroče, huka,
zviždi, laje, bleji, veči, 675
skvrči, reži, reve, muka.

Treskovitijeh sad gromova
 tvori buku straha obilnu,
 sad urnebes od valova,
 sad od gvozdja skripnu silnu 680

Na uzmažanje siono i priko
 strašnijeh glasa, zlijeh žamora,
 muka bližne sve koliko
 nebo, more, kraj i gora.

Tako kad se niz brijeg strni
 poplavica plaha obrne, 686
 čim dvor višni trjeska i grmi,
 i množ voda s gradom srne,
 s vrlom bukom izvan mjere
 svak čas gora svoj put sledi, 690
 krši dubja, zemlju ždere,
 ori kuće, vaļa hridi.

Kara duhe bog neprave,
 ter im oštro zapovijeda,
 bijesnu plahos da ustave, 695
 i da u pako bježe ureda.

Trepte s teškijem strahom oni,
 i vele mu: Boži sinu,
 ne muči nas i ne izgoni
 u pakljeni jaz i tminu, 700
 uljesti nam daj za sada
 u želudne one zviru
 (a prem bješe tu množ stada,
 kijeh divjačni želud žiri).

Bog im dava, što se mole, 705
 i tu tako bez krzmanja
 prosipļu se srde ohole
 po telesijeh crna imanja.

Koje, u sebi tom oćutje
 obijes pakla ognenita, 710
 časom i oka u trenutje
 pomami se, zamahnita,
 ter ni malo ne trpeći
 zla težega teške od smrti,

751. ovo jej ovo.

kršeći se i lomeći 715
 u dno mora skače i srti.

Od neizbrojnijeh tač živina,
 kijeh pakljeni čemer opi,
 ne osta nijedna, sred dubina
 ka se morsakijeh ne utopi, 720
 kažuć ljudem, život isti
 da je izgubit boļe i ljepše,
 nego umrljeh duh nećisti
 u njih stojeć da pedjepše.

Tad slobodjen mladac tužni 725
 iz gvozdenijeh iz veriga,
 i od hudobnje sile, u ružni
 koja način izmori ga,
 slab, blijed, leden, smrtnijem
 mrazom,

navede se i posrnu, 730
 i obraćenijem pade obrazom
 na studenu zemļu crnu
 ter po činijeh svijeh kažući,
 da boljezan tešku ćuti,
 diha teško uzdišući, 735
 kako da će izdahnuti.

U bitju ga pazeć temu
 veće mrtva nego živa,
 božanstveni porod k němu
 milosrdan pristupiva. 740

Desnicom ga tiće u čelo,
 i ćini ga taj čas zdrava,
 i ćuvenje i veselo
 vidjenje mu blag podava.

On govori, gleda i stupa, 745
 i podnižen boga slavi,
 ki ga izbavi strašna od skupa
 i žestoke prem nezdravi.

Za jedno šćnimi vas puk ini
 glas podiže pun vesela: 750
 Ovo, veleć, ovo je istini
 sin višnegu roditelja.

PJEVANJE PETNAESTO.

Ali koje djelo i koju
najtrudniju stvar na sviti
boži porod kroz moć svoju
nije kripostan učiniti,

ako i nas, svoje druge, 5
veće krati blag odpravi,
tažit ljudske jade i tuge,
nih izgonit zle nezdravi!

Cijeća toga množ velika
s nijednijem lijekom ni s travami
ucviljenijeh nemoćnika 11
smrti oteta bi po nami.

Svijeh činijahmo mirne i zdrave
jednom samom božijom riječi,
nad sve masti, nad sve trave 15
izvrsnije koja liječi.

Triš negovo spomenuto
slavno ime s vernom svijesti
zlo tažаше svako luto,
izgonijaše sve bolesti. 20

U mnoštvu se od nemoćnijeh
samo iznađe dijete jedno,
u kom srda jazni noćnijeh
stanje imaše nepravedno;

srda i napas, ka nemila 25
sad u vodu, u ogañ sade
veće krat bi ñim bacila
i dala mu smrtnе jade,

sileći ga s mnogom zlobom,
u sto slika lice mijenit, 30
krivit ustim, kršit sobom,
škripat zubim, mukat, pjenit.

Nijedan od nas jaki ne bi
pomoć tužnu dat djetetu
pri žestokoj toj potrebi, 35
ni doć vrha duhu kletu,

er on većma na zlo poman
na tle bi ga prid nam virgo,
i tać srdit i nezgroman
snagu i život vas mu istrgo, 40

da sudio ne bi viku,
ko bit može živ na svitu,
trpeć muku toli priku
i toliko strahovitu.

Nu kad boži porod čini, 45
da ova nemoć silna uspregne,
i k pakljenoj da dubini
bijesna neman tija pobjegne,

oprijeći se nam protiva,
da od moguće svoje vlasti 50
malo ufañe i sumñiva
u nas misao može upasti.

Ove usione srde, reće,
istjerat se lasno mogu,
samo s postim da se uteće 55
i s molitvam snižnijem bogu

Ni s gar vami jes samijema
oblas ova dopuštena,
neg svijem pravijem i vernijema
spovijedaocom moga imena, 60

samo u moga ćačka i u me
da imaju krepko ufanje,
i na pomoć zazovu me
svako u svoje djelovanje.

Nevidjene vijek biljege 65
tvoriti će s mom pomoći,
kretat stavne gore i brijege,
pače s mjesta selit moći,

činit, rijeke da najhrle
s tijekom nazad obrate se, 70
tažit more, kad najvrle
tužnijem plavim vije i tresе.

Krepka srca tim budite,
moja družbo draga i časna,
uzdajte se, ne sumnjite, 75
po meni vam sva su lasna.

Pod'ite, i moje vjere svudi
razglasite čas i slavu,
prosvijetlite slijepu ludi,
kaž'te tužnijem rados pravu. 80

Kruna i dike vi ste od svijeta,
izabrane vi svjetlosti,
po kojijeh će zemlja oteta
iz paklene bit tamnosti.

Reče, i u naš broj priloži 85
sedamdeset do dva druga,
ki će glasit zakon boži
priko svega zemlje kruga.

Nu ćutijaše lute smeće,
i bješe mu boles prika, 90
da na velik trud od veće
malo imaše nastojnika.

Tako jedan, ki gospodi
žitorodnijeh množ baština,
i u dobrieh se mnozijeh rodi, 95
ostavjenijeh od starina,

videć, srećne da ljetine
ima uzmnnožan rod pristupit,
a da malo jes družine,
koji će ju pomoć kupit, 100

s toga mućan teško u sebi
dalek iskat zapovije
pomoćnike, s kojijem trijebi
nive obilne požnieti je.

Kud ohodim, ne rijet, kako 105
ludske misli sve dohita,
i u doba ko bog svako
vidi naša sva skrovita?

Mi smo često toj po nami
tegli rukom i poznali, 110

kad god bismo sobom sami
nerazložnu sumnju imali,
er on misli tej nerodne
on čas znat nam činio bi,
i rasrčbe pun pravedne 115
začudjene pokaro bi;

paček istijeh neprijatelja
mnokrat odkri misao hudu,
činet, da je njih zlobna želja
i privare sve za ludu. 120

Ne može mu biti skrovna
još ni vjera bolne žene,
čudnijem djelom od zla otrovna
u čas jedan slobodjene.

Ova tužec dvanaes ljeta 125
s nepristavne srdoboje,
s nijedne umrle pomne i svjeta
ne mogaše doć na bolje,

ter nećiste krvi rijeke
svakdan toćec bolna iz tila, 130
sve što imaše, tašte u lijeke
tužna bješe potratila;

i ne samo ljudska ruka
dat joj pomoć ne umijaše,
neg bolesti smrtne muka 135
u ljecijeh se uzmnnažase.

Za božijem se slavnijem sinom
tač bolesna ona uputi,
da bi mogla s kijem načinom
odjeću mu dotegnuti, 140

držeć vjernoj u pameti,
tom se hiti srećna skuta,
da će u isti čas dospjeti,
ka ju mori, nezdrav luta.

Sred uzmnnožna tako skupa, 145
ki Jezusov stupaj slijedi,
i ona za nim grede i stupa,
jedva hodeć teške od zledi.

Kraj mu tiče od haline.
na tegnutje ter kriposno 150
ustavla se krv, i gine
bolovanje nemilosno.

S toga tada krepko ufana
noj se srce sve veseli,
i mneć biti ne poznana, 155
spravla ukradom da se odijeli.

Bog oćutje moć skrovenu,
ka mu iz sveta tijela izhodi,
i bjeguću ozdravjenu
s ovom riječim blag nahodi: 160

Svu bojazan, kćerce, ostavi!
Ti kroz mnogu tvoju viru
od nemoći vrle ozdravi;
u sladkom se dijeli miru!

Ona s milijem razgovorom 165
mirna i zdrava grede od nega,
spovijedajuć prid svijem zborom,
da je on pravi sin višnega.

Ne ću za sad pripovijedat,
kako svoje lice od skora 170
slično suncu čini gledat
vrhu gore od Tabora

Tri ga od družbe tu vidjesmo
puna dike ne izrečene,
i kakav je oćutjesmo 175
zrak lijeposti božanstvene.

Ovijem i još većijem ćudim,
ka sam mnoga ja pazio,
spravna pomoć vernijem ljudim,
on se istini bog odkrio. 180

Sred zamjernijeh ali djela
vik ne stavi u zabitje,
od ljudskoga kako tijela
jes uzeo slabo bitje.

Tim množ truda hotecć podni,
koje umrli tu trpimo, 186

za dat izgled nami ugodni,
na isti način da činimo.

Mnokrat se opet i s radostim
blag ne štedje i ne krati 190
veselijema među gostim
na pirovijeh blagovati.

Mnokrati se još dostoja
s korisnijema riječim znanim
sred velika družbe broja 195
razgovarat i s gradjanim.

Koli krat se kako umrli
od nemilijeh skri zlotvora,
silu bježeć i gniv vrli
nabunjena huda zbora! 200

Usred crkve često svete,
gdi ga zlohni skup zaskoći,
oblak gusti nega oplete,
i nihovijeh dignu s oći!

I do čim bi zaman oni 205
na n popali tvrde stine,
veće krat se tako ukloni
od neavijesne njih vrline.

Još nije prošlo ljeto cilo,
kad priminu Ivan sveti, 210
koga učini prem nemilo
ubit Jerud kralj prokleti.

On bratovu bješe ženu
za svu bludnu ljubio uzeo,
i naredbu božanstvenu 215
nerazbornijem djelom smeo.

S hotimatva ga prorok toga
uze karat oštro i gnivno,
obćit s drugom brata svoga
bogu i ljudem da je protivno. 220

On ne samo tuj besjedu
s necijenome zlom pogrdi,
u nerednom nego ijedu
užežen se na n rasrdi.

- Krstiteļa prava s bogom 225
 hudo u taman stan zatvori,
 s nepriličnijem kijem razlogom
 ištuc uzrok, da ga umori.
- Neprava mu zgoda doni,
 da pravednu krv prolije, 230
 kako zlotvor usioni
 bješe osnovo davno prije.
- Na negova dan poroda,
 (zlu činjenju slično vrime!)
 mnozi bani i gospoda 235
 na večeri bjehu šnime.
- Tu bez srama kći nemila
 nega ļubi nepoštene
 bješe tančac učinila
 od velike prid nim scijene, 240
 er čim laka, brza i hitra
 obraća se svud okoli,
 i u priliku tiha vitra
 u gizdavoј igri oholi,
 na razlike ter načine 245
 izvija se, skače, i leti,
 ko bez krila u visine
 da se spravlja poletjeti:
- lijepo igranje, kijem razbludno
 progizda se plaha mlada, 250
 učini se tako čudno
 obijesnomu kraļu tada,
 da se zakle prem ponosit,
 što svi čuše poglavice,
 dat joj, sve što bude prosit 255
 u moguće svoje desnice,
 ne krateć se s drage voļe,
 neka je mirna dikla ohola,
 i kraļevsko još pristole
 razdijeliti šnom na pola. 260
- Ona, od majke potukana,
 prikorene s gnusna bluda,
 glavu isprosi slavna Ivana
 u silnika zlobna i huda.
- Za sve ubojno na prošenje, 265
 koje učini zla krvnica,
 od bolesti kraļ čutjenje
 sred smučena kaže lica;
 u svom srcu ne smiljenom
 veseli se i uživa, 270
 tvrde kletve čim pod sjenom
 davnu misao ispuniva.
- Tim proroku prisvetomu
 časna glava osječena
 hrlo u sudu bi zlatnomu 275
 krvnoj slici donesena.
- Kad bog začu tuj vrlinu,
 sve pravedne koja ucvijeli,
 u pustu se s nam planinu
 dalek silna kraļa odijeli, 280
 za što i nega tako ktijahu
 rad neprave sumne grube
 kroz kraļevu oblas plahu
 zli krvnici da pogube.
- A i pakljeni kraļ opaki, 285
 glavni zlobnik od svijeh ļudi,
 ki zlijem mislim na čas svaki
 naše svijesti smeta i trudi,
 kroz vuhvenost svoju mnogu,
 prem visoko ka se kuća, 290
 proc svomu se stvorcu i bogu
 vrhe motrit ne ustruča.
- Er, ponesen jur po duhu,
 nebeski se vitez stani
 u pustiņu голу i gluhu, 295
 stvari obične ka ne hrani.
- Četres cijelijeh dana i noći
 ne oskvrnjeno tu posteći,
 i toj vrijeme bez pomoći
 od jestojake provodeći, 300
 s podnesena dugo posta
 u čovječkoј slaboj puti
 najposlije gladan osta,
 i male se snage očuti.

- Tad pakljena napas silna, 305
 scijeneć imat čas podobni,
 srca zala svijeh obilna
 da isriža čemer zlobni,
 vodeć mnogu zlu družinu
 iz ognjena skoči jaza, 310
 ter božijemu slavnom sinu
 u ljudskoj se slici ukaza.
- I znajući, gladan da je,
 tvrde u ruku stijene uzima,
 ter protiva nemu staje 315
 s ovijem riječim nesličnima :
- Ako u ljudskom tijelu jesi
 ti ljubjeni porod pravi
 svijetla kraja od nebesei,
 stvoriteja sve naravi, 320
 čemu trpiš, da te mori
 glad pogubni bez potrebe?
 kamenje ovo u kruh stvori
 i pokrijepi nim sam sebe.
- Hita Isukrs, gdi stričaju 325
 tej besjede lažne i hude,
 i napasnom suproc zmaju
 svetijem se pismom blude.
- Vali : O samom kruhu svoja
 ljeta čovjek ne provodi, 330
 neg o svakoj riječi, koja
 isred božijeh usta izhodi.
- Za sve ovako himbe prve
 zli napasnik strene vidi,
 još se sili, jošter rve, 335
 i s privaram naprijed slidi.
- Nu pakljena sva motrenja,
 kijem rajskoga pana obtječe,
 s malo truda, s malo cknjenja
 odbijena su tija daleče. 340
- Na isti način silno more,
 kad je ohola puno bijesa,
 valovite stvara gore,
 s kijeme se pruža u nebesea,
- nu stanovit kad na kami 345
 svoju oholas plahu obrne,
 sa svijem valim i vodami
 odvrženo nazad srne.
- Za sve on čas vuhovanje
 smione srde bog poznavaj, 350
 ne razmeće sve ne uzdanje,
 neg mu od prve mjesto dava.
- Tim nečisti duh himbenu
 svoju ruku na n prostire,
 ter ga nosi na ramenu 355
 nad solimske svete mire.
- Na najviši ponosite
 vrh od crkve tu stavi ga,
 a pak ove vuhovite
 i nesvijesne svjete riga : 360
- Ako ti si sin vječnoga
 kraja, ki svijem stvorom vlada,
 s uzvišena vrha ovoga
 nizdolu se vrzi sada ; 365
 pismo veli, anđelime
- čaćko tvoju stražu odredi,
 da te u ruke svoje prime,
 da te tvrdo tle ne uvrijedi.
- Jezus nemu odgovara :
 Ne napastuj, pismo poje, 370
 boga, tvoga gospodara,
 koji tebe stvorio je.
- Ovomu se odgovoru
 ne pridava neman kleta,
 na visoku nego goru 375
 Isukrsta nosi opeta
- Krajevstva mu sva od svita
 i njih slavu kaže od tole,
 ter ga hitro kuša i hita
 kroz besjede ove ohole : 380
- Sve što vidiš tvojijem okom,
 za gospara mene gleda,
 i s oblastim prem visokom
 svud moj ures zapovijeda,

- i komu je meni drago 385
 kroz moć moju prveliku
 neizmjerne mogu blago
 i krajevsku dat šibiku :
- za to sva ova podložena
 bitće od mene tvojoj vlasti, 390
 samo sklonjen na koljena
 da prida me budeš pasti.
- Boži porod na usiono
 govorenje ovo veli :
- Daleko se, zla sotono, 395
 u pakljene jame odijeli ;
 u pismu se ští svetomu,
 ti da se imaš vrhu svega
 klanjat bogu stvorcu tvomu,
 i samoga služít néga. 400
- Ovijem putom zmiye odmetne
 triš zasjedne varke odkriva,
 i né svjete prike i štetne
 smeta, odmeće, pridobiva.
- Tako kad god koñ hrabreni, 405
 ki slobodan poľem grede,
 ponositoj u nescijeni
 sluge izmori, ki ga slijede,
 i do čim se tjerat čini,
 sjemo tamo ustavlja se, 410
 i kraj puta po ravnini
 namjerenu travu pase ;
 nu kad bude očutjeti,
 da ga od njih tko priteko,
 digne glavu, ter odleti 415
 hrlijem tijekom tija daleko.
- Pazeć sile svoje tašte,
 ružno pakljen kraľ oslabi,
 i najvrľi gđi ogñi prašte
 u tamni se ponor zabi. 420
- K božijem sinu tad sletješe
 rajskijeh mladac dvorne vojske,
 u veseľu ki doniješe
 izbrane mu zgar jestojske.
- Nu ako žudiš znat omraze 425
 gnivna puka nemiloga,
 za što srnu, da poraze
 nabunjeni svi jednoga :
 to je njihova ćud nesvijesna,
 er u nemu nije krivine; 430
 zlobna ćelad, u zlu obijesna,
 nepravo ga kriva čine.
- A u svemu ľudskom tragu
 u istinu nije tega,
 ki nadvisit kroz ćud blagu 435
 i dobrotu može néga.
- Na milos ga je prignut lasno,
 rajska sladost u nemu je,
 svijeh, ki živu pravo i časno,
 časti, gleda, i miluje. 440
- Ne poznane inostrance,
 ki su dalek porodjeni,
 ko gradjane i poznanice
 u jednakoj drži scijeni
- Ustrpjenstvo tiho ľubi, 445
 djelovanje prašta opako ;
 tko ište néga da pogubi,
 on mu želi dobro svako.
- Bez bojazni s toga uzroka
 na n zlijeh ľudi reži mnogo, 450
 u maknutje za sve od oka
 poraziti svijeh bi mogo.
- Putujući šnim nekada
 priko plodne Sidonije,
 a hrleći put zapada 455
 žarko sunce da se skrije,
 pristupismo k malu gradu,
 gđi glasnike on uputi
 molit, da nam trudnijem dadu
 noćno u nemu počinuti. 460
- Nu zla ćelad ne poznana
 bez milosti bez nikoje
 ne hotje nam podat stana,
 ni u mire nas primit svoje.

Moj brat Jakob i ja tade, 465
 koji od prvijeh svud šnim bismo,
 na neharne zlobne zgrade
 žestoko se rasrdismo,

i držeć se uvrijedjeni
 s tej nescijene prem sa više, 470
 s neba dozvat plam ognjeni
 ktjesmo, da ih satariše.

On se na nas s toga oprijeći,
 i ovi naš gniv ne pohvali,
 paće ukaza s blagom rijeći, 475
 da nemili taj grad žali.

Još poznane svud zlotvore
 mnokrat navlaš nadhodijaše,
 i u njihove kuće i dvore
 u veselju često idjaše, 480

prid negovijem da razumom
 zaborave grijehe lute,
 i po malo dobrijem drumom
 neprav život svoj upute.

Na ovi način naš Mateo 485
 pusti tamna djela svoja,
 i bogati drug Zakeo,
 i množ drugijeh, kijem nije broja.

Nu čijem tako grešnijeh uči
 pravo i dobro na živjenje. 490
 zo se jezik prostrije i kući
 pohuliti toj činjenje.

Tijem ga riječim jedovitijem
 zlobna čeljad često kori,
 da zločincim sasma očitijem 495
 obći, grede, i govori.

Ali on, kako ljekar znani,
 ki nemoći goni prike,
 po svakomu mjestu i strani
 hude iskaše svud grešnike. 500

Er žaleći duše tužne
 od nauka bez pomoći

kleta grijeha gledat sužne
 i pakljene tamne noći,
 želju imaše ne izrečenu, 505

kroz lijep izgled sve kriposti
 grešnu ljudstvu zaslijepjenu
 kazat rajske drum svjetlosti,
 veleć, da toj nad sva ina

višnemu je drago djelo, 510
 i da on za to zgar s visina
 dođe i vaze ljudsko tijelo.

Kazaše nam vrhu toga,
 kolika se čuti rados
 sred krajevstva nebeskoga, 515
 ke vesele, koja sladost,

kad ustaran krivac jedan,
 boga i dušu ki ne gleda,
 i kroz život nepravedan
 od opaka svijem je izgleda, 520

dobrijem svjetom bude ugrabjen
 pakljenomu zmaju iz usi,
 i grijeh teški sasma zabjen
 s pokajanja krepka pusti.

Tako u krotkom stadu kade 525
 jedna ovčica izgubjena
 iz ostale družbe ispade
 u došastje noćnijeh sjena,

pomni pastijer, ki ju blude,
 ištući ju grede svuda, 530
 ter dokle ju nač ne bude,
 pun je teške smeće i truda;

ali kad ju paka nađe,
 zdravu u gori gdi planduje,
 sve što može boje i slađe 535
 veseli se i raduje;

na rame ju svoje uzima,
 i tekući hrlo i rado
 k ovčicama ostalima
 čuvano ju nosi u stado; 540

na kućnomu nega pragu
drobna djeca susretaju,
i u veselju milu i dragu
celove mu sladke daju.

Ne ukloni se toga radi 545
ni od ženskoga razgovora,
neka u pamet ne usadi
od rajskoga ljubav dvora.

Skoro, do čim kroz državu
Samarije stupa pitne, 550
gdi grad Siker svoju glavu
diže i pazi luge kitne,

počinuti bješe pristo,
dragu družbu svu prihode,
uz jezero bistro i čisto 555
puku občene hladne vode.

Tu razbludna dikla u vrime,
vruća sunca kad se trpe,
sud donila bješe nime, 560
i ona vode da razcrpe.

Ńu sniženo sta moliti
kraļa od nebi porod mili,
da se nemu da napiti,
da mu malo vode udili.

Malo vode s molbom pita, 565
od koga su sve stvorene
rijeke i viri, i sve od svita
zemlje daždım napojene;

koga oblastim negda mudri
vojevoda srećna puka 570
vodu izvede, netom udri
sred oštroga gola kuka!

Bistru vodu tać proseći
šnome se u dugo razgovara,
pustiti ju ne hoteći 575
bez nebeske vode dara;

vode, kojom kad se bude
napojiti verna duša,
želu od svijeta svu zabude.
a nebesku sladost kuša. 580

U govoru slatkome tomu
ne joj grešno bitje otkriva,
i čijem bogu stvorcu svomu
nahodi se dužna i kriva,
da joj čini najposlije, 585
sve krivine da ostavi,
i da sasma propovije
predni život svoj nepravi.

Tej korisne razgovore
sakriveni mi slušamo, 590
i, ki upravit kriva more,
kraļu višnem čas davamo.

A ona, od grijeha pokajana,
u grad rodni hrlo hodi,
i veliku množ gradjana 595
k Isukrstu sobom vodi.

Slušaju oni riječ negovu
puni mira i veselja,
i veomi se srećni zovu,
pazeć svoga spasiteļa. 600

Mnokrat majke podnižene
u velikoj prida n vjeri
dovedoše sve ljubjene
pod vijencima sinke i kćeri,
da mlađahni s malo muke 605
prime uz negov govor dićni
dobre svjete i nauke,
ki će i starijem bit obićni.

On u miru i u pokoju
ućaše ih vrijedna djela, 610
i čestitu ruku svoju
stavļaše im vrhu čela,
vilinskoga da žamora
ne strave ih pjesni otrovne
i pakljenijeh od zlotvora 615
hude sile, varke skrovne.

Mrzeća mu nad sve ostalo
bješe oholas, vir svijeh šteta,
pravo bivši on zrcalo
od sniženijeh svijeh od svijeta. 620

Tim ponosne često ljudi
 oštrom riječim karat sjede,
 svijem kažući snižne čudi,
 za slijediti lijepe izgledе.

Jednom, putom mi hodeći 625
 uz pomorski kraj najpreče,
 a on se od nas nahodeći
 u toj doba podaleče,
 usione cijec pripekli
 i poludne teške sile 630
 izmoredni bježno utekli
 kod kamene jedne spile,
 ter sjedeći tu pod kitjem
 lijepa bora i velika,
 uz ki uzraslo s granam vitijem
 bješe dubja još razlika, 636
 s ispraznijema besjedami
 počesmo se natjecati,
 ki se veći među nami
 ima u rajskom dvoru zvati. 640

S mnogom hitnom bjesmo stali
 (čudne stvari ja govoru)
 riječi o taštoj činit hvali
 u ispraznom razgovoru;
 kad iznenad u najveće 645
 zatjecanje tjech besjeda
 on sve znajuć grede, i smeće
 pun žestoke svijeh nas gleda;
 i pitajuć oštra lica,
 taj čas o čem besjedimo, 650
 čini, da svi zemlji nica
 oči od srama obratimo,
 ter kažući nam djeteta,
 ki daleko tašte od časti
 s mirom vodeć prva ljeta 655
 još ne znaše oholasti,
 reče: Ako se ne učinite
 kako djeca snižne svijesti,
 do vijek vijeka ne scijenite
 u kraljevstvo rajsko uljesti. 660

Stari pisci hrv. knj. XIV.

Tko je umiljen vas u sebi,
 jak mlađahno ovo dijete,
 najveći je taj na nebi,
 sve nadhodi duše svete.

Prije će zvijezde bit u moru, 665
 a na nebu ribe nijeme,
 u nebeskom nego dvoru
 mjesto ljudim oholijeme.
 Još se ježim, bratu i meni
 u njegove kada vlasti 670
 majka želna našoj scijeni,
 dođe prosit prve časti:
 jedan od nas da mu ob desnu,
 a ob lijevu drugi sjede,
 kad kraljevsku moć uresnu 675
 počne uživati, na ku grede.

Na neslične tej govore
 on rasrčbe pun i gniva,
 ognjenite sve pozore
 svrnu nami suprotiva. 680

Ne ktje majci da oprijeći se,
 a što bješe sakrivila,
 za svoje sinkе moleći se
 i njih dobro majka mila,
 neg nas kara, ki bjehomо 685
 nu poslali, da se moli,
 er steć po noj ufahomo
 čas hljepjenu naglo toli.

Karajuć nas gnivan reče:
 Što prosite vi ne znate, 690
 prije nego se taj čas steče,
 popit gorku čašu imate,
 a od mojega dalek stola
 čačko, ki svijeh dobrieh krijepi,
 goni čeljad srca ohola, 695
 i tko ispraznu slavu hlepi;
 u njegovoj vlasti stoji,
 tko u nebeskom svijetlom stanu
 desnu moju steć dostoji,
 tko li osvojiti lijevu stranu. 700

Tač podane sebi slave
poda mnokrat ocu svomu,
ki ga s rajske zgar države
posla u pomoć svijetu ovomu.

Komu za sve jednak da je 705
s božijem bitjem on u svemu,
ko čovjek se ne pristaje
u sva djela molit nemu:

čačkova je, veleć, hvala, 710
ma desnica sve što može,
ko ljudska je ma vlas mala,
ako me on zgar ne pomože.

Mnozijem reče cijeca toga, 715
u kojih smiri nezdrav hudu,
da na svijetu od svakoga
taj čudesa tajat budu.

I, za pokrit moći svoje,
za sve u jedan čas mogaše
zledi ozdravlat on svakoje,
kijem puk tužan bolovaše, 720

na kriposnu mnokrat vodu
posla trudne nemoćnike,
da ona sladku nim slobodu
i žudjene poda like.

Propuštavam, koji puci, 725
koja obilnijeh množ zemalja
ktje ga krepkoj u odluci
za svojega primit kraja.

Za zlamenje pače veće, 730
da mu daju čas podpunu,
krajevske mu slaše odjeće
i šibiku zlatnu i krunu.

Ista družba s krive osude
veće krati svjet mu poda, 735
da s oružnom rukom bude
krajevstvo iskat svijeh naroda,

vrh obilne da Sirije
vojsku odvede silnu i jaku,
i da otole šnim najprije
počne svojit zemlju svaku. 740

Bješe obćeno nih nadanje,
da u taj način lasno more
pod negovo doć vladanje,
sve što kruži siñe more.

Tako jednom do čim gredu 745
svojijem krajem da ga uzvise,
on bježeći nih pogledu
puste u gore ukloni se.

PJEVANJE ŠESNAESTO.

Za sve ovaka da pogrda
svjetovne je vlasti u nemu,
zlobna čeljad, u zlu tvrda,
smrt svakako dat hoće mu.

S kom omrazom, s kom vrlinom 6
protiva mu gñivni ustaju,
jedovitijem da načinom,
pogube ga i sharaju!

Ko svi skladni, ko jakosni 10
u jedinstvu svijem nepravu
kažu mu se nemilosni
i negovu prose glavu!

S većom silom, s većom bukom
nega su ovdj, jaoh, doveli,
nego da su silnom rukom 15
neprijateji grad vazeli.

Ali s krepkom on pameti,
slijedeć voļu čačka svoga,
pripravan je sve podnijeti
za spasenje svijeta ovoga. 20

Samohoć se skupu opakom,
ki ga iskaše, dvaš ukaza,
lasno moguć s noćnijem mrakom
od huda se skrit poraza.

- Svijeh se vidjeh ja pripasti, 25
 netom nima povidje se,
 i na crnu zemlju pasti,
 ko da ih ognjen trijes zanese.
- Nu, kako ga zlobno krive,
 stari zakon ne razbija, 30
 ni puk uči, da zlo žive,
 ni od crkovne časti odbija;
 samo učeći pripovijeda,
 da nebeski čačko ne će
 od živina u naprijeda 35
 svetišta primat veće.
- S tijem naukom znat čini se,
 Mojsesova sred pjevanja
 drugi zakon da zdrži se,
 nego kažu pisma izvanja; 40
 drugi zakon, od kojega
 zakoni su stari sjene,
 komu imaju svijeta svega
 zemlje biti podložene.
- I, da ti se čudit moći, 45
 znaju, i znati toj ne tajе,
 da ima vitez na svijet doći,
 naše utaziť trudne vaje,
 po komu će rajski dvori
 ljudem biti rastvoreni, 50
 i na vječna dobra gori
 verni dusi povedeni.
- Ńega objavi višni davno,
 Ńega poju pisma sveta,
 on spisatelj, on je spravno 55
 zdravlje i dobro tužna svijeta.
- Prem nesrećni, slijepi od veće,
 kijem pakljena noć gospodi,
 da ne vide svoje sreće,
 da pri bistroj žedne vodi, 60
- da se poznat malo mare,
 puni ohola zla nehajstva,
 izvršene božije dare,
 ispunjena stara otajstva!
 Slavna kripos, svijetlo lice, 65
 i čudesa ne izrečena,
 od umrle vik desnice
 vrhu zemlje ne učinjena,
 uglavila koga ne bi,
 neg prem ako nevjeran je, 70
 da ovi mladac grede s nebi
 višne ispunit obećanje.
- Tom ja upazih Ńega sliku,
 i moguće čuh govore,
 i zamjernu vidjeh diku, 75
 ka zanosi svijeh pozore,
 čačka i majku i stan rodni
 i sve imanje ođoh moje,
 ko svi ostali druzi ugodni,
 koji mu se verni broje. 80
- Ni se vijeku pak pokajah,
 ni u bolesnoj nađoh smeći,
 rad vremena, koje trajah
 Ńega dvoreći i slijedeći;
 paček s iskrom jak malome 85
 plam se velik mnokrat stvori,
 tač ljubavim uzumnožnome
 srce moje za nim gori.
- Jošte i družba ina izbrana,
 koja ga se slijedit stavi, 90
 šnime je ovako zavezana
 s krepkom vjerom i s ljubavi.
- Nu ne scijeni, da nas darom
 on u družbu svu privede,
 ali s hitrom kom privarom, 95
 ali medne kroz besjede!

33. učeći] cuechi; zagrebačko izdanje ima: čueći, ali ja dršimda je ono u rim-
 skom izdanu štamparska griješka mjesto: uechi. U originalu j: quamnis visce-
 ribus monet et lustralibus extis parcendum posthac. 91. savez na] savasana?

Sve nam gorkos obećava,
i razliko tugovanje,
i rodnijeh iz država
trudno i mučno svud skitanje; 100

rad imena ko negova
bit imamo u nescijeni
od gradova do gradova
po zlijeh ljudi progonjeni.

Sve, što nami on obeća, 105
sve počesmo kušat sade:
gorke smeće iza smeća,
iza jada teške jade.

Samo iz naše družbe vrijedne,
veli, jedan da biti će, 110
sile i muke ki bez nijedne
u tih način umrijeti će,

a ini da će silnom smrti
svrhu imati svi čemernu,
slabo tijelo ka će strti, 115
ne pogubit dušu vernu.

Učeći nas u toliko,
za steć rajске vječne česti,
dobro umrlo sve koliko
pogrđevat s jakom svijesti; 120

blago dijelit nevojnima,
svijeh pomagat, koji cvile,
i kijeh nemoć, glad i zima
bolovati luto sile;

i za ugodni biti nebu 125
i mi uboštvo da ljubimo,
i glad i trud i potrebu
krepko trpjet naučimo:

vrhu zemlje tim studene
vidješe nas mnozi često, 130
ali gole povrh stijene
spanju noćnom iskat mjesto;
i potrebne drugom hranom,
ki jad sto krat snašo nas je,

gdi satreno među dlanom 135
blagujemo žitno klasje,
a isred bistrijeh vrela i rijeka
rukom crepat hladne vode,
kad god bi nas želja prijeka
zategnula putom hode. 140

Da ja imam sto jezika,
i vjekovit glas gvozdeni,
i da slatkijeh svijeh pjesnika
znanje i kripos bude u meni,
ne bih truda pribrojio, 145
koje u ovo malo vrime
svaki od nas jes podnio
s draga srca za jedno šnime.

Nu za sve se nami zgodi,
slijedeći ga po sve strane, 150
u potrebah nač kad godi
bez podobne piće i hrane;

blago kraja svijeh na svijeti
mirno srce nadhodijaše,
i bogate zrak pameti 155
sred uboštva u svijeh sijaše.

Još ne mañe žena i ljudi
družba svak čas uzmožita
bješe uzela slijedit svudi
vojevodu glasovita. 160

Svaki od onijeh, ki bi k nemu
s temelitom pristao svijesti,
u trudu se najvećemu
ne vidijaše vijeku smesti.

Na isti način kad se stavja 165
kralj veličak na rat bojni,
i konika mnoštvo spravja
i pješnika skup neizbrojni,
netom vojske sve protiva
neprijatelju svom uputi, 170
koga s mislim jur dobiva
i nosi mu poraz luti,

ne samo oni, ki držani
 kletvom jesu da ga slijede,
 želno teku, gdi spoznani 175
 stijeg veliki negov grede,
 neg velika množ joštera
 ne upisanih za nim hodi,
 njih požuda i namjera
 plijene obilne na boj vodi. 180
 Gdi god bi se uputio
 slavni vitez, rajska dika,
 za sobom bi množ zanio
 neizbrojnijeh naslednika,
 da kad godi poļa ravna 185
 i široci puti cijeli
 negov stupaj slijedit spravna
 česta puka ne bi uzeli.
 On veće krat toga radi
 u puste se sakri gore, 190
 bježeć pogled od čeladi,
 koja nega svak čas dvore.
 Jednom, do čim polak mora
 krajnijem žalom hod prostire,
 od uzmnožna slijedjen zbora 195
 i velika priko mire,
 ne mogući drugdje uteći,
 vrh malahne skoči lađe,
 koja mu se tuj po sreći
 privezana uz kraj nađe. 200
 Učini ju odriješiti,
 ter od kraja ne daleče,
 za moć puku besjediti,
 šnom se ukloni i uteče.
 I videći mnoštvo duša, 205
 koje staše pripravjeno,
 riječ negovu da posluša
 i naučenje božanstveno,
 ne izrečene pun blagoće
 usta otvori svoja medna, 210
 kažuć, da svak bježi od zloće,
 i da je srca svak pravedna.

S pomnijem uhom svi stojahu,
 slas držaše svijeh velika,
 sveti govor čim slušahu 215
 nebeskoga besjednika.

Valovito more, koje
 bi ardita dotle obraza,
 bješe uspreglo vale svoje,
 i mirna se lica ukaza; 220
 kitno dubje i zeleno,
 ke kraj bližni odijevaše,
 ko da staše začudjeno,
 jednijem liskom ne kretaše;
 bogolubne ali žene 225
 vapijahu od veseļa,
 sladkom riječim zanesene
 istinoga učiteļa:

Ah, blažena da je utroba,
 koja tebe začē i nosi, 230
 i blažene svako u doba
 prsi, koje ti siso si.

On blažene sve veleći,
 koji božiju riječ slušaju,
 i od grijeha se uzdržeći 235
 nu pomniivo sveđ čuvaju,
 o nebesijeh da mislimo
 podavaše svjeta nami,
 a na zemļu ne pazimo,
 rastrovanu svijem zlobami; 240
 da ište svjetlos svak istinu,
 a tamnoga svijeta opaka
 pleše taštu veličinu,
 s kojom obći zloća svaka,
 veleć: nad sve mir pitajte 245
 u slavnoga kraļa od nebi,
 i molit ga ne pristajte,
 da ste mirni vazda u sebi.

Nastojte imat pomnu osobnu.
 podnižnom se dičit čudim, 250
 a na oholas mrzit zlobnu
 i neugodnu bogu i ljudim.

Tko je srca mirna i tiha,
taj se ugodan višnem čini,
a od svijeh zala i od svijeh griha
oholas je vir istini. 256

Nebeski su puti mučni,
sniženi se po njih peću,
ki su trpjet sla naučni,
ki se opiru svom hotjeću. 260

Tim hrabreno pogrđujte
ludake časti, ljudska blaga,
sami sobom ter krađujte
sred uboštva nebu draga.

Sve su kratke slasti umrle, 265
sve kolike u čas jedan
na skoćanje svoje hrlje,
nemiran je, tko je njih žedan.

Nije vlastito vami stanje
ova zemlja, dragi moji; 270
vjekovito uživanje
na nebu vam spravno stoji.

Tom se s tijelom duh razdili,
i svjetovno prođe more,
sve mogući čačko mili, 275
primiče vas svoje u dvore.

Tu čestitos ne izrečena,
tu vesele cavti drago,
tu stanuje rados vječna,
tu se uživa svako blago; 280

i strah vas je s malo truda
ovu izvrsnu platu steći,
dalek taštijeh od požuda
pravdu i stupaj moj slijedeći?

Tec'ite dobra na neumrla, 285
ne budite u to slabi,
ni čes huda, ni smrt vrla,
ni zlo vrijeme ka ne grabi.

Jedan drugom ljubav nosi,
i kaži se blag u svemu; 290

lubežljivo nebo prosi,
mila je blaga ćud višnemu.

Zlobne omraze otjerajte,
i od rasčbe plam strašivi, 295
na riječi se ne obzirate,
ke žamori puk laživi.

Pače, ko gōd ima želju
zazvan biti sin višnega,
dobro čini neprijatelju,
sa svijem srcem ljubi nega. 300

I na onoga, tko ti bude
zamlatnicu u obraz dati,
ne moj držat srčbe hude,
neg mu i drugi jošte obrati.

Neka za čas taštu i slavu 305
svjetovni se ljudi koļu,
i u zavadam svoju glavu
na bojnomu gube poļu.

Na glas svijeta vi mrzite;
za susresti rajaku diku, 310
mir umrlijem svijem želite,
a najliše protivniku.

Ne bojte se od silnika,
ni vas smeti, ni ustavi
svijes himbena, sila prika, 315
da u životu nijeste pravi;

nemilosni samo ljudi
tijelo umrlo sharat mogu,
nu vrlina njih ne udi
vernoj duši, miloj bogu! 320

On pomnivo, moji drazi,
s nebesa vas blnde i brani,
da vas pako ne porazi,
kletijem varkama oružani.

On je pokoj vami u smeće,
on vas ljubi, gleda, i ćuti, 326
bez nega vam voļe ne će
vlas na glavi poginuti.

- Samoga se nega bojte,
i s dostojnom vazda časti 330
umiljeni svi nastojte
negovoj se klanjat vlasti.
Nega zemlja i valovi,
nega dvore sva nebesa,
on priteški vas svijet ovi 335
na hotjenje svoje stresa.
U negove mile ruke
svaki se od vas priporuči,
i sve misli i sve odluke
po negovu voju skuči. 340
Privelika moć negova
jakosna je i po smrti
ognenitijeh sred jazova
nepravedne duše trti.
Od negova vik zakona 345
ne mozi vas razdijeliti
plam strahovit, studen siona,
smrtna boles, mač srditi.
Pače za čas nega vjere
nijedan sretat ne imaj straha 350
zle medvjede i pantere,
silne tigre, lave plahe.
Jezikom će jošter oni
od silnika vam podane
podniženi i prikloni 355
ľubko lizat vaše rane.
Pod'te, družbo ma hrabrena,
moji verni nasljednici,
pod obranom moga imena
zaštitjeni svi kolici. 360
Brinut putom ne mojte se
vam potrebne hrane cijeca,
ni u mislijeh starajte se,
što će biti vaša odjeća.
Vid'te zvijeri od planine 365
za jedno s skotom letuštijeme,
- sjetbu i žetvu ke ne čine,
i ne imaju dvora i spremel!
Né vlas božija, ka ih stvori
sve moguća, milostiva, 370
svijeh naredno pita i cori,
vriježi, blude i odiva.
Ona, koja svijet nadari
ljepotami razlicima,
s gar s nebesa vrh svijeh stvari 375
osobitu pomnu ima;
ona odjeće zemľi ugodne
od zelene trave dava,
luge uresom čini plodne
lijepa cvijetja i gizdava; 380
po noj kitno dubje, s dikom
dižući se put nebesi,
stvara milu sjen putnikom,
kiti poľa, gore resi.
Čuvajte se s svom jakosti 385
nepravednijeh od privara
i;od lažeće ispraznosti,
ka čovjeka ľuto hara.
Od zaliha prem jedjenja
sveđ se uzdržat velim vama, 390
i od bludnoga sagriješenja
kako od silna bježat plama.
Tija lakomos svak prokletu
iz svojega srca izagni,
i na tuđe blago i štetu 395
vik ne hlepi i ne smagni.
Tko bit želi drag svakomu,
i svoja ga duša utišti,
prav i miran živi o svomu,
a naprijeda već ne išti. 400
Zla zavidos, družbo moja,
na daleče od vas bježi,
s kojom vijeku nije pokoja,
ka neprave žeľe vrijemeži.

366. s skotom] s' kotom. 369. ne] nie, nije li ovo zar mjesto: njih? 363. sta-
rajte] staruite

- Postavite tvrdu stražu, 405
od otrovna ne bit zbora
zlobnijeh, koji hine i lažu,
gorci u srcu, medni s dvora,
ki pod slikom sveta obraza
jedovite misli snuju 410
puni himbe i poraza,
da te rane, da te otruju.
Vi budite prave svijesti,
er skrovene stvari nije,
ka na svjetlos ne će izljesti, 415
dugo vrijeme ku ne odkrije.
Uzdržite s pomnom oči
od taština grešna svita:
nečis pogled smrt uzroči,
smeta pamet, dušu hita 420
Od ispraznijeh i usionijeh
čuvajte se sveđ besjeda:
prostran jezik većkrat onijeh,
ki nim pale, gorko ujeda.
Malo a pravo govorenje 425
kraľuj vašijeh posred usti:
pravoj duši sve željenje
milostivi bog dopusti.
Novi ovako u životu
i očistjeni od krivina 430
zagrlite svi dobrotu,
i naučite, što je istina;
i ako grijeha još staroga
ki god se u vas trag nahodi,
oper'te se od zla toga 435
u mogućoj srećnoj vodi.
Ja, ko bistri vir žudjeni,
vode vam ću podat svete,
neka on ćas umiveni
nimi od grijeha svijeh budete.
Na kladenac moj pravedni
tec'te hodom pospješnime
svi kolici, ki ste žedni,
da ugasite želju nime.
- Svi veseli hod'te u miru, 445
ne nosite srebra i zlata,
me milosti čistom viru
pravo je srce puna plata.
Ovako se smrt utjeće,
ka dohodi duši vrha, 450
na ovi način raj se stjeće,
koga ne tre nijedna svrha.
Ćačko, višne kraľ države,
sve mi ovo nareko je,
on je istine jezer prave, 455
odkle izviru rijeći moje.
Na ovi način sin vladaoca
nebeskoga besjedijaše,
i svojega tažit oca
svijeh nas ľubko svjetovaše 460
ne s ubijenjem krotcijeh stada,
neg s molitvam podnižnima,
veleć, način ovi od sada
da se u molbah držat ima:
Višni ćačko, sve mogući 465
stvoriteľu od svijeh ľudi,
ki na nebu kraľujući,
tve mogućstvo stereš svudi,
ćas imena slavna tvoga
posvetjena budi u vike, 470
od kraľevstva nebeskoga
ućini nas udionike.
Sve stvorenje tebe dvori,
i tvu ispuni voľu svetu,
kako u rajskej slavi gori, 475
i na umrlom tako svijetu.
Tvoj svakdaňi kruh primili,
ki je sladka naša hrana,
dobrota nam tvoja udili
blagodarno segaj dana. 480
Zla nam prosti, ke ćinimo,
ni se rad nih na nas gñivi,
kako praštat i mi obćimo
onijem, ki su nami krivi.

- Izbavi nas od napasti, 485
i od svijeh sala oslobodi,
tvom milosti, tvojom vlasti,
gdi se svaki lijek nahodi.
- Vrh ovega jošte objavi,
da ima doći vrijeme ognjeno, 490
zapanjene kad naravi
smesti će se bitje obćeno;
tužni umrli kad će vidjet,
da ti od straha srce utrne,
žarka sunca lice ublidjet, 495
i po nemu tmine crne;
- s koprenome gdi krvavom
skroven mjesec već ne siva,
s krutom sjenom i nezdravom
gdi kraluje noć strašiva; 500
gdi okoliši nebeski se
zametenijem redom vrte,
skorjepjene zvijezde gdi se
s dvora višnijeh ore i srte;
- gdi je satrena zemlja jadna 505
silne od trešne strahovite,
gdi padaju iz nenadna
gore, do tad stanovite;
- gdi valovi mutna mora
uzavreli priko majere 510
podižu se viši od gora,
ko da se od njih vas svijet ždere;
- sve živuće gdi stvorenje
lednijem strahom stine i huka,
gdi se plačno svud vapjenje 515
čuje i vidi smrtna muka.
- Tad on sličan trijesku ognjenom
s nebesa će doći opeta
za jedno s vojskom ne izbrojenom
od anđelskijeh vernijeh četa. 520
- da, kad ogañ treskoviti
vas svijet satire s božije osude,
i nova se zemlja odkriti
s nebesima novijem bude,
- s oštrom pravdom ljudska osudi
sva dostojstva i krivine, 526
ter pomili dobre ljudi,
a zlijem poda vječne tmine.
- On će anđele sve poslati
na četiri svijeta strane, 530
da sve ljudstvo budu svati,
da iz grobova svak ustane.
- Strašive će tada trublje
urnebesom silnijem pjeti,
u ponore ki najdublje 535
svoj će oholi glas prostrijeti,
od smrtnoga sna probudjen
neka ožive svaki umrli,
ter ureda, za bit sudjen,
prid pristoje božije hrli. 540
- U kom će se tad nač trudu
grešna čeljad prem žalosna,
kad prid lice doći budu
strašna sudca i ponosna!
- Ko će biti srca mrazna. 545
ko smetene saama svijesti,
puni straha ko porazna
grozno će se prid nim tresti!
- On visoke povrh gore
veličine pun sjedeći, 550
i gorušte sve pozore
svud okolo raznoseći,
dobru čeljad izabranu,
za podat im rajске sriće,
blag ob desnu svoju stranu 555
mednom riječim staviti će;
- izabranu čeljad, koju
iz početka on pozno je,
da će u srećnom biti broju
oblubljene družbe svoje. 560
- A u pravednom za tijem gñevu,
za podat im muke prike,
s oštrom riječim na svu lijevu
otjeratće sve grešnike.

Tako poman pastijer, kade 565
zle studeni padat počnu,
ter sva polja i livade
uzmu rađat travu sočnu,

s mnogom pomnom razdijeljene
mirne ovčice od kozlića 570

u ravnine šle zelene,
gdi je podobna nimi pića,
a kostretno plaho imanje,
ke se u štetu it ne ustavlja,
na prilično plandovanje 575
u kamene gore odpravlja.

Rijetće sudac pravednijema :
Hod'te, družbo ma čestita,
k raskošami vam spravnijema
od prvoga bitja od svita ; 580

hod'te k slavnom čaćku momu,
da vam vječna dobra udijeli,
kako ste i vi potrebnomu
vaša dobra sveđ dijelili ;

a vi, kleti, tijekom hrlijem 585
u pakljene pođ'te jaze
gorjet među dusim vrlijem
neprištavne na poraze ;

pođ'te, izmetni, k odmetnicim
u nemile strane tmaste, 590
kako se i vi nevojnícim
nemilosni sveđ kazaste.

Istiskani oni tada
od pakljenijeh zlijeh nakazni
grdi, crni, puni jada, 595
u ponor će sletjet jazni.

Tu strmovrat oboreni
bez ufanja od milosti
sve će vijeke bit mučeni
ognenitoj u tamnosti. 600

Nu na drugoj kakva strani
gledati će bit ljepota

svetijeh, ki su izabrani
za rajskoga za života.

Od čestitijeh nih telesa 605
bog, će umrlo sve dignuti,
da su obični svijetla ureda,

ni podložni na vaj ļuti,
i da od truda svijeh slobodni
do vijek vijeka uživaju 610

negov pogled drag ugodni,
gdi se dobra sva sastaju.

Prije vremena nitko toga
ne ufaj se u svom tilu
sred kraļestva nebeskoga 615
u rajskomu bit svjetlilu,

izvan božije majke izvršne,
i ka s čudne višne moći
mala družba šnime uskršne,
za šnim istijem u raj poći. 620

Same duše u toliko
rajskoga će sred vesela
dobro uživat sve koliko,
lice svoga stvoritelja,

kako i duše zlijeh grešnika 625
u pakljenijeh mukah doli
sred vječnoga plama prika
žestoke će trpjet boli.

Otajnosti čudne ove
u velikoj noćas scijeni 630

od milosti od negove
objavjene jesu meni,
čim, za žalos izvidati,
ka me bješe obujmila,

trudnu glavu veće krati 635
naslanjah mu posred krila ;
posred krila, odkle istječe

ne izrečena slas i znanje,
sve slabosti čijem se liječe,
pada svako tugovanje. 640

Kud ohodim ja negova
govorenja sladka i znana,
ka država mnokrat ova
polak rijeke ču Jordana?

Kud korisnijeh broj nauka, 645
pod evrijenskijem ke gorami
ne izbrojena mnoštvo puka
slušalo je sto krat s nami?

U pričicah sad krovene
činijaše nam razgovore, 650
sad očite i otkrivene
svak razumjet da ih more.

Od svijeh stvari sad velijaše
on početak da je i svrha,
sad se od pravde jezer zvaše, 655
komu nije mjere i vrha.

Sad stavjaše ime sebi
od svjetlosti prave i puta,
kijem se lasno gre put nebi,
na daleče pakla kruta. 660

U toliko mi možemo
po pravdi se zvati blaženi,
kijem se zgodi, da čujemo
negov govor božanstveni,

kijem samijema jes podano, 665
nega pazit, šnim družiti,
i besjedit na uzdano,
i ovu vječnu čas dobiti.

U dohodna jošte lita
boljetće se pozni unuci, 670
što nije sreća tač čestita
u njihovoj bila ruci.

Ova lijepa čuda istina
spovijedaše Ivan znani, 675
čudeći se van načina
i vladalac i dvorani,

kad naripi s mnogom vikom
zlijeh židova skup prokleti,
vapijući s riječi prikom,
da Isukrs bude umrijeti. 680

Toj videći Jozef bježi
za jedno s mladcom silna iz dvora,
i k majci se poč poteži,
želnoj od njih razgovora.

Oba dva se putom hode 685
žalostivi zgovaraju,
na ki način teške zgode
opovidjet noj imaju.

PJEVANJE SEDAMNAESTO.

A Pilato, nastojeći
sloboditi pravednoga,
u veliku trudu i smeći
nahodi se zarad toga.

Dvoumeći razdjeljuje 5
misao svoju po sve strane,
i sobom se sam svjetuje,
ko će smirit zle građane.

Ukras mladca plemenita, 10
komu nije slike izrijeti,
i dobrota glasovita
vrta mu se po pameti.

Po tanko mu jes rečeno,
da je on porod boži s gara. 15
vrhu toga sve vidjeno
na čuvenje odgovara.

Tim na mnoštvo prem srdito, 5
koga bukom zamne dvori,
lice obraća plemenito,
i ove riječi nim govori: 20

S dvora mi se odijelite,
10 ter s dostojnijem pak načinom
smireni se povratite,
ne s vikanjem, ni s vrlinom;

pače izbor' te među vami, 25
 vaša srčba kad se ustavi,
 s razložitijem besjedami
 za svijeh jedan da me uglavi,
 rad koga se huda dila
 uhitjenu mladcu ovemu 30
 ima podat smrt nemila;
 ki stanuje grijeh u nemu?

Kad po tiho čut vas budem,
 znam, kako se sudit ima;
 s nabunam se pravijem ljudem 35
 lasno život ne vazima!

On dospijeva sej besjede,
 a nepravi narod slipi
 iz polače na dvor grede,
 i od rasrčbe zubim skripi. 40

Zle čeladi zlobna vrsta
 ne misli se ostat vijeku,
 dokle prava Isukrsta
 ne pogubi kroz smrt prijeku.

S druge strane vas pun muke 45
 boži krvnik, tamni Juda,
 koji nega pada u ruke
 nabunjena mnoštva huda,
 na izdavno djelo svoje
 obzira se, i poznavaju 50
 kakvu zloću skrivio je,
 ter se u srcu svom skončava.

Koliko bi tužan ktio
 na prvo se vratit stanje,
 i da vijeku promislilo 55
 na prokletu nije izdanje!

Cijeca toga ne ima mira
 u neharnoj svojoj svijesti,
 čemerna ga misao stira,
 za najposlije sasma smesti. 60

Grijeh mrzeći, ki na svijetu
 ne vidje se od vik vika,
 tre ga, i prosi pravu osvetu
 od krvnoga izdavnika.

Tim ne moguć trpjet veće 65
 silne vale čestijah misli,
 koji ga su puni smeće
 oda svuda luto stišli,
 štetnu platu djela kleta,
 u desnicu srebro vase, 70
 za ke proda stvorca od svijeta
 zlobnom zboru punu omraze,
 ter pokajan tekuć štime
 prid židovske glave opake,
 tužnijem glasom i plačnime 75
 nim besjedi riječi ovake:

Vraćam vaše vam pjeneze,
 kijeh lakoma prem pohlepa
 u ne izrečen grijeh uveze
 mene od veće huda i slijepa. 80

Sasma je teška ma krivina
 i žestoka po mu glavu,
 bez razloga i načina,
 vajmeh, izdah vam krv pravu!

On je, poznam, božanstveni 85
 pravi porod i bog pravi;
 sad se pamet vraća meni,
 sad me tmasta noć ostavi.

S besjedami tijem za jedno
 posred crkve, gdi oni sjede, 90
 meće srebro nepravedno
 prid nemile njih poglede.

Oni pamet ne stavljaju
 na negova taj skončanja,
 neg se jošter nim rugaju 95
 radi pozna pokajanja.

Govore mu svi jedini:
 Što mi činit za to imamo?
 Misli o tvoj ti krivini,
 er mi na nu ne gledamo. 100

Na ruganje toj nemilo
 on ko smamjen na dvor hodi,
 i proklina dušu i tilo
 i čas, kad se začu i rodi.

Gorke misli, ke ga more 105
s nemilijem svak čas boli,
rastu kako plaho more,
kijem vladaju vjetri oholi.

Zlobna napas hitra i tanka,
s kojom krvno djelo izvrši, 110
vije se uza n bez pristanka,
da do mala vrat mu skrši.

Jur živoga vrući od plama
vječne plame sebi sluti,
jur ne može oči od srama 115
put nebesa podignuti.

Bez pokoja tim ognjene
svud vrteći svoje oči,
kroz govore sej smetene
sebe kara i bezoči: 120

Kud ću? što ću? vajmeh, tužan!
Od života nerazborna
kad bit ne ću crn i ružan
s kleta izdajstva i prikorna?

Hoću li opet k nemu poći, 125
i opovidjet me grijehenje,
i neizmjernejoj mojoj zloći
pitat pokoj i proštenje?

Nu s kijem sam se, jaoh,
obrazom
k nemu stupit pripravio, 130
koga s vječnijem mojijem porazom
žestoko sam uvrijedio?

Kako da ga molim, kako
ja prid nime da govorim,
koga, vajmeh, toli opako 135
ne štedjeh se da umorim?

Nije načina temu i reda;
od nega me dalek tjera
moj grijeh teški bez izgleda
i pakljena ma nevjera. 140

Što se odovle ne odlim
sve što u dalje mogu strane,
da tu plačem, da tu cvilim,
provodeći dni ne znane?

Odnes'te me priko mora 145
put pustošna koga kraja,
crni oblaci! vihri od gora!
gdi ljudskoga nije stupaja.

Ali ka će strana od svita
sakrit moći moj grijeh hudi? 150
Božija ruka treskovita
svud se stere, stiže svudi!

Gdi god stupaj moj uzhodi,
slijedit me će misao prika,
i po suhu i po vodi 155
pobjeguća izdajnika.

Svjedočbu ću me krivine
svud sred srca nosit moga;
da se u crne skrijem tmine,
ne mogu se skrit od boga. 160

Gdje? čijem? Da što krzmam
veće?

Ali laživ san me vara?
Velike su me nesreće,
ne ima lijeka ma privara!

Ti poda mnom ne vidjene, 165
zemlo, jaze tve rastvori,
i prožderi živa mene
za jedno s mislim, ka me mori.

Nu što sumnim? Koje sada
ufanje me sreta i tiče? 170
Prem si dobru tvom nazada,
na zlo brzi nesrećniče!

Onda se, onda pristojaje
ovo tebi sve razbirat,
kad se vratit ti mogaše, 175
i mrzeću misao istirat.

113. vrući] vuruchi. 122—124. quae nam quae secula porro sera adeo tantum
scelus unquam oblita silebunt? 141. odilim] odielim. 147. oblaci] oblazid. 176.
istirat] istierat.

Umri sada, razlog prosi,
rukom se istom tvom osveti;
pokli život svijeh izdo si,
ne imaš ni ti već živjeti. 180

Umri! čemu tvoj život je?
Sam si sebi jamu izdubo,
kad samohoć skrivit hotje
djelo toli ružno i grubo.

Ah, ma srećo pala s rđom! 185
u ovemu li nepokoju
teškom svrhom od svijeh grđom
ja sramotim staros moju?

Ove riječi on besjedi,
spravan sebe sam satrti, 190
i zli poraz, ki ga uvrijedi,
prikratiti samom smrti.

Scijeni, da će sama ona
sve kolike dić uzroke 195
od skončanja usiona
i od misli sve žestoke,

er o svojoj čim krivini
misi smeten izvan mjere,
svak čas mu se hudu čini,
jazna zemlja da ga ždere, 200

ali da trijes ognjeniti
s neba leti vrhu nega,
života mu da se hiti,
da ga sprži, da satire ga.

Čini mu se, sveđ da pazi 205
izdavnoga meštra sliku;
iz pameti često izlazi,
u strahu je sveđ veliku.

Od stupaja do vrh glave 210
studeniji jur je od leda;
oči mu su sve krvave,
usti modre, slika blijeda.

Oda svudi nega okolo 215
oblijetaju strašne tmine,
i pakljenijeh srda kolo,
ke ga vodi da pogine.

Smamjen, koji pakljenoga
rob silnika voli umrijeti,
neg pokajan doć prid boga,
i svoj grijeh mu spovidieti; 220
er vik praštat ne pristaje
kraj od neba milostivi
duši, koja se uprav kaje,
da najveće zlo sakrivi.

Ali on slijedeć misao svoju, 225
pun neufanja ku zagrlji,
grede u gorkom nepokoju,
na nepokoj neumrli.

Od ljudskijeh se tijekom pozora 230
u dubravu gustu krije,
kod kraljevskijeh koja dvora
razlicijem se dubjem vije.

Tu čijem snuje s trešnom lutom
misi, na svoj vaj pospješne,
kijem načinom, kijem će putom 235
dni dospjeti ružne i grešne,
silnijem gvozdzjem ali otvorit
sve će prsi jedovite,
smrtnijem skokom ali oborit
s klisure se kamenite. 240

iste srde pakla huda,
ke ga na smrt zlu nukahu,
i u svaki čas i svuda
kod nega se nahodijahu,
od poraza tamna i gruba 245
put mu kažu vele gori:
da se objesi s tvrda duba
i zanicom sebe umori.

On se na smrt tu pospješi,
ko ga pakljen duh potaknu, 250
na dub se uspe, pas odriješi,
kijem sam sebi vrat zamaknu.

Po srijedi mu puče utroba,
ter od crne zemlje crna 255
po tle mu se kratko u doba
sva prosuše unutra;

i bivši se tada ismakla
grešna duša ne spoznana,
u čas jedan bi dno pakla
od zlijeh duha posmucana. 260

Pod', izdavnjeh neharne, 260
u dostojni plam i tminu,
pod' neizmjerne plaćaj biće
za neizmjernu tvu krivinu.

Dokli zemlju stanovitu 265
budu obhodit višni kruzi,
živjeti će na sem svitu
tve sramote, tvoji ruzi.

Jur iz vedre strane istočne 270
protivnica noći otajne
sijaše zora, da svak počne
trude slijedit običajne,

a staroste silna grada
i crkovni redovnici
s mnogijem pukom bjehu tada 275
došli prid dvor svi kolici.

Ponosnoga priko praga
ne ktje mnoštvo prić nemilo,
velikoga dana blaga
da ne smete kroz to dilo. 280

Klete trage i neharne,
tvrdoglave ne poznane,
čuvaju se da ockvrne
malom stvari dni svečane,

a ne haju, da se ustave 285
smrt podati božijem sinu,
na čas koga ovu slave
zlamentu svetkovinu,

ki je nekada njih primio,
da su boži puk izbrani, 290
ki se čovjek porodio,
vječne od smrti da ih shrani!

Čekajući tim na dvoru,
u prijekoju se srčbi more,
gdi neurednu rogoboru 295
žamornijema glasom dvore.

Tuj nabunu čuje i pazi
knez mogući od Solime,
iz polače tijem izlazi
i gospoda mnoga štime. 300

Svijetla odjeća izabrana
od gospodstva sija na nemu,
prid nim grede skup dvorana,
prute od vlasti ki nose mu.

S ovom dikom prid dvor sjeda
na pristole na veliko,
i oko nega ne bez reda
ino vijeće sve koliko.

Puk židovski toj pazeći
sa svijeh strana prida n teče, 310
komu, ostali svak mućeći,
on besjede ove izreče:

Kaž'te, za ki nepravedni
grijev i zloću vi prosite,
da se umori mladac vrijedni; 315
ke zlo u nemu nahodite?

Rod mu i život hotjeh znati,
i ne mogoh naći uzroka,
za ki mu se može dati,
kako istete, smrt žestoka. 320

Pače jošter kroz negova
čudna djela vam vidjena
država će ostat ova
po sve vijeke proslavjena.

Tom upazih nega sliku, 325
i čuh govor pun sladosti,
rijeh: umrlom u čoviku
nijesu ovake izvrsnosti;

296. žamornijema] zagrebačko izdane: žamornijeme; ako glasom nije datie mjesto instrumentalna, može biti da je štamparska griješka mjesto: glasim? 327. čoviku] čovjeku.

- Usta i pogled i svi čini
božanstvom su narešeni; 330
ili bog je on istini,
ili porod božanstveni.
Prignite se i pridajte,
utaži se vaša smeća,
kraja u skladu svi priznajte,, 335
kega nebo vami obeća.
- Na njegove taj govore
svi se luto bole i skaču,
a žamorne rogobore
obćena se vika začu. 340
- Isred zbora, tad se diže
vješ govorit Ana sijedi,
i vladaocu stupa bliže,
ove riječi ter besjedi:
Da nije drugo svjedočanstvo, 345
svijetli bane plemeniti,
kijem će tvoje veličanstvo
krivca ovega pogubiti,
svakomu je stvar očita,
ki pameti slijepa nije, 350
a i dobrota tva čestita
može poznat taj najprije,
videć, da se veći dio
od meštara grada ovoga
skladnijem srcem sjedinio 355
suproč grijesim od jednoga.
- Kroz besjedu on medenu,
pod kom čemer zli pribiva,
ludu čeljad zaslijepjenu
u svu družbu primamiva. 360
- Vedrijem licem kripas hini,
ne moj da te obraz vara,
ali od srca u dubini
stan je opacijeh svijeh privara.
- Družbe u dne i u noći 365
neizbrojne nega slijede;
lasno je poznat tvojoj moći,
sprava ovaka na što grede.
- Buni hodeć svud okolo
palestinske sve gradove, 370
i smiono i oholo
svijeh zemaļa kraj se zove.
Paće da ga slijepi ljudi
u velikoj drže scijeni,
hvaliti se smije svudi, 375
da je on porod božanstveni.
- Djelovanja tim neprava
prašta ko bog skrušenima
i od grijeha odpuštava
svu koliku muku nima. 380
- Na ovo smjenje toli opako
bez načina, bez izgleda
smrt se sama hoće, kako
stari zakon zapovijeda.
Nu i naredbe jošte stare 385
i sva naša svetišta,
redovnike, crkve, otare
diže i scijeni već za ništa.
- Novi običaj, zakon novi
izneso je, da se od sada 390
služe nime svi gradovi,
i sva u napried zemļa vlada.
- Očito se još hvalaći
oholome riječim prijeti,
da će oborit, da će užeci 395
templo, boži stan prisveti;
templo, za ke sazidati
mnogi otiđe trud i snaga,
i starina naša istrati
u n neizbrojna negda blaga. 400
- Kroz riječi će još viline
jasne zvijezde dić s nebasa,
i navesti mrake siñe
sunčanoga vrh uresa.
- Ne taja se dugo u nemu 405
nemilosna ćud himbena,
paće u kratko svijetu svemu
bi očito odkrivena.

- U grešnika kuće i dvore
vidjesmo ga često uljesti, 410
i, što su nam sumne gore,
tu na uzdano šnima jesti.
Cijeca toga, kada vidi
koga godi na zlo dana,
i da boga svak čas vridi 415
kroz zla teška i poznana,
u požudi s toga gine,
ni se sastat šnime srami,
ne hoteci da počine, 420
dokoli ga ne primami.
Tolika je nega žela
od družine sebi slične,
i množ imat prijatelja,
zlobe i varke kijem su obične
Jošter u dni kad svečane 425
zakon poslim put zapriječi,
on ozdravlja gnusne rane,
i nemoći grde liječi.
Kud ohodim potištene
učenike, ki šnim gredu, 430
i po kućah zabranjene
od zakona piće jedu ;
i, što su onijem gore muke,
ki bit čisti mare i haju,
ne umivene svoje ruke 435
u jestojske ulagaju ?
Ki je život ovo i vjera,
da zakone iste svoje
bog razmeće, diže, i tjera,
koje davno nam podo je? 440
Ubij, propni, dođi vrha
krivcu od ove smeće hude,
da negova luta svrha
svijem nepravijem izgled bude.
Ubij, propni, da na svitu 445
ovako se zlo ne hrani,
- našu crkvu glasovitu
od priječena plama obrani !
Ana dospje govor ovi,
a jak s daždom grad utopni 450
naripiše svi židovi
za nim vikat: ubij, propni !
415 Vladalac je krepke svijesti
na vikanje toj uzumnožno,
i ne može nega smesti 455
govorenje nerazložno.
Krivine mu nijesu nove,
kijem Jezusa obadaju,
hude žele zna njihove,
i na nega što izmišljaju. 460
Zna kriposti rad zamjerne
i velike, ka jes u nemu,
puni zlobe da čemerne
nepravednu smrt žude mu,
tim govori: Svega od toga, 465
što čut meni sad činiste,
veće krati nega istoga
skupno u obraz prikoriste,
ali on vašijem sveđ riječima
znano i mudro odgovori, 470
i s razlogom stavnijem svima
usta sklopi i zatvori.
Istinom vas svijeh dobiva,
pod koju se prignut trijebi,
i ne taji, ni pokriva, 475
da je on porod kraļa od nebi ;
porod, ki s gar ima doći,
a to vami skrovno nije,
slobodit vas vječne od noći,
pravu istinu ka vam krije, 480
i, ko meni jes rečeno
da proroci vaši poju.
zlo smiriti svijeh obćeno
kroz veliku kripos svoju.

445. ubijj ubi.

- Pače i djelim potvrđuje, 485
 da je on sišao s gar s nebesa,
 među vami čim djeluje
 ne izrečena svud čudesa.
- Rane i zledi liječi vrle,
 mrtvijem život dava opeta, 490
 što ne mogu moći umrle
 ni kriposti slaba svijeta.
- Nijesu čuda nijedna, nijesu,
 da kraljestva zemlje ovega
 za ova djela hotjele su 495
 častit, slavit, slijedit nega.
- Tvrdoglavstvo tim vrzite,
 istjerajte prike ijede,
 ter poznajte i primite
 boga, ki vas shranit grede. 500
- Pontijo vrši ove riječi,
 a u nemiru prem veliku
 puk se oholi nemu priječi
 rogobornu čineć viku.
- Jak nesvijesni, jak smamjeni
 s prsi deru svoje odjeće, 506
 i ko živ plam užezeni
 kažu srčbe svak čas veće.
- Uzmnožena tako rijeka
 čestijem daždim, malo prije 510
 kad se spravja plaha i prijeka
 bližne luge da prikrije,
 svi mještani od države
 sve što mogu trče hrli,
 silne vode da zastave, 515
 i da svrnu nih tijek vrli,
 ali one ustegnute
 silnije se čine i jače,
 zastavjene deru pute,
 ravna poља tope i tlače. 520
- Nemilosni Jerud tada,
 Galileu ki vladaše,
 sionskoga posred grada
 po sreći se nahodijaše.
- Bješe nemu ova strana, 525
 dio izgubjen vlasti očine,
 povraćena od Rimjana,
 da gospodi ne krajine.
- Glasoviti dni svečani
 činili mu bjehu doći, 530
 kako mnokrat, u poznani
 Jerusalem s mnogom moći.
- Toj Pilatu bi ugodno,
 ter s tezijem uzaznava,
 da Isukrstu mjesto rodno 535
 galilejska jes država.
- Svezana ga šle k Jerudu
 s mnogo straže silne i hude,
 po negovu neka sudu
 ko podložnik sudjen bude. 540
- Tezijem putom, da je odaho
 teške od misli, scijeni veće,
 i, ku mnoštvo silno i plaho
 zadava mu, lute od smeće.
- Kraļ se veoma obeseli, 545
 bivši čelad nabunjena
 prid lice mu tad doveli
 Isukrsta uhitjena,
 a to er bješe dugo vrime,
 mnoga žela da drži ga, 550
 besjediti za jedno šnime,
 i na blizu vidjeti ga.
- Čujuć božija privelika
 on čudesa slavna toli,
 kijem slovijaše sva kolika 555
 zemļa evrijenska u okoli,
 primi ga u dvor srca rada,
 ter kažući vedro čelo,
 od nega se vidjet nada
 koje godi čudno djelo. 560
- U goruštoj toj požudi
 razlike ga stvari pita,
 i s hitrinom oda svudi
 besjedami mnozijem hita.

- Nu se vrlo kralj himbeni 565
 u pameti svojoj vara,
 er mu boži sin ljubjeni
 na besjede ne odgovara,
 ne čineći od prokleta
 ubojice scijenu nijednu, 570
 krstitelja tiha i sveta
 koji proli krv pravednu.
 Silnu glavu punu bijesa
 pogledat se ne dostoji,
 neg rodjenijeh put nebesa 575
 s obraćenijem čelom stoji.
 Zli židovi u toliko
 kroz govore nabunljive
 pravedna ga zlobno i priko
 razlicijema grijesim krive. 580
 Tvrdo silna kraja glave,
 ki od oca huda gori,
 vrh podložne da države
 stavi pamet, oči otvori.
 Velijahu mu: ovo je oni, 585
 koga jošter u povuju
 mudri čačko tvoj progoni,
 za potvrdit krunu svoju.
 Ako pustiš nega sade,
 s nasljednijem će doći pukom, 590
 tve kraljestvo da popade,
 i ugrabi silnom rukom.
 Na ove riječi bez temelja
 druge gore prilagahu,
 kijem rajskoga stvoritelja 595
 prid zlijem kraljem potvorahu.
 Ki, videći da mu ne će
 Jezus podat odgovora,
 da riječi ne zameće
 nućećiji od mramora, 600
 sa svijem mnoštvom bojnijeh
 sluga
 s ostalom vojskom bojnjom
 640. čovika, čovieka.
- ko ludijem se nime ruga
 s oholasti nedostojnom.
 Čini mu se čudo mnogo, 605
 da u vladañu solimskomu
 onaki je čovjek mogo
 od bojazni bit ikomu;
 da mu je otac prem nemio
 za vaj mnoge jur čeladi 610
 bez razloga pogubio
 pravu djecu nega radi.
 Vrh ruža, ki nim tvori,
 za porugu huđu i veću
 dvoranima svojijem govori, 615
 da na n stave bijelu odjeću.
 Krvni zlotvor narugana
 kroz načine silne ove
 svijetla kraja rajskijeh strana
 vraća u dvore Pilatove. 620
 Od onoga dnevi za to,
 ki se dotle zlo gledaše,
 hudi Irud i Pilato
 prijatelji drazi ostaše.
 Mirite se; vaš mir ovi 625
 združen s grijehom male vire
 tešku štetu vam gotovi
 i žestoke prem nemire.
 Prijateljstvo neslično je,
 po zlu djelu ke se sklapa, 630
 i ne ljubav, nego to je
 nesklad, varka, laža i tlapa.
 Ovdi ostavlja jakos mene,
 i od jada se srce tresse,
 misleć muke ne izrečene, 635
 koje boži sin podnese.
 Na kakve se trude stavi
 za rad mene, jaoh, grešnika,
 stvorac ljudske sve sve naravi,
 tijelo uzavši od čovika; 640

stvorac, koga vlas ne more
ni mogućstvo uzdržati
krepka zemlja, plaho more,
ni nebeski dvori zlati!

Ti, veliki duše sveti, 645
kroz tvu pomoć milu i blagu
mojoj slaboj prem pameti
stanovitu podaj snagu.

Čijem pjevanja ova slidim
s mom kriposti malo jakom, 650
svud okolo mene vidim
svijet pokriven crnijem mrakom,
gdi su zvijezde potamnile,
gdi je pomrčio zrak sunčani,
gdi nebesa plaču i cvile 655
i nebeski svi dvorani.

Ah, ljubjeni sinu boži,
vječno sunce, bože istini,
na koji se vaj podloži,
za dat našoj lijek krivini! 660

Neka jadi, kijem nije broja,
vrhu nas bi naripili,
a da je zdravo glava tvoja,
naš pokoju slatki, mili!

Neka zemlja nepravedna 665
sva bi strena bila prije,
neg se za nu kapla jedna
čiste krvi tve prolije!

Ti ne isrečene tuge i smeće
trpje u ljudskoj našoj puti, 670
na otvorene rajake sreće
miran čovjek da se uputi.

Mi tvu ljubav ne spoznamo,
dobročinče blagodarni,
neg te grijesim sved vrijeđamo,
hudi od veće i neharni. 676

Sve što vruće miloarđe
tve bi naše vrh objiesti,
toliko su u zlu tvrđe
i ostinute naše svijesti. 680

Ti podniži tvu visinu
na žestoke za nas boli,
mi živemo proc načinu
ponositi i oholi.

S branjenoga mi smo stabra
sladke obrali jur jabuke, 686
ti na teškom križu izabra
za nas podnijet smrtne muke.

Radi tega sad prid ono,
sad prid ovo greš pristođe, 690
vezan, smucan bezakono,
ali s drage tvoje vođe;
i ti, naš bog, rajaka dika,
ki ćeš vas svijet doć suditi,
nepravednijeh od silnika 695
krivo sudjen trpiš biti.

PJEVANJE OSAMNAESTO.

Kad ban vidje od Solime,
da je od zbora zlobna i kleta
k negovijema dvorovima
sin doveden boži opeta,
sve se srce nemu smelo, 5
i žestoku muku čuti,
mržećega suda djelo
ne mogući ubjegnuti.

Sto načina iznahodi,
i obraća se po sve pute, 10
je da nega oslobodi
od prijećene smrti lute.

Nu besjede zaman trati
i razloge, ke podava,
er ne može omekšati 15
gnivna puka tvrdoglava.

- Pače što se veće sili,
da vrlinu njih izliječi,
sad kroz hladki govor mili,
s rasrdjenom sada riječi,
toliko se veće oni
kažu oghena puni gñiva,
i nemili i usioni
pravoj krvi suprotiva.
- Najpoalije ñim besjedi:
Blaga je ovo svetkovina,
ku po višnoj zapovijedi
časti evrijenska sva krajina,
kad vladalac od države
obći pustit svemu puku
krivca, dužan ki je od glave,
i dostoji smrtnu muku:
tim pokoli sad ovega,
ne znam kako, vi krivite,
i pogubit nago ñega
kroz prijetu smrt žudite,
komu bolje razmi ñemu
dat slobodu sladku mogu,
kriv ne bivši u ničemu,
i obadjen proč razlogu?
- I da je što kriv, dosta veće
do sad ga ste pedjepsali,
dosta mu ste jada i smeće
i bolesti zle zadali.
- Ili ga ću pustit, ili
vi sudite ñega sami,
ko ste u svijesti namislili,
i odredili među vami.
- A i vaš prijatelj Irud eto
za krivca ga ne nahodi,
toliko je život svijeto
i pravedan, ki provodi.
- Čemu da ga sudim, čemu
nepravredno da umori se,
ne budućí grijeha u ñemu,
sa ki zadjet moglo bi se?
- Ovo Pilat besjedeći,
puk mu gñivan riječ prisijeće,
strašnu viku ter tvoreći:
propni ñega, propni, reče.
- Na ove riječi rogoborne
druge gore žamoraše;
od treske se rogoborne
grad vas kolik razlijegaše.
- U okovijeh bješe tada
zli Baraba lupež hudi,
veomi mrzjen svega od grada
cijeca opake svoje ćudi.
- Ovi omršen ljudskom krvi
vrh svijeh inijeh razbojnika
u nabunah bješe prvi
i brz na zla sva kolika.
- Smrt čekaše radi toga,
ležeć svezan u tamnosti.
i ufanja tu nijednoga
ne imaše od milosti.
- Razložno se tad rimskomu
namjesniku sta misliti,
pri čovjeku ovakomu
moć Jezusa sloboditi.
- Tim pazeći ljudi ohole,
ove riječi ñim izusti:
ali ñega, ali vole,
Isukrsta da im pusti?
- Oni skladno nabunjeni,
slavna kraļa višnijeh dvora
vele u mañoj držec scijemi
potištena neg zlotvora,
vapiju kletoj u omrazi
glasim punijem srćbe hude,
Isukrsta da porazi,
a Barabu pustit bude.
- I za prije na vrh doći
namišljene svoje vrline,
opiru se sa svom moći,
ne izrečenu silu čine.

Pilato se teško sjadi,
i zapanjen osta u svijesti,
videć, da gniv zle čeladi
ne mogaše ničijem smesti. 100

I čijem ljudim na zlo hrlijem
ne nahodi mjere i reda,
božije tijelo bičim vrlijem
luto izbiti zapovijeda,

veleć, nu ako način ovi 105
smiri želu krvi prave,
nemilosni ter židovi
svoju silos ovdj ustave;

nu ako videć nega izbjena
i krvava po sve strane, 110
množ nepravo rasrdjena
na ku god se milos gane;

od mrazne su tvrđi stijene,
ako se ovijem ne nasite,
i ne ugase žele ognene 115
teške od smrti, ku mu prite.

Nepravedni jur krvnici
s bijele puti ruho svlače,
da ju, vajmeh, sasma prici,
kroz udorce zle potlače. 120

Jur božijega vežu sina
naga na stup na mramorni
bez ozira, bez načina
jedoviti, nerazborni.

Jur podižu svom jakosti 125
na izmjenu ruke plahe,
ter mu daju s nemilosti
uzmnožite svud zamahe.

Pričisto je sveto tilo,
ke bi dotle bjele od snijega, 130
svoje obličje izgubilo,
puno je modrijeh sve biljega,

ter iz usta i od svudi
krv obilna niza n ide,
a hudobni plasi ljudi 135
lupajući naprid slide.

Kosti mu se otkrivene
na sto mjesta jur gledaju,
a oni tvrdi ne smiljene
sve vrline ne ustavljaju. 140

Nije za dosta, nije nimi,
krv i snagu da mu otmu,
čestijem bičim neizbrojnimi
otet hoće i život mu.

Ko god u dvor silni ulazi, 145
za gledati bijesna dila,
po krvavoj rijeci gazi,
tle mramorno ka je oblila.

Dosta veće srčbe i gñiva!
Utaži se, zli krvniče; 150
na me dužna, na me kriva
svrni ohole tvoje biče.

Nemilos je tva velika,
i nesvjesne sasma odluke,
na krv pravu rad grešnika 155
nepravedne stavlat ruke.

Ja sam, ja kriv, s nerazlogom
tvoja srčba na n se otresa,
kunem ti se živijem bogom
i svijem dvorom od nebesa. 160

Oči otvori dobro sada,
na kakav se grijeh postavi;
noć pakljena tobom vlada,
ustavi se, ah, ustavi.

Nije milosti, vajmeh, meni! 165
Svoga bijesa ne pustiše,
dokle sasma izmoreni
moć i snagu ne izgubiše.

Oslobodjen Jezus tade
s tvrda stupa kamenoga 170
u krv istu svoju pade,
ka se iz nega proli mnoga.

Tu se izgrdi vas opeta,
i ponovi svoje rane,
od krvnika huda i kleta 175
nemilosno nemu dane.

Tako grda i krvava,
za veću mu podat muku,
silna čeljad i neprava
ukaza ga svemu puku. 180

Sve mu tijelo bješe golo,
izvan samo što ubrus bio
po srijedi mu svud okolo
pričistu je put sakrio.

Na nemilo toj skazanje 185
vas nebeski dvor se smuti,
sunce i mjesec zlo skončanje,
s kolom jasnijeh zvijezda očuti,

smrtni trudi nu negovi
ne pristaju na zlu ovemu, 190
er bojnici Pilatovi
goru boles daju nemu.

Oni, znajući da mnokrati
srcem veomi veselime
kraljevstvo mu ktješe dati 195
mnozi puci od Solime,

u crljenu vedhu odjeću
kako kraja nega oblače,
na glavu mu pak nameću
od trno:ve krunu drače; 200

na onu glavu, koju ne bi
zadovoljno naresile
sve kolike zvijezde od nebi,
ni podpuno nu krunile.

I čim svak čas uzmnožaju 205
nerazložni smijeh i viku,
u ruke mu trs podaju
za kraljevsku za šibiku.

Ovijem ruhom ogrnuta
i urešena u nesvijesti 210
vrh sjedišta podignuta
postavljaju nega sjesti,

s natjecanjem ter nepravim
s'ak čas veći nim rug tvore,

nesvijesnijema sad pozdravim, 215
sad otrovne kroz govore.

Kako mnokrat kad jednoga
od vesele sve družine
u igri plahoj kraja svoga
ne dorasla djeca učine, 220

prid negovijem svi pogledom,
ko da ga se tresu i boje,
sada kleče, sada redom
izredjeni uza n stoje,

sad negove zapovijedi 225
čim vršiti svaki teče,
vika uzmnožna s toga slijedi,
ka se čuje na daleče:

s ovijem bojni skup načinom
i ostale dvorne sluge 230
nebeskoga kraja sinom
čine ohole smijehe i ruge.

Oči ubrusom sad mu vežu,
pluvotinam sad ga grde,
sada drpe, sad potežu, 235
nad planinske vrli srde;

sad mu skubu vlase od brade
ubojnome rukom plahom,
pričisto mu tijelo sade
sve mrljaju gnušnjem prahom;

klaňaju se ko sniženi 241
prid negovo sada lice,
sad u obraz božanstveni
daju česte zamlatnice.

I nije dosti, da ga udire 245
toli često čeljad kleta,
nego jošter na n napire,
tko ga udara, da goneta.

Kud ohodim, kako izbjena
silnom trsti slavna glava 250
s'va je, vajmeh, izranjena,
s'va bolesna, s'va krvava;

a to er kruna drače lute,
ka ju kruži oštra i česta,
čineć nove rane i pute, 255
uvrijeđa ju na sto mjesta?

Tako izmoren bez pokoja
nemilosnijeh od zlotvora,
ni se tuži, ni usta svoja
na podane muke otvora, 260

za sve da oni sasma luti
rukom, psovkam, silnijem glasom,
ni počinut, ni odahnuti
ne dadu mu nijednijem časom.

Ah, nemile, plaćne slike! 265
Tko je ćudi tač neharne,
da neljeva suza rike,
da mramorom ne potrne?

Ptice od neba, zvijeri od gore
gnijezda i jame svoje imaju, 270
posred kojijeh, kad se umore,
na svu voļu počivaju;

a sin boži, svemu svijetu
ki nebeski pokoj doni,
ne ima mjesta, rajsku i svetu 275
svoju glavu da nasloni;

nego istrudjen, nego izmučen
neprištavne trpi vaje,
ranav, krvav, izbijen, stučen,
da ga pazit strahoća je. 280

Na ovi način izgrdjena
Pilat ga opet puku kaže,
je da srca razjedjena
zlijeh židova tujem se utaje.

On na desno i na lijevo 285
obrnü se šnime tada,
govoreći: Čovjeka evo,
ki vas straši, ki pripada.

Jak da k temu još prilaga,
i ko prorok hoće rijeti: 290
Čovjeka evo, koga blaga
ľubav za svijeh sili umrijeti;

čovjeka evo, koji naše
prima ľudske grijeha hude,
doživjeti ki spravlaše, 295
da oživjeti vas svijet bude;

čovjeka evo, ki gre s gori
za dobrotu svoju mnogu,
ki se od boga čovjek stvori,
da su ľudi alični bogu; 300

čovjeka evo, suproč komu
narodi se svoji bune,
krajevskoga ruha evo mu
i šibike svijetle i krune;

evo družbe ne izbrojane, 305
evo vojske, koju vodi,
da gradove podložene,
da kraľevstva šnim gospodi!

Nu je sve zaman, er ne može,
sa svijem znanjem za sve trudi,
učiniti, da podlože 311
na razloge zlobne ćudi.

Vidjenje ovo tužno i plaćno
nasititi nije jako
u nabuni zloj divjaćno 315
plaho mnoštvo sasama opako.

Nijedan govor, molbe nijedne
ňih utazić ne umiju,
na pravednu svi krv žedne,
svu dokoli ņu popiju. 320

Svi vikaju silnom vikom,
kako da se vas grad ori,
da se Isukrs smrti prikom
vrh teškoga križa umori.

Neizglednome jošte zlobom 325
tvoreć strašnu rogoboru
natjeću se među sobom,
tko će ukazat srćbu goru.

U pobuni kletoj toli
slušaју se bez razľuke 330
iza glasa glasi oholi,
iza buka vrle buke.

Sred planine tako strme,
 koju odijeva gaj obilni,
 kad nebeski dvori grme, 335
 i boj čine vjetri silni,
 dubja trepet strašan daju,
 ter s velikom oholasti
 među sobom se udaraju
 joha, jele, bori, krasti. 340

Tako i bijesno kada more
 rasrdi se zimno u vrijeme,
 česti vali kako gore
 arnu jedan za drugijeme;
 vali, kojijeh sila gnivna 345
 stvara urnebes usioni:
 teško plavi, suprotivna
 njih rasrčba ku progoni!

Oko puka nabunjena,
 u požudi zlobnoj tvrda, 350
 kleta vojaka ne vidjena
 pakljenijeh se vrti arda.

One pamet svijeh užiku,
 da nepravu misao slide,
 i nevolnijem razbor dišu, 355
 svoga grijeha da ne vide.

Svakomu je srce mutno
 ijedom pakla ognjenita,
 da gre opako i besputno,
 da bjestuje, da mahnita. 360

Rinskoga u to namjesnika
 šje moliti verna šubi,
 pravednoga da čovika
 bez razloga ne pogubi;

a to er bješe nega radi 365
 san veomi strašiv snjela,
 gdi se prijete gorci jadi
 za nepravu silna djela.

Ovo je, ovo, govoreći,
 vik me lašiv san ne vara, 370
 tih jagaščić, koga u smeći
 množ pastijera slijeh pohara.

S rasdraženijem ovi psima
 bjehu nega obkružili,
 i kamenjem i drvima 375
 nemilosno pogubili.

Ubijena ga gore i luzi
 i planine sve plakahu,
 i u žestoku jadu i tuzi
 rad negove smrti stahu. 380

S toga srčbe pun velike
 nebeski se kraļ ukaza,
 šaljuc hude na krvnike
 biče teška od poraza,
 er se nebo sve navuče 385
 oblacima crnijem tade,
 i strahovit grad potuče
 poļa, strane i livade.

Za tijem se ovi ču glas: Bogu,
 Rimjanine, život prosti; 390
 ne daj mjesta nerazlogu
 i nesvijesnoj nemilosti.

Prid snom ovijem malo prije
 verno nebo još mi objavi
 mnoge druge strašivije, 395
 kijeh spomena mene ostavi.

Ja vjerujem cijeca ovoga,
 a očito je toj i tebi,
 da je on mili porod koga
 od bogova višnijeh s nebi. 400

Tim zlu čelad i nevrijednu
 od krvnoga djela ustavi,
 i u negovu krv pravednu
 tvojjijeh ruka ne krvavi.

Dalek strašne kobi ove 405
 bog od naše kuće ukloni,
 a nemile nim židove
 i sve pleme njih progoni.

Pilat sumšiv tijem kazanjem
 većma se oprije gnivnom puku, 410
 slijedeć sa svijem nastojanjem
 razbit hudu njih odluku.

Blage ostavlja jur besjede,
i s oštrome riječi prijieti,
da ustave plahe ijede, 415
kojih nije moć trpjeti.

Odriješiti on pravedna
i pustiti jur hotijaše,
i sam sebe s djela vrijedna
teške od tuge slobodijaše. 420

Pozna toj kralj vječnijeh sjena
i od pakljene zle propasti,
koga traše uspomena
izgubjene davno časti,

ter do čim ga od osvete 425
vjekovita mori žela,
i kroz misli zlobne i klete
oholo mu srce vrijeđa,

u sebi se goroko smuća,
da svu hitros vuhovitu 430
pridobiti jes moguća
ičija pamet na sem svitu.

Tako smeten van načina
iz crnoga zove jaza 435
strah ledeni grda čina,
tamna zgloda, žuta obraza.

Ne hranijaše pako jazni
sred studenijeh svojijeh spila
gore srde ni nakazni.
koja smeta dobra dila. 440

Zločestvo je potišteno
drug i mrazna zima nemu,
s kijem za jedno stanje obćeno
u ponoru tmastom ima.

Ko vladalac vječne noći 445
ovu otrovnu neman vidje,
u solimske mire poći
tu tako joj zapovidje

neka banu sionskomu
zlom bojazni srce sledi, 450

bijesnom mnoštvu židovskomu
protivit se da ne slijedi.

Sluša nega strašna srda,
i od mrzeće noćne ptice
stavlja na se krila grda 455
i svu ostalu sliku i lice.

Tako pod zrak pod sunčani
iz ognjene leteć tmine
vrh kitnijeh se gora stani
palestinske pokrajine. 460

Pospješna se u vidjeni
Jerusalem sunu od tole,
gdi ju posla kralj pakljeni
prid gospodске dvore ohole.

Tu leteći prid pogledom 465
silna kneza mogućega
ne vidjenijem svojijem ijedom
tiče, smeta i truje ga,

i čim mnokrat iz nenade
okolo se nega obstore, 470
sad mu prsi, glavu sade
crnijem krilim luto udire.

On, videći neman hudu,
mrazan s ledom uporeda
vas u smeći, vas u trudu 475
žestokijeme strahom preda.

Ježi mu se pram vrh čela,
usti sahnju, tamni slika,
sve mu riječi kažu i djela,
da je skončanja pun velika. 480

Puk pazeći nega tresti
žestoko se pripadena,
i, ko da je izvan svijesti,
svega u lice promijenjena,

ne će zgodu da propusti, 485
neg, dokle ima vrijeme u družbu,
kroz tisuću zlobnijeh usti
vika i čini novu tužbu:

Ovi slabo mnoštvo buni,
da od ovezijskih svijeh zemaļa 490
svijetlom krunom ņega kruni,
da ga uĉini svoga kraļa,

za to ako ga pravda tvoja
ne pedjepše smrti hudom,
koju davno steĉ dostoja 495
prid pravednijem svakijem sudom,

svu ĉe skoro Palestinu
ispriđ rimske dignit vlasti,
i od Sirije kraļevinu
sgrabiti vam i popasti; 500

paĉe, ako ga pustiš sada,
ko je poĉeo da puk vara,
ne ufaj se i ne nada,
prijatelj slavna bit ĉesara.

Ubij, propni, digni s svijeta, 505
ako carsku ļubiš slavu,
mir obĉeni da ne smeta,
nam protivnu ovu glavu;

ĉin', životom da najbrže
plati svoje grijeha prike,
prije neg zemļe ove odvrže 511
i rastruje sve kolike.

Da je u mjesti smeĉa ovemu,
ĉesarovo nije hotjeņe;
znaš da hodi suproĉ ņemu, 515
na kraļevstvo tko se peņe.

Ove rijeĉi nerazloĝne
s Pilatovom mnogom boli
ne bez jake vike uzumnoĝne
govorahu ļudi oholi. 520

On, videĉi da ne more
srce prignut ņih kameno,
i da mnoštvo svak ĉas gore
kazaše se nabunjeno;

i er bješe tegnut veĉe 525
od pakļjene strašne zlijeđi,

pripade se, i pun smeĉe
na kraļevsko ime ublijeđi.

Tim se u ruke ņim puštava,
ni smije smetat ņih požude, 530
i od veĉe se strašiv dava,
nepravda ga da dobude.

Sred puĉine morske ovako
silni vjetri puni gņiva
kad puhaju plaho i jako 535
tvrdoj plavi suprotiva,

ņe vladalac ne da od prve
mjesta oholoj ņih vrlini,
sa svim veslim nego se rve,
za odoljeti zloj godini; 540

nu kad vidi najposlije,
da zamani snagu hara,
i da dobit jaki nije
silu objiesnijeh od vjetara:

za jedno s morem put obrati,
u veliku ter se strahu 546
gņivnijem valim da vladati
i vremenu prijeku i plahu.

Kad promijeni svoju odluku
strašiv sudac i nepravi, 550
podignutu bijesnu puku
ove u kratko rijeĉi pravi:

Pridobit sam, pravda gine,
nepravedna gđi je sila:
bez razloga, bez krivine 555
daj se ovemu smrt nemila!

Nu se u dugo s grijeha ovega
bit veseli ne nadate;
vašom glavom vi za ņega
odgovarat bogu imate. 560

S vašijem ĉete svijem plemenom
vi platiti mjerom punom
krv, ku sada ne smiljenom
spravļate se prolit bunom.

- Donijet za ovijem govorome
on pun vode sud naredi, 566
ter umiva ruke nome,
i ove riječi još besjedi:
- Ko su čiste ruke moje
od pravedne krvi sada, 570
tako srce me čisto je:
ne prolitje na vas pada.
- S pristola se diže svoga,
ko dovrši besjede ove, 575
i cijec suda smeten toga
pođe svijetle u dvorove.
- Tada mnoštvo zle čeladi
sta vapiti: Krv negova
vrhu naše glave padi
i vrh našijeh svijeh sinova. 580
- Tim samiren puk opaki
pođe spravlat, prik sa više,
silne od smrti način svaki,
da pravedna satiriše, 585
- tešku svrhu i nemilu
ne samo mu dat misleći,
neg da bude u svom tilu
dugu boles trpjet mreći.
- I jur puni smrtne zloće
nevjernici jedoviti 590
na visoko drvo hoće
propeti ga i pribiti,
da na očiju svijeta svega
s duzijeh muka, kim nije broja,
naš spasitel, sin' višnega, 595
svrši umrla ljeta svoja.
- Tim od čedra marisnoga
u nesvijesnom u veselju
bez kramanja bez nijednoga
križ priteški grade i djelu. 600
- Smrti ovakom stare u deba
kraji, koji svijet vladahu,
nepravednijeh radi zloba
glavne krivce pedjepsahu,
da smrtnoga časa prije 605
u bolestijeh i u nemiru
s mukom, kojom slike nije,
sto krat na dan tužni umiru.
- Prikoreno tada drvo,
bez imena i bez dike, 610
najslavnije i najprvo
sad nad stabre sve kolike,
na otaru ponosnomu
posred crkve sveta stana
držimo ga u svijetlomu 615
srebru i zlatu zakovana.
- Za uspomenu božije smrti,
vječni život s koje imamo,
tu se nemu svi prostrti
ko božanstvu poklanjamo. 620
- U strašive dnevi one
odredjena svijetu suda,
kad kroz plame usione
bude izgorjet zemlja huda,
mješte svijede on sunčane 625
na nebu će svijeto ustati,
i sve od svijeta čet' strane
svojijem zrakom obasjati.
- Ko po gradu glas prosu se,
da nerazlog pravdu spleša, 630
da zli ljudi spravljaju se
kraja umorit od nebasa,
i tuđina i gradjana
svaki ostavi svoje stanje,
kupeći se sa svijeh strana 635
na žalosno prikazanje.
- Tko za vidjet, tko za čuti,
tko za žalit hrle stupa,
pridvorni su puni puti
ne izbrojena ljudi skupa. 640

Bojnici u to ne smiljeni
 bjehu svukli s njege veće
 od ruganja plaš crljeni,
 na n stavivši prve odjeće,
 ter čineći strašnu viku 645
 ailnijem glasim jacijem dosti,
 svezana ga na smrt priku
 potezahu bez milosti.

Ne ispunjaše tuj nemili
 svoj gniv čeljad u zlu ognjena, 650
 neg mu bjehu još stavili
 križ žestoki vrh ramena.

Koja bješe vidjet muka,
 gdi jagañac krotki i sveti
 od neharua silna puka 655
 grede smucan za umrijeti;

gdi konopi, vajmeh, tvrdi
 vežu i čela uzovita
 u nescijeni, u pogrdi,
 čas i diku svega svita; 660

gdi zgraditelj rajskih dvora
 s dračnom krunom vrhu kosi
 putom krvnijeh od slotvora
 ne izrečena zla podnosi;

pod bremenom gdi teškijeme
 naveda se, trepti i pada, 666
 jednijem prstom ki samijeme
 drži vas svijet i nim vlada!

On nošaše drvo ubojno,
 a gredijaše njege okoli 670
 čestijeh pješac mnoštvo bojno
 i koñika akup oholi.

Na svijeh sijaju tvrda oklopja,
 urešeni perjem svi su,
 svi visoka nose kopja, 675
 jak da na boj pripravnj su.

Silne trublje glasom muklijem
 pjet na izmjenu ne pristaju,
 gore obilne hridim puklijem
 odgovor im strašan daju. 680

Ali mnosi blage svijesti,
 pravi duhom, srcem verni,
 od priľute od bolesti
 proljevahu plač čemerni.

Mile majke navlaštito 685
 s mnogo mladijeh djevojčica
 sve cvijelijahu jadovito,
 groznim suzom peruć lica,
 pazeć smrtno čim na mjesto
 krvnici ga zli potežu, 690

oštre stijene gdi mu često
 svete noge bodu i režu; -
 oštre stijene, sa svijeh kraja
 ke se maste rusom krvi,
 ka mu od glave do stupaja 695
 pod priteškijem križom vrvi.

Bolnijeh žena videć drušbu,
 gdi žalosno plače i cvijeli,
 uzdišući na njih tužbu
 ove riječi Jesus veli: 700

Ne plačite, milostive
 sionske kćeri sada mene;
 vas plačite, ke ste krive,
 i sinove ne smiljene.

Doć će vrijeme, kad će kleti 705
 mnoge s česti sve nemile
 i čas, i hip, kad na svijeti
 začele su i rodile,

visokijema kad gorami
 u gorkom će vapjet trudu, 710
 kamenitijem klieurami
 priklopiti da ih budu.

Ako u drvu sad sirovu
 mnoštvo u grijesijeh odhrajeno
 kaže i čini silos ovu, 715
 što će u suhu bit činjeno?

Veleć ovo, naprijed hodi
 k mjestu mukam odlučenu,
 i solimski grad ehodi
 s teškijem križem na ramenu. 720

PJEVANJE DEVETNAESTO.

Do čim ova djela slide,
kralj i čačko svega stvora
na najviši vrh uzide
od rajskoga svoga dvora,
a to neka s gar s visina 5
smrt nemilu pazit bude
ľubjenoga svoga sina
i negove teške trude.

Oko nega sa svijeh strana
bogoľubne i snižene 10
lete višnijeh od dvorana
česte i družbe ne izbrojene.

Na vrhu se od nebesa
u ne izmišľen način stere 15
zlatna građa puna nresa,
kojoj nije vrha i mjere.

Tu kamenja pridragoga
ne izrečeno mnoštvo gori,
stvoriteľa nebeskoga
ponosni su ovo dvori. 20

Sve kolike stvari umrle
pod sobome oni paze:
kud sunčani koňi hrle,
zvijezde i mjesec odkle izlaze.

Sred ovega zida slavna, 25
svaka izvrsnos gdi zdrži se,
od dijamanta tvrda i stavna
oho uzrastom brijeg širi se;

brijeg, ki ostale nadhodeći 30
sve nebeske veličine,
toli je ľjepši, koli veći
podiže se u visine.

Na nem s čudnijeh devet kruga,
dolu i goru svud okoli,
ľubjenijeh se božijeh sluga 35
izredjeni paze stoli.

Kori anđeoski dođoše odi,
i čim svaki boga poje,
dopuštenoj u slobodi
na mjesto se redi svoje. 40

Ime božije hvale i glase,
ter u svijetlijeh devet reda
kor svakoji na po na se
po raskošnom brijegu sjeda,
Od višnegu moć jednaka 45
udijeljena nije svijem nima;
naredbeno vrsta svaka
osobitu kripos ima.

Koliko se više u vlasti
od drugoga jedan broji, 50
toliko ima veće časti
i višněmu bliže stoji.

U svojemu bitju tako
veseo svaki njih pribiva,
i žudjeno dobro svako 55
polak svoga stvorca uživa.

Sred njih otac sve mogući
na pristolu zlatnu sjedi,
svijet vas kolik vladajući
sve mogućom zapovijedi. 60

On neizhitnoj u svjetlosti
svrće svuda sve pozore,
uzdržeci svom kriposti
nebo, zemľu, pako, more.

Vrh židovske zle države 65
oči obrati svoje tada,
i nemile vidje sprave
solimskoga huda grada.

Za jedno s rajskom svom
mladostim
Kalvariju on gledaše, 70
ne ukopanijem ľudskijem kostim
ka se jadno svud bijelijae;

Kalvariju smrtnu goru,
kod sionskijeh koja mira
krivijeh ljudi za pokoru 75
podizhe se i prostira.

Tu krvnici ne smiljeni,
i ki teška zla tvorahu,
na žestoki križ pribijeni
glavom grijeha svoje plaćahu. 80

S toga po noj veće krati,
sve da ti se srce stresa,
zgađala se svud gledati
množ propetijeh od telesa.

Tu kad porod kraja od nebi 85
dođe, ter pun muke i truda
vidje, da je spravna sebi
vrhu kriza smrt prihuda,

poče okolo pazit svudi,
je da mu se koji godi 90
među mnoštvom krvnijeh ljudi
oblubjeni drug nahodi.

Nijednoga mu nije druga,
sve su zlobni protivnici,
i, ki oda svud obstiru ga, 95
oružani svi bojnici.

Drazi ga su ostavili
u zlijeh mukah, vajmeh, sama,
i bijegom se svi sakrili
posred pustijeh gora i jama, 100

ko kad pastijer, koji blude
krotka stada sred livade,
ili od zvijeri zaklan bude,
ili ustriljen s neba pade,

tužne ovčice u toj vrime 105
razbjegnu se i poruše,
ter većanjem žalosnime
bližna poja sva zaglušē.

I jur bivši blizu veće,
da ga propnu ljudi kleti, 110
ne bez teška jada i smeće
ježit se uze i treptjeti.

Kako zabjen porod da je
kraja, po kom raj vlada se,
čuti u sebi gorke vaje, 115
silne od smrti pripada se.

Mnoge misli jadne i krute
prohode mu priko svijesti,
od žalosti uzrok lute
i čemerne od bolesti. 120

Put višnijeh mu rodnijeh strana
trudna pamet često utječe,
a krv s znojem izmiješana
niz blijedo mu tijelo teče.

Tim na nebo gledajući 125
ove u sebi riječi pravi:
Što me, čačko sve mogući,
u ovom smrtnom trudu ostavi?

Ču nebeski kraj svojega
draga sinka te govore, 130
čuše anđeli, koji nega
bez pristanka časte i dvore;

ali višni, od svijeh vijeka
stanovito koji odredi,
sve na ovi način neka 135
rad koristi ljudske slijedi,

temeljitu svijes ukaza
vrh sinovijeh smrtnijeh truda,
i negova rad poraza
ne promijeni svoga suda. 140

Nu dvorani božanstveni,
kijeh ne uzdrži nijedna sila,
žestoko su rasrdjeni
cijječ nemilijeh krvnijeh dila.

Svaki od njih u pameti 145
užeže se jak plam živi,
da se boži sin osveti,
da se satru ljudi krivi.

Tim se spravla sva kolika
višna vojska na boj vrli, 150
na oružje svaki vika,
na oružje svaki hrli.

- Jedan, nad svijem vješ i hitar
silnom trubljom bojno pjeti,
hrlijem krilim brz ko vitar 155
na nebeski vrh uzleti,
ter sve anđele na boj zvati
jakijem pjenjem poče od tole,
i biljege poda od rati
strahovite i ohole. 160
- Na pjevanje treskovito
sva nebesa zamne okolo,
i trepteći ognjeno
jasnijeh zvijezda blijedi kolo.
Začu taj zvek pun kriposti 165
tija na nebu tko pribiva,
gdi najniži svijeh svjetlosti,
noćna svijeća, mjesec siva.
Čuše i oni, kojijem poda
višni, ki svijem svijetom vlada, 170
stražu ljudskijeh vrh naroda
od istoka do zapada.
Na čuvenje toj strašivo
sva se zemlja kruto ustrese,
i što bješe po noj živo 175
sve ledeni strah obnese.
Tim ko god se gdje nahodi
od nebeskijeh od gradjana,
posle ostale sve ohodi
i put višnjih leti strana. 180
Jak golubi bijeli, kade
iz visoka zida isađu
na razlike na livade,
da podobnu hranu nađu,
tom očute zle godine 185
biljeg strašni, grom i buku,
i nebeske vrh vedrine
crni oblaci da se vuku,
poplašeni uprav rodna
stana taj čas lete i teku, 190
od vremena neugodna
da ubjegnju srčbu prijeku:
- jur na nebu po sve strane
u ognjenoj gnivnoj ameci
trče vojske oružane, 195
kojijem nije broja izreći;
jur se očuti, gdi ohola
gvozdja gori silno zveče,
jur skripati bojna kola
služaju se na daleče; 200
kola se oba, na kijeh plaha
nebesa se obraćaju,
silne od buke pune straha
sa svijem zvijezdam snebivaju.
Nu da i narav ljudaka more 205
ova djela dotegnuti,
ka neumrli dusi tvore
bez telesa i bez puti:
oni mnokrat, ili budu
sletjet na svijet ovi s neba, 210
ili odmetnu bratju hudu
pedjepsat je bojem trijeba,
od ljudskoga sliku tila
čudnijem stvorom na se stave:
zlatne prame, brza krila, 215
i ostale sve naprave.
Toj djeluju, za što inako
slabo ljudsko očutjenje
u potrebah ne bi jako
bilo poznat nih činjenje. 220
U trenutje tijem od oka
sagradjene vihra od prika
svi kolici s toga uzroka
hipe uzeše našijeh slika,
ter pospješni, ter oholi, 225
a u način muće ognjene,
postaviše sebe okoli
bojne oklope i gvozdene;
bojne oklope, ke spomena
staroga su boja silna, 230
u kom od nih bi dobijena
duha izdavnijeh vojska obilna.

Jedni hrbom, jedni vitijem
kobjema se oružaju,
jedni s plamom treskovitijem 235
truble ognene popadaju.

Oble su ovijem praće u ruci,
za strt čeljad ne smiljenu,
zlatne se onijem strijele i luci
paze visjet o ramenu. 240

Na junačku svi su bedru
priipasali bridke mače,
svijem gniv smeta sliku vedru,
svijem iz oči ogañ skače.

Mnozi cijeca prave osvete 245
u oružanih kolijeh teku,
i prokletom puku prijete
težak poraz i smrt prijeku.

Perja otvora strelovita
od njih leteć veći dio, 250
tere se je na srdita
bojna djela pripravio.

Nu jednake za letjeti
ne imaju svi kriposti,
er svakoja vrsta leti 255
s osobitom razlikosti.

Od njih jedni krila dvoja
na ramenijeh nose i steru,
jedni lete na dvaš troja,
a ne u jednak hip i mjeru. 260

I ko jedno nije letjenje,
tako i jedna nije prilika,
razliko je i činjenje
i ljepota njih razlika.

Ovi bijela, ovi ognena, 265
ovi zlatna pera nose.
ovi modra i zelena,
i oholo se nim ponose.

Sto prilika lijepa čina
vrhu krila družijem sijaju, 270

kijeh ljepotu pjet načina
usti umrle ne imaju.

Na isti način jesen mila,
doba od doba svijeh najdraže,
kitnom dubju posred krila. 275
sto razlika voća kaže.

Izredjene strahovito
jur krilate družbe iđahu,
ter okolo svud čestito
rajsko poje napunjahu; 280

broj kakav se ljudi od vijeka
nije vidio pod nebesi,
odkle stvori bog čovjeka,
i svijet ovi nim naresi.

Viteza ovijeh neizbrojnijeh 285
neumrloga od naroda
devet četa bjehu bojnijeh
i devet slavnijeh vojevoda.

Mihajo se nad sve ostale
od svijeh glavom viši bani, 290
pun viteštva i pun hvale
njih vojevoda izabrani.

Po svemu se nebu poje
glasovita slava, koju
od nekada dobio je 295
u hlabrenom strašnom boju.

Hrani kožu kleta zmaja
i priliku svu joštera,
ko ga u tamni pako iz raja
sa svijem dusim zlijem istjera. 300

Na vratu mu nogu drži,
oštro kopje sred čeljusti,
ter ga tiska, da se sprži,
u ogneniti ponor gusti.

Od anđela vojske bojne 305
po svem nebu on provodi,
i za sharat ljudi ubojne,
put židovske zemlje hodi.

- Kacigu mu perje oholo
i razliko s gar pokriva, 310
a oružje mu svijetlo i golo
i štit obli suncu odsiva.
- Sve naprave mača dična,
ke pobijene zlatom svite,
goruštijema zvijezdam slična 315
kamenja mu draga kite.
- Na isti način i oklopje
kameni mu drazi rese,
i viteško silno kopje,
od koga se pako tresu. 320
- Jur na vrata na nebeska
bješe došla vojska slavna,
gdje se užeže vrļa od trijeska,
kažući se na boj spravna,
a to ere tu priliku 325
od najprve rati upazi,
kom nevjernu vojsku priku
satarisa i porazi,
čim s uresom ne izrečenijem
niz visoke tvrđe i mire, 330
stanovito sagrađenijem
višna građa kijem se obstore,
vidijahu se tvrda oklopja
s bojnijem stiježim tu visjeti,
štiti, luci, teška kopja, 335
mači odmetnoj braći oteti,
koja bivši namislila
u oholoj svojoj svijesti
ne spoznana i nemila
na višnega sto zasjesti, 340
od anđela bogu vernijeh
kraljevine rajske vani
oborena sred čemernijeh
pakljenijeh se jama stani.
- Boja ovega svud pjevana 345
vrh jasnoga suha zlata
bješe slika udjelana
sred nebeskijeh svijetlijeh vrata.
- Od nebesa s obje strane
bješe vidjet u dva dijela 350
letjet vojske oružane
zlijeh i dobrijeh od anđela.
- Verni od ovud i kreposni,
kleti od onud udarahu,
i rveći se nemilosni 355
među sobom boj bijahu.
- Vidijaše se gdi po srijedi
gustijeh strijela pod oblakom,
čim rat plahi naprijed slijedi,
nebo mrči crnijem mrakom; 360
gdi sad ovi, gdi sad oni,
jedan drugom odolijeva,
gdi se uzmaža boj usioni
pun rasrčbe i pun gñiva;
gdi se svaki uhitio 365
jur na ruke, da bi tako
neprijateļa pridobio
kroz rvañe silno i jako;
gdi, ki strijela ne imaju,
za pram, za vrat snažnom rukom
neprijateļa sve hitaju 371
s njihovome gorkom mukom,
i, dostojne za dat plate
neharnomu mnoštvu oholu,
na tle ih meću, plešu i mlate, 375
i tiskaju ñim nizdolu;
gdi po malo strana odmetna
s toga trepteć uklanja se,
a izabrana vojska osvetna
za ñim tijekom sunula se; 380
gdi su veće s grubijem bijegom
odmetnici hudi u smeći
prid čestitijem vernijem stijegom
obratili sasama pleći,
ter prilični vihru plahom, 385
ki kroz puste dme planine,
gromiñahu s lednijem strahom
nebeske se niz visine.

Na izdavnike pobjeguće
kralj nebeski zgar metaše 390
silne treskove i goruće,
i u pako ih strašni oraše.

Vidio bi tamne jaze,
gdi primaju množ mrzeću
na zle muke, na poraze, 395
na vjekovit jad i smeću.

Tom anđeli tuj vidješe
uspomenn vječne od hvale,
za prije na dvor izać, ktješe
vrata od neba da razvale, 400

ter s nebeske jur države
sišli bi oni na svijet hrli,
i nemile i neprave
strane osvetnijem plamom strli ;
jur, židovska zemjo huda, 405

za tve grijeha ne izrečene
vidjela bi oda svuda
tve gradove požezene,

da kralj rajski treskoviti,
ki tej bojne sprave ugleda 410
i neslični gnij srditi
bez načina i bez reda,

u čas oni s oštrom riječi,
sve silosti prid kom ginu,
rasrdan se ne opriječi 415
na njih plabu na vrlinu.

Oko sebe on pazeći
sto službenijeh dvorkinica,
svijetlijeh čudnoj u odjeći,
djevičkoga stasa i lica, 420

svijem nebesom objubjenu
obra milos među nima,
rajskom puku nabunjenu
ku s naredbam posla ovima :

Po tvu bratju, me dvorane, 425
veli, u brzijeh kolijeh teci,
ter od moje nima strane
ove riječi hrlo reci :

Kruna vami nije podana
i gospodska vlas uzumnožna 430
vrh nebeskijeh svijetlijeh strana
i vrh svijeta nim podložna,
bez hotjenja da se moga
na nepravi boj spravljate,
i srditi bez razloga 435
nebo i zemju da smetate.

Bojna oružja ostavite
i rasrēbe vaše ureda,
ter se k meni svi vratite,
bog vam ovo zapovijeda. 440

Reče, a milos podnižena,
netom božije ču besjede,
brza u kola i zlaćena
bez nijednoga cknjenja sjede.

Tu pospješana i pomniva 445
priko neba leti svega,
tere anđelom svijem otkriva
srēbu i voļu privišnēga :

na boj spravljat sve desnice
da ih nije plaha žela, 450
i da ureda svi prid lice
teku svoga stvoritelja.

Krotka blagos šnome hodi,
čista ljubav, krepka vira, 455
i ka ufanje sladko rodi,
i tihoga majka mira.

Sred njih slike razvedrene
nije biljega od vrline,
a u rukah su svijem zelene
mirne grane od masline. 460

Kud god svrēu svoj put one,
gvozdje ispada svijem iz ruka,
svi rasrēbu prijeku gone,
svijeh susreta blaga odluka.

Do jednoga tim smireni 465
kopja i mače meću vrle,
ter poslušni, ter sniženi
prid pristoje božije hrle.

Na mjesto se svaki svoje
bez kramanja redom stavlja, 470
i mišlene do tad boje
tu po malo saboravlja.

Tad kralj, ki svijet vas saj sudi,
sva stvorenja prid kim trnu,
po rajskomu dvoru svudi 475
božanstveni pogled svrnu.

Triš prisvijetlijem krenu čelom,
oči okolo čim obnese,
i triš čini tezijem djelom,
da se nebo sve zatress. 480

Besjediti za tijem kliče:
Koje smjenstvo, nesvijes koja,
višni dusi, vas potiče,
činit što nije voļa moja?

Vi srnete, jak da dosti 485
nije ma sama veličina
od evrijenske zle silosti
ļubjenoga branit sina.

Gñiv i plahos ustagnite,
ustavite želu bojnu, 490
na osvetu ne mislite
u ovo vrijeme nepristojnu.

Znate, kako s moje odluke,
i ne svoga bez hotjenja,
on na smrtne grede muke 495
rad ļudskoga sagriješenja.

Naša je voļa neporečna,
da se prava krv prolije,
za dat svijetu dobra vječna;
nazada se vratit nije. 500

Izvrstan je naćin ovi,
i boļega puta ne ima,
zatvoreni moji dvori
da se otvore umrlima.

Za to nega poslah doli, 505
čovjek rodit da se bude,

na potrebe, jade, i boli,
progonjenja, muke i trude.

Pristupio čas je odlučen,
da mu veće umrijet trijebi, 110
da je na teškom križu mućen,
kako je obro sam po sebi.

I nije čudo, da se sade,
prid očima smrt videći, 515
kako čovjek on pripade,
i u priļutoj nađe smeći.

Kako da se odijelilo
bitje od nega božanstveno,
ostalo je slabo tilo
smrtnijem jadim podloženo, 520

er ko boga ne bi vrijedne
pogubiti nega bile
ļudi umrlih vlasti nijedne,
nijedna oružja, nijedne sile.

Moje mogućstvo tać ne jako 525
i kriposti moje nijesu,
od kojijeh se zemļa i pako
i nebesa s morem tresu,

da ne mogu, kada bila
ne bi ovaka moja odluka, 530
sina obranit draga i mila
od vrline zlobna puka,

još da nemu tad protiva
desnice bi svoje prostrlo
sve što je sada ļudstva živa, 535
i sve što ga jes umrlo.

Znate oholijeh giganata
kako snižih vrle moći,
ki do višnijeh ktijahu vrata
s babilonskom građom doći. 540

Oni uzrastom strahoviti
u sebe se toli uzdahu,
snažnom rukom korijepiti
cijele gore da mogahu,

- ali obijesnijem tad ja glavam, 545
 kijem se ktijaše gora svrha,
 i nihovijem silnijem spravam
 u čas jedan dođoh vrha.
- Smetoh jezik njih občeni
 kroz jezika družijeh vele 550
 da po zemlji razvrženi
 rasteku se i razdijele,
 a usiona strašna zgrada,
 strena ognjenijem treskovimi,
 za izgled ljudi zlijeh i sada 555
 u strahovit način dimi.
- I ko utopom smrtnijeh voda
 na svakoji grijeh pospješno
 ne spoznanijeh jur naroda
 satarisah mnoštvo grešno, 560
 pak nečiste grade opeta
 strh po plamu ognjenitu,
 da se od puka tač prokleta
 ne nahodi trag na svitu:
 na isti način, da i sad hoću 565
 moju ostavit misao blagu,
 za pritešku ovu zloču
 židovsku bih smako tragu.
- Harat hude njih gradove
 sva bi zemlja vidjela me 570
 kroz oružja, kroz treskove,
 kroz utopne vode i plame.
 i ko kleti i nemili
 i nesvijesni neharmonici
 na riječ moju jednu bili 575
 satreni bi svi kolici;
 nu se ustav'te, teško vrime
 ne do malo doć će doba,
 zle kad će se grad Solime
 od ovezijeh kajat zloba; 580
 kad će željet, nu zamani,
 da tegnuo nije vijeku
 moj drag porod i gledani,
 ni da mu je do smrt prijeku.
- Bog ovako dogovori, 585
 a negovo na trenutje
 zagrmješe višni dvori,
 strašnu trešnju zemlja oćutje,
 a plaha se sva vrlina
 rajskijeh dvora sasma utaki, 590
 za božijega svetit sina,
 koja ognjeno njih razdraži,
 s mnogom boli samo namće
 gleda i pazi od njih svaki
 teške muke, kojijem muće 595
 atvorca svoga ljudi opaki.
- Jak na bojnom kad se poļu
 dva viteza mlada i jaka
 među sobom za čas koļu
 i oruža su njih jednaka, 600
 izabranijeh množ mladića
 s obje strane taj boj gleda,
 i svak lednom sumnom cića
 prijateļa svoga pređa,
 nu kad jedan od njih bude 605
 crnoj zemlji pasti nica,
 čim ga izrani, čim dobude
 moć protivna i desnica,
 verni družu, ki ga lube,
 da im junački sud ne brani, 610
 od lute bi svi pogube
 oteli ga oružani,
 ali drugo kad ne mogu,
 s gorcijem jadom iz daleka
 cvile, i kažu žalos mnogu 615
 rad nesrećna djela prijeka:
 na isti način bez obrane
 porod kraļa, ki svijet stvori,
 posred vojske oružane
 na smrtnoj se vidje gori. 620
 Koga u način nedostojni,
 u pogrđi, u čemeru,
 zli krvnici i ubojni
 gola na križ tvrdi steru,

- tere puni gníva i síle 625 dva lupeža, davno koja 665
k izvrtjenijem biljezima
potežu mu ruke bile
uzovitijem konopima,
i tako ih istegnute
tvrdijem čavlim pribijaju 630 među nima raspet visi, 670
kroz udorce teške i lute,
ke s plahostim uzmažaju.
Istom silom noge svete
na mjesto su dovedene,
i od desnice plahe i klete 635 koje u štetu ljudske občine 675
jednijem čavlom tu pribijene.
Skripi vas križ, čim opako
gvozdje po nem silno udara;
na udaranje često i jako
hridna gora odgovara, 640 iznosita mjesto brijega. 680
svake iz rane ter po na se,
da ti srce pukne od jada,
krv obilna proljeva se,
i na crnu zemlju pada.
Vrhu tega pismo novo 645 Tu na n vas puk obzira se,
u razlika pišu slova:
Nazarenin Jezus je ovo,
kralj koji je svijeh židova;
slova evrinskijem ka jezikom 650 i grčkijem su upisana, 690
i kijem s hvalom svom velikom
latinska se služi strana,
čim se ukaza: ko su svudi
jezici ovi glasoviti,
tač sin boži vas svijet žudi 655 i velike još promjene 695
svojom smrti sahraniti.
Pismo mu ovo zli puk stavla
vrh kruñene dračom glave,
i tvorit se nim ne ustavla
zlobne ruge i neprave. 660 s gorcijeh muka ne imahu;
samo iz tijela prem bolesna
i niz rajski obraz blijedi
s prahom, s znojem krv uresna
smiješana se nemu cijedi; 700
usti mu su još krvave
s udaranja plaha i silna,
i prosuti vlasi od glave,
ku zlo vrijeđa drača obilna.

Tako kada sunce oholo, 705 ter, prijeteći dažde i mrake,
oko svijetlo višnijeh dvora, zla godina hoće slijedit,
za vas obać svijet okolo, iza prijeke još koprene,
iza istočnijeh sine gora, za sve manijem, zrakom siva,
ako crne kroz oblake i prilike sve zlaćene 715
tad nebesa počnu blijedit, 710 sasna svijetu ne sakriva.

PJEVANJE DVAESETO.

Svetoj majci u toliko, da bi groznijem svojijem suzama
rad žamora ka nemila omekšala stijenu tvrdu 30
ucviljena veomi priko i najjuću posred jama
bješe u sionski grad stupila, kamenitijeh zvijer i sru.
na uši dođe glas istini, 5 Razgovara nu zamani
po noćnomu ko je mraku s riječi blagom i sladkome
ne drag porod i jedini vernijeh družic skup izbrani, 35
upo u ruke mnoštvu opaku, koje obćahu za jedno šnome,
i po sudu ko nepravom, er ne može ustaviti
jak da skrivi zlo najgore, 10 na njih molbe plaća prijeka;
osudjen je dužan glavom, nevoļa je noj cvijeliti,
i poveden, da ga umore. ne nemiru nije lijeka. 40
Taj čujući huda djela, I jur na dvor gre bolesna,
sred usti joj riječ izginu, ter u teškom trudu i jadu
tere bljeđa od pepela, 15 ištuc svoga sinka uresna
sva jak mrazni led ostinu; teče i rne po svem gradu.
i za sve zna, da sve slijedi Prislušuje tužna svudi, 45
po hotjenju sina svoga svud smetena obzira se,
i po stavnoj zadovoljedi je da vidi gdje množ ljudi,
slavna čaćka nebeskoga, 20 je da čuje gdje ke glase.
uvrijedjenoj ništa tada Jak strašiva kad košuta
toj na pamet ne dohodi, pri zahodu sunćanomu, 50
s teške muke, ka nom vlada, draga od roda spomenuta,
ka sve misli ne gospodi, s pašne gore gre k svom domu,
Tim jadovna svoje razmeće 25 čestom krvi tle crljeno
prame on čas niz vrat bijeli, po svakoju pazi stranu,
i tolake ćuti smeće, a rodjenje sve ljubjeno 55
i tać gorko plaće i cvijeli, ne nahodi tad na stanu,

tim s bolesti ne izrečenom
ostavlja on čas sve ložište,
dubravome ter zelenom
izgubjeni porod ište,

i ako putom trag ugleda
bijesna vuka i krvava,
ali stupe zla medvjeda,
ali ohola silna lava,

za biljegom poznanime
sve probija luge i gaje,
tere s jaukom bolesnime
tužna hukat ne pristaje:

božija majka ištuć tako
svoga sinka u toj doba,
osudjena sasma opako
na smrt priku s našijeh zloba,

tom smrtnoga vrhu brijega
vidje sijat množ svijetla oklopja,
i bojnoga oko stijega
oružane koše i kopja,

puna muke i nemira,
koji nije moć izreći,
van sionskijeh poče mira
put nesrećne gore teći.

U licu je ne bi pozno,
toliko je porušena,
toliko je jadno i grozno
i žestoko ucviljena.

Mnoge majke s gar s polaća
žalostive nu gledaju,
i šne luta vaja i plaća
i one grozni plač ljevaju.

Hrlijem hodom jur ulazi
među vojsku silnu i hudu,
ni se od plasiijeh koša pazi,
da sattri nu ne budu.

Tako tužnu putom druži
s bolnom majkom Ivan verni,

ter šnom pored gorko tuži, 95
suzeć, kažuć jad čemerni.

Kleofina još Marija
i plaćna je šnom Salome,
i od svijeh inijeh žalosnija
Mandaljena svom sestrome. 100

Crnijem su one ubrusima
lica i prame sve zakrile,
i sve jadjnijem uzdasima
s božijom majkom plaću i cvile.

Kada dođe bliže ona 105
gore ukopne i krvave,
i trup nazrije križa siona,
šakale, i druge smrtne sprave,

za sve toj zlo sve koliko
još podpuno nije odkrila, 110
skonćanje ju tre veliko,
luto se je naježila,

ter dvaš i triš bolnom rukom
lice i čiste prsi udara,
pak poreda s gorkom mukom 115
besjede ove izgovara:

Što ono vidim? Ah jaoh meni!
ne znam ke mi teško prite
zlo križ oni uzvišeni
i one sprave strahovite. 120

Znam židova zlijeh omraze,
i ko s naglom svi požudom
ištu, vajmeh, da poraze
moga sinka smrti hudom.

Ovo je, ovo biljeg oni, 125
u noćošnem ki pokoju
luto smete i progoni
utrudjenu pamet moju.

Zlamenje ovo, jaoh, ono je
jagañćića krotka i mlada, 130
koga krvim prage svoje
puk omasti naš nekada;

puk, ki u zemlju obećanu
iz egipske strane opake
onda izveden, svoju obranu 135
sad na muke vodi ovake.

Govoreći tej besjede,
plačna, blijeda, bolježliva,
kroz protivne vojske grede,
i nikudi ne počiva. 140

Nu bojnici prem nemili
štitim dalek tužnu odmeću,
i nije nitko, da se smili
na ne gorki plač i smeću.

Ali za sve istiskana, 145
silom se rve ona i hodi.
tač da kruto raskončana
na brijeg strmi jedva uzhodi

Iza bojna skupa obilna
tu zla svoja pazi očita: 150
smrtnu građu križa silna
ne izdjeljana, strahovita.

Ali kada pada n stupi,
ter ugleda sinka svoga,
gdi razapet dušu kupi 155
blizu časa jur smrtnoga;

kad mu gvozdjem vidje oštrijeme
noge i ruke zlo probijene,
jaoh, i trnom bodeznijeme
svete prame obnesene, 160

ter gdi mu je bolno tijelo
rusom krvi sve crljeno,
a na rame časno čelo
od slabosti naslonjeno;

gdi urešene rajskim zrakom
božanstvene oči mile 166
blijede smrti bjehu mrakom
malo mahe potamule:

od neizmjerne muke i jada
među dražijem svijem drugami 170
plačna majka osta tada
kako u gori živac kami;

kami, komu ne odolijeva
ni vrlina zlijeh vjetara,
ni daž, često ki ga oblijeva, 175
ni trijes, ki ga s neba udara.

Tužna trepti, trne, čezne,
ne ima lica ne prilika,
vas joj obraz suzam grezne,
bolesna je sva kolika. 180

Na bolesti ne velike
od žalosti biljeg daše
bližna dubja, gore, i rike,
ter jadovno proplakaše.

Kad Isukrs s križa ugleda 185
obljubenu majku svoju,
gdi žalosna trne i preda
u žestoku nepokoju,

pobolje se na ne lutu
muku, ter ko boje more, 190
na nu tako izčeznutu
sladke obrnu sve pozore.

Za tijem ljubko i medeno
besjede joj ove pravi:
Smiri tuge tvoje, ženo, 195
svoj čemerni jad ustavi!

Roditeļa moga sudom,
kraļa od zemlje i od neba,
za svijeh grijeha s ovijem trudom
umrijeti je meni trijeba. 200

Ter videći vjerna Ivana,
gdi ne blizu plače i cvijeli:
Ne moj za me bit skončana,
ovo je dragi tvoj sin, veli.

Za težijem se k nemu obrati, 205
veleć: Eto majke tvoje,
nastoj vas vik nu gledati,
i na mjesto ljubit moje.

Na razgovor ovi mili
suze iz oči svak proljeva, 210
i neprijatelj isti cvili,
jak pokajan svoga od gneva,

- pače krvni još bojnici
uzdržati ne mogu se,
da smeteni svi kolicí 215
i žalosni ne kažu se.
- Uvrijedjenoj majci tade
povrati se riječ na usti,
i kažući svoje jade,
gorkom plaču sva se spusti. 220
- Za to grlit i celivat
križ krvavi tužna uze,
i poljevat i umivat
kroz česte ga grozne suze.
- Tvrdo drvo tač grleći 225
k dragom sinku svoje poglede
svrća, ter u lutoj smeći
izgovara sej besjede :
- Kakav, sinko moj ljubjeni,
bolesnoj se majci ukaza? 230
To li je ures ne izrečeni
prisvijetloga tvoga obraza?
- To li su one tvoje oči,
ke vedrinom rajskom sijahu,
pače sunce od istoči 235
svom milinom nadhedijahu?
- To li je zlato tvoga prama,
to li uresne noge i ruke,
na te li si sebe sama
podložio trude i muke? 240
- Gdi je, vajmeh, tva naravna
vrh svijeh ljudi viša dika,
gdi je lijepos tvoja slavna,
gdi je rajska tva prilika?
- Tko je nesvijestan; toli bio, 245
tko se ukazo smion toli,
da te tako izgrdio,
da ti je take podo boli?
- Koliko si, jaoh, promijenjen
od onoga sina moga, 250
ki bi dosle toli scijenjen
od naroda evrijenskoga ;
- koga malo dana prije
vas puk glasim veselimi 255
što se može najslavnije
kako svoga kraļa primi;
za božijega koga sina
Jerusalem vas pojaše,
i množ poma i maslina
pod noge ti prostiraše? 260
- To li je kruna, na tvojemu
ku se nadah čelu gledat;
toj pristole, na kom svemu
svijetu imaše zapovijedat?
- Kuda gredeš sam bez mene, 265
o žudjeno me nadanje,
o me duše ražaljene
drag pokoju, sladko ufanje?
- Od ljubavi kako moje
ne hotje se spomenuti? 270
Ko bez drage majke tvoje
na silnu se smrt uputi?
- Ah, ovo li grijesi kleti
doradili ljudski jesu,
da ti za njih hoć' umrijeti, 275
vjekoviti moj uresu?
- Ah, ove li smrti tvojom
tužnoj majci rane davaš ;
ah, ovijem li nepokojom
trudan život moj skončavaš? 280
- Što da učinim plačna sade,
dragi sinko moj, bez tebe ;
tko da smiri sad me jade,
tko da utješi me potrebe?
- Kad god tuge u njihove 285
tebi su se umolile
majke mrtve za sinove,
a za braca sestre mile ;
koga sada, da se smili,
za te majka molit može, 290
gospodine moj primili,
braće, sinko, čačko, bože?

Časti mi ove ne obeća
poslan glasnik s višne strane,
neg sve dare dobrih sreća 295
doslije umrlijem ne podane.

Na ovi način srećna zvana
vrh inijeh sam svijeh djevica,
na ovi način izabrana
nebeska sam ja kraljica? 300

Ovo li je moja slava,
ku ću primat svega od svita:
tebe pazit, jaoh, krvava,
i na teški križ propeta?

Što mi kori od anđela 305
jur pjevaše pjesni slavne,
ako jesam ja živjela
na ove muke meni spravne?

Što mi kraji od istoka
svijetle dare još doniješe. 310
ako boles tač žestoka
pripravjena meni bješe?

Ah, blažene majke one,
kijem nemili vrh svijeh ljudi
pun rasrče nepriklone 315
djecu pokla Jerud hudi,

kad nesvijesnik zli nastoja
među nima dat smrt tebi,
čim prosumni, čim se boja,
da mu uzeo krunu ne bi. 320

Ah, kako bih željna bila,
da je i tebe u ono vrime
krvna ruka porazila
oštrijem mačem i silnime.

Ove mi, ove, jaoh, bolesti, 325
ovi nalog teških zala
Simiun znani jur navijesti,
u rukah te držec mala.

On zareče, da ću biti
u neizmjernu nepokoju, 330

i da bridak mač probiti
žalosnu će dušu moju.

Evo se je sve zgodilo,
ko je on reko, evo kuša
zlo priteško i nemilo 335
izranjena moja duša.

Vi, ki putom prohodite
iz razlicijeh svijeta kraja,
ovdi stupaj ustavite
na tegotu moga vaja, 340

ter pazite, je li druga
muka i boles, jaoh, ovaka,
je li tuzi mojoj tuga
gdje god slična i jednaka.

A vi, plasi o bojnici, 345
ako milos koju imate,
ah, i meni nesrećnici
smrt žudjenu sad podate.

Mene, mene vaša ruka
pribi k dubu nemilomu, 350
neka od smrtnijeh budem muka
udionica sinku momu.

Pokli on, dobro moje, umire.
ja ne mogu dospjet, razmi
samom smrti me nemire; 355
zli mi vaš gniv život vazmi!

A vi gore i brjegovi,
ke nada mnom vidim stati,
zimirite jad moj ovi,
ki svu rados moju skrati; 360

s vašijem vrsim raspuklima
nasrnite sada na me,
i padite sa svijem nima
vrhu mene ovdi same,

neka lute me nevoļe 365
svrhu imaju, vajmeh, neka
utaži se, ka me koļe,
jedovita boles prijeka.

- S ovijem riječim mnoge druge
bolna majka govoraše, 370
i neizmjerne puna tuge
križ suzami poljevaše;
križ, od koga nu ne mogu
razlučiti druge vjerne,
ni ne smirit žalos mnogu, 375
ni dić jade ne čemerne.
- A zlo mnoštvo i hudobno,
navlastito skup crkovni,
nesvjesno ga psuje i zlobno,
i nim tvori rug otrovni. 380
- U krvavom boju priku,
smrti obilne gdi se dijele
protivnik se protivniku
od njih kaže blaži vele.
- Nemilosno svi se smiju, 385
nepravedno svi ga kore,
i oholome glavom viju,
i riječi mu sej govore:
- Evo slaboj pri čeladi
ki se lasno jes hvalio, 390
nebo i zemlju ki sagrađi,
da je nega porodio;
- evo, ki ori crkvu slavnu,
i prije treći neg dan priđe,
opeta ju svijetlu i stavnu, 395
ko je i prije bila, ziđe;
- evo, gradu ki našemu
prijeti raspe strašne i hude,
koji hlepi, da se nemu
svijet vas kolik klañat bude. 400
- Pod'te, ter ga svi sljedite,
ki ne imate svijesti u sebi,
pod'te, ter se podnižite
bogu, ki je sišao s nebi.
- Mnozijeh drugijeh on sahrani 405
skoro smrtnijeh od nemoći,
- a da od silne smrti obrani
sebe istoga, ne ima moći.
- Na daleko hinjeni se
negov otac sad nahodi, 410
i ne haje, što čini se
od negova bitja odi.
- Neka s križa sada side,
ako je ćaćku porod pravi,
ki sazida rajske zide, 415
ki gospodi svoj naravi.
- Tako ćemo po razlogu
u n vjerovat svi jedini,
i poklonit kako bogu
negovoj se veličini. 420
- Ovi nime rug tvorahu
malo mañe mrtvijem veće,
i negove uzumnožahu
još bolestim ovom smeće.
- On kažući srce jako 425
na nesvjesno toj rukanje,
podnošaše njih opako
i nemilo djelovanje,
- pače mile pun blagosti,
da ti srce nom zanese, 430
da se smili, da im prosti,
ćaćku ovako molijaše se:
- Prosti nima sej krivine,
roditeļu moj ljubjeni,
er ne znađu, ke zlo čine, 435
toliko su zaslijepjeni.
- Blage molbe sej primajene
biše od oca nebeskoga
cijeca časti ne izrečene,
kom poštuje sina svoga, 440
- tač da mnozijem u toj doba
od krvava bijesna puka
hudi omrznu grijeh i sloba,
i sta u srce druga odluka.

Od nepravde tim se kaju, 445
i naprijeda šnom ne slijede,
prsi rukom neg lupaju,
i žalosni plaču i blijede.

Dva lupeža s druge strane,
na dva drva ki propeti 450
za krivine svoje poznane
bjehu blizu za umrijeti,

čujuć gdi ga s mnogom zlobom
zli vrijeđahu slijem psovkami,
razlicijem se među sobom 455
natjecahu besjedami.

Jedan od njih prike svijesti
i rasrčbe pun nemile,
s duzijeh muka i bolesti,
koje mu su dotrudile, 460

s nepravijem se za jedno zborom
na Isukrsta zlobno prijeci,
i s nescijenom i s prikorom
govori mu ove riječi:

Sveto templo sad razvali, 465
i u tri dni ga gradi opeta;
s taštom hvalom sad se hvali,
da si porod stvorca od svijeta.

Ako rodom s neba izhodiš,
čemu tvojom vlasti sada 470
nas i tebe ne oslobodiš
od smrtnoga luta jada?

Nu kad si se priprodavo
za božijega sina puku,
s nam češ patit zbilno i pravo, 475
i podnijeti smrtnu muku.

Ne podnosi riječi bijesne,
ke razbojnik riga opaki,
dobri lupež strane desne,
neg mu odgovor dava ovaki: 480

Koja, o hudi nesvijesniče,
bivši gotov dušu pustit,

mahnitos te zla potiče,
riječi otrovne tej izustit?

Strah od boga ko te nije, 485
ki nebesom zapovijeda,
na prikornom drvu ki je
s nami rasset uporeda?

Ah, pokaj se sada i skruši
za zločinstvo tvoje očito, 490
ako ne išteš tvojoj duši
pedjepaanje vjekovito.

Sličnu grijesim mi pokoru
osudjeni podnosimo,
pače za njih vele goru 495
muku i svrhu dostojimo,

a ovi, koji drugo dilo
izvan dobra ne učini,
nepravedno i nemilo
mre, ne bivši u krivini, 500

neg ako se grijeh zvat ima,
od kriposti put kazati,
zdravle dijelit nemoćnima,
mrtve u život povraćati.

Za ovom riječim na božijega
sina obrati svoje poglede, 506
ter moliti kliče nega
kroz podnižne tej besjede:

Spomenut se ktjej od mene,
nebeskoga ćaćka sinu, 510
u države kad blažene
dođeš na tvoju kraljevinu.

S ovom molbom umiljenom
on se bogu toli udvori,
s besjedome da medenom 515
ovako mu odgovori:

U gorkomu ne stoj vaju,
shranila te tva besjeda,
danaska češ bit u raju
blažen sa mnom uporeda. 520

Riječ dobroga spasiteļa
 nega u taku rados stavi,
 od velika da vesela
 smrtne muke zaboravi.

O čestiti nad sve ine, 525
 lijepa ti je sreća tvoja,
 ki pokoje nađe istine
 sred smrtnoga nepokoja,
 koji u grabšah provodeći
 i u razbojstvu sva tva lita, 530
 u čas jedan, jošte i mreći,
 dobra ugrabi vjekovita.

S tvojom srećom ljudim svijeme
 zgleđ vječni ti češ biti,
 da se u svako može vrijeme 535
 skrušen grešnik sahraniti ;

a dokle se božanstvena
 smrt po svijetu bude pjeti,
 i tvoja će uspomena
 slavna upored šnom živjeti. 540

Spasiteļa moj drag mili,
 za žestoku muku tvoju
 i na me se tako smili,
 i sahrani dušu moju !

Znam, tisuć krat da po meni,
 blag Jezuse, vrijeđan jesi, 546
 i da sasma ne trpjeni
 i teški su moji grijesi ;

nu da toga nije na svijetu,
 koji u smrtnoj lutoj zlobi 550
 i u grijеšenju hudu i kletu
 me krivine nadišo bi ?

Jedan uzdah, kapla jedna
 tvoje krvi božanstvene
 ugasit bi bila vrijedna 555
 moje zloće ne izbrojene.

Izmučeni sin višnega
 za milosnijem ovijem djelom,
 izhodeći duh iz nega,
 i rveći se s bolnijem tijelom, 560

čim od truda po svoj puti
 znoj mu veći svak čas teče,
 ne izrečenu žeđu očuti,
 i tu tako : žednim ! reče.

Tad krvnici ne smiljeni, 565
 on neka se većma izmuči,
 izmiješaje u nescijeni
 osta luta s gorkom žući.

Na visoku trs staviše
 ovi nalip pun čemera, 570
 i na usti mu prisloniše,
 da svu žeđu nime istjera.

Ali on bivši okusio
 gorko pitje i mrzeće,
 svoje je usti odklonio, 575
 ni ga hoće kušat veće,

nu s gorčilom prem neugodnijem
 drža na ustijeh zlu lutinu,
 dokoli se s tijelom trudnijem
 negov slavni duh razminu. 580

U toliko luta smeća
 kroz česte se glase uzumnoži
 u dijeljenju od odjeća,
 ke nosaše porod boži,
 er sukničica među nimi 585
 bješe iz mladijeh jošte dana,
 nemu rukam pričistimi
 pomne od majke izatkana.

Ova bivši ne sašvena,
 ktijahu da ostat bude cijela, 590
 ne mogući razdijeljena
 bit među nim veće u dijela.

Tim pjevano kako bješe,
 da se bude ispuniti,
 na sreću ju vrc hotješe, 595
 koga će od nih iskočiti.

Ah, židovski grešni puče,
 ki na dobre mrziš svjete,
 goneć, bijući, ki te uče
 drum nebeski, ljudi svete, 600

ove li si pripravo
dvore, službu i družinu
bogu, ki je podnižio
za te svoju veličinu;

ki, za tebe uzdignuti, 605
i za umrlih smirit smeću,
dostoj se ljudske puti
na se obući slabu odjeću?

U čemu te, jaoh, razali,
tvoj stvoritel, što ti skrivi, 610
da ove muke na n navali,
smioni puče i sumnivi?

On, za upravit, ko ti obeća,
pitna u mjesta tvoje pute,
poda Egiptu tebe cijeca 615
teške rane, biće lute;

a ti ranam neizbrojnima
nemilosno nega izgrdi,
nad svijem inijem krvnicima
vrli puče i zloardi! 620

On u slici svijetla stupa,
sad plam, oblak sad poznani,
prid tobome stoja i stupa,
i oda zla te čuva i brani;

ti ne spoznan nega sveza 625
naga na stup na prikorni,
izlupa, izbi, ispoteza,
plahi puče nerazborni!

Na sramotu kraja prijeka
on ti učini čudnom moći, 630
kroz crljeno more neka
ko po suhu budeš proći;

virim krvi božanstvene,
ka se prava s tebe proli,
pute činiš ti crljene, 635
nepravedni puče oholi!

Sred pustoši divje i gladne
sladkom manom on te pita,
izvođeć ti vode hladne
iz kamena stanovita; 640

gorkom žučim, ostom lujem
ti negova usta istrudi,
nad svijem u zlu ostinutijem
zlobni puče i prihudi!

On dopusti, tva haljina 645
četres ljeta cijela da je,
dokli golijeh iz planina
u obećane dođeš kraje;

ti negove čiste odjeće
s nega svuču i razdili, 650
sasma smamjen, prik od veće
pakljen puče i nemili!

Kananejske kraje i puke
usionoga pune bijesa
on pomlati po tve ruke 655
i oholijem glave spleša;

ti mu za tu čas i slavu,
nim tvoreći rug nepravi,
mlatiš trstim časnu glavu,
bijesani puče tvrdo glavi! 660

On ti svijetlu krunu poda,
na krajevstva on te uzvisi,
vrh svijeh inijeh da naroda
častjen, čestit, slavan ti si;

ti sve psovke na n izriga, 665
ti ga kruni dračom, i ti
na visoki križ pribi ga,
krvni puče jedoviti!

Prav, dobrostiv, blagodaran
on učini vele za te, 670
a ti neprav i neharan
ove nemu vraćaš plate!

Da li ganut pripijevana
ne mogu te proročanstva,
gdi zlamenja prem poznana 675
od negova štitiš božanstva?

S neizbrojnijeh da li čuda,
koja vidje, pozno nijesi,
da je on pokoj ljudskih truda
namijenjeni s gar s nebese? 680

Kad si ohola neprijatelja
satro u način igda ovaki,
kako tvoga spasiteља
treš i mučiš, puče opaki?

Kad zločincu najgoremu 685
toli silno čini umrijeti,
dohročincu ko tvojemu
sad mrijet činiš, puče kleti?

Jur sunčana svijetla kola, 690
po kojijeh se bio dan redi,
razdijelivši svijet na pola,
na nebeskoj sijahu srijedi,

kada u samo eto podne
vrhu blijeda svoga obraza 695
krute tmine i neugodne
porušeno sunce ukaza.

i čim ljudstvu pripadenom
u zloj tuzi srce ogrknu,
taj čas crnom sve koprenom
nebo stamnje, dan se smrknu. 700

Koliko je u okoli
zemļa duga i široka,
stiskoše ju mrazi oholi
i nenadna noć žestoka.

Znam, da u raj u tuge i jada 705
i žalosti nije ļute,
a držo hih ovd i sada
po razloge mnoge i pute,

da, čuteći vaj usioni,
otac vječni tad proplaka, 710
i da pogled svoj ukloni
od ovega svijeta opaka.

Nu zlamenje s gar veliko
od bolesti gorke poda
na skončanje smrtno i priko 715
ļubjenoga svoga roda,

er vrh tmine guste i jake
upazi se s desna i s lijeva,
kroz krvave gdi oblake
ražaljeno nebo sijeva. 720

Za sijevanjem ču se gori
množ gromova treskovita,
rek bi, da se vaļa i ori
građa i miri svega svita.

A zemļa se s jekom vrlom 725
strašno i prijeko srnu tresti,
jak da s tragom svom će umrlom
u ponor se sva prosjesti.

Uzvišene kuće i tvrđe 730
počeše se sve navedat;
trešne i tmine vijeku grđe
ne zgodi se čut ni gledat.

I čim smrtno svak problijedi,
ko zapanjen ter zamuknu,
broj neizbrojnijeh tvrdijeh hridi
rastrjeska se i raspuknu. 736

Pri strašivoj ovoj zgodi
ustriptješe tija daleče
građi, mjest a i narodi,
gdi god zlatno sunce istječe. 740

Ne zna se uzrok tijekom čudesim.
nu svak drža, da zgodilo
tada se je pod nebesim
teško i čudno ke god dilo.

A najliše ne izrečenu 745
pazeć tamnos po sve strane,
svijet se ustrese kroz noć vječnu,
slijep, izharan da ne ostane.

Ali nad sve puke ine 750
Jerusalem grad krvavi,
videć blizu ka se čine,
u žestok se strah postavi.

Mnozi od grijeha tu kaju se,
i vapije svak i cvili,
i u svom srcu poznaju se, 755
da su ļuto zlo skrivili.

Za to majke ne izbrojene,
i u žalosnu šnima redu
djeca i djeve ne vjerene
u veliku crkvu gređu. 760

- Tu čim božijem prid otarim
časni tamjan žegu, i kleče,
i višnjemu s mnozijem darim
svak se moli, svak utječe,
drugi bliži biljeg eto 765
kralj nebeski kaže s gara,
i na svoje templo sveto
ne bez teške srčbe udara.
- A to er zatvor, koji puku
brani otajna pazit djela, 770
svak čuteći gorku muku,
raskida se u dva dijela,
a svi stupi, ponosite
crkve građu ki uzdržahu,
- od trešnje se strahovite 775
na sto mjesta raspucahu.
- Bog, poznajuć u toj vrijeme
bitje umrlo svoje dospjeno,
zaupi glasom visocijeme:
Sve je veće ispunjeno; 780
tim, moj čačko, kraju od nebi,
pokle izvrših voļu tvoju,
tvoje u ruke tvoj sin tebi
ja pridavam dušu moju.
- Čim se u mnoštvu zlo smetenu
na ove zgone svak čudijaše, 786
Jezus svoju istrudjenu
priklonivši glavu izdaše.

PJEVANJE DVAESTI I JEDNO.

- Jur u krilo siña mora
blijedo sunce pristupaše,
a večer se iza gora
s mrklom noći približaše,
a telesa još pribjena 5
svaki na svom križu stahu,
i još uprav ne cviljena
svoga ukopa ne imahu.
- Ova djela ne podnese
arimatski Jozef mili, 10
mladac, komu mnoge urese
blagodarani višni udili.
- Među vrijednijeh ljudi zborom
on u scijeni bješe prvi,
svijeto djelim i govorom, 15
i od visoke kuće i krvi.
- Vrhu toga množ rusaga
od ne male obilnosti
i broj velik zlata i blaga
uživaše u radosti. 20
- Nu da višnu čas dobude
vrijedni vitez i hrabri,
- s krepkijem srcem ktje da bude
Isukrstov drug ljubjeni.
- Videć čuda glasovita 25
slidit ga uze sa svom moći,
spravan u sve strane od svita
šnim na svake trude poći.
- Za to bivši družba ina
od straha ga ostavila, 30
krijući se sred planina
i sred pustijeh gaja i spila,
on se ništa ne strašeci
dođe u dvore Pilatove,
slobodno mu govoreći 35
ali scijenom riječi ove:
- O mogući svijetli bane,
glas je, da ti blag i mio
danaska si s tvoje strane
naučitelju momu bio, 40
i da krvnijem redovnikom,
ki su prava obadili,
i za zlobu smrti prikom
bezakono umorili,

- protio si se veće krati, 45
i nastojo, nu za ludu,
s blagom riječim omekšati
tvrda puka nesvijes hudu.
- Znaš, da on smrtnu muku primi,
što za obranu od istine 50
opiro se često nima,
i što je karo njih krivine:
dopusti nam, što mož' sade,
mrtvo tijelo ukopati,
smiri u temu naše jade, 55
razgovor nam taj ne krati.
- Cijela i nova posred groba
ja ću nega postaviti,
ki sagradih skoro doba,
znajući, da imam i ja umriti. 60
- Pontijo riječi ove odvrati:
Koliko bih veće uživo,
da vam mogu sad podati,
koje prosite, tijelo živo!
- Vi bogovi od istine, 65
svjedoci ste srca moga,
da sam držao sve načine,
za ne umorit pravednoga.
- I meni je blagos mila,
i znam poštiti višnjih što je, 70
nu pridobi zloba i sila,
i požude smete moje.
- Koju očutjeh danas muku
ne mogući mu dat pomoći
nabunjenu suproč puku, 75
komu je trudno vrha doći!
- Kad odolje grad opaki,
pođ'te ter ga ukopajte,
i, ko razlog ište svaki,
napokoñu čas mu dajte. 80
- Reče, a Jozef drum upravi
što se može pospješnije,
na nesrećni brijeg krvavi
sad čestite Kalvarije.
- Šnim Nikodem mire bijele 85
grada izhodi solimskoga,
i on u srcu mučan vele
radi smrti meštra svoga.
- Jur se oba dva približati
počinahu puni smeće, 90
odkle smrtno ugledati
mogaše se mjesto veće.
- Na gori se vidje nima
oružanih četa ljudi,
i kopjačam oholima 95
brijeg obasrt oda svudi.
- Er propeta da telesa
ne omrcine blaga dana,
ki pun slave i uresa
svetkovaše sionska strana, 100
- po naredbi redovnika
s križa ih dignut bješe gori
došla iz grada množ bojnika,
i ukopat ih na istoj gori.
- Tu dva krivca, ki pribjani 105
za zločinstvo svoje stahu,
još jadovno izmučeni
život s smrtnim provodijahu,
i tvoreći plač prijeti,
da ih vas puk čuti bude, 110
želju imahu izdahnuti,
i s tijem dospjet smrtno trude.
- Pazeć čeljad ne smiljena,
da po sebi ne mru sami,
pribijaju njih koljena 115
priteškijema kopjačami,
tere videć, da su umrli,
s križa ih mrtvih odbijaju,
i u priprostu jamu hrli
vrzene ih ukopaju. 120
- Nu božijega pazeć sina,
izdahnuo da je veće,
ustavlja se njih vrлина,
i mrtva ga grdit ne će,

ter, kao milos imajući, 125
od brze se smrti čude,
blijedo tijelo gledajući
i negove rane hude.

Glas je, da su mnogi družbu
rajskijeh dvoran tu vidjeli, 130
gdi na plačnu bjehu službu
s gar s nebesa doletjeli,

i u snježanoj gdi odjeći
oko smrtna križa lete,
božanstvenu krv kupeći, 135
ku cijedijahu rane svete,

ter u čašah gdi zlaćenijeh
s mnogom časti svaki po se
skupjenu ju put blaženijeh
svijetlijeh strana gori nose. 140

Tad se jedan od bojnika,
komu bješe Longin ime,
srca iznađe tvrda i prika
među ostalijem bojnicime :

na hrlu se on zateče 145
košu s oštrom sulicome,
ter otvori, ter prosiječe
svete i slavne prsi nome.

I, okolo se svak čudeći,
lute iz rane, ko mu poda, 150
tu tako se vidje teći
izmiješana krv i voda,

da po djelu znamo tomu,
ko smo krvim odkupjeni,
a po viru vodenomu 155
od krivina umiveni.

Rad kladenca čudna toli
sve kolike bližne trave
ogreznuše, i na poli
blijede ostaše i krvave. 160

Čim čudesa taj svak pazi,
Jozef, kažuć mnogo smješe,

među oružje gusto ulazi,
na križ sveti ter se peše. 165

Tu suzami obilnima
poljevajuć lice i krilo,
s Nikodemom zbija i slima
draga meštra mrtvo tilo,
koje slimjeno postavili
sred platna su snježanoga, 170
isti večer ki kupili
bjehu cijeca posla toga.

U platnu ga nose bilom
kroz bojnika družbu hudu,
s ukopnijeme da ga cvilom 175
postaviti u grob budu.

Ovdi sada doletite
sva mladosti višnjih dvora,
kraja od nebi da družite
ukopnoga do mramora. 180

Svaki od vas s gar donesi
kitje cvijetja razlikoga,
mrtvo tijelo da se ureši
spasiteļa svijeta ovoga.

Svakoji bi razlog bio, 185
da u ovemu sada bitju,
tko je svijet cvitjem naresio,
pokriven je vas u cvitju.

Božije tijelo doneseno
bi pred plačnijeh žena družbu, 190
koje tač gorko i smeteno
ponoviše svoju tužbu,

da na bolne njih govore,
kijem prilike nije podati,
sve kolike bližne gore 195
čujahu se razlijegati.

Sudio bi, da se okoli
svako poļe, brijeg, i strana
spravļa cvijelit s mnogom boli
svoga stvorca ukopana. 200

Tužna majka žalostiva
sjedi živa vrh kamena,
raskosana, bolježliva,
i čemerno uciviljena.

Ne bez vaja usiona 205
sred jadovna svoga skuta
naslonila bješe ona
svoga sinka izdahnutu,

ter grleći mrtvo tijelo 210
celiva oči sad zažete,
sad krvavo blijedo čelo,
sad probijene prsi svete.

Za tezijem se zamisljena
žute u rane zapazila,
kijem ga je čeljad ne smiljena 215
svega, vajmeh, izgrdila.

I tač gorke muke i smeće
u svojemu srcu čuti,
da iz ne jadrnijeh usta veće
glasa i tužbe nije čuti, 220

od bolesti neg velike
stoji tako nepomična,
plačna obraza, blijede slike,
mraznoj stijeni sva prilična.

Kod ne vernijeh skup družica,
vapijući tužne u glase, 226
prsi rađa, grdi lica,
i prosute trga vlase.

Od njih jedne čim smetene
bez pristanka suze i plaču, 230
mlakom vodom podnižene
božije tijelo peru i plaču;

u snježani postav jedne,
kijem ga zavit mrtva imaju,
izabrane i naredne 235
množ pomasti postavljaju.

Razmetnutijem ova prami
krvava mu tre koljena,

žestocijema nad ranami
sa svijem tijelom naslonjena ; 240
probodene ruke i noge
grli mu ona i celiva,

i nad nima grozne i mnoge
roni suze i proliva.

Sve bolesne, sve dresele 245
rad negove smrti prike,
tuže, uzdišu, jauče i cvijele,
i vačaju plačne rike.

Od božijega jedva tila
razdijelit ih ljudi mogu, 250
i oni puni plača i cvila,
i oni kažuć boles mnogu.

Nu tažeći tužnijeh žena
žalos sve što bolje znaju,
ukopnoga sred kamena 255
kraja od nebi postavljaju,

i u dostojnoj sto krat scijeni
hoteći se odijeliti,
svetom grobu podniženi
natječu se pokloniti. 260

Tada ženska družba izbrana,
ne hoteci sama ostati,
tom ga vidje ukopana,
na stan bolnu majku odprati.

Ali zlobni i nemili 265
židovskoga puka glave
još ne bjehu ustavili
strah, ni misli sve neprave,

er se mnogokrat zgodi nima
od istoga nega čuti, 270
da od mrtvijeh opet ima
on na svjetlos uskrnuti,

i da knjige stare i svete
starijeh prorok toj pjevaju,
kijijeh oni pisma i svjete, 275
slijepi od veće, ne poznaju.

- Cijeca toga zlo smućeni
 šlju bojniku oružane,
 neka obsteru grob kameni,
 i u noć i u dne da ga brane, 280
 od negovijeh da ko godi
 učenika smionom vlasti
 ne usudi se i oslobodi
 ukopano tijelo ukrasti,
 i da laživ glas prosuo 285
 ne bi evrijenskoj po državi.
 da je od mrtvijeh uskrsnuo,
 i u životu da boravi.
- Sad s nebeskijeh zgar visina
 k meni kripos tva doleteti, 290
 koji od oca i od sina
 boga izhodiš, duše sveti.
- Ti, koji si rados prava
 i vesele svega stvora,
 svjetlos, ures, čas i slava 295
 od nebesa, zemlje i mora,
 iz pameti moje sada
 sasama istjeraj i odreni,
 što je ostalo muke i jada
 rad nemile smrti u meni, 300
 ter žudjenom tvom milosti
 iza goraka plača i smeće
 oćutjenje od radosti
 udijeli mi trudnu veće;
 radosti one, ku s tobome 305
 množ uživa srećnijeh duša
 gori, s čestim gdi vječnome
 svakoja se sladost kuša.
- Bježi plačno tija dresenje,
 ovdj rados naša istina, 310
 ovdj naše sve vesele,
 ovdj naša čas počina.
- I vi veći podignite,
 pjeani moje, romon odi,
 spasiteļa ter slavite, 315
 naše od koga dobro izhodi.
- On, da veće iz duboke
 krute noći bude izvesti
 stare svece i proroke
 na obećane rajake česti, 320
 bješe sišao duh bez puti
 nad pakljene doli strane
 među stijene, među ļuti,
 gdi dan bio vik ne svane,
 gdi usioni, gdi strašivi 325
 nepristavni mrak kraljuje,
 gdi ne shode ļudi živi,
 plač i smeća gdi stanuje.
- Ovdi odmetna i opaka
 crna bratja pribivaju, 330
 koji mogoše dobra svaka
 uživati gori u rajū,
- nu jednaci do čim biti
 stvoriteļu svomu rade,
 sebi poraz vjekoviti 335
 s oholastim svojom grade,
 er rasrčbe pun ognene
 kralj od neba sve mogući
 svijeh zaklopi oborene
 u pakljeni jaz gorući. 340
- Tuj grešnika duše tužne,
 i oni tužni nada svima,
 drže u crnijeh jamah sužne,
 vječne muke dajuć nima.
- Ove duše ukopane 345
 rad činjenja huda svoga
 najdubļe su posred strane
 od ponora pakljenoga.
- Tu tko uljeze, veće viku
 ne ima ufaņa moć izljesti, 350
 nego u ognū strašnu i priku
 trpi gorke sve bolesti;
 ognū, s dimom isionime
 koji žeže, a ne svijeti,
 u nikoje doba i vrime 355
 koji ne će dogorjeti.

- Ogñenoga vrhu kruga,
gdi grijeh svoju platu stječe,
mirna i tiha mjesta druga
prostiru se na daleče. 360
- Tu nijednoga nije plama,
ni se drugo zlo nahodi,
izvan tmına i noć sama,
ka pod zemļom svud gospodi.
- Duše izbraniјeh, odredјene 365
na nebeske jur pokoје,
od nepravijeh razlučene
tu trajahu vrijeme svoje.
- Grijeh staroga roditelја
na njih djelo hudo i prijeko 370
rajskoga ih od veselја
uzdržaše tija daleko.
- One inoga ne imahu
vaja, muke, ni gorkosti,
ni se opeta doć harahu 375
na svijet ovi pun žalosti,
van što bješe jošter nima
do toј doba zabranјeno
među dusim nebeskima
lice uživat božanstveno. 380
- Tu stojahu oci sveti,
ki, sloveći dobrijem djeli,
bez krivine jur na svijeti
godišta su svoa proveli.
- Živjet putom od naravi 385
samo bješe njih zabava,
u prijateljstvu. u ljubavi
ovce pasuć sred dubrava,
pravdu ljubiti i častiti
velikoga kraја od nebi, 390
i nitkomu ne činiti,
što ne bi uzo čovјek sebi.
- Tu nebesom družbe ugodne
svetijeh prorok pribivahu,
djela i stvari ki dohodne 395
po gradovijeh pripijevahu;
i oni, ki su svete i znane
jur zakone ljudem dali,
i ki su ih svoje od strane
dobrovolјno poslušali; 400
žena i ljudi družba vrijedna,
ka zakone božije obľubi,
i množ dјece, kijeh neredna
u nebrijeme smrt pogubi.
- Svi čekahu dan sudјeni 405
sa svijem srcem, sa svom svijesti,
da ih porod božanstveni
na nebesa bude odvesti.
- Tu proročni dusi sveti
kroz visoko svoje znanje 410
razbirahu po pameti
s pomñom božije obećanje,
ter, brojeći vijeke i lita,
dohitahu, da su veće
blizu doba taj čestita, 415
kad će dospjet svoje smeće.
- Tim poznaјuć, da će iziti
skoro iz tamne noći bliјede,
srećne uzeše govoriti
u veselju sej besјede: 420
- Eto srećni dan doleti,
u koji će bit podano,
božije lice nam vidјeti,
dobro uživat svijem čekano.
- Ovi s neba velikoga 425
rad gorušte sve ljubavi
punijem duha prisvetoga
nam nebeski kralј objavi;
ovi družijem umrlima
navijestiamo mi nekada, 430
da s požudam svakdanima
narod mu se ľucki nada.

- Prava svjetlos k nami grede,
pleme kraja od nebesi,
da nas u raj gori odvede, 435
da nas vječnom česti uresi.
- On je bio. nitko ini,
koga nami veće krati
pod prilikom višni učini
bojna od lava pripijevati, 440
ki sam jedan za sve ine
podloži se na smrt priku,
naš protivnik da pogine,
ki nam ote prednu diku.
- Lav od krvi slavna Jude 445
zemlji u pomoć poslan zgara,
neprijatele naše hude
razbi, dobi, spleša, shara.
- Po sve svijeta četr strane
svi se umrli veselite, 450
i vi srećne duše izbrane.
koje se ovdí nahodite.
- Eto vi ste sad blaženi,
a nami su sasma veće
višni dvori rastvoreni, 455
i udijeljene rajске sreće.
- Jur, ko je od nas naviješteno,
skoro će se dogoditi,
da se ima sve stvoreno
pod nebesom veseliti, 460
da će od rajске čestitosti
slavni biti svud biljezi,
od velike da radosti
uzigratće gore i brijezi.
- Jak jagañci tihi i mladi, 465
lugom slijedeć sve matere
skaču travnoj po livadi,
i veselu igru tijere,
- jur je vrijeme pristupilo,
da s kladencim bistre rike 470
međ prislátki, mlijeko bilo
budu ronit sve kolike,
- i vi, hridi o kamene,
svakom slastim da tečete,
i od raskošé ne izrečene 475
da zlamenje svud kažete.
- Srećni dusi i blaženi
ove riječi govorahu,
a unutra se tmaste sjeni
na njih rados veselijahu. 480
- Zatvoreni tač gradjani,
bojna vojska kijeh podstupa,
i njih mire, nu zamani,
treskovitijem ognjem lupa,
za sve da se malo boje 485
od poraza pogubnoga,
čim u tvrđi jakoj stoje
sačuvana grada svoga,
ako vojsku pomoćnika
iz daleka vidjet budu, 490
ki će oholijeh protivnika
satarisat silu hudu:
- pun radosti, pun vesela
glas do neba dignu tade,
da njih istijeh neprijatelja 495
srce ledni strah popade.
- Sred radosti ovijeh eto
slavni osvjetnik segaj svijeta
vas goruštijem zracim svijeto
stupa na prag pakla kleta. 500
- Bjehu vrata tu gvozdена
nesmotrna grda čina,
jaka, silna, utvrđена
izvan mjere i načina.
- Ničija kripos, ničija sila, 505
i nikakva vlas pod nebi
ním krenula, i oborila
do vijeka ih na tle ne bi;
- ali porod previšnjega
kroz moć svoju božanstvenu 510
na sramotu pakla svega,
tom ih tegnu, nima krenu.

- Na krenutje silno i jako,
koje učini božija ruka,
zamnje nebo, zemlja, i pako, 515
i sta svudi strašna buka.
- A kad sioni romon čuše,
iz ognjene taj čas strane
svi se dusi zli sunuše,
da pakljena vrata brane. 520
- Zgar do pasa ljudske slike
nošahu oni, a niz doli
bjehu zvijeri grde i prike,
jedoviti zmaji oholi.
- Tijem režeći strahovite 525
svaki od njih glase ispusti,
i sta plame ognjenite
iz nemilijeh metat usti.
- Tmasti jazi, blijede spile,
od pakljene noći skrovne 530
sve se bjehu zadimile
od njihove pare otrovne
- Ali sve toj bi za ludu
er sin kraja nebeskoga
smete silu priku i hudu 535
zlobna puka prokletoga.
- On ne samo tad rastvori
vrata od pakla svojom vlasti,
neg ih jošter sasma obori,
i učini na tle pasti. 540
- Smetena se tad ugleda
crna kuća i nemila,
ter tu tako tmasta i blijeda
noć se odijeli iz ne krila.
- Er kako no jasni kami, 545
ki goruštom plamu odsiva,
i noćnijema ki tminami
svojijem zrakom odoliva,
kraljevskoga posred stana
sija s načinom tač lijepime, 550
- da daleko istjerana
tmina utječe sva prid nime:
tako porod božanstveni,
vidjen gustoj u tamnosti,
sve razagna mrkle sjeni 555
ne izrečenom svom svjetlosti.
- Ko vidješe dusi kleti
posred jama svojijeh boga,
i nim mrzeć obraz sveti,
svjetli od lica sunčanoga, 560
pripadeni taj čas sviše
pod utrobu grde kude,
ter se od straha ukloniše
u najdublje jaze hude.
- Tu skroveni jedovitu 565
tvoreć režnju zavijahu,
i zamani svoju očitu
štetu i poraz svoj plakahu.
- Kako u staroj kad planini
poludivja čeljad stoje, 570
zimnom ledu i vrlini
podložena sve dni svoje,
iz daleče ako upaze
oružanijeh vojsku ljudi,
izredjeni gdi prolaze 575
u junačke čete tudi,
svaki od njih ođe od straha
spilu svoju, ter se uputi,
ne bez tijeka brza i plaha
u najviše stijene i luti, 580
s mnozijem čudom ter od tole
i s bojaznim pogledaju
bojne kohe, pješce ohole,
kroz njih mjesta gdi stupaju.
- Ali čiste duše izbrane 585
božanstvenoj pri svjetlosti
vesele se po sve strane
suzeć mnoge od radosti,

- ter držeći put visina
podignute ruke oboje 590
hvale boga gospodina,
ki njih jade pogledo je,
u veselju pak veliku,
sve što bolijem redom znaju,
suproč svomu slobodniku 595
gredu i nega susretaju.
- Nijedna se od njih tu ne more
nasititi, gledajući
rajsko lice i pozore,
gdi zrak siva primogući. 600
- Sve ga mirne, sve vesele
pozdravljaju s mnogom časti,
i riječi mu ove vele
sadržene s čudnom slasti:
- Ko primamo sada tebe, 605
svijetla časti od nebesi,
koji tuge i potrebe
naše utješit došao jesi;
s prem velikom ki milosti
i nam i svoj lückoj krvi 610
sreće vraćaš i radosti,
koje izgubi ćaćko prvi;
koji k dvorim nebeskima
svijetu spravne činiš pute,
da za tvoijjem stupajima 615
slobodno se ljudi upute!
- Tvoj nam obraz božanstveni
sija nad suncem od istoči,
u tvom licu raj žudjeni
uživaju naše oči. 620
- K nam si došao, ali koje
podnesao si ti na svijeti
trude, muke, nepokoje,
od kijeh i ovdj glas doleti!
- Tko je sveto tvoje tilo 625
izranio luto toli?
- čije gvozdje tač nemilo
krv pričistu tvoju proli?
Tko se lückoj u naravi
našao toli tvrde čudi, 630
da na tebe ruku stavi,
tebe umorit da se usudi?
O valovi siha mora,
suhu zemlju ki pašete,
i veckrat se viši od gora 635
put nebesa podižete!
sred koga ste jaza skrili
vašu oholas, vašu silu,
kad stvoritel vaš primili
smrt podnese tač nemilu? 640
- Čemu nijeste u toj doba
podignuli potop vrli
vrhu zemlje pune zloba,
i sve grešno ljudstvo strli?
Ti li, boži slavni sinu, 645
tej žestoke rane podni,
a da mi smo po načinu
sahranjeni i slobodni?
Mi od take nijesmo scijene,
ni s nam narod ljudski ini, 650
s tve dobrote ne izrečene
ti čestite nas učini.
- Ti cijeća nas vele istrudi,
i podnese teška djela,
drag pokoju od svijeh ljudi, 655
vječni ure su svijeh anđela.
- Naš je, naš grijeh nebeskoga
roditelja uvrijedio,
a ti jesi cijeća toga
s križa tvoju krv prolio 660
- Ove riječi u veselju
sred zaklopne tamne strane
svomu dragom spasitelju
govorahu duše izbrane.

- Za tezijem se sve dijeleći 665 uzdisaše ognenito 695
 iz mrzeće strane blijeđe
 k vjekovitoj rajskoj sreći
 osvetnika svoga alijede
 srećne duše, slobodjene
 od svjetovnijeh truda veće, 670
 ni podložne na promjene
 od nestavne slabe sreće.
- Ľudski ćačko prvi hodi,
 ki za staro svoje djelo
 joštera se ne slobodi 675
 u nebesa dignut čelo.
- Za nim stari oci znani
 i proroci sveti gredu,
 bijelijem platnom povezani
 ponositu glavu sijeđu. 680
- Za prorocim lijepijem redom
 idu izbrane družbe ostale,
 i s veselom sve besjedom
 slobodnika svoga hvale. 685
- Zaplakaše zlo tad oni,
 kijeh za grijeh ne cviljene
 drži pakao usioni
 dno propasti svoje ognene,
 a to jere tužni ufanja
 od slobode ne imahu, 690
 neg vječnoga sred skončanja
 u ognu vječnom bolovahu.
- Kraļ prokleti navlaštito
 huda od pakla sa svom družbom
- on sramotno negda ostavi. 700
 U to svoga braniteļa
 družahu one u radosti
 na raskoše, na vesela,
 na neizmjerne čestitosti.
 I čim gredu i stupaju 705
 na blaženstvo rajsko šnime,
 u glas meden pripijevaju
 sveto i slavno nega ime.
 Srećne duše, koje živjeti
 u vječnoj će gori slavi, 710
 gdi ne mogu veće umrijeti,
 gdi se uživa pokoj pravi!
 Veseli se, kud prohode,
 povjetarce blago šnima,
 dalek plasi vjetri odhode 715
 s treskovitijem oblacima.
 Pače i višni vedri dvori
 od vesela biljeg daju,
 i goruštijeh zvijezda kori,
 koji rados njih gledaju. 720
 Pozdravlja ih bijela cora
 uz drag žuber sladcijeh ptica,
 i, ka bješe iza gora
 svijetla izašla jur, danica.

PJEVANJE DVAESTI I DVA.

- Čijem se djela tač visoka
 po nizocijeh strana čine,
 treći jur dan iz istoka
 izgonijaše noćne tmine,
 kad nebeski ćačko blagi, 5
 videć da ima uskrsnuti
- svoj ljubjeni sin pridragi
 u čovječkoj opet puti,
 od negova tijela, koje
 do vremena bješe toga 10
 podloženo na svakoje
 trude i smeće svijeta ovoga,

- sve koliko diže umrlo,
tu tako čini, da je
svijetlo. slavno, lako, hrlo, 15
nepodložno na zle vaje,
pri negovoj da svjetlosti,
ne izrečene punoj dike,
bjehu male od kriposti
sunce i zvijezde sve kolike. 20
- Tač kad ogañ u pepelu
noćno skroven pripoćiva,
nigdje svjetlos svoju veselu
tađ ne kaže i ne odkriva,
nu ako ko god vrhu ñega 25
puhne i suha listja stavi,
rad uzroka neka tega
svoju kripos opojavi,
taj čas iskre sve goruće
plamenujuć meće uzgori, 30
i po stranah svijeh od kuće
posred noći dan otvori.
- Tač Feniće, ku spovijeda
glas jedinu pod nebesim,
kad se veće stara ugleda, 35
i s nejacijem da je telesim,
ponosita vrhu brijega
od istočne lijepe strane
loži od dubja najdražega
smrtnu spravu, srećne grane, 40
gdi kad bude izgorjeti,
ljepša ožive vele opeta,
ter se krili, tere leti
u običajne kraje od svijeta;
neizbrojna ju jata okolo 45
zaćudnijeh družje ptica,
i razliko perje oholo
paze i lijepos od ñe lica.
I jur bivši ćeľad trudna
one noći upazila 50
- zlamenita i pričudna
vrhu zemlje mnoga dila,
najliše oni, koji stahu
posred grada solimskoga,
leđeno se pripadahu 55
u pameti ćića toga.
Tim prid corom kad uteće
put zapada noć sumñiva,
a zlaćeno sunce isteće,
zemļa i more da ga uživa. 60
ļubeļļiva Mandaljena,
ne mogući poćinuti,
ćim smrt meštra izgubjena
teško u svomu srcu ćuti,
s bolnijeh žena njekoliko 65
put smrtnoga brijega idjaše,
i ucviljena veomi priko
gorke uzdahe podiraše.
Svakoј bješe puno krilo
drazijeh miris i pomasti, 70
kijem pomazat boļije tilo
s napokonjom ktijahu ćasti,
ter velijahu, strmijem putom
na ne-rećnu goru grede,
sjedinjene s mukom ļutom, 75
među sobom sej besjede:
Za što nije smrt nemila,
prav jagañće zgar poslani,
s tobom i nas umorila
u nepravoј ovoj strani? 80
Tko će nami sad pomoći
privariti zle stražane,
koji k mrtvu tebi doći
naaljednikom tvójijem brane?
Tko li će nam odvaliti 85
tešku stijenu s groba tvoga,
da budemo poļaliti
ukopana ļubjenoga? 50

- Ove riječi govoreći
 prid ukopni stan dohode, 90
 ter oko svud pazeći
 zamjeraju čudne zgode.
 Vide, gdi je poplašena
 straža od straha brijeg puštala.
 i gdi je ploča oborena 95
 s vrata od groba na tle pala.
 Stupa k nemu družba mila,
 i sve unutra prazno pazi,
 izvan samo što mu iz krila
 na dvor rajski voñ izlazi 100
 Mandaljena plačna cijeni,
 da je tijelo božanstveno
 priko doba noćnijeh sjeni
 akrovne od ruke poneseo.
 S toga uzroka dikla lijepa 105
 u čemernoj teškoj tuzi
 zlatne vlase s glave cijepa,
 jadno uzdiše, grozno suzi,
 ter veće krat govoreći:
 „Gospodina moga odniješe,“ 110
 ne mogaše druge izreći
 riječi, toli bolna bješe.
 Na ove glase ne dresese
 slušahu se, gdi okoli
 s odgovorom sličnijem cvijele 115
 luzi, gore i prodoli,
 kada jedan od anđela,
 kom jak muña lice sijaše,
 a odjeća ga svijetla i bijela
 s mnogom dikom pokrivaše, 120
 iznenad se kaže nima,
 gdi na ukopnoj stijeni sjedi,
 ter pogledim veselima
 tužnijem riječi sej besjedi:
 Što ištete? Kud hodite, 125
 bogoljubne srećne žene?
 Suze ustav'te, strah smirite,
 i ne mote bit smetene.
- Mješte ľute sad žalosti,
 mješte cvila i skončanja, 130
 svaka budi u radosti
 i slatkoga puna ufanja.
 Jezus, koga smrt plaćete,
 sam on za svijeh koju podnese,
 da nom satire grijeha klete, 135
 a vam poda vjećne urese,
 od mrtvijeh je oživio,
 u velikoj bivši časti,
 silna kraľa pridobio
 oĝnenite od propasti. 140
 On je u tijelu sad ľudskomu,
 koje podložno veće nije
 vaju i trudu svjetovnomu
 ni zloj smrti, kako i prije.
 Pođ'te, dajte glas veseli 145
 ućenika trudnoj družbi,
 da i ona već ne cvijeli,
 i da u gorkoj nije tužbi.
 Reće, i s oči nima otide,
 a one se snebivaju 150
 rad čudesa, koja vide
 i ućima svo-ijem slušaju.
 Joštera se stvar namjeri,
 ka im sumñu svu prikrati,
 i utemeļi ñih u vjeri, 155
 da vesele budu stati.
 Er pršeća dikla, koja
 sva ľubavi božijom gori,
 i ne može nać pokoja,
 dokle istine ne otvori, 160
 čim studenom na kamenu
 od velika sjedi truda,
 i po grobu ispraznjenu
 pomne oći stere svuda,
 ukopnoga od mramora 165
 sred najsvjetle vidi strane
 kraj udjeļan siña mora
 od izyrsne ruke i znane.

Uz kraj strašnu i nemilu
pazi ribu grda čina,
kakvu drugu u svom krilu
ne ima moraka sva širina.

Is ne usta živ izhodi
prorok, koga arda vrla
valovitoj bješe u vodi
tri dni toga prije proždrla.

Tad velijaše djeva u sebi,
ne velika bez ufanja:
Ti potvrdi, kraľu od nebi,
ova srećna prikazanja.

Vidim, vidim prem očito
sred kamena bijela ovega
proroćanstvo zlamenito
za vrijeme sadańega.

Er srećnoga ko proroka
tri dni u staro davńe doba
jazovita i duboka
silne srde drža utroba,

na isti naćin sin ľubjeni
nebeskoga roditelja
ovđi ukopan i cviljeni
od svijeh draziјeh prijatelja,

bivši tri dni skroven bio
sred tamnoga doli svijeta,
na život se povratio,
tijelo uzamši svoje opeta.

On je reko veće krati
(sad se mogu spomenuti),
da će tri dni mrtav stati,
i do tri dni uskrsnuti.

On je crkva razgradjena
(sad se pamet meni odkrila),
ka je u tri dni ponovjena,
vele ljepša neg je bila.

Ćim besjede ove pravi
ľubi bożija izabrana,
bog se u slici noј objavi
od vrtara ne poznana.

Ona, koja jošter cvijeli
s nepristavnijem uzdasima.
do koli uprav, koga želi,
ne upazi svojijem očima,

u ne maloj ņemu smeći:
Gospodine drag. velijaše,
je da što god žnaš po sreći
od Jezusa, nade naše?

Ako ga si gdje ponio,
ah, moľu te, ktje mi rijeti,
gdi ga jesi postavio,
da ga budem ja odnijeti.

Bog zaziva ņu imenom,
a ona se opet na ņ obrati,
ter svjetlostim ne izrećenom
sve mu lice vidje sijati.

Pozna želna ľubovnica
ľubovnika svoga tade,
ter tu tako zemľi nica
koljena mu grlit pade.

Ne może se nagledati
svijetle slike, puna uresa,
sred ke pazi stanovati
sve lijeposti od nebesa.

Razbira okom pomńivime
po tijelu ga svem koliku,
ter s pogledom ćestitime
taži ľubav svou veliku.

Tad ņe srce slobodjeno
od ćemerne bi žalosti,
i na lice ucviljeno
vratiše se svoje liposti;

nu niz obraz razvedreni
plaćnijeh suza ješ vir grede,
i na vratu ne izredjeni
zlatni prami još joj sjede.

Jak rumena rusa, kade
daž ju plahi s neba uvrijedi,
s podniženijem ćelom pade,
i protrne i priblijedi;

- ali ako brzo uteče
ispriđ sunca zla godina, 250
i nebesko poľe obteče
predña svjetlos i vedrina,
taj čas drago i veselo
i ñu obliče predñe uresi,
ter gizdavo svoje čelo 255
diže ohola put nebesi :
tako izvrsna pokornica
cić namjere tač velike
bješe vidjet vedra lica
iza boli ľute i prike. 260
Tim ranjena privelikom
i neizmernom želom gori,
da s nebeskijem ľubovnikom
na uzdanu se razgovori.
Nu čim mlada cknj misliti, 265
s kijem načinom, po kom redu
ima početi i svršiti
za jedno šñime svu besjedu,
odijeli se ñoj s pogleda
slavni porod božanstveni, 270
a ona podat hrlj ureda
učenikom glas žudjeni.
Ovi svijetli glas pun slave,
da je Jezus uskrsnuo,
bješe sionske od države 275
po zemľi se svoj prosuo,
a židovske poglavice,
u veliku koji strahu
jadno srce, blijedo lice
s toga uzroka svi nošahu, 280
taj čas kupe zlobno vijeće,
ter staroste vuhoviti
sej žamore ñim mrzeće
ištu s varkom podušiti.
Tim bojñike, koji od groba 285
bjeħu stražu ostavili,
i ova čuda kratko u doba
pos vem gradu razglasili,
zovu, i daju ñima mito,
ter ih mole, da toj djelo 290
drže potajno i skrovito,
da se ne bi mjesto smelo,
a da reku, da bivši oni
veomi trudan san zaspali,
ñegovo su tijelo smioni 295
učenici noćno ukrali
Nu nijednom po načinu
opak čovjek jaki nije
nedobitnu svijetlu istinu
tamnijem lažam da prikrije. 300
Sve što veća ñih je sila,
glas uzmnožni da pogase,
on sve jača stere krila,
i daleko prostira se.
Jesu, koji spovijedaju, 305
da vidješe u dan ovi,
gdi se same otvaraju
stijene ukopne i grobovi,
i gdi mnozi, ki su bili
davno sred ñih zaklopjeni, 310
živi ustaju na dan bili,
i uživaju zrak žudjeni.
U toliko družj verni,
veomi ľuto kijeh skončane
bješe satro strah čemerni, 315
i razagno po sve strane,
stahu skrovni u tamnosti,
tužno vrijeme provodeći
u dreselju, u gorkosti,
u nemiru i u smeći. 320
U tom bitju svijem se čini,
da je s nebesa sunce palo,
i u vječnom mraku i tmjni
sve stvorenje da je ostalo.
Skupiše se najposlije 325
posred stana prijateljskoga,
u ki obćahu često i prije
doći u družbi kraľa svoga ;

- stana, u nešto koji doba
drag i svijeto bješe svima, 330
tad od tamna huđi groba
činijaše se njih očima.
Vojevode im nije dragoga,
ni njegove vedre slike,
draže od sunca istočnoga, 335
i nad zvijezde sve kolike.
- Prisladka se uspomena
svak čas vrti nim po svijesti
od njegova draga imena,
s kijem stanuju rajske česti. 340
Tim bez nega bolni stoje,
groznijeh suza ronec vire
čuteć gorke nepokoje,
ucviljeni priko mire
Tač kad pastijer, ki godišta 345
kroz svagdañe vodi trude,
ispraznjena iz ulišta
međ i vosak izet bude,
tužne pčele prije toga,
crnijem dimom istjerane, 350
opet oko stana svoga
oblijetaju po sve strane,
ter unutra ulazeći
muku i žalos lutu tvore,
bez milosti sveđ pazeći 355
porobjene svoje dvore.
- Čim u vaju toli prijeku
družba izbranih ljudi cvijeli,
bogoľubne žene teku,
i nose im glas veseli, 360
veleć, ko su upazile
lijepo mladce od nebesa
i Jezusa, koga cvile,
živa i puna svijetla uresa ;
ko za biljeg od tej sreće 365
ploča je s groba odvaljena,
- i u noj same bijele odjeće,
kijem ga odoše pokrivena.
Tim bez cknjenja bez nijednoga
jedni hrle na brijeg sveti 370
put kamena ukopnoga,
za potanko sve vidjeti,
druzi vele, da pričudna
taj ne mogu djela stati,
i da stvar je mućna i trudna, 375
za moći ju vjerovati,
ter od prve drže i scijene,
da je prikazan koja godi
privarila slabe žene,
ko se u strahu često zgodi, 380
i ko čini mnoga žela
trudnijem ľudem veće krati
slike mrtvijeh prijateľa
u taštome snu gledati :
dokle bivši poskupili 385
opet se u svoj stan obćeni,
prem kad sunce i dan bili
uklanja se noćnoj sjeni,
bog u slavnom nima tijelu
očito se ne ukaza, 390
vas neizmernom u svjetlilu
raj noseći sred obraza.
Ne nađe se s nima tade
Toma, ki se Didim zvaše,
neg u bližña sela i grade 395
od straha se sakrivaše ;
nu bivši se s toga puta
povratio u grad sveti,
i pun jada teška i ľuta
došo družbu svoju vidjeti, 400
zapanjene i mućeće
na stanu ih svijeh nahodi
za stvar, koja ćudna od veće
iz nova se nim dogodi.

- Tač kad crkvu, visoki ali 405
 dvor bogata gospodara
 treskoviti trijes opali
 silnijem plamom od izgara,
 ter gorušta rad plamena
 u okolo po sve strane 410
 strahovito prosvijetljena
 sva kolika kuća ostane,
 svijem unutra gradjanime
 srce obađe straha jaka,
 kou do dugo jedva vrime 415
 utaziti budu paka :
 videć taku svoju družinu,
 zapanjen se Toma čudi,
 ter od svega znat istinu
 sladkom riječim ište i žudi. 420
 Tada Petar, od vesela
 roneć licem česte suze,
 svoga draga prijateļa
 lubežljivo grlit uze.
 Vidjeli smo, nemu veli, 425
 sad se raduj, sad uživa,
 koga srce naše žli,
 nebeskoga kraļa živa ;
 kraļa, koji malo prije
 za krivine segaj svijeta 430
 vrh teškoga križa umrije,
 sad među nam žive opeta.
 Ko dovrši ove riči,
 vidjenoga rad čudesa
 veseli se starac diči, 435
 glavu dižuć u nebesa.
 Ne vjeruje čuda toga
 Diđim, neg se tvrdo vara,
 i besjedam druga svoga
 na ovi način odgovara: 440
 On li je opet oživio ?
 on li gleda zrak sunčani ?
- ali vas je privario
 hip lažive ke nemani ?
 Oživio, Petar veli, 445
 vidjeli smo nega sliku,
 i hip isti negov pravi,
 i naravnu prednu diku ;
 vidjeli smo vedro čelo,
 i oči drage i sunčane, 450
 prisveto smo tegli tijelo,
 i negove slavne rane.
 Ovijem očim ja pomniivo
 sve razgledah svijetlo lice,
 moje skazañe nije laživio, 455
 evo t' vjera me desnica.
 Bjeħu veće siħle s gora
 ravno u poļe siñe sjeni,
 a našega vrata dvora
 i prozori zatvoreni. 460
 Skrovni unutra mi stojeć
 tad počesmo blagovati,
 za čemernoj našoj smeći
 koji godi pokoj dati,
 kad kroz vrata zaklopjena 465
 ne nadano prid nas odi
 dika i naša čas žudjena,
 kraļa od nebi sin dohodi.
 Ne nadano k nami grede,
 u najveće ter dreselje 470
 kroz čestite svoje poglede
 no i rajsko nam veseļe.
 Učini se, da sva kuća
 po sve kraje ova gori
 s čudna zraka i moguća, 475
 koji prisvijetlo, tijelo tvori.
 Mi ki tada ne čekamo
 toli uzmožene vidjet sreće,
 žestoko se pripadamo,
 i puni smo teške smeće. 480

On tažeći strah naš luti
milijem okom svijeh nas gleda,
tere treptjet i dignuti
s trpeze se nami ne da.

Strah neslični ostavite, 485
moji drazi, ja sam, veli,
budi s vami, ki žudite,
rajski pokoj. mir veseli!

S tezijem slavno tijelo svoje
svijem tegnuti dopuštava, 490
i petere rane, koje
desnica mu da neprava.

Za razgovor jošter veći
poblagovat sjede s nami,
put nebeski svijeh učeći 495
s običajnijem besjedami.

Čusmo riječi temeljite,
kakve čusmo one noći,
kad s večere zlamenite
pripravi se na smrt poći. 500

Iza ovoga razgovora
bivši mi se utažili,
on ne vidjen pođe iz dvora,
i s oči se nami odili.

Ovo Petar pripovijeda, 505
a sva družba, ka toj čuje,
govorenje starca sijeda
jednijem glasom potvrđuje.

Pače dobro još dospio
on ne bješe svoje besjede, 510
kad vikajuć u glas mio
Kleofa vjerni k nima grede.

Slavni ovega porod boži
među vrijedne druge svoje
u broj veći jur priloži 515
izvan dvanaes, kijeh obro je.

On velijaše: Druzi mili,
žive Jezus, naše ufanje,
nijedan od vas već ne cvili,
svaki ustavi zlo skončanje; 520

žive, i diha, i besjedi
u istom tijelu, kako i prije,
koja. da silna smrt uvrijedi,
snažna i jaka veće nije.

Ja sam vidio mojjem očima 525
lice, kijem se nebo dići,
i mojjema slušao ušima
običajne sladke riči.

Sasta se i ovi puta ovega,
kad ja, s dranjem Isukrstom, 530
ter Amaona najbližega
družbi ostaloj kaže prstom.

A to er gorom mi hodeći
k Emausu lijepu gradu,
i negovu smrt žaleći 535
u veliku vaju i jadu,

tere bivši sišli veće,
ravno poje gdi se šira,
i ne moguć naše smeće
žudjenoga naći mira: 540

on se u putu sasta s nami,
kao da iz daljih ide strana,
s nepoznanijem halinama
od putnika inostrana.

I čim tako naprijed grede 545
priko plodna poļa i luga,
i razlike kroz besjede
trud nam taži puta duga,

veće kratki mi po putu
gorke uzdahe podiramo, 550
i čuteći žalos lutu
lice suzam poljevamo.

On toj videć, nas tažiti
uze, ter nas ljubko pita,
kiji uzrok može biti 555
vaja toli jadovita.

Mi velimo tada nemu:
Sam li ti si putnik odi,
da još ne znaš, što se u semu
ovijeh dana mjestu zgodi? 560

Ter tu tako putom hode,
plačnijem licem i besjedom
dragoga mu vojevode
povijedamo život redom :

Kako s riječim i s djelima 565
on u kratko bješe vrijeme
i prid bogom i ljudima
uzmnožito steko ime,

i ko bješe naše ufanje,
da će vitez glasoviti 570
kroz moguće svoje znanje
vas Israel sloboditi,

u najboje kada doba
od velike naše nade
poglavica hudijeh zloba 575
nerazložno na n napade,

ter vladaoca solimskoga
nabuniše, da ga umori
vrhu križa priteškoga
na visokoj smrtnoj gori; 580

i kako se glas pronio
bješe mnogijeh rad čudesa,
da je on opet oživio,
i uzo predna sva telesa,

kako mi se uklanjamo, 585
bježeć ljudi zlijeh vrlinu,
dokle boje razaznamo
od ovega pravu istinu.

On ne trpi tjih besjeda,
ni naš tašti strah opaki, 590
neg čim putom gre naprijeda
odgovor nam dava ovaki:

Ka nepamet, koja sila,
koja lijenos vas nukaju,
ne vjerovat čudna dila, 595
ka proroci pripijevaju?

Nije li bilo od potrebe,
da Isukrs, ki je sin boži,

za svijeh život sama sebe
na prilutu smrt podloži, 600

i da ukaže svojom krvi
put u rajske slavne strane,
gdi će uzaći on najprvi
i sve za nim duše izbrane?

Nije li svojijem pridrazima 605
on odkrio veće krati,
da se sve ovo zgodit ima,
za slobodu ljudem dati?

Spomenivam ja se sada,
iz daleka da zareče, 610
bjelodano posred grada
sve što se u dni ove steče.

I ako riječim tač svijetlime
stvar očitu ne činijaše,
toj bi, za što u nebrime 615
razglasit ju ne hotijaše.

Ali se je ispunilo
do besjede sad najmañe,
i nije vas privarilo,
jak scijenite, vaše ufanje. 620

Evo kraja, ki nasadi
lijep vinograd nad sve ostale,
tvrdijem plotom ter ga obgradi,
da na n zvijeri ne navale,

pak veće krat tu razlike 625
posla sluge a za ludu,
i kripodne nastojnike,
da ljetinu kupit budu,

nu težaci hudi od više, 630
bez ozira, bez razloga,
nemilosno pogubiše
sad jednoga, sad drugoga.

Tim najposlije svoga sina
među krvne ljudi odpravi,
je da tako njih vrlina 635
samiri se i ustavi,

- ali su oni nabunjeni
suproč nemu vele gore,
u nesvijesnoj ter nescijeni
nemilom ga smrti more. 640
- Vinograd je crkva sveta,
dana puku israelskomu,
vrh naroda svijeh od svijeta
od višnega ljubjenomu,
koji neprav i nemio 645
i čemera pun žestoka,
bivši velik broj pobio
bogu milijeh od proroka,
u krv sina sad božijega
svoje ruke okrvavi, 650
i s neharstvom mnogijem nega
uhitjena na križ stavi.
- Radi zloće toli opake
kraj od neba treskoviti
nemile će sej težake 655
nemilosno pogubiti,
a vinograd svoj podati
dobrijem ljudim i pomnima,
koji ga će radovati,
verni božijem zakonima. 660
- Tomačiti po tom toga
uze pisma nam visoka
od Mojsesa najprvoga
svijeh ostalih do proroka,
kažuć. ko sve knige svete 665
kroz pjevanja zlamenita
Isukrstu zlu smrt prijete,
a za dobro svega svita.
- A ko lijepijem on razlogom
kazaše nam, da od vijek vika 670
odredjena bi prid bogom
ova zgoda sva kolika!
- Ko nam tmine od neznanja
diže s rajskom svom svjetlosti,
i napuni krepka ufanja 675
i nebeske nas radosti!
Ko li srce užeženo
naše novijem plamom zgara,
čim nam pismo božanstveno
toli lasno izgovara! 680
- U žeravi jak ognjeni
tvrdo gvozdje omekšava,
a pod sunce mraz ledeni
rastapla se i puštava,
tač s negova govorenja, 685
i korisna za jedno i mila,
ledena se oćutjenja
naša bjehu rastopila.
- Nu tač bježno zaslijepjeni,
da ga poznat ne mogosmo, 690
dokli s nime sjedinjeni
u grad žudjen ne dođosmo.
- Er kažući prije tega,
da ima u dale poti strane,
usilismo molbom nega, 695
za jedno s nami da ostane,
a to er bješe večer veće
česte sjeni svud prosuo,
i u sunčane družbe svijee
u zapad se dan prignuo. 700
- Ne šteti se i ne krati
on pogodit tijem molbami,
pače uljeze blagovati
u stan ubog za jedno s nami.
- Tu čim s licem veselime 705
blagoslivlja kruh pribijeli,
pak razlama, pak za time
lubežljivo nami dijeli,
mi oni čas prosvijetljeni 710
rajaku sliku poznavamo,
ter se nemu podniženi
kako bogu poklanjamo ;

al u način tanka dima
on s pogleda nami odhodi,

a mi s glasim čestitima 715
dotekosmo k vami odi.

PJEVANJE DVAESTI I TREĆE.

Ova djela svoj družini
Kleofa verni spovijedaše,
i bez sumnje toj svak ini
s krepkijem srcem vjerovaše,

nu zamjermom čudu temu 5
sam se Toma jošte opire,
i ne hoće dat božijemu
uskrsnutju svoje vire.

Tim govori: Nitko viku
nadrazložit ne će mene, 10
da vjerujem stvar toliku,
i od tolike slave i scijene,

što ja isti bjelodano
ne razgledam mojijem očima
sveto tijelo i poznano 15
sa svijem svojijem biljezima,
i što moj prs u duboku
ne uložim ranu od prsi,
koju ľutu i žestoku
mrtav primi on na svrsi. 20

Vrši Didim sej besjede,
a, za izliječit tej žalosti,
k nim ne nadan opet grede
bog neizmernoj u svjetlosti;
grede, i vidjet ni zlamena, 25
kud je uljezo, tač moguće
bivši vrata zatvorena
i prozori svi od kuće,

Tako kroz cklo zatvoreno,
koje od vjetra lijep dvor blude, 30
žarko sunce i zlaćeno
svoje uvesti zrake bude,

s kojijem za sve tud mnokrati
sad ulazi, sad izhodi,

nikud nije moć poznati 35
biljeg puta, kiem prohodi.

Na koljena svi padaju
podniženi učenici.
kraja i boga ter primaju
sve što u većoj mogu dici. 40

A on bivši blag veomi
svijem narekao mir veseli,
lice obraća svoje k Tomi.
i ove riječi nemu veli:

Pazi, Toma, tijelo moje, 45
rad koga si ti sumnio,
vid', razgledaj rane, koje
za tebe sam ja podnio.

Tegni moje prsi rukom,
stavi u ranu tvoj prs, tere 50
s vernom mislim i s odlukom
sumnu istjerao od nevere.

Pokarani Toma tada
ľubežľivijem besjedami
zemľi nica s ćelom pada, 55
ter se ježi teško i srami.

Za tjem sumne svoje ledene
karajući ľuto u sebi,
ove riječi podnižene
veli slavnom kraľu od nebi: 60

Prosti, ufanje moje jedino,
prosti, slatka ma ľubavi,
ti si, poznam sad istino,
moj gospodin i bog pravi.

Tad spasitel' segaj svijeta, 65
kažuć vedro lice i sliku,
s blagom riječi pravi opeta
pokajanom ućeniku:

- Vjerova si, er si očit
vidio, Toma, koja slide ;
blaženi su stanovito,
ki vjeruju a ne vide!
- Odgovara Toma bogu
s mirnijem srcem i pameti:
Protiviti nije razlogu,
potreba je pravo rijeti!
- Ugledati tebe živa
ja scijenio nijesam viku,
bivši za me dužna i kriva
smrt podnio lutu i priku.
- Dijelile se tija daleče
iz pameti bjehu moje,
malo prije ke nam reče,
neg priminu, riječi tvoje.
- Lud, ki ludo stah sumniti,
da ne može tva dobrotu
na život se povratiti,
ki si uzrok od života,
- ako nakon četir dana
očima sam mojijem vidio,
gdi Lazara ukopana
od mrtvijeh si probudio.
- Nu nesreća teška obsjeni
svijes i srce moje nevjerno,
i u zabitje čini meni
staviti čudo tač zamjerno.
- Može biti ovo dilo
od mojega sagriješnja
da se nije dogodilo
bez vašega dopuštenja ;
- može bit će sumnja moja
pomoć poznijem negda unukom,
što telesa slavna tvoja
hotio sam tegnut rukom,
- da ne može do vik vika
nitko sumnit ni krknuti,
- 70 da si bio tašta slika
i prihinjen hip bez puti.
Čim besjede ove veli
Toma s groznijem uzdasima, 110
iz dvora se Jezus dijeli,
kako i došao bješe k njima.
- 75 Tač hodeći po državi
svoje drage pohodaše,
s ne izrečenom ter ljubavi 115
krepke u vjeri svijeh činijaše,
i ne hotje da uzide
na nebeske svijetle dvore,
dokle sunce ne obide
četres krati zemlju i more. 120
- 85 Petar s družbom u toj vrime
primetaše s brzom plavi
more. s novijem gdi mirime
Tiberijad grad se slavi.
- Bjehu se oni u lov riba 125
zaputili u tuj stranu,
za moć, ka im bješe triba,
nać u vodi morskoj hranu.
- 90 I ne bivši sve kolike
one noći uhitili 130
ribe male, ni velike,
kojom bi se pokrijepili,
prazne mreže istezahu,
da se od tole dijelit budu,
i u žalosti mnogoj stahu, 135
er skvasiše njih za ludu.
- Kad na krajne pazeć žale
Isukrsta tuj vidješe,
gdi na siñe morske vale
svoje poglede prostro bješe. 140
- Nijedan od njih poznat nega
ne mogaše od prvice,
bivši obraza tad svojega
promijenio svijetlo lice ;

- ali on, videć družbu dragu, 145
 gdi zamani more i trate
 po valovijeh moć i snagu,
 a ne stječu trudu plate,
 s blagom riječim nima veli:
 S desne strane zavrzite, 150
 da, kako se od vas želi,
 plijen podoban uhitite.
 Oni tada s mnogom časti
 na negovu riječ i sreću
 uzoviti teg okasti 155
 na ukazano mjesto meću.
 Zapjeni se morska voda,
 primajući mrežna olova,
 ter veseo biljeg poda,
 da će biti dosta lova. 160
 Starac Petar, toj videći,
 u veseļu i u goju,
 da na pomoć budu teći,
 maha rukom družbu svoju.
 Oni tada u dva dila 165
 razdijeljeni jedva istežu
 iz morskoga plodna krila
 lijepa plijena punu mrežu.
 Skaču ribe uhitjene
 vijučić se svud okoli, 170
 a vali se morski pjene
 rad velika mnoštva toli.
 Cijeć zamjerna čuda toga
 Ivan bogu obljubjeni
 pozna draga meštra svoga 175
 hip negov božanstveni.
 Tim družini svojoj pravi:
 Božijega evo s nami sina,
 on je, stas je ono pravi
 od našega gospodina. 180
 Poznam, u kom raj stanuje,
 svijetlo lice i veselo,
 nu ti, ko se s nam raduje,
 i kaže nam vedro čelo.
 Čujuć Petar tej govore, 185
 od velika od veseļa
 iz korable skoči u more,
 da prije vidi spasiteļa,
 ter se uputi tako k nemu
 priko vode zamučene, 190
 za sve teško da čine mu
 strašiti se morske pjene.
 Družba ostala sva za nime
 u punoj se vozeć plavi,
 za jedno s plijenom obilnime 195
 na kraj žudjen nogu stavi.
 Tu da ugodnom pićom budu,
 ka im bješe od potrebe,
 po trpjenu svu noć trudu
 pokrijepiti sami sebe, 200
 bijelo brašno pripravļaju,
 i dio ribe uhitjene
 po naredbi postavļaju
 vrh žerave razgorene.
 I bivši ju zgotovili, 205
 za jedno s meštrom nu blaguju,
 na koga se pogled mili
 uzmožito svi raduju.
 Ko dospješe blagovati,
 boži porod tada očito 210
 u veseļu k nima obrati
 svoje lice ponosito,
 ter im veli: Mir čestiti,
 moja družbo, s vami budi,
 svaki od vas nastoj biti 215
 vrhu svega mirne čudi.
 Moj blagoslov s vami ostani,
 ki vas oći vijeku ne će,
 ja k nebeskoj svijetloj strani
 k dragom ćacku gredem veće. 220

Jur se od sada naučite,
s temelitom krepkom svijesti
gorke trude da trpите
i svjetovne sve bolesti.

Ne imaj straha stupit nijedan
prid uzmožne glave od svijeta, 226
i njih karat, i drum vrijedan
života im kazat sveta.

Silnijeh kraja veličina
vaše srce ne pripadi, 230
ni nemilos, ni vrlina
nepravedne zle čeljadi.

Tko izgubi život ovi
za obranu moje časti,
stječe opeta drugi novi 235
i neumrle šnime slasti.

Ne mojte se prije toga
vele mučit, ni truditi
iskat riječi, ni razloga,
s kijema ćete govoriti. 240

Vaš ću jezik ja vladati,
da se vijeku ne smetete,
da slobodno spovijedati
svud nebesku riječ možete.

Po dijeljenju kada momu 245
budu prošli deset dana,
bitće poslan vam svakomu
drag razgovor s višnijeh strana,
er s kriposti svojom jakom
s gar će sletjet duh prisveti, 250
da prosvijetli rajskom zrakom
vaša srca i pameti.

S negovome vi pomoći,
moja družbo pričestita,
ne ćete se bojat proći 255
strane i kraje svega svita,
i razglasit u slobodi
ime i moju vjeru svudi,

igdi cora dan izvodi,
igdi umrli živu ljudi. 260

Ter kako no loza plodna
za raskoše svoje draže
kitna listja, grozdja ugodna
obilno se puna kaže,
nastati će rod izbrani, 265
ki će s voļom veoma dragom
primit zakon moj poznani
i prigrlit sa svom snagom.

Jošte u one dni strašive,
kad povraćen u tele:а 270

ļudski narod sav ožive,
za steć pako, al nebesa,
gore će ove napuniti
i doline ove od svudi,
što bi, što jes, što će biti 275
vik pod nebom žena i ļudi,
ter ja dođem s mnogom vlasti

sve kolike sudit puke,
dajuć dobrijem vječne časti,
a zlijem ļute biće i muke, 280
sa mnom ćete vi poreda
na dvanaes stola sjesti,
sve neka vas ļudstvo gleda,
i bude se od vas tresti.

Od dvanaes tad plemena, 285
koja Israel srećni rodi,
po tanko će bit sudjena
djela od mene i od vas odi.

Koja slava, koja dika
vam će biti, moji ļubjeni, 290
ļucka narav sva kolika
kad vas u toj vidi scijeni.

U toliko, Petre, koji
od svijeh većma ļubiš mene,
s česa ļubav tva dostoji 295
od svijeh više hvale i scijene,

- vrh svijeh, koji vjeru pravu
slidit budu na sem svijetu,
ja postavlam tebe glavu,
ki ćeš vladat crkvu svetu. 300
- Primi od sada ove časti,
tere s pomnožom i s ljubavi
drage ovčice moje pasti
po svjetovnoj nastoj travi.
- Zabave će biti tvoje, 305
podnižijem svijem praštati,
dobrijeh ljubiti, i pod moje
stijege odmetnu čeljad zvati.
- Ja ti davam cijeca toga
primoguće ključe u ruku 310
od kraljevstva nebeskoga,
da ih vladaš na tvu odluku,
i kad uzhoć', da mož' nima
rajsku otvorit dobrijem stranu,
a zatvorit prokletima, 315
dokli na put pravi stanu.
- Zavezano što po tebi
vrh umrle zemlje bude,
zavezano i na nebi
kroz iste će biti sude, 320
a što budeš odriješiti,
odriješeno bitće i gori,
s tobom će se ugoditi
u svijeh djelijeh višni dvori.
- Komu tva vlas raj zabrani, 325
i s proklestvom pravednime
sapne, da moj puk izbrani
tad ne obći za jedno šnime,
ne će taj steć me milosti,
kroz blagosov dokle sveti 330
dobrota mu tva ne prosti
pokajanu grijeh prokleti.
- Ohodijaše naredbe ove
svojoj družbi sin višnega,
hodeć rajske u dvorove 335
s umrloga svijeta ovega
Tako pastijer pomani, kada
smrt upazi prid očima,
priporučit ovce i stada
bude dražijem sinovima, 340
ter proć varkam zlijeh vukova
nim nauke dava znane,
kažuć koje su za njihova
plandovanja štetne strane.
- Tač pomorac vješ pućini, 345
kad na malu dođe snagu,
oblubjenoj svoj družini
plav pridava svoju dragu,
ter ih uči, ko se imaju
čuvat plasijeh od vjetara, 350
prid komu su stijene kraju,
kijem laživo more vara.
- Ko dovrši svoje govore,
s mirom, s gojem, i s ljubavi
put maslinske slavne gore 355
svoj čestiti drum upravi.
- Tu za nime sva kolika
lijepijem redom stupa i grede
družba izbranihjen učenika,
koji nega dvore i slijede. 360
- Oni skladno i medeno,
svud gi stupaj svoj stavljaju,
ime božije ne izrečeno
u sto glasa pripijevaju.
- Kad na sveto brdo uzide, 365
s vedre strane od nebesi
čudne slike oblak side,
koga rajska svjetlos resi,
ter ponosno, ter veselo
glasovita lijepa brijega 370
sve obkruži kitno čelo,
i obstrije se oko nega.

- U toliko na visini
nebeskoga svijetla stana
priprava se mnoga učini 375
od veseļa sa svijeh strana.
Slavne družbe od anđela
kažu obilne sej radosti,
steruč krila sva vesela
u neizmernoj čestitosti. 380
Oni redom izvrsnime
hrle u svoje svaki kore,
da božijega sina prime
na nebeske rodne dvore.
Tim se jedni prosipaju 385
po rajskoga mirijeh grada,
u raskoši ter čekaju,
da nih draga dođe nada.
Od velika od veseļa
jedni na dvor teku izljesti, 390
da ljudskoga spasiteļa
s mnogom slavom budu sresti,
ter tvoreći romon medni
u radosti toj udiru
tanke od zlata žice jedni, 395
jedni rajsku sladku liru.
Pod razlike pod sviroke
jedni kažu rados svoju,
jedni milo u visoke
glasovite trubje poju. 400
Da sto jezik budu meni
i glas slastim od svijeh veći,
goj anđeoski ne izrečeni
ne bih mogao viku izreći.
Triš svijetloga krama okolo, 405
gdi nebeski čačko sjedi,
ponosito vodeć kolo,
čestita se vojska obredi.
Od tole se hrla pruži
u veseļu slavnom tomu, 410
- Isukrsta da sadruži
k roditelju ljubjenomu.
Kako u staro vrijeme, kada
bojna Rima grad čestiti
pridobite puke vlada 415
i kraļeva svemu sviti,
ter sjeverna sila vrla
kroz sve vojske strahovite
ne bješe mu još satrla
svijetle građe glasovite, 420
vojevode se prihrabreni,
ki narode dobivahu,
s vječnom častim na uzvišeni
kapitolski brijeg vraćahu :
tač sin kraļa nebeskoga 425
s družbom lijepom od anđela,
ka vrh brijega maslinskoga
po nega je zgar sletjela,
u oblaku snijega bjeljem,
ne izrečena pun uresa 430
s mnogom slavom i veseļem
uputi se na nebesa.
Oblaka se toga okolo
lijepa i čudna svijetlos vije,
kakvu vijeku sunce oholo 435
ukazalo ljudem nije.
Pravedno je i razložno,
da u neizmjenoj sja svjetlosti,
komu sunce jes podložno,
ki je uzrok svijeh lijeposti. 440
I da lašne čačka svoga
prigne sinak milostivi,
vrh naroda kad ljudskoga
za grijehse se zle razgnivi,
prid nim teška križa sliku 445
i svijeh inijeh stvari po se
uspomenu svu koliku
od negove smrti nose.

- S teškijem križom gre poreda
stup mramorni, biči oholi, 450
kijem krvnici puni ijeda
izbiše ga silno toli.
- Oštra od trna i bodezna
luta kruna i krvava,
svijem ljepotam kom uresna 455
izranjena bi mu glava;
bridki čavli i gvozdeni,
ne bez vrle koji sile
probiše mu ne smiljeni
čiste noge, ruke bile; 460
trs, ka je usti božanstvene
gorkom žuči napojila,
i ona, koju mu s male scijene
bi kao kraju držat sila;
kopje, koje mu mrtvu poda 465
onu od prsi lutu ranu,
odkle isteče krv i voda,
a dan žudjen slijepcu svanu;
stijezi, trubje, svijeeće, skale,
drenovice, i konopi, 470
i priprave hude ostale,
s kijeh bog čovjek muku primi,
nebeskijeh se od dvorana,
prid nim krila ki sterahu,
put čestitijeh rajskijeh strana 475
s mnogom pomnom sve nošahu.
- Starijeh otac družba mila
i ostalijeh svetijeh duša,
ka djelova dobra dila,
i nebesku riječ poslušā, 480
slobodjena iz tamnosti
za svojijeme slobodnikom
na nebeske čestitosti
ushodijaše s mnogom dikom
- Nih Isukrs blag i mio 485
bješe, iz limba tom izide,
u zemaljski raj stavio,
dokle u rajska polā uzide,
- er prije nega poč nitkore
ne mogaše u raj gori, 490
dokli rajske lijepe dvore
on najprvi ne rastvori.
- Srećne duše i blažene
ove bjehu sve kolike
lijepijem vijencim urešene 495
od neumrle lovorike.
- Pome i kite od maslina
svijem u rukah zelene se,
svaka pjeva i začina
mednijem glasom božije urese. 500
- Ku ćutijahu one sladost,
misleć svojoj u pameti,
gdi na vječnu gredu rados,
koja ne će vijek dospjeti,
gdi uživati do vik vika 505
božanstveno lice imaju,
gdi su dobra sva kolika,
gdi se sreće sve sastaju.
- Učenici začudjeni
okom čuda ova slijede, 510
pazeć gdi kraj njih ljubjeni
na raskoš vječne grede.
- I u koliko on uzhodi
s veličanstvom tijem uzgori,
s neba čuven glas dohodi, 515
koji ovako nim govori:
- Ne mojte se pripadati,
sin višnega uzišo je
pored s čaćkom kraljevati
na pristole rodno svoje. 520
- Po svem nebu iza toga
sta pjevanje puno slasti,
pripijevajuć nebeskoga
slavna kralja hvale i časti.
- Čujuć ove pjesni, u dicit 525
koje sveti dusi poju,
zapjevaše i učenici
na čas božiju pjesan svoju:

Svi se puci veselite,
radujte se svi narodi,
spasiteļa svi slavite,
na nebesa koji uzhodi.

I vi ribe, ptice i zviri,
sa svijem skupom živućime,
gore, brijezi, rijeke, i viri,
svi hvalite božije ime.

More i zemļa sva kolika
puna slave i vesela
poj ljudskoga slobodnika,
klikuj svega stvoriteļa.

Ko početka nije nemu,
ko vijek negov ne svršuje,
kako ćačku privišnemu
bogu jednak bog kraljuje!

Ko negova veličina
i božanstvo svud se stere,
koga uredu nije načina
i mogućstvu naći mjere!

Kako stvori od ničesa
sve mogućom svom pameti
zemļu, more, i nebesa,
i živuća sva na svijeti!

Ko razdijeli zemļu od mora,
nebo zemļom ko razluči,
vrhu svega kako stvora
red i bitje svoje odluči!

Nebes kijema da državam
sunce, mjesec, zvijezde sitne,
žitom, lozjem, dubjem, travam
zemlje učini plodne i kitne.

Tobom, bože, sva borave,
ti vladalac svemu jesi,
tebe nebo, tebe slave
vode, koje su na nebesi.

Tebe vjetri, tebe oblaci,
tebe morski vali čuju,

mraz, vrućine, tmine, zraci,
tebe hvale i poštuju.

Istok, zapad, sjever, podne,
tvoje slave puni jesu,
srde od pakla neugodne
prid tobom se boje i tresu.

Ti na krilijeh od oblaka
po nebeskoj hodiš strani,
sred aera prazna i laka
tešku zemļu ti nastani.

Ti sam vladlaš ne tegotom
u nestavnoj nekrepćini,
razlici su tvom dobrotom
elementi svi jedini.

Vrijeme, čijem sve gre na mañe,
podložno je tvojoj moći,
prid tobom je sve sadañe,
što bi, što jes, što ima doći.

Isti mjesec s mnogom scijenom
hrle koñe sebi ustegnu,
i s brzinom svom obćenom
jasnijeh zvijezda kolo uspregnu.

Isto sunce na čas tvoju
svoj uzmaće tijek naravni,
dokli ohole kraje u boju
pridobije vitez slavni.

Ogañ plahi svoje vrle
sile mnokrat s tebe ustavi,
da ne žegu, da ne prle,
ko je običaj njih naravi.

On po tvojoj zapovijedi
na sramotu kralja kleta
jur ni malo ne uvrijedi
tebi verna tri djeteta,

ki kriposti tve moguće,
koje izgorjet nim ne dahu,
u veselu sred goruće
strašne peći pripijevahu.

Sred crljena mora plaha, 605
 razdijeljena u dvije strane,
 po suhoći ti bez straha
 činiš hodit tvoje izbrane.

Brzi Jordan, rijeka slavna,
 s tebe naprijed teć ne slidi, 610
 s tve naredbe voda pravna
 iz kamene teče hridi

Na jake se tve pozore
 zapanjena zemlja trese,
 zamne i trepte stavne gore, 615
 i do neba tija dime se.

Sve mogućstvu vlasti tvoje
 svi krajevi čas podaju,
 i kraljevske krune svoje
 snižno tebi poklaňaju. 620

Glusijem davaš ti čuvenje,
 slijepijem dijeliš svjetlos dragu,
 nijemijem vraćaš govorenje,
 nemoćnima zdravlje i snagu.

Smrtnu silu ti dobivaš 625
 i grijeh, ki vas svijet rastrova,
 ti na život svoj zazivaš
 ljudi mrtve iz grobova.

Tebe zla smrt ne pripade,
 ni vrlina zle čeladi, 630
 ni paklene strašne zgrade,
 svete duše odkle izvadi.

I u koliko ti gvozdena
 vrata od pakla razbijaše,
 i s dobitjem lijepa plijena 635
 na bijeli se dan vraćaše

tamnijeh jama kralj ognjeni
 sa svom družbom svom nemilom
 u najduble jaze i sjeni
 prid tvojom se sakri silom. 640

Sad u skupu pričestitu
 od blaženijeh duša goru
 red podavaš svemu svitu,
 i kraljuješ svemu stvoru.

Ti pun slave i pun dike 645
 vedrijem čelom raj veseliš,
 i ponavljaš vrijeme i vike,
 i umrljema sreće dijeliš.

Zdrav svijeh stvari stvoritelju,
 naša željo stanovita, 650
 zdrav naš dragi spasitelju,
 sladko ufanje tužna svita.

Zdrav, kojega smrt rastvori
 rajska vrata umrlima;
 i tvoj čačko višnji gori 655
 blag se od sada kaže nima.

Sve stvorenje rajsko i ljudsko
 i pakleno tebe časti,
 zemlja, more, i nebo, uako
 neizmernoju su tvojoj vlasti. 660

PJEVANJE DVAESTI I ČETVRTO.

Skup čestitijeh učenika
 pripijevaše pjesan ovu,
 i družina sva kolika
 pravna slijedi riječ njihovu.

Sred vesela nu takoga 5
 stahu jošter u bojazni,

ne mogući srca svoga
 istjerati strah isprazni.

I ne bivši još duh sveti,
 kako Isukrs reče nima, 10
 razgorio njih pameti
 krepcijem plamim nebeskima,

zlobnom puku ųidovskomu
na oĉi ĉesto ne hodijahu,
neg sumĉivi u svom domu 15
sve malo maĉ tej dni stahu.

Ko grabeĉa kada ptica
cijeĉ najjesti svoje hude
doĉe u jato golubica.

i od ĉih jednu zgrabit bude, 20
ovdi, ondijera tad sve ine
plasijem bijegom rasprųe se,
i u najdubųe paka tmine
svoga stana uklone se:

taĉ po smrti kraųa mila 25
verna druųba poplaųena
u skroven se stan sakrila
bjeųe od puka nabunjena.

Puni vjere i posluha
tu ĉekahu kako slijepi 30
nebeskoga s neba duha,
rajskijem zrakom da ih pokrijepi.

Navrųilo deset dana
ųarko sunce bjeųe veĉe, 35
da im pomoĉ obeĉana
doĉe. i smiri sve ĉih smeĉe,

kad sred strane najmilije
i najdraųe od nebesa,
od ke ljepųe druge nije, 40
ni punie svijetla uresa,

u kraųevskom rajskom dvoru
sjedeĉ ĉaĉko sve moguĉi,
i podoban svemu stvoru
red i zakon davajuĉi,

ter stojeĉi blizu nega 45
podniųena lica i ĉela,
ki sveĉ ĉaste i dvore ga,
slavni kori od anĉela.

u ĉestitom ųudskom tilu,
ke blaųeno i neumrlo 50

bjeųe veĉe smrt nemilu
pridobilo i satrlo,
ne izreĉene pun svjetlosti
sin ųubjeni ĉemu sjede
s mnogom scijenom i radosti 55
govoriti sej besjede :

ĉaĉko, vrijeme prispjelo je
razgovorit druųbu moju,
ki bez mene bolni stoje
i u ųestoku nepokoju. 60

Bivųi umrli oni ųudi,
bez pomoĉi jake naųe
stvar ih svaka smeta i trudi,
od svega se boje i plaųe.

Ti strah smiri ĉih neugodni, 65
i srce im krepko poda,
da hrabreni, da slobodni
ne haju se teųkijeh zgoda.

Znaų prid pukom ųidovskijeme
kako su oni u omrazi, 70
koji u svako misli vrijeme,
da ih smrtim zlom porazi,
a to jer sam ja ĉih obro
za druųinu mu ųubjenu,
da na pravi put i dobro 75
zovu ĉelad izgubjenu.

Ti si obeĉo meni davno,
da se ima po svem svijeti
ime moje svijetlo i slavno
s nastojanja ĉih prostrijeti, 80

i da ĉe oni sve narode
zvati pod vjeru pravu naųu,
oĉeanske gdi god vode
siĉijem valim suh kraj paųu.

Zemųa i more prije ĉe proĉi, 85
nego, ĉaĉko moj, na maĉe
stanovito ima doĉi
ovo tvoje obeĉanje.

Cijeca toga ja mnokrati,
 njih dohodnu znajuć sreću, 90
 nastojo sam istjerati
 iz njih srca strah i smeću,
 nukajuć ih, da ne budu
 krepka izgubit srca i svijesti
 u nijednom teškom trudu, 95
 u prihudoj nijednoj česti.

I kad hotijah doći k tebi
 s trudna svijeta umrloga,
 obećo sam poslat s nebi
 nima duha prisvetoga, 100
 neka od nega pokrijepjeni
 vrle kraje i silnike
 budu držat u nescijeni
 i njihove sile prike,
 i za ljubav vjere prave, 105
 u svijeh trudijeh temeljiti,
 svoje živote, svoje glave
 ne štede se izgubiti.

Ko besjedit dospio je
 sin vladaoca rajske strane, 110
 noge i ruke kaže svoje
 i žestoke na njih rane.

Kaže prsi prosječene,
 oštra kopja krvno djelo,
 kaže drače ne smiljene, 115
 kijem krunjeno bi mu čelo,
 kako ostalu svu spomenu
 od priľute svoje smrti,
 ku podnese za pakľjenu
 nemilosnu smrt satriti. 120

Ču moljenje svoga roda
 ćaćko vječne pun ljubavi,
 i dragi mu celov poda,
 ľubeľljivo ter mu pravi:

O kriposti vječna moja, 125
 moj porode drag jedini,

što dobrota prosi tvoja,
 sve podpuno da se učini.

Tvojijem družim izabranijem,
 kijeh na pomoć svijetu ġlemo, 130
 brzo duhom obećanijem
 ledna srca smiritćemo,

da slobodno za te i za me,
 krepci u našoj svetoj vjeri,
 pogrđuju silne plame, 135
 bridke maće, vrle zvijeri,
 i od svakoga živa duha

koji sada strah imaju,
 najmañega paće od ćuha
 s mraznom zimom svi predaju, 140
 svijesti krepke i viteške

tađ se ustrućat za nas ne će,
 sve susretat zgode teške,
 sve najgore trpjet smeće,
 ter ponosni svom dobrotom 145

u pogrđi smrti sione
 svojom krvim i životom
 potvrditće tve zakone.

Tako glaseć svud obrtni
 ime tvoje po svem svitu, 150
 vijeku oborit trudi smrtni
 ne će njih svijes temeljitu,

ne vrućine ognienite,
 ne vrlina zime prijeke,
 ne pućine valovite, 155
 ne stianute ledom rijeke.

Sve će zemľe tijem uzrokom
 ćut njih rijeći svete i ćudne,
 pod zapadom, pod istokom,
 pod sjeverom, pod poludne. 160

Sve, što je rimskom pod
 gospodom :

Persi, Šiti, Baktrijani,
 s ostalijema još narodom
 ne otkriveni Indostani,

sve krajine, strane, otoci, 165
poznati će tvoju viru,
kijeh prostrani, kijeh široci
siha mora vali obstiru.

Slavnom će se tvomu imenu
vas svijet klañat, i zgradjene 170
za tvoju će veću scienu
crkve ustajat ne izbrojene,
ter u lijepoj toj promjeni
ponovjena s tobom svita,
opeta će vijek zlaćeni 175
i godišta doć čestita.

Sa mnom i ova, i sva ina
ti znaš, sinko, moja časti,
ki si slika moja istina,
i jednake meni vlasti. 180

I ne samo dobrijem, koje
prvoga oca hudo dilo
ne zgriješnje bješe svoje
tamne u jaze zatvorilo,
dostojale tvoje rane 185
jesu podat više česti,
i u nebeske svijetle strane
crne iz noći njih odvesti;

neg narodom svijem kolicijem,
dosle u krivo ki živijahu, 190
i s grijesima svojijem pricijem
rajske od sreće dalek stahu,

netom čistijem srcem budu
tvu zagrlit vjeru pravu,
činiti će, da doбудu 105
s malo truda vječnu slavu.

Toliko je moguć bio
trud i tvoja smrt priłuta,
kom si vas svijet slobodio
iz ćelusti pakla kruta. 200

Ona je, ona zaplatila
sve što je dosle zla na sviti
ludska narav sakrivila,
i što će od sad sakriviti.

Samo da se grešnik skruši, 205
i krivinu svu spovije,
ne imaj straha svojoj duši
od pakljene stare zmiје.

Tvoje krvi kapla jedna, 210
ku prolio s križa jesi,
oprati je jaka i vrijedna
sve što je grijeha pod nebesi.

Još će pozna doć vremena,
u najslađe da jezike
bitće tvoja smrt slavjena, 215
i spjevane tvoje dike,

i spjevaocim bitće draže
glasit tvoja dila i rići,
nego isprazne grčke laže,
ke toliko vas svijet lići. 220

Nu slovinski jezik, koji
od Adrije mora redom
svu koliku zemļu svoji
do pućine mrazne ledom,
nad jezike sve ostale, 225

gdi će zakon naš kraļevat,
ne izrećene tvoje hvale
s velikom će slavom pjevat,
razlog bo je, stvorca svoga
svaki jezik da proslavi, 230
da duh svaki hvali boga
s podniženstvom i s ljubavi.

Vidiš onu hrid u moru
kod slovinskih doli strana,
i visoku onu goru, 235
ka je imenom Brgat zvana?

Ne do vele ondi vika
na slavu se našu gradi
grad lijepoga Dubrovnika,
bogoљubne stan ćeladi. 240

Silnoj vlasti nepodložna
od naroda do naroda
vjećna će u nem i uzmnožna
s našom častim ćtit sloboda.

- U nem će se vjera prava 245
ne ockvrnjena uzdržati
kod nevjernih sto država
kijeh će zli zmaj rastrovati.
- U nevjerstvu pače istomu
sred naroda vrla i bojna 250
veličanstvu po nem tvomu
davat će se čas dostojna
- Ke će crkve slavne i svete
sred negovijeh rastjet mira
da nih zemlje sve časte te, 255
ka množ svetijeh manastira!
- Tu će djeve nami mile,
tu nam živjet ljudi ugodni,
ki s molitvam prike od sile
braniti će tvoj grad rodni. 260
- Tu će pohrana od svijeh draža,
moguća će stat telesa
našijeh svetac, koji straža
vječna mu će bit s nebesa.
- Tu križ, tu će pelenica 265
bit hranjena tvoja sveta,
kojom majka tva djeвица
povija te jur djeteta.
- Čistijem srebrom, svijetlijem
zlatom
sve će toj sjat okovano, 270
djelo, koje vječnom platom
bit dostoji darovano.
- Tvoj će život tu vrh svega
spjevan biti skladnom pjesni,
ni će imena vik tvojega 275
doć na mañe glas uresni.
- Nikni, nikni, lijepi grade,
rasti u pravoj stavan viri,
tako pasti ne će ikade
stanoviti tvoji miri. 280
- Tvomu stvorcu živi ugodan,
i ljubí ga svom pameti,
- čestit, miran i slobodan
sve ćeš vijeke tve živjeti.
- Među morem i zemljome 285
za sve u goloj zgrađen hridi,
samo nebo da je s tobome,
tko da vijeku tebe uvridi?
- U moje se spusti ruke,
nebesom ćeš još gospodit, 290
ovo moje jesu odluke,
ovako se ima zgodit!
- Čim kraljestva nebeskoga
slavni gospod ovo veli,
ljubjen sinka ljubjenoga 295
svom ljubavi razveseli.
- Učenici u toliko
u svom dvoru skrovni stahu,
gdi Judino djelo priko
ne bez srčbe proklinahu. 300
- Bjehu od svijeta sve države
među sobom razdijelili,
gdi će svaki vjere prave
pripovijedat zakon mili.
- Ali druga dvanaestoga 305
izabraše toga od prije,
mješte Jude da kletoga
i on riječ božiju pripovije.
- Taj Matiju dođe sreća,
da počastjen tijem uresom 310
izbranoga sveta vijeća
broj ispuni drag nebesom.
- Za sve da se on brojaše
od priproste kuće i traga,
neumrlu mu čas davaše 315
mirno srce i čud blaga.
- Snižne ljudi višni časti,
i u družbu svoju prima,
da svjetovne oholasti
podnižiti bude štima. 320
- Prid nebom su male od cijene
usione glave ohole;

mirne daše i snižene
napuñaju rajske stole.

Za tñjem boži nasljednici, 325
rajaku pomoć ćim ćekaju,
jedini se svi kolic
na molitvu postavljaju.

S dragom majkom božan-
stvenom,
ka šñim staše u istom dvoru, 330
s mirnom svijesti i sniženom
oći upriješe svoje uzgoru,
ter vrućijema besjedami
govorahu: Ah, da prije
duh prisveti dođe k nami, 335
bez koga nam mira nije.

Naš bog, naš kralj toli krat
obeća nam stavnom rijeći,
ñega u pomoć s gar poslati,
da sve naše tuge izlijeći. 340

Sva kao su se izvršila,
ka nam odkrit dostoja se,
i ovega je trijeba dila
svoja svrha da ugleda se.

Hodi, hodi, sveti duše, 345
vrha dođi našijem mracim,
prosvijetli nam srca i duše
božanstvenijem tvojijem zracim.

Hodi, uboški ćaćko izbrani,
k sinovima tvojijem s gara, 350
hod', žudjeni, hod', ćekani
udioniće rajskijeh dara.

Hod', ćestiti razgovoru,
bogoљubna po kom duša
od svijeh dobar plije u moru, 355
a nebesku slados kuša.

Ti si u trudijeh pokoj mili,
u nemoćijeh zdravļe drago,
ti si tužnom, koji cvili,
utješjenje sladko i blago. 360

Ti si trudnijem umrlima
tñhi hladak u vrućini,
koju s mislim nesvijesnima
ñim ognjeni pako ćini.

Ti si svjetlos sve moguća, 365
zvijezde i mjesec po koj svijete,
po koj zlatna i goruća
svud sunćana kola lete;

svjetlos, koja vas svijet krijepi,
i naredno prosvjetļuje, 370
bez ke zraka svi smo alijepi,
svaki je u tminah, svak tuguje.

Ti si ljubav božanstvena,
ka bez luka i bez strijela
ļudska srca užežena 375
na pravedna nukaš djela,

koja alijepa i razlika
kao svjetovna ljubav nijesi,
ke pogledu sva kolika
oćita su pod nebesi. 380

Ti ozdravjaš, koga raniš,
a ozdraviti koga budeš,
dušu od zala svijeh mu braniš,
paće od vjećne smrti bljudeš.

Tvoji ćisti nasljednici 385
o uresu misle tvomu,
ne o minućoj taštoj daci,
ni o dobru svjetovnomu.

Nebeskoga ćaćka i sina
ti jedinstvom vjećnijem skladaš,
i šñim pored jedna istina 391
sve stvoreñe ļubko vļadaš.

Ti si jezer vode žive,
koje kad se tko napije,
ćestit i drag nebu žive, 395
i do vijeka žedan nñje;

jezer, odkle srcu vernu
sedam rajskijeh rijeka izviru,
kijeh tko užíva alas neizmjernu,
u vjećnom je goju i miru; 400

jezer, gdi se sve kriposti
i dobrote sve rađaju,
sva vesela, sve radosti,
ke blaženi uživaju.

Ti si ogañ neumrli, 405
na nebeske ki požude
tiho užiže, a ne prii
dušu, koju tegnut bude;

koji u način vode čiste, 410
koja iz hladna teče vira,
gnusne plame i nečiste
krepko gasi i zatira;

ogañ sveti, bez kojega
svetilište na svijet nijedno
nije primjeno od višñega, 415
ni prid ñime jes pravedno;

po komu se svjetle i draže,
čista zlata na priliku,
djelovanje dobro kaže,
i neumrlu stječe diku; 420

u kom duša koja izgori,
jak Feniče vjekovita
ljepša se opet vele stvori,
i neumrla žive lita; 425

ogañ toli blag i mio,
koji u pako da se uputi,
jaz bi pakljen moguć bio
u nebesa obrnuti.

Ti si sunce bez zapada,
ćaćko je i sin istok tebi, 430
zle se od noći ne pripada,
komu tvoj zrak sine s nebi;

sunce, od koga poharana
lednijeh grijeha studen gine,
koga zracim razgrijana 435
verna duša vik ne stine,

er čim grešne mraze haraš,
ne čestito činiš bitje,

i svijeh dobar u ñoj stvaraš
u jedno jesen i prolitje. 440

Ti si tihi vjetric blagi,
s kim pravedni mirni brode,
za doć na kraj rajski, dragi
svijeta ovega mutne vode.

Zlijeh požuda vjetri opaci 445
bježe od tebe tija daleče,
i pakljeni crni oblaci,
pravu svjetlos ki nam priječe.

Ti si, koji vrhu voda
u početak svijeta hodi, 450
kad stvorenju bitje poda,
u komu se sad nahodi.

Stare užeže ti proroke,
i nadahnu kroz moć tvoju,
da otajne i visoke 455
umrlijema zgone poju.

Po tvom djelu djeva sveta
boga u ĩuskaj puti začē,
da krivine grešna svijeta
po ñemu se sve potlače. 460

Pomazanje ti duhovno,
ti si rajski lijek čestiti,
koji smrtno i otrovno
svako zlo mož' izliječiti.

Tvoja se izrijet čas ne more, 465
tko se slavit tebe stavja,
neizmjerne prolit more
u tijesan se sud pripravja.

Tve velike, tve blažene
ne krati nam dare veće, 470
razgovori uciviljene,
smiri naše gorke smeće.

Hodi operi gnusno što je,
što je nemoćno, hodi ozdravi,
hod' natopi što suho je, 475
tvrda omekšaj, kriva ispravi.

- Hodi, stopli što je ledeno,
da ne čuti zle studeni,
uprav što je izgubjeno,
kaži slijepijem put žudjeni. 480
- Hodi, sladko naše ufanje,
tebe srce naše želi,
više ispuni obećanje,
verne tvoje razveseli.
- Ove riječi, ali ovake 485
oci sveti govorahu,
prisvetoga duha zrake
toli željno čim čekahu,
s nečekanom bukom kade
posta urnebes strašan s gori, 490
tere useše iz nenade
grmjet vedri višnji dvori.
- Zamni zemlja sva okolo,
jak da od svud na nu arne
silnijeh vihar plaho kolo, 495
stijene i dubje da izvrne.
- S takom silom rijeka strma
niz klisure tvrde hrli,
posred gusta tako grma
buči u zimu sjever vrli. 500
- Plahi urnebes uzmaša se
u priliku česta trijeska,
kao da oborit pripravlja se
na tle gradja sva nebeska.
- Svi se od straha snebivaju, 505
koja će ovo bit čudesa,
i poglede upravljaju
zapanjeni put nebesa,
iz nebeske kad visine
širok se oblak letjet pazi, 510
ki sunčane pun vedrine
u srećne im dvore ulazi.
- Iz oblaka svijetla toga
u hip jedan razdijeljeni
- vrhu glave njih svakoga 515
prosiplu se plami ognjeni;
plami ognjeni, ki priliku
od jezika ljudskih držē,
i bez štete svu koliku
svetu družbu tiho prže. 520
- Tako snažni kad kovači
tvrde oklope kovat budu,
ter se svaki rve i jači
svrhu podat svomu trudu,
čim po gvozdu razgrijanu 525
na izmjenice udaraju,
ognjenite po svem stanu
iskre letjet ne pristaju.
- Tač kad upre zrak sunčani
u sud zlatan i pun vode, 530
ki se u lijepu dvoru hrani
uzmnožite od gospode,
po sve strane od polače,
sada na pod, sad na mire
iznosita zraka skače, 535
i svud leti, svudi udire.
- S plama svijetla i goruća,
draga očima, srcu mila,
sva kolika gori kuća,
kao da se u raj obratila, 540
a to er višnji čačko vječni
i šnim za jedno sin ljubjeni
u vez i sklad neizrečeni
među sobom sjedinjeni,
u hip ognja pravednoga 545
s čestitostim tač velikom
šaju s neba duha svoga
svojijem dražijem nasljednikom.
- Evo boga, koga ištemo,
evo boga, svi govore, 550
boga u sebi svi čujemo,
bogom srca naša gore.

Zamećući sej besjede,
božanstveni plam tri krati
vrhu čela nimi sjede, 555
za rajsku im kripas dati.

I tu tako prisvetime
duhom ljubko nadahnuti
čudnu rados u toj vrime
i neizmjernu svaki očuti. 560

Jur njih pamet razgorjena
miali ostavlja tašta svita,
ter otajstva božanstvena
bez nikakve sumne hita.

Božija ljubav obujmila 565
sve je duše jur njihove,
i u njih srce usadila
s novijem mialim žele nove.

Jur bez straha zlobnijeh ljudi
svi slobodni na dvor gredu, 570
da istinu pravu svudi
i riječ božiju pripovijedu.

Nih medeni govor jaki
moć u sebi taku krije,
da ih lasno narod svaki 575
u svoj jezik razumije.

Bjehu blazi dni čestiti,
koji od ruha ime hrane,
s mnogom slavom ke častiti
palestinske obće strane. 580

Sred sionskoga grada sveta
dohodijaše toga radi
iz razlicijeh strana svijeta
ne izbrojene množ čeladi,
er kroz crkvu slavnu svoju 585

Jerusalem lijepi tada
veomi scijenjen i u broju
od najljepšijeh bješe grada.

Tu čim boži učenici
riječ nebesku apovijedaju, 590
naravni se svijeh jezici
u besjedi njih slušaju.

Parti. Medi, Elamiti,
Kapadoči, Azijani,
Kreti, Arabi, Grci, Šiti, 595
bojni Slavi i Rimnani,

plodni Egipat i Čirena,
i neizbrojna čelad ina,
sred istočnijeh porodjena
i zapadnijeh pokrajina, 600

veličine božanstvene
jedva sebi što vjeruju,
svaki u jezik svoj hvaljene
jednijem ustijem skladno čuju.

Svak se veomi čudi od toga, 605
čude se i oni isti u sebi,
i cić dara zamjernoga
hvale daju kraju od nebi,

ter kao da su u zabitje
postavili ljudsko tilo, 610
i da umrlo slabo bitje
sve se od njih odijelilo,

s krilim svijesti usvišene
u nebeske lete dvore,
i uživaju ne izrečene 615
od blaženijeh razgovore.

Sa kolika jur su nima
odkrivena pisma sveta,
jur dohodne narodima
prorokuju stvari od svijeta. 620

Iz njih srca razvedrena
bog je digao tamne oblake,
kijem svijes ljudska zaslijepjena
plodi u sebi misli opake,
i ki u gruboj dotle smeći 625

od smrti se pripadahu,
ter od stvari svijeh trepteći
po spilah se sakrivahu,
puni smione već slobode
bjelodano svad stapaju, 630
ni se boje teške od zgođe,
ni za umrli život hajū,

rad ljubavi božije pače
uljezli bi svi bez straha
među plame, među mače, 635
i zvjerenja vrla i plaha.

Tim svjedoče svemu puku,
kako njihov kralj ljubjeni,
komu daše smrtnu muku
ljudi krivo nabunjeni, 640

vječnoga oca sin je pravi,
ki je sišao s neba s gara,
u čovječkoj da naravi
grijež i vječnu smrt pohara, 645

da je svaki od njih spravan
rad istine ove umriti,
i svoj govor prav i stavan
istom krvim potvrditi.

S tijekom se svaki zlo snebiva,
i skončanje čuti mnogo, 650
ledna srca i strašiva
da se ukazat igda mogo,

i pun duha prisvetoga
i pun vjere ne mni prije,
da za ljubav meštra svoga 655
glavu izgubi, krv prolije

Tač kad ljetne sred vrućine
sione suše zemlju praže,
i neizbrojne kroz pukline
poje i strana žeđu kaže, 660

tom se oblacim nebo sklopi,
i daž za tijekom žudjen pade,
pitnom vodom ter natopi
i napoji sve livade,

trave i žita, koja dotle 665
s mnogom boli svijeh težaka
vidijahu se ležat po tle,
blijeda, usahla i nejaka,

u veseļu i u goju
sva se taj čas oporave, 670

i naravnu zelen svoju
poja i luzi na se stave.

U sva od svijeta četir dijela
razdijeljeni tijekom odhode,
svak glaseći slavna djela 675
nebeskoga vojevode,

ter njihove riječi (kako
staro pismo prorokuje)
pod nebesijem mjesto svako
i država svaka čuje. 680

Nijedan narod ne ostaje
bez njihova spovijedanja,
igdi žarko sunce ustaje,
igdi u more pak se uklanja.

Sjevernomu zemlje ledu 685
i vrućinam podložene
riječ nebesku čuju, i gredu
pod zakone božanstvene.

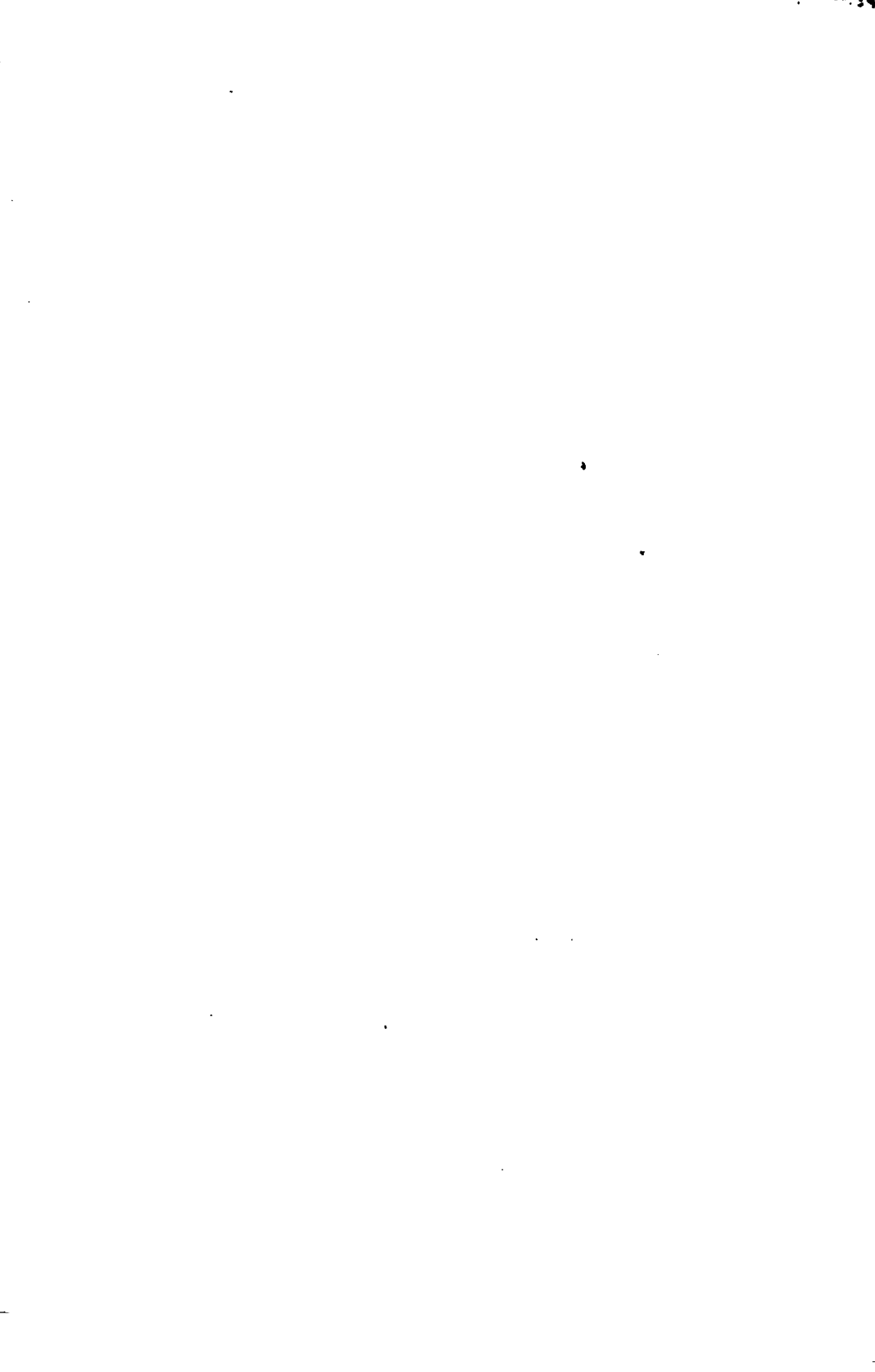
Tač kažući dobra istina
od čeljadi svake vrste, 690
u ime oca, u ime sina,
u ime sveta duha krste.

Srećna voda i čestita
s uznoženjem prave vjere
grijež istočni i sve od svijeta 695
grijehe ostale plače i pere.

Zlijeh bogova zakon gine,
pada na tle nauk stari,
bogu istinom svud se čine
slavne crkve, sveti otari. 700

Srećni puci uznožiti,
ki primaju vjeru novu,
krtjani se po svem sviti
s mnogom svojom srećom zovu.

Raste narod mili bogu 705
s novijem redom zlatnijeh vijeka,
ni mu vrha doći mogu
silne vlasti pakla prijeka.

SVETA KATARINA OD SIJENE

MOLI BOGA, DA JOJ SRCE PONOVI, I ŠTO PROSI,
VIDJENIJEM NAČINOM PRIMA.

Djeve bogu posvećene, kijeh duh u raj stere krila, za sve odjećom obkružene ljudskoga ste teška tila, jak plam, koji za sve da je 5 sklopjen tijesne sred dubine, svakako se ne pristaje podizati u visine, do čim božije od ljubavi biće i narav razbirate, 10 ter se od misli, ke nepravi svijet uzdrži, uklanate, a vašijem duhom pomno sada podignutijem put nebesa ne čuvena prije ikada 15 čujte u pjeću mom čudesa. Katarina svijem hvaljena i dostojna svake cijene, u svjetlosti porodjena sred lijepoga grada Sijene, 20 majka, od koje čistijeh djeva bogu mili red izhodi, bijela odijeca kijeh odijeva, a čistota snijeg nadhodi, cijec gorušte lübi i vjere, 25 božijem sinu ku nosaše, užežena priko mjere česte uzdahe podiraše.	Velašë ona : Gledaj mili moj Jezuse, drag životu, 30 ko se htjeñe moje sili lubit rajsku tvu ljepotu ; ko se s tobom, slatki bože, išteñ želno sjediniti, i, ako se jošter može, 35 sva se u tebe priobratiti. Al' ako te verna duša uživati naglo žudi, srce dušu, jaoh, ne sluša, neg zle u meni misli budi. 40 Od Adama zemaljskoga i od umrle slabe puti slijedi narav tijela svoga, potištene žeļe čuti. Ja ga k tebi često upravļam, 45 ma ljubavi stanovita, i nukat ga ne ustavļam, da sve ostavi misli od svita, nu tegota sva naravna zanosi ga u dubine, 50 da slijedeći zla nestavna izgubi se i pogine. Ja se oprijećim niemu tade, da na poraz svoj ne srne, ter da čuteć gorke jade 55 raskonča se i protrne,
---	---

i, za od grijeha lako biti,
tvoju ljubav ki mu otima,
u vjetar se rasčiniti
kuša s vrućijem uzdasima, 60

ište obratit gorke u suze,
sve što ima puti okoli,
da se na zlo šne ne puze,
da ne nori šnom niz doli;

nu požuda smrtna i bijesna, 65
ka se u nemu sved ponavlja.
što rasčina boles svijesna,
gradi opet i ponavlja,

Kud da miso ma se obrati?
Da li, o srce me nevjerno, 70
ti mi braniš uživati
više dobro neizmjerno?

Užežena duša hrli
k Isukrstu, svoj razbludi,
da ga obljubi i zagrlji; 75
ti se opireš ne požudi.

Iz mojijeh se dijeli prsi,
plaho srce, da te nije,
pokli jesi mojoj svrsi
neg životu mom željnije. 80

Ljubit srcem kad ne mogu,
za sve na te hlepi voļa,
bez srca ću momu bogu
ljubovnica biti boļa.

Kud se ma riječ uputila? 85
Tko bez srca ljubiti more,
sred koga je postavila
od ljubavi narav dvore?

Ljubovnik ti sve mogući
samo srce prosi s gara, 90
ne mareći, ni hajuci
drugoga imat veće dara.

Što da učinim dake? Što ću,
gospodine moj izbrani?
Ja te verno ljubiti hoću, 95
a srce mi ne da i brani!

Ti vrh mene, moj ljubjeni,
sve mogućstvo prostri tvoje:
drugo srce daruj meni,
a uzmi mi ovo moje. 100

Veleć ovo čista djeva,
verna božija ljubovnica,
česte i grozne suze ljeva
niz snježana svoja lica.

Na isti način staše ona, 105
kako stoji rusa rana,
prije neg bude noć usiona
svijetla od sunca istjerana;

rusa blaga, ku nebesa
goje rosom zgar veselom, 110
da punija draga uresa
pozdravi se s corom bijelom.

Ova molba vruća i mlā,
plod snježane ne pameti,
put nebesa prostrije krila, 115
i u rajske dvore uzleti.

S perjem čiste od ljubavi,
bez krzmaņa bez nijednoga,
posred krila tijek ustavi
ljubovnika neumrloga. 120

On ju primi blag u sebi,
i kažući vedro lice
razgovorit side s nebi
tugu drage ljubovnice.

I, da sasma mirna ostane, 125
svu desnicu k noj obrati,
ter joj poče s lijeve strane
čiste prsi otvorati,

koje tiho kad rastvori
noj (ah stvari svijem zamjerne),
srce izvadi, i ne umori 131
s tijem izetijem lubi verne.

Duša od srca razdijeljena
ni se tuži, ni procvijeli,
tač bi slatka božanstvena 135
ruka, ka ju šnim razdijeli.

- Bog se odijeli s druzijem
 plijenom
 u nebeska mjesta sveta,
 s vele ljepšom ter promjenom
 k noj obeća doć opeta. 140
- Djevi od čuda od velika
 riječ iz usta ne islazi,
 i ova djela sva kolika
 kako vani sebe pazi.
 Očutjela ne bi viku, 145
 da nije u noj srca svoga,
 glodajući rajsku aliku
 spasitelja ljubjenoga;
 ali kada vidje, da je 150
 od ne pošo Jesus mili,
 čuti u sebi gorke vaje,
 i žestoko plače i ovili.
- Veli: Slatki gospodine!
 dušu moju ki gospodiš,
 gdi zrak alike tve jedine 155
 kriješ? što me samu ohodiš?
- Bez arca bih ja na svijeti
 mogla danke me provesti,
 nu bez tebe, jaoh, živjeti,
 ma, ne mogu, rajska česti. 160
- Što nijes' dušu moju odnio
 u nebeska mjesta ugodna,
 kad si srce razdijelio
 od svojega stana rodna?
- Ko bih bila srećna, da me 165
 malo prije smrt umori,
 raj čestiti bivši uza me,
 pače oni, ki raj stvori.
- Ah, vrati se k meni, vrati,
 rajska svjetlos tvoga obraza, 170
 ki, za meni pokoj dati
 nedostojnoj, blag se ukaza.
- Samo da mi zrak blaženi
 od lijeposti sine tvoje,
 malo hajem, da se k meni 175
 bude vratit arce moje.
- Lijena dušo, koja kvače
 teško srce tve do sada,
 ter se gñivna na n priječaše,
 da pod plasijem mialim pada, 180
 kako trpiš, da si od nega
 pridobita u brzini.
 i put dvora da višnega
 prije tebe svoj put čini?
- Ko sred prai ti pribivaš, 185
 posred kojijeh srca nije,
 nit se tužna spomenivaš,
 u nem rodni stan da ti je?
- Tim kad tvoj se stan odili
 k svijetlijem dvorim nebeskima,
 usili se i ti, usili, 191
 brza i hrla poč za nime.
- Srećno srce nada svima
 moje duše ucvičene!
 Ona smrtne muke ima, 195
 ti radosti božanstvene.
- Koliko ti ja zavidim
 na čestitom tvomu putu;
 nastanjena čim te vidim
 od raskoša svijeh u akutu! 200
- Ali u komu miru, i komu
 tužna se ufam bit pokoju,
 srcu ako sam momu istemu
 nenavidna na čes svoju;
 ako meni čudne od veće 205
 prikazni se događaju,
 me telesne stavši odjeće
 duh na zemlji, srce u raju?
- Ah blaženo srce sveto,
 od desnice koje izbrane 210

gospodina moga izeto
kod negove sjediš rane.

Može biti, da joštera
posred božijeh slavnijeh prsi
tebe blaga čes dotjera, 215
i nih ranom da te omrsi.

U čestito nega krilo
uljestit se uslobodi,
i tu oberi stanje milo,
i već vijeku ne izhodi, 220
pače hrli u blaženo
Jezusovo srce, i šnime
za jedno živi sjedinjeno,
srce moje, po sve vrime.

Od veće ćeš ludo biti, 225
ako u krilo moje opeta
žela te se povratiti
na taštine segaj svijeta.

S kojom stojiš, lubi sreću
od kraljestva nebeskoga, 230
a na umrlu mrzi odjeću
potištena tijela moga.

U koliko gori u rajju
ti uživaš vječne česti,
ne ću sva bit tužna u vaju, 235
ne ću sva bit u bolesti;

od mene će pače uteći
vas malo mañ jad nemio,
na nebu se nahodeći
moga tijela boji dio. 240

Tva, Jezuse, riječ besjedi:
Naše blago gdi je skroveno,
da tu i naše srce sjedi
za jedno s blagom sadruženo:

i ako ti si sve koliko 245
blago i dobro me svakoje,
stvar ni čudo nije veliko,
da je s tobome srce moje.

Zadovoljno veće umrla
svijetu i sama ja sam sebi; 250
već sam žele sve satri,
s kijeh mi do sad mira ne bi.

Pokli u tvoje pridah ruke
srce, koje ti mi ustrijeli,
stanovite me su odluke, 255
da se od tebe vik ne odijeli.

I u ljubavi ljudskoj ako
opći uzdisat srce i želi,
ko je običaj svijeta, i kako
tva dobrotu, bože, veli: 260

čim se srce sred vesela
nebeskoga me nahodi,
nebeska ima svaka žela
bit, u meni ka se plodi.

Daleko će tač od mene 265
sve ispražne misli stati,
i požude nepoštene
mjestu u meni ne će imati.

Evo t' moje prsi gole,
o svjetovna zla ljubavi, 270
zgađaj, trati strijele ohole,
srce u rajju me boravi.

Plasi mladci, kijeh zavodi
u svoju mrežu ljubav slijepa
i ljepota, ka prohodi, 275
vaša je žela, i pohlepa,

ter velite, da prilika,
vašu mladost ka zamami,
siluje vas mrijet bez lika,
i da srce grabi vami! 280

Put rañena moga krila
stravjen pogled obratite,
da gledate čudna dila,
nova čuda da pazite.

Ma, ne vaša riječ je istina, 285
Isukrs je moj ljubjeni,

žela i miso ma jedina,
ugrabio srce meni.

Do čim svomu spasiteљу,
ki ju sluša s nebi zgara, 290
ove riječi u dreselu
čista djeva izgovara,

Jezus čudnijem načinima,
goreć rajskoj u ljubavi,
na zamjerno nada svima 295
i novo se djelo stavi.

On, stvoriteļ ki je istini
ne izrečenijeh svijeh čudesa,
čiste od puti stvor učini,
lijepo slike, svijetla uresa, 300

koji uzamši slavne u ruke,
sve stvorene kijem se vriježi,
u n zlameće svoje muke,
svete rane sabiježi,
i za čudno djelovanje 305

smiješa kroz vlas sve moguću
stavnu vjernu, pravo ufanje,
čistu ljubav i goruću,

ter od tega srce stvori,
proć svjetovnijem krepko trudim,
ni podložno, da izgori 311
zlijeh požuda plamom hudim.

Za tjem paka, da od nega
svu tegotu sasma izvadi
ludske od puti, od koje ga 315
on učini i sagrađi,

sred peći ga čiste i vruće
svojijeh svetijeh prsi stavi,
i pokrijepi kroz goruće
plame rajске sve ljubavi. 320

Ko slavnoga posred krila
kreposti mu da tolike,
gre, gdi svoja lubi mila
groznijeh suza roni rike.

Veli slatkijem noj riječima 325
razgovornik božanstveni:

Katarina, straha ne ima,
ja sam s tobom, tvoj žudjeni.

Pusti lute tuge tvoje,
kijem si bitje tve skončala, 330
evo ti, evo srca, koje
u mene si zapitala.

Govoreće vršeć ovo,
da joj moći ne izrečene,
i postavi srce novo 335
u ne prsi rastvorene.

Osta duša zapañena
na velikom daru tade,
kijijem krepos božanstvena
objumi ju iz nenade. 340

Slas i ljubav novu od nebi
po svem svomu tijelu čuje,
izvan mjere ter u sebi
veseli se i raduje.

Ñe ćutjenja sva po na se 345
ne nadanu ćute rados,
jak da misle, od kuda se
u njih stani taka sladost?

U toj slasti ogañ sveti
ne ustruča se, ni pristaje 350
čistu dušu razgorjeti
čistijem plamom po sve kraje.

Uzela bi besjediti,
od veseļa nu velika
ne može usta rastvoriti, 355
riječ joj sahne sred jezika

Na mjesto su govorenja
užeženi ne pogledi,
i čim glasi sva ćutjenja,
za jezik joj plać besjedi. 360

Nu kad osta po sve strane
rajска ljubav dobitnica,
i radosti ne nadane
objavi joj posred lica,
htje ne samo za jedno šnome
da veseli plać izhodi, 366

neg s besjedom ovakome
svezan svoj glas oslobodi:

Da li, slatka ma ljubavi,
s ovezijem se načinima 370
red i bitje od naravi
smesti za moj uzrok ima?

Svijem umrlijem samo dava
jedan život tva dobrotu,
samoj meni dopuštava 375
nedostojnoj dva života.

I ako u srcu život stoji,
i ja verna raba tvoja
s tve milosti, ka me goji,
imala sam srca dvojna, 380

za dva srca dvaš držana
vas moj vijek se tebi čujem,
tebi, nado moja izbrana,
dva života ja dugujem.

Pače ti mi, moj ljubjeni, 385
rodno srce diše iz krila,
koga život bješe meni
gori, nego smrt nemila,

a sred prei mojijeh stavi
rajsko i živo srce tvoje, 390
s kijem ću živjet život pravi
bez bolesti bez ikoje.

Za to ako srce ovo
nije moje srce općeno,
nego mi si ti darovo 395
srce tvoje božanstveno,

ovi život, ki boravim
na umrlom semu svijeti,
s razlogom se ima pravim
ne moj život, neg tvoj rijeti. 400

Živjeti ću s tvojim životom,
i šnim mirno dni provesti,
lubiću te s tvom dobrotom,
sa svijem srcem, sa svom svijesti.

Vas vijek ću te ja dvoriti 405
ljubovnica tva srčana;

ma će duša s tobom biti
vječnijem vezom zavezana.

Tvojijem srcem nadarena,
ili od tebe stvorenime, 410
kako s tobom zaljubjena
ne ću biti sve me vrime?

Zamjerno bi čudo i novo
od ljubene moći bilo,
ne me neg tve srce ovo 415
kad te ne bi obljubilo.

Ti si vazda, bože mihi,
moj ljubovnik dragi bio,
tim sad, kad mi srce udili,
prem kako si ti hotio, 420

imam držat cijeca tega,
da za ljubav mu veliku
udjelo si posred nega
slavnom strijelom tvoju sliku;

sliku, koju ja pazeći, 425
imam tebe sveđ želiti,
i svaki čas plamen veći
od ljubavi tve čutjeti.

Za to poznam, da ma duša
u blaženom uživaću 430
tvoju lijepos u noj kuša,
i vrti se sveđ uza nu,

i tako ju sveđ razgleda,
i obličje tvoje uživa,
kako da te u nem glada, 435
moj Jezuse slatki, živa.

Tve sunčane oči pazi,
kijem prilična nije ureša,
i tve rane, odkle islazi
život, koji smrt poplesa, 440

tako da se noj učini,
da to nije tva prilika,
neg drag obraz tvoj istini
i naravna tvoja dika,

i od veselja tolikoga 445
u svom krilu veće krati,

ne sve srce, nego istoga
cijeni tebe uživati.

Za to, pokli srce dili
i duh i krv svemu tilu, 450
i duh i krv, bože mili,
prima tvoju krepos milu.

S toga moje dobro slidi,
s toga u meni udjelana
samjernijem se čudom vidi 455
sveta slika tvojijeh rana;

na taj način, da gubeći
ja po malo istu mene,
grem nevidom hip mijeneći 460
me naravne slike općene.

I što družijem san se učini,
sve moguća ljubav mila
svu me u tebe, moj jedini
ljubovniče, priobrazila.

Ali er ljubav jaka nije 465
u tebe me obratiti,

što ne bude toga prije
raščinit me i umeriti,
evo plama tvoga s nebi,
evo rajske tve svjetlosti, 470
ka me grabi samoj sebi
za te, draga ma radosti.

K tebi grede u visine,
k tebi moja duša hrli,
o moj mili gospodine, 475
ti ju primi i zagri.

Odi u goju neizmjernomu
rijeći zavrć već ne može,
neg Jesusu slatkom svomu
na rukam se prinemože. 480

VRHU PORODJENJA GOSPODINOVA.

PJESAN.

Otvor'te se, o nebessa,
sveti dusi, svi hrlite,
skrovna otajstva i čudesa
u Betlemu da vidite.

Zvijezdo istočna, nadazri se 5
i ti zracim s višnijeh strana,
kraj od slave gdi vidi se
sred uboga rodjen stana.

Eto u spili malo dijete
bog u jasljih gdi nag stine, 10
i negove puti svete
hakom griju dvije živine.

Kud čovjeka umrloga
svijes ohola stere krila,
neumrloga ako boga 15
dvor je ugodan jedna spila?

Eto, prije od svijeh vika
ki sve vlada, sve gospodi,
uze narav od čovika,
umrli se ko i mi rodi. 20

Sebi uboštvo, nam raskoše;
sebi trude, pokoj nami;
nam krajestva, višni bože,
a ti ležiš nag u slami.

O ljubavi ne izrečena! 25
oni, ki je sva stvorio,
vidimo ga ponižena
stvorenju se učinio.

Čudna noći, ka objavi
svijetu otajstva ovalika, 30
od božije ti ljubavi
svjedočićeš nam do vika.

- Ke je čudo, noć blažena
da se ovako svijetla vidi,
ako je od core prosvijetljena 35
i od sunca, ki ju slidi?
- U ino vrijeme jasna cora
krije rajske sve urese,
netom sunce iza gora
umrlijem dan donese; 40
- naravnomu suproč putu
čudna cora ali ovo je,
ka ne bježi, pače u skutu
gri drago sunce svoje.
- Srećna djevo, koja poda 45
iz utrobe svete tvoje
spasiteļa svijeh naroda!
ke veseļe sad je tvoje,
gdi uživaš prid očima,
i desnica tvoja drži 50
- boga, mjere ki ne ima,
koga nebo jedva uzdrži;
gdi djevičkim mlijekom dojiš
istu obilnos svijeta svega,
ime uzumno tim dostojiš 55
- majke boga privišneġa!
- Ab, uživaj veličanstvo,
tva izvrsnos ko dostoji,
sve moguće gdi božanstvo
prid tobome snižno stoji. 60
- Za sve sada da pastijeri
časte s darim ubozime
sveto čedo i dvije zvijeri,
ke ga od mrazne brane zime,
zvijezda udesna nam svjedoči, 65
skoro u mjesto od pastijera
krali doć će iz istoći,
od poludne i sjevera.
- Ovi krali rajakijeh strana
bogatu će čas spraviti: 70
zlata, mire i tamjana,
i snižno se pokloniti.
- Moja pjesni, ne naprijeda!
Tve smijenstvo na tle skloni,
u kraļe se pače izgleda, 75
i srce mu tve pokloni;
i, kako su me požude,
i ti šnime htjeļ otiti,
u mom srcu on da bude,
a ja šnime sveđ živjeti. 80

U HVALU GA. IVA BONA

PJESAN ĐONA PALMOTA.

- Čim, Buniću, slatkom pjesni
kažeš, ko svoj grijeh nemili
u žalosti, u boljezni
Mandaljena plaćna cvili,
uz plać jedne pokornice 5
- i ne suza daļ čestiti
sve grešnike i grešnice
učiš grijehe sve cviliti.
- Tim kako ona milom bogu
stvar najdražu, srce poda, 10
čim krivinu svoju mnogu
sred pokornijeh umi voda,
najdražu i ti stvar posveti,
kom se umrla narav slavi, 15
svijetlo blago tve pameti
bogu i rodnoj tvoļ državi.

PJESNI OD MALOGA OFICIJA S. BENEDIKTA

U JEDNO SKUPLJENE, KOJE JUR ISTOMAČI G. ĐONO PALMOTA.

Eto isteče bijela cora
vodeć blag dan i sunčani,
posred rajskih kada dvora
Benediktov duh se stani.

Koje plate sada prima
sveti otac na nebesi,
ki visocijem čudesima,
poniženu zemlju resi!

O hrabri vojevoda
od kreposne vojske svete, 10
kroz tve molbe nami poda
sve paklene slomit svjete.

S krepkijem srcem daj nam sada
glavu splestat silnom lavu,
kako izagna ti nekada 15
bludnu pticu i nepravu.

Ľuta drača i kopriiva
ranam liječi tvoje rane,
plam nebeski odoliva 20
hudom plamu tamne strane.

U zlamenju križa sveta
sud razbijaš pun otrovi,
ne ima moći čaša kleta
uz blaženi biljeg ovi.

Brat, kojega dobra od puta 25
s varkom napas huda izvodi,
od tvojega udren pruta
vraćen pravoj bi slobodi.

Tko milosti tve ne kuša,
iz krila ga zemlja izmeće, 30

a tko tebe gleda i sluša,
svud po vodi gre bez smeće.

Ti sunčanoj u svjetlosti
vidje svijeta sve države,
5 i razgleda u radosti 35
veličinu božije slave.

Sred rajskoga dvora slavna
s mnogom slavom jošte upazi,
gdi na vječne slasti spravna 40
Germanova duša uzlazi.

Golubice u prilici
čistu dušu sestre izbrane
vidje u rajskoj slavi i dicit
na nebeske letjet strane,
15 vaše kosti ter združene 45
u jednom grobu pribivaju,
duše u raju sjedišene
vječnu rados uživaju.

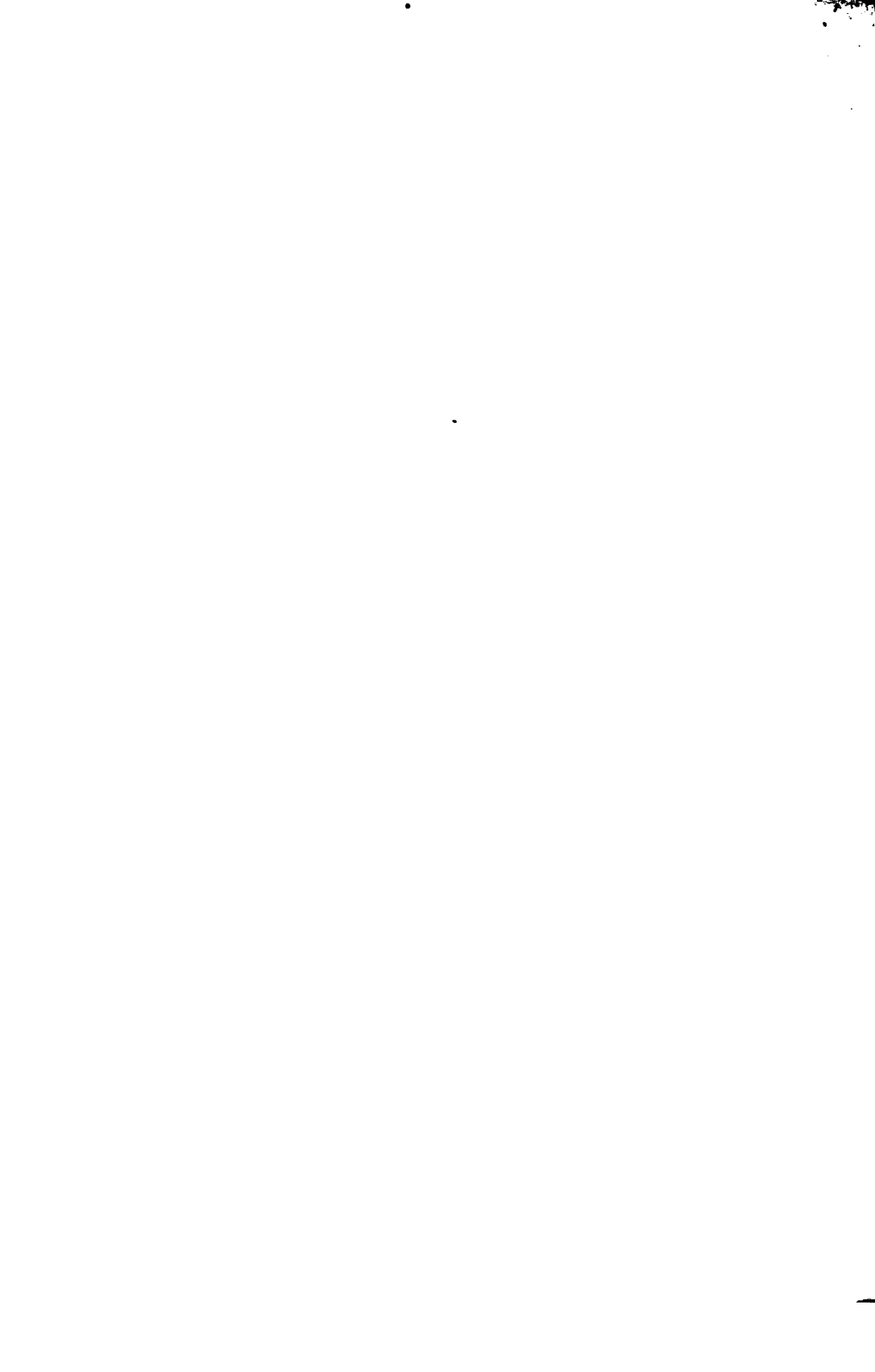
Molimo se snižno tebi,
vječna pravdo stanovita, 50
daj nam vječna dobra od nebi,
čim plešemo dobra od svita.

Daj poslušne nami svijesti
u životu našem biti,
55 i sred rajske mile česti 55
u vijeke se veseliti.

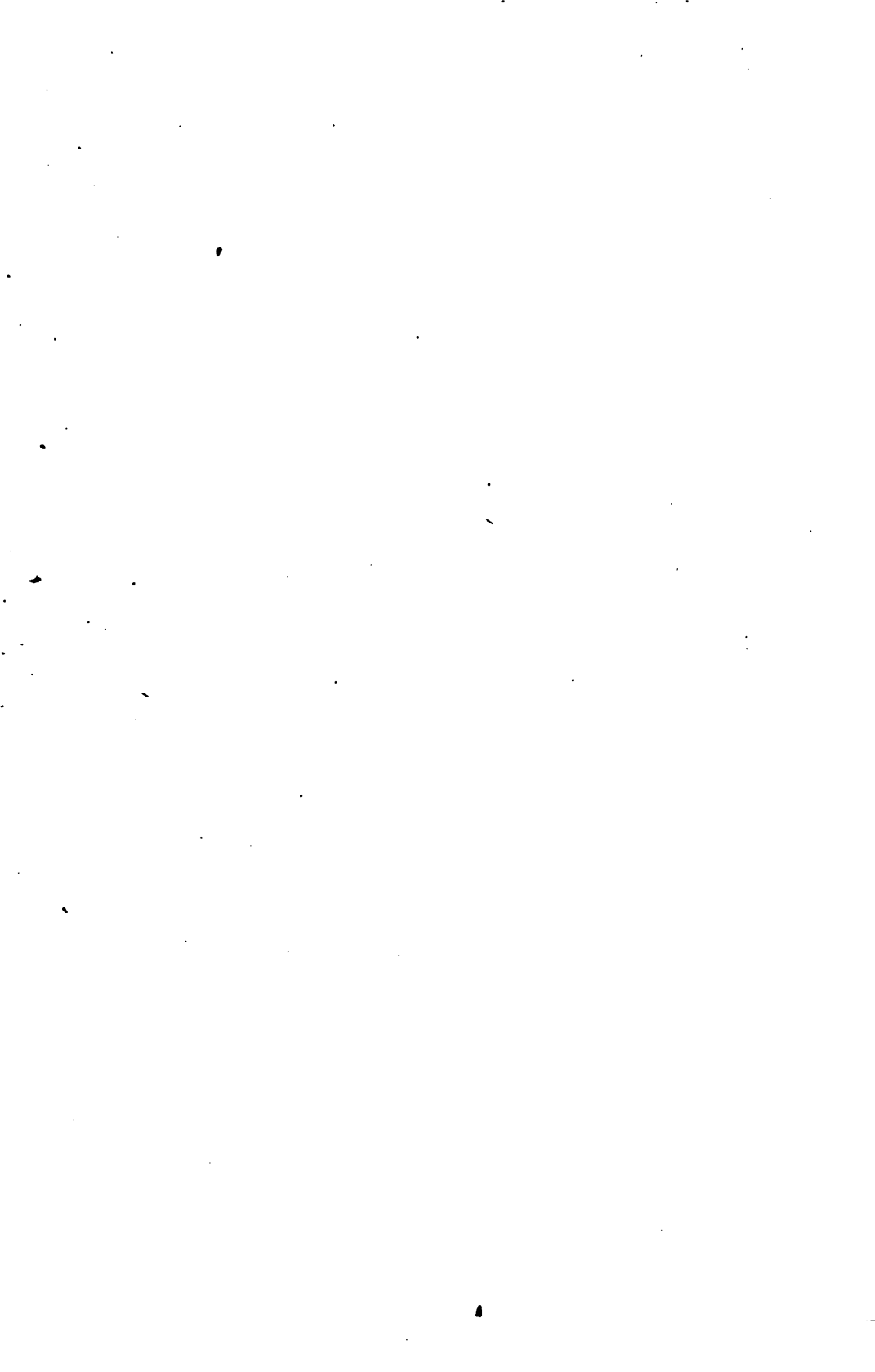
Svetom trojstvu hvala budi
i neumrla čas i dika,
ku Benedik slavan svudi
sad uživa do vik vika. 60

Oficija] rukopis: officiza, a to je upravo: ofičica.

~~FEB 24 '60 H~~

~~JAN 7 '65 H~~

~~441557~~